

รายงาน ผลการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ 2 ปี

ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

สารบัญ

สรุปผู้บริหาร

ก

ส่วนที่ 1

05

สถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายหลักของ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

ส่วนที่ 2

63

ความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ
ตามเป้าหมายหลักของแผนฯ

ส่วนที่ 3

110

ประเด็นท้าทายการขับเคลื่อนและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก

117

ตารางผลการพัฒนาตามเป้าหมายของแผน

สรุปผู้บริหาร

สรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 เป็นระยะ 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นแผนระดับที่ 2 ที่กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาประเทศ เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมีการกำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนา 5 ประการ ได้แก่ (1) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (4) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคไปสู่ความยั่งยืน และ (5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

ที่ผ่านมา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้มีการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี สำหรับปี 2567 เป็นการติดตามประเมินผลการพัฒนา ใน 2 ปีแรก ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1

สถานการณ์การพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักทั้ง 5 เป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

มีผลการพัฒนาในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ดังนี้

1.1 เป้าหมายที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม พบว่า รายได้ประชาชาติ (Gross National Income: GNI) ของไทย ในปี 2566 มีมูลค่า 504,159 ล้านบาท หรือ ขยายตัวร้อยละ 4.0 จาก 480,317 ล้านบาท หรือ ในปี 2565 โดยรายได้ประชาชาติต่อหัว (Per capita GNI) ในปี 2566 อยู่ที่ 7,198 ดอลลาร์ หรือ ต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีมูลค่า 6,876 ดอลลาร์ หรือ ต่อคนต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นหลังจากที่ลดลงในช่วงวิกฤตการณ์โควิด 19 อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นจะต้องเร่งผลักดันการปรับโครงสร้างหลายด้านอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ดอลลาร์ หรือ ในปี 2570 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.1.1 ผลิภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของไทยเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการมากขึ้น สอดคล้องกับการลงทุนของไทยด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ในขณะที่ผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยแรงงาน และปัจจัยทุนมีแนวโน้มลดลง ในช่วงปี 2567 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.5 เติบโตจากร้อยละ 2.0 ในปี 2566 โดยการขยายที่เพิ่มขึ้นนี้ เป็นผลมาจากผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ซึ่งสะท้อนถึงการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.13 เทียบกับร้อยละ 1.04 ในปี 2566 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ในขณะที่ผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2567 ผลิตภาพของปัจจัยแรงงานอยู่ที่ร้อยละ 0.16 ลดลงจากร้อยละ 0.6 ในปี 2566 และผลิตภาพของปัจจัยทุนอยู่ที่ร้อยละ 0.26 ในปี 2567 ลดลงจากร้อยละ 0.38 ในปี 2566 ทั้งนี้ ผลิตภาพการผลิตรวมที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวสอดคล้องกับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยพบว่า ในปี 2565 ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ มีมูลค่า 201,415 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 195,570 ล้านบาท

ในปี 2564 อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของไทยเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อยู่ที่ร้อยละ 1.16 ในปี 2565 ลดลงจากร้อยละ 1.21 ในปี 2564

1.1.2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ยังสามารถสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้ไม่เต็มที่ โดย ในปี 2567 SME สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ ร้อยละ 34.9 ต่อ GDP โดยปรับตัวลดลงจากร้อยละ 35.2 ในปี 2566 ถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานจะมีแผนงาน/โครงการ/มาตรการในการพัฒนาช่วยเหลือ และส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งของ SME ในหลากหลายมิติ แต่ยังคงขาดการบูรณาการความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ รวมถึงมาตรการความช่วยเหลือที่ยังไม่ตรงตามความต้องการของ SME ส่งผลให้การพัฒนา SME ยังไม่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.1.3 ภาครัฐมีการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนการใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลง ขณะที่ขีดความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานยังคงต่ำ การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) มีมูลค่าสูงขึ้น สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (Gross Domestic Expenditure on R&D: GERD) เพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา ด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) กลับลดลง สะท้อนว่าการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของ GDP อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าการใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาจะเพิ่มขึ้น แต่ผลลัพธ์ของการพัฒนาที่สะท้อนจากอันดับความสามารถในการแข่งขันโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทยยังอยู่ในอันดับที่ไม่ดีนักและอยู่ในระดับไม่เปลี่ยนแปลงมากนักต่อเนื่องมาหลายปี โดยในปี 2567 อยู่ที่อันดับที่ 43 คงตัวอยู่อันดับเดิมจากปีก่อนหน้า โดยปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์มีอันดับอยู่ในระดับเดิมระหว่างอันดับที่ 38-40 ติดต่อกันหลายปี แต่โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีมีอันดับเท่าเดิมจากปีก่อนหน้า คืออันดับที่ 25 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากจำนวนการจดทะเบียนสิทธิบัตร พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่มีจำนวนสิทธิบัตรที่เป็นของคนไทยเพียงร้อยละ 34.0 ของจำนวนสิทธิบัตรทั้งหมดเท่านั้น

1.2 เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ พบว่า ดัชนีความก้าวหน้าของคน ในปี 2566 ได้ปรับตัวลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 0.6383 จาก 0.6443 ในปี 2565 โดยมีดัชนีย่อยที่ปรับตัวสูงขึ้น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านชีวิตการงาน และ ด้านเศรษฐกิจ ค่าดัชนีย่อยที่ปรับตัวลดลง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วม และ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม จึงยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) อยู่ที่ 0.7209 ในปี 2570 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.2.1 คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะและศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาการด้านการศึกษาและศักยภาพของเด็กและเยาวชนไทยดีขึ้นในทุกระดับ ประชากรวัยแรงงานได้รับการพัฒนาให้มีความรู้สูง สัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพต่อสายสามัญสูงขึ้น จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมระบบอาชีวศึกษาทวิภาคีเพิ่มขึ้น และแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมทักษะฝีมือจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้สูงอายุที่ยังคงมีศักยภาพมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน

1.2.2 ตลาดแรงงานไทยมีการเติบโตในทิศทางที่ดี แม้ว่าทักษะแรงงานจะยังไม่ตรงต่อความต้องการของผู้ประกอบการในปัจจุบันและทิศทางความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต โดยจำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้น ตลาดแรงงานไทยมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะทั่วไปมากขึ้น แต่มีความต้องการทักษะเฉพาะทางและการจัดการในสำนักงานลดลง ซึ่งไม่สอดคล้องกับทิศทางความต้องการแรงงานในตลาดโลก นอกจากนี้ยังพบว่า รายได้เฉลี่ยของแรงงานเพิ่มขึ้น แต่ค่าจ้างเฉลี่ยต่อชั่วโมงกลับมีอัตราลดลง สะท้อนว่าแรงงานต้องมีชั่วโมงการทำงานนานขึ้น เพื่อให้ได้รายได้เพิ่มขึ้น

1.2.3 คนไทยมีหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมดีขึ้น โดยสัดส่วนผู้ที่ได้รับการคุ้มครองในระบบประกันสังคมต่อผู้มีงานทำทั้งหมดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งคนไทยสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น ผ่านนโยบายและสวัสดิการที่หลากหลาย

1.3 เป้าหมายที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ในปี 2567 ความแตกต่างของความเป็นอยู่ (ด้านรายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 เท่ากับ 5.22 เท่า สะท้อนการพัฒนาที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2566 ที่มีความแตกต่างกัน 5.28 เท่า เป็นผลจากการดำเนินการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบางอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่ถึงเป้าหมายที่กำหนดว่าความแตกต่างของความเป็นอยู่ (ด้านรายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 ต่ำกว่า 5 เท่า โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.3.1 กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจำนวนกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นลดลง อัตราการเข้าเรียนของเด็กจากครัวเรือนยากจนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับอุดมศึกษาลดลง แต่การสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าเพิ่มขึ้น ประชาชนได้รับการคุ้มครองด้านสุขภาพครอบคลุมเกือบทั้งหมด แต่การคุ้มครองด้านกระบวนการยุติธรรมยังต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น

1.3.2 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้น แต่มีการเข้าถึงสินเชื่อลดลง และยังต้องพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยสัดส่วน SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคล (บริษัท/ห้างหุ้นส่วน) ต่อ SME ทั้งหมดในปี 2567 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 จากปี 2566 ในขณะที่สัดส่วน SME ที่จดทะเบียนพาณิชย์ (บุคคลธรรมดา) ต่อ SME ทั้งหมดในปี 2567 ลดลงร้อยละ 0.2 จากปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของ SME ในปี 2567 ลดลงร้อยละ 2.45 เมื่อเทียบกับ ปี 2566 และการเข้าถึงสินเชื่อของ SME ต่อสินเชื่อรวมลดลง จากร้อยละ 46.1 ในปี 2565 เป็นร้อยละ 44.5 ในปี 2566 นอกจากนี้ ระดับทักษะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการไทยยังมีแนวโน้มลดลง

1.3.3 การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในด้านการลงทุนในภูมิภาคต่างๆ ดีขึ้น ช่วยให้สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น โดยความแตกต่างด้านรายได้อิงประชาชนในแต่ละพื้นที่ปรับตัวดีขึ้น การกระจายโอกาสและความเจริญทางเศรษฐกิจลงสู่พื้นที่ผ่านการส่งเสริมการลงทุนมีแนวโน้มดีขึ้น การจ้างงานในประเทศยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศ สะท้อนว่ายังมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายความเจริญระหว่างภูมิภาค

1.4 เป้าหมายที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน จากรายงานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศล่าสุดปี 2565 พบว่า ประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้เพิ่มขึ้นจาก 60.33 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 10.87 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติ) ในปี 2564 เป็น 65.23 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์

เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 11.75 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติ) ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.12 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น แต่ยังไม่ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดให้ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติในปี 2570 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.4.1 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติมีประสิทธิภาพลดลง พื้นที่ป่าไม้อยู่ในระดับคงที่ การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มดีขึ้นและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มลดลง พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยของดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) ลดลง และพื้นที่ป่าไม้ของไทยอยู่ในระดับคงที่ที่ร้อยละ 31.46 ของพื้นที่ทั้งหมด การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่า มีผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.54 ในปี 2563 เป็นร้อยละ 9.86 ในปี 2567 ส่วนการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า ปริมาณขยะมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 26.95 ล้านตัน ในปี 2566 เป็น 27.20 ล้านตันในปี 2567

1.4.2 ระบบนิเวศทางธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ด้วยการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองรวม 11 แห่ง (ปี 2539-2568) และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาและขยายเครือข่ายนักอนุรักษ์รุ่นใหม่

1.4.3 ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศดีขึ้นเล็กน้อย แต่ค่าเฉลี่ย PM2.5 ยังอยู่ในระดับสูง ในปี 2567 ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศดีขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา แต่ค่าเฉลี่ย PM2.5 ยังสูงกว่าคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก (WHO) ถึง 3.96 เท่า

1.4.4 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีปริมาณเพิ่มขึ้นเกือบทุกสาขาเศรษฐกิจ ยกเว้น สาขาอุตสาหกรรม ในปี 2567 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีปริมาณเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้พลังงานอยู่ที่ระดับ 245.7 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 โดย สาขาการผลิตไฟฟ้า มีสัดส่วนการปล่อยก๊าซ CO₂ สูงที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 38 ของการปล่อยก๊าซ CO₂ ทั้งหมด (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1)

นอกจากนี้ มีการกำหนดมาตรการส่งเสริมการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ผ่านโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) แต่ยังมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.77 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดของประเทศ

1.5 เป้าหมายที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ ในระยะ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ดัชนีความสามารถของประเทศไทยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่มีคะแนนปรับตัวลดลงอย่างมาก จากระดับ “ดีมาก” (ค่าดัชนีรวมร้อยละ 90.12) มาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” (ค่าดัชนีรวมอยู่ที่ร้อยละ 75.19) ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลให้ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงมีคะแนนลดลง ได้แก่ ดัชนีย่อยด้านความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ และความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ส่วนด้านขีดความสามารถของการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉิน ด้านสุขภาพอยู่ในระดับทรงตัว ขณะที่ปัจจัยส่งเสริม คือ ดัชนีย่อยด้านประสิทธิภาพของรัฐบาลปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1.5.1 การพัฒนาประเทศสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลมีความก้าวหน้า แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายรัฐบาลลดลง โดย ดัชนีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government Development Index: EGDI) ขององค์การสหประชาชาติในปี 2566 ประเทศไทยมีการพัฒนาดีขึ้น เป็นผลจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมและแพลตฟอร์มกลางดิจิทัลที่รองรับการบริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐมีคะแนนลดลงเล็กน้อย นอกจากนี้ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation Index: EPI) ของไทยปรับตัวลดลงอย่างมาก จากอันดับที่ 18 ในปี 2565 มาอยู่ในอันดับที่ 42 ในปี 2567 ส่วนดัชนีย่อยการมีส่วนร่วมของคนไทยมีคะแนนลดลงเป็นผลมาจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของคนรุ่นใหม่ที่เป็นปัจเจกนิยมมากขึ้น

1.5.2 ไทยสามารถรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้ดีขึ้น ประเทศไทยมีความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์ และก้าวเข้าสู่กลุ่มประเทศชั้นนำใน Tier 1 โดยดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Global Cybersecurity Index) หรือ GCI ของไทยมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจากอันดับที่ 44 ในปี 2563 ขึ้นไปอยู่อันดับที่ 7 ของโลกในปี 2567 เข้าสู่กลุ่มประเทศชั้นนำใน Tier 1 จากความร่วมมือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

2

ประเด็นท้าทายการขับเคลื่อนและข้อเสนอแนะ

2.1 ภาคการผลิตของไทยมีแนวโน้มใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการมากขึ้น จากผลผลิตภาพการผลิตโดยรวม (Total Factor Productivity: TFP) ที่ดีขึ้น แต่การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่ผ่านมาอาจยังไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของ ไทยได้อย่างเต็มศักยภาพ จึงต้องเร่งยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการสร้างความเข้มแข็งด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเฉพาะการวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และ อุตสาหกรรมการแพทย์

2.2 ผลผลิตภาพแรงงานไทยยังคงอยู่ในระดับต่ำ เป็นผลจากผู้ประกอบการและแรงงานไทยยังปรับตัวไม่ทันต่อบริบทใหม่และความต้องการแรงงานในอนาคต ดังนั้น จึงควรส่งเสริมและเร่งผลักดันการพัฒนากระบวนการผลิตกำลังคนที่ยืดหยุ่นและตอบสนองตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรม วางระบบการบริหารจัดการข้อมูลอุปสงค์และอุปทานแรงงานในแต่ละอุตสาหกรรมที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรพัฒนาสมรรถนะกำลังคนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาฝีมือแรงงานในสถานประกอบการรายย่อยมากขึ้น โดยใช้มาตรการให้เงินสนับสนุน/เงินคืน (Levy-grant) ให้แก่บริษัทที่จัดฝึกอบรมพนักงาน พร้อมทั้งเร่งเชื่อมโยงฐานข้อมูลระบบธนาคารหน่วยกิต ควบคู่กับการเร่งสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบธนาคารหน่วยกิตในระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างแท้จริง

2.3 การพัฒนาด้านการศึกษายังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กในแต่ละช่วงวัย แม้ว่าเด็กและเยาวชนไทยจะมีพัฒนาทางการศึกษาและได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น แต่สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอทำให้เด็กไม่ได้รับการกระตุ้นศักยภาพที่แท้จริง ส่งผลให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning Regression) จึงควรดำเนินการยกระดับศักยภาพของสถานศึกษาให้

สามารถเตรียมพร้อมผู้เรียนให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและปรับรูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น และปรับรูปแบบการจัดสรรทรัพยากร ทั้งที่เป็นและไม่เป็นตัวเงินให้สอดคล้องกับความจำเป็นเฉพาะที่แตกต่างกันของสถานศึกษา

2.4 โครงสร้างสังคมสูงวัย ทำให้ผู้สูงอายุยังต้องมีบทบาทในตลาดแรงงาน แต่ทักษะของผู้สูงอายุยังปรับตัวไม่ทันความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนไป จำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำงานได้ตามศักยภาพและความต้องการ พร้อมทั้งพัฒนาทักษะเพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น

2.5 ระบบการสนับสนุนช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังไม่มีบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เป็นประเด็นท้าทายของการบูรณาการการพัฒนาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SME มาโดยตลอด จึงควรเร่งผลักดันความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาระบบ SME one ID อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้สามารถเป็นกลไกสำคัญในการบูรณาการความช่วยเหลือ SME ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสร้างระบบจูงใจให้หน่วยงานที่มีฐานข้อมูลเกี่ยวข้องกับ SME เชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งเชื่อมโยงการให้การสนับสนุน SME ระหว่างหน่วยงานต่างๆ อย่างไม่ซ้ำซ้อนเป็นระบบครบวงจรและตรงจุด

2.6 ประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ การเข้าถึงบริการสาธารณะ การกระจายความเจริญลงสู่ภูมิภาคและพื้นที่ ตลอดจนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นจึงควรสร้างความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพื่อขยายการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะให้ทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในด้านการจัดการศึกษา ด้านการจัดบริการสุขภาพ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลให้มีคุณภาพและครอบคลุมทั่วถึง การพัฒนาระบบดูแลโดยครอบครัวและชุมชน (Informal Care) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเข้มแข็งของการคุ้มครองทางสังคม นอกจากนี้ ยังต้องปรับเปลี่ยนระบบสวัสดิการทางสังคม จากการจัดสวัสดิการแบบแยกส่วน เป็นระบบที่มีเอกภาพภายใต้นโยบายภาพรวมเดียวกัน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรด้านสวัสดิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และเพียงพอ

2.7 การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังเป็นความท้าทายของประเทศ เพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2050 หรือปี พ.ศ. 2593 และการเตรียมความพร้อมรองรับมาตรการการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ซึ่งหากมาตรการนี้มีผลบังคับใช้จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของสินค้าที่ไทยส่งออกไปยังประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าในอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง อาทิ เหล็ก ซีเมนต์ อลูมิเนียม จึงควรเร่งเตรียมความพร้อมในการรองรับมาตรการเกี่ยวกับคาร์บอนภาคบังคับ โดยผลักดันหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำของประเทศ ควบคู่กับการเร่งบังคับใช้พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งดำเนินการแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ตลอดจนออกมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐที่เหมาะสมและเพียงพอ

2.8 ภาครัฐมีการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นในด้านความทันสมัยด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ แต่ยังไม่มีการพลิกโฉมในด้านโครงสร้างเชิงสถาบัน ซึ่งเป็นปัจจัยฉุดรั้งให้ธรรมาภิบาลไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง จึงควรเร่งปฏิรูปพลิกโฉมโครงสร้างเชิงสถาบันของระบบราชการไทยเพื่อให้มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง โดย 1) แก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และสร้าง

ความไว้วางใจให้กับทุกภาคส่วน 2) ปรับบทบาทรัฐให้เน้นที่การเป็นผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) และผู้กำกับดูแล (Regulator) ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ (Operator) โดยเฉพาะในกิจกรรมที่ภาคเอกชนทำได้ดีกว่า เพื่อให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม คล่องตัว และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด 3) ปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน หรือที่ยังมีความซับซ้อนส่งผลกระทบต่อการทำงานที่คาบเกี่ยวหลายหน่วยงาน 4) เร่งพัฒนาธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) เพื่อสร้างข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และเป็นระบบ เอื้อต่อการบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) เร่งขยายการบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นในทุกด้านอย่างเป็นรูปธรรม ครอบคลุม และทั่วถึง

ส่วนที่

1

**สถานการณ์
การพัฒนาตาม
เป้าหมายหลักของ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13**

1. บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 เป็นระยะ 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) โดยแผนพัฒนาฉบับที่ 13 มีพื้นฐานแนวคิด 4 ประการ ได้แก่ **การยึดแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร ตลอดจนคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ **การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว (Resilience)”** โดยมุ่งเน้นการสร้างศักยภาพของประเทศใน 3 ระดับ ได้แก่ การพร้อมรับ การปรับตัว และการเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโต เพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน **การให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDG) ของสหประชาชาติ** โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด **“ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Inclusiveness)”** มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งในมิติการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัยสนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาสดำรงชีพของทุนเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งการปกป้องและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งต่อไปยังคนรุ่นต่อไป และ**การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)** ซึ่งให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการ และการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.1 วิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนา

แผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาเพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน”** สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่มุ่งให้ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** โดยมุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและบริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้นโดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1.1.1 การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญ ผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

1.1.2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมและ

เร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

1.1.3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในเชิงรายได้ พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง และผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจ่ายโอกาสทางเศรษฐกิจ และจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

1.1.4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน มุ่งลดการก่อมลพิษ ควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ตลอดจนลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608

1.1.5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลามีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

1.2 หมายเหตุการพัฒนา

เพื่อให้บรรลุ 5 เป้าหมายหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศดังกล่าวแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนด**หมายเหตุการพัฒนา** ซึ่งเป็นประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงเพื่อถ่ายทอดสู่การขับเคลื่อนการพัฒนา ในแต่ละด้านให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยกำหนดหมายเหตุการพัฒนา 13 หมายเหตุครอบคลุมใน 4 มิติ ซึ่งสะท้อนสิ่งที่ประเทศไทยมุ่งหมายที่จะ “เป็น” หรือมุ่งหวังที่จะ “มี” ที่จะต้องได้รับการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

1.2.1 มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมายเหตุที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมายเหตุที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมายเหตุที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

ภูมิภาค

หมวดหมู่ที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

1.2.2 มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เดิมน้อยได้อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

1.2.3 มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.2.4 มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก 5 เป้าหมาย ได้แก่ **เป้าหมายที่ 1** การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม **เป้าหมายที่ 2** การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ **เป้าหมายที่ 3** การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม **เป้าหมายที่ 4** การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน และ **เป้าหมายที่ 5** การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

การติดตามประเมินผลในส่วนนี้จะนำเสนอผลการพัฒนาในช่วง 2 ปีของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อบรรลุเป้าหมายทั้ง 5 เป้าหมายข้างต้น โดยแบ่งเป็นผลการบรรลุเป้าหมายหลักในภาพรวม และผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมาย

1. เป้าหมายหลักที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม

เป้าหมายหลักที่ 1 ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 คือ การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยมุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญ ผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม ทั้งนี้ ได้กำหนดตัวชี้วัดเป้าหมาย คือ รายได้ประชาชาติต่อหัวของไทยเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ดอลลาร์ สหรัฐ ในปี 2570

การพัฒนาในระยะ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายหลักที่ 1 พิจารณาจากประเด็นการพัฒนาสำคัญ 3 ด้านตามจุดเน้นของเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ (1) ด้านการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (2) ด้านการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย และ (3) ด้านการพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

1.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลักในภาพรวม

เศรษฐกิจไทยในภาพรวมปี 2567 ปรับตัวดีขึ้นจากช่วงปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จากการเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายและการลงทุนของภาครัฐ การขยายตัวในเกณฑ์ดีของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน และการกลับมาขยายตัวของการส่งออกสินค้า

ในปี 2567 ซึ่งเป็นปีที่สองของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 2.5 ปรับตัวดีขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 2.0 ในปี 2566 โดยในด้านการใช้จ่าย พบว่า การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ขยายตัวร้อยละ 4.4 ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 6.9 ในปี 2566 การอุปโภคบริโภคภาครัฐ ขยายตัวร้อยละ 2.5 ในปี 2567 เทียบกับการลดลงร้อยละ 4.7 ในปี 2566 ขณะที่ การลงทุนรวมทรงตัว เมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ 1.2 ในปี 2566 จากการปรับตัวลงของการลงทุนของภาคเอกชนที่ลดลงร้อยละ 1.6 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 3.1 ในปี 2566 ขณะที่ การลงทุนภาครัฐปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 เทียบกับการลดลงร้อยละ 4.2 ในปี 2566 และการส่งออกสินค้า ขยายตัวร้อยละ 5.8 จากที่ลดลงร้อยละ 1.5 ในปี 2566

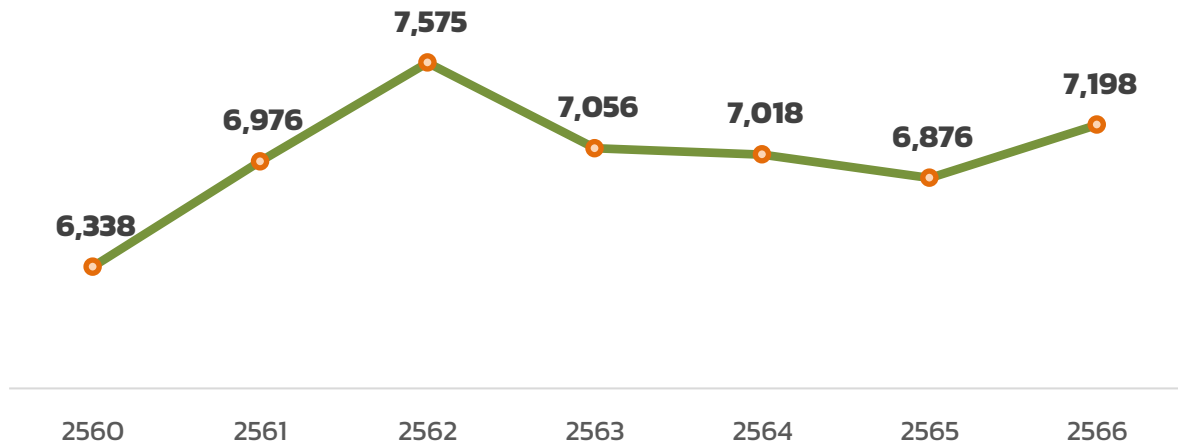
ขณะที่ ด้านการผลิตภาคเกษตร ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม ป่าไม้ และการประมง ลดลงร้อยละ 1.0 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 2.0 ในปี 2566 ส่วนภาคอุตสาหกรรม ลดลงร้อยละ 0.5 เทียบกับการลดลงร้อยละ 2.7 ในปี 2566 และภาคบริการ สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารชะลอตัวลง โดยขยายตัวร้อยละ 9.5 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 19.3 ในปี 2566 สาขาขนส่ง ขยายตัวร้อยละ 3.8 ปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากการขยายตัวร้อยละ 3.9 อย่างไรก็ตาม การบริการสาขาก่อสร้างเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 เทียบกับการลดลงร้อยละ 0.6 ในปี 2566 และสาขาขนส่งเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.0 แรงตัวขึ้นจากร้อยละ 8.8 ในปี 2566

เมื่อพิจารณา รายได้ประชาชาติ (Gross National Income: GNI) ของไทย พบว่า ในปี 2566 มีมูลค่า 504,159 ล้านบาท ดอลลาร์ สหรัฐ. ขยายตัวร้อยละ 4.0 จาก 480,317 ล้านบาท ดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2565 โดยรายได้ประชาชาติต่อหัว (Per capita GNI) ในปี 2566 อยู่ที่ 7,198 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีมูลค่า 6,876 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อคนต่อปี ซึ่งเห็นได้ชัดว่ามีการปรับตัวดีขึ้นกว่าปี 2565 อย่างไรก็ดีตามยังต่ำกว่าช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในปี 2562 ที่มีรายได้ประชาชาติต่อหัวอยู่ที่ 7,575

ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี และยังคงต่ำกว่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดให้รายได้ประชาชาติต่อหัวของไทยเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี ในปี 2570 (แผนภาพที่ 1.1)

แผนภาพที่ 1.1 รายได้ประชาชาติต่อหัว (Per capita GNI)

หน่วย : ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 1

ระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายหลักที่ 1 ตามจุดเน้นของเป้าหมาย 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (2) ด้านการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย และ (3) ด้านการพัฒนากระบวนวิธีที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม โดยมีรายละเอียดของความก้าวหน้าการพัฒนาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

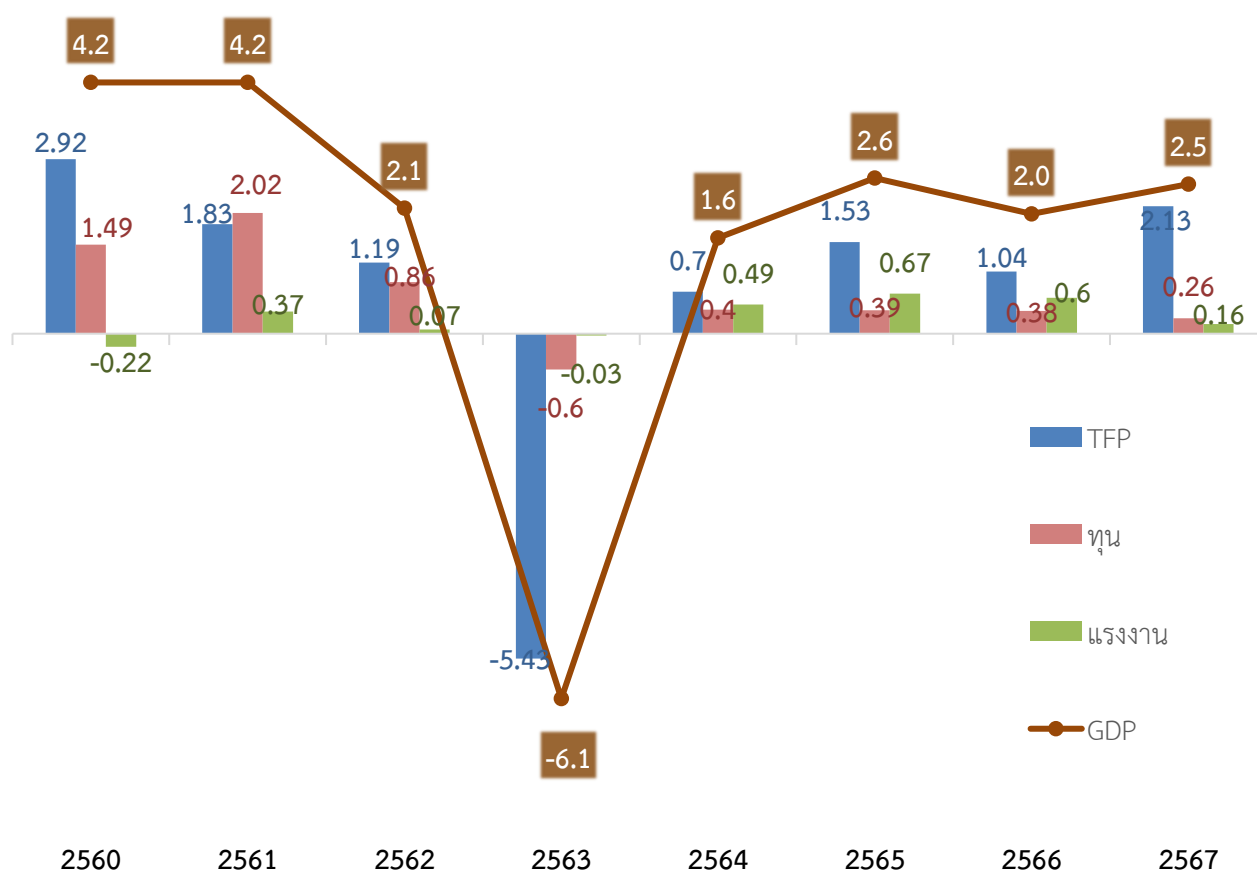
1.2.1 การส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1) ผลผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP) ของประเทศเพิ่มขึ้นในปี 2567 เป็นผลจากการปรับตัวขึ้นของเศรษฐกิจในภาพรวมที่ขยายตัวร้อยละ 2.5 ในปี 2567 จากที่เคยขยายตัวร้อยละ 2.0 ในปี 2566 เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่า ในปี 2567 ผลผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยแรงงานอยู่ที่ร้อยละ 0.16 ลดลงจากร้อยละ 0.6 ในปี 2566 และผลผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยทุน อยู่ที่ร้อยละ 0.26 ลดลงจากร้อยละ 0.38 ในปี 2566 เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าผลผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนในปี 2567 มีการเปลี่ยนแปลงลดลงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับปี 2566 แต่ผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) กลับขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดที่ร้อยละ 2.13 ในปี 2567 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.04 ในปี 2566 สะท้อนให้เห็นว่ามีแนวโน้มของการขับเคลื่อนผลผลิตภาพของประเทศด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขันประเทศและการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว (แผนภาพที่ 1.2)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเศรษฐกิจรายภาคการผลิตและบริการ พบว่า ภาคบริการเป็นภาคที่มีสัดส่วนผลิตภาพการผลิตโดยรวม (TFP) สูงที่สุดตลอดช่วง 7 ปีที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพที่เกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรม เมื่อเทียบกับภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตร มีเพียงปี 2563 ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ทำให้ผลิตภาพการผลิตรวมของภาคบริการลดลงจนติดลบมากกว่าภาคการผลิตอื่น เป็นผลมาจาก ภาคบริการในสาขาการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาคบริการสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการดำเนินมาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวดและจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นสาขาที่ต้องพึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามผลิตภาพการผลิตของภาคบริการสามารถฟื้นตัวกลับมาเป็นบวกในปี 2564 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนเป็นร้อยละ 3.07 ในปี 2567 ซึ่งอยู่ระดับเกือบเท่ากับช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในปี 2561 ที่อยู่ที่ร้อยละ 3.26 ในขณะที่ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมยังมีผลิตภาพการผลิตโดยรวมผันผวน (แผนภาพที่ 1.3)

แผนภาพที่ 1.2 อัตราการขยายตัวและแหล่งที่มาของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ปี 2560 - 2567

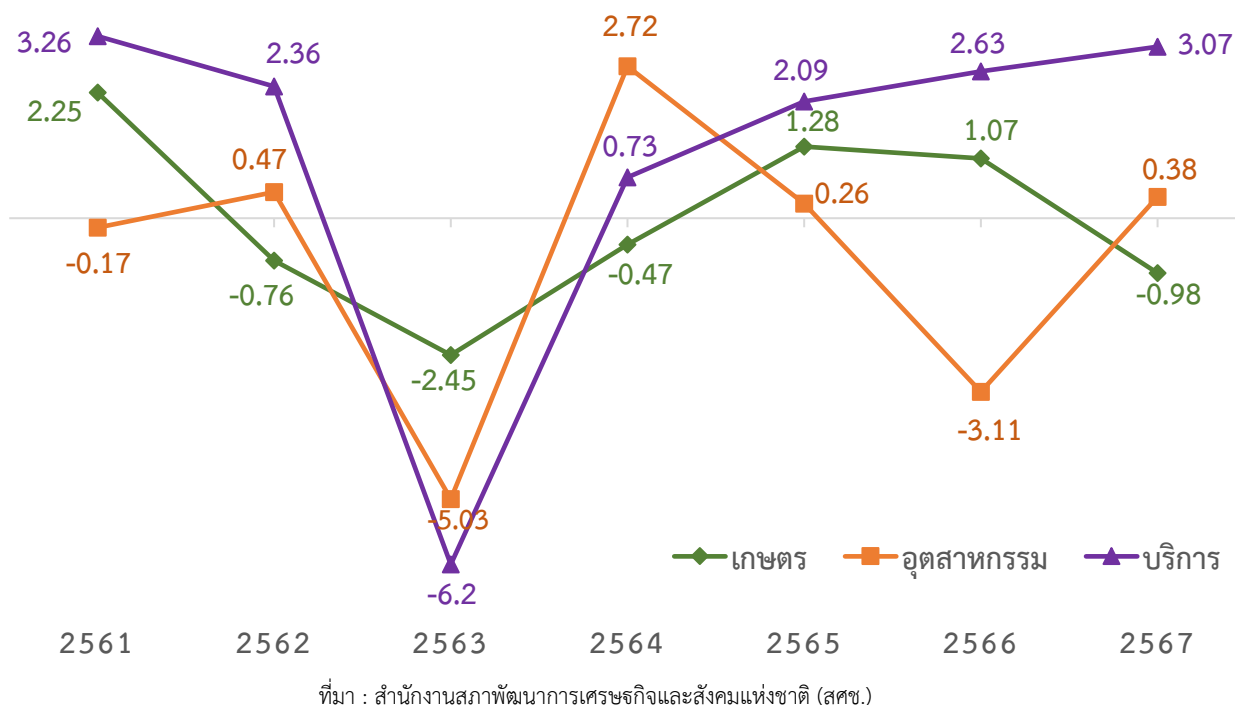
หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

แผนภาพที่ 1.3 แหล่งที่มาของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (ผลิภาพการผลิตโดยรวม)
ของภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ในปี 2565 และ ในปี 2566

หน่วย : ร้อยละ

2) มูลค่าการลงทุนของอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของไทยมีการเติบโตเพิ่มขึ้น จากการที่ภาครัฐมีมาตรการการออกตราสารหนี้สีเขียวและตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน

การขอรับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรม BCG¹ ในปี 2567 มีมูลค่าการลงทุนขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 22.7 จากปี 2566 โดยในปี 2567 มีจำนวนโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในกลุ่ม BCG จำนวน 939 โครงการ คิดเป็นมูลค่าเงินลงทุนรวม 230.03 พันล้านบาท ปรับเพิ่มขึ้นจาก 791 โครงการ ที่มีมูลค่าเงินลงทุนรวม 187.45 พันล้านบาท ในปี 2566 โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่ขอรับการส่งเสริมมากที่สุด ในปี 2567 คือ อุตสาหกรรมเกษตร อาหาร และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญของ BCG

ขณะเดียวกัน ภาครัฐยังมุ่งส่งเสริมการลงทุนในตลาดทุนเพื่อความยั่งยืน ได้แก่ การลงทุนในหุ้นยั่งยืน (ESG Stocks²) กองทุนรวมเพื่อความยั่งยืน (ESG Funds) ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (ESG Bonds) โดยผลักดันให้เกิดการลงทุนที่คำนึงถึงมิติสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental Social and Governance: ESG) มากขึ้น โดยมีการดำเนินการผ่านหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

¹ BCG หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) คือ โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวทางการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปยกระดับความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้กับ 4 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-curves) ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมพลังงานและวัสดุ อุตสาหกรรมสุขภาพและการแพทย์ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

² ESG Stocks คือ หุ้นของบริษัทที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment, Social, Governance) โดยนักลงทุนใช้เกณฑ์เหล่านี้ในการพิจารณาควบคู่ไปกับผลประกอบการทางการเงิน เพื่อมองหาโอกาสในการลงทุนระยะยาวที่สามารถสร้างผลตอบแทนที่ดี ควบคู่ไปกับการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการส่งเสริมบริษัทจดทะเบียนที่มีผลการดำเนินงานที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดให้ได้รับการประกาศเป็นหุ้นยั่งยืน และได้มีการประกาศ “รายชื่อหุ้นยั่งยืน หรือ Thailand Sustainability Investment (THSI)” ซึ่งใช้จนถึงปี 2565 และต่อมาตั้งแต่ปี 2566 ได้มีการยกระดับการประเมินสู่มาตรฐานสากล โดยเปลี่ยนเป็นการประกาศ “ระดับการประเมิน หรือ SET ESG Ratings” เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ลงทุนประกอบการตัดสินใจลงทุน ส่งผลเชิงบวกต่อเศรษฐกิจโดยรวมและตลาดทุน ซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและลดความเสี่ยงในการลงทุน โดยในปี 2567 มีบริษัทจดทะเบียนที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับการประกาศผล จำนวน 223 บริษัท เพิ่มขึ้นจาก 193 บริษัท ในปี 2566 และผลการจัดอันดับเรตติ้งดีขึ้นทั้งอันดับ AAA AA และ A เมื่อเทียบกับปี 2566 (แผนภาพที่ 1.4) แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG มากขึ้น เช่น ข้อมูลการจัดการความเสี่ยงด้าน ESG นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อม ข้อมูลผลการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการดำเนินงานต่อพนักงาน ชุมชน และสังคมผ่านกระบวนการทางธุรกิจ เป็นต้น

แผนภาพที่ 1.4 บริษัทที่ได้รับการประกาศผลประเมินหุ้นยั่งยืน SET ESG Ratings ตามการจัดอันดับเรตติ้ง

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยกองทุนรวมเพื่อความยั่งยืน (Sustainable and Responsible Investing Fund: SRI Fund) เป็นกองทุนรวมที่เน้นลงทุนในหุ้นของบริษัทที่ดำเนินการตามหลัก ESG เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG ของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) ให้โปร่งใส ชัดเจน และช่วยลดความเสี่ยงจากการ “ฟอกเขียว (Greenwashing)” โดยจากข้อมูล ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2568 มีจำนวน SRI Fund รวมทั้งสิ้น 54 กองทุน คิดเป็นมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ 51,449 ล้านบาท โดยเป็นกองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน (Thailand ESG Fund: Thai ESG) จำนวน 37 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 63 ของจำนวน SRI Fund ทั้งหมด และคิดเป็นมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ รวม 32,385 ล้านบาท และตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน หรือ ESG Bond ตราสารหนี้ที่ผู้ออกระดมทุนเพื่อนำเงินไปใช้ในโครงการหรือกิจกรรมที่สร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยมูลค่าการออก ESG Bond สะสมถึงปี 2567 จำนวน 818.286 พันล้านบาท ซึ่งเฉพาะในปี 2567 มูลค่าการออก ESG Bond มีมูลค่ารวม 117.40 พันล้านบาท โดยพบว่าประเภทตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond) มีสัดส่วนมากที่สุด ที่ร้อยละ 40.89 รองลงมาคือ ตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bond) ร้อยละ 38.67 ตราสารหนี้เพื่อพัฒนาสังคม (Social Bond) ร้อยละ 12.10 และตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) ร้อยละ 8.35

● ตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bond: SLB) ในปี 2567 เป็นตราสารหนี้รูปแบบใหม่ที่เติบโตเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 116 จากปี 2564 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มออกตราสารหนี้ชนิดนี้ เนื่องจาก รูปแบบของตราสารหนี้ชนิดนี้มีความยืดหยุ่นและผลตอบแทนเป็นไปตามผลสำเร็จของตัวชี้วัดด้านความยั่งยืน (Key Performance Indicators: KPIs) และเป้าหมายด้านความยั่งยืน (Sustainability Performance Targets: SPTs) ที่บริษัทผู้ออกตราสารหนี้ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม มูลค่าการออกตราสารหนี้ยังอยู่กับอีกหนึ่งปัจจัยหลัก คือ การปรับขึ้น/ลงของอัตราดอกเบี้ย โดยในปี 2566 ตราสารหนี้ SLB มีมูลค่าอยู่ที่ 1 พันล้านบาท ลดลงจาก 21 พันล้านบาท ในปี 2564 และ 31 พันล้านบาท ในปี 2565 จากการที่คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) มีการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ ทำให้ต้นทุนการออกตราสารหนี้เพิ่มขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อภาระต้นทุนของภาคเอกชนลดลงอย่างมาก แต่ในปี 2567 ตราสารหนี้ SLB กลับมามีมูลค่าสูงขึ้นมาก เนื่องจากกระทรวงการคลังได้มีการออกพันธบัตรส่งเสริมความยั่งยืน (SLB) มูลค่ากว่า 3 หมื่นล้านบาท ซึ่งเป็นตราสารหนี้ SLB รุ่นแรกที่ถูกออกโดยรัฐบาลไทยและเป็นประเทศแรกในเอเชีย โดยมีนักลงทุนหลายกลุ่มร่วมซื้อ อาทิ กลุ่มบริษัทประกันชีวิต สถาบันการเงิน กองทุน บริษัทหลักทรัพย์ และนักลงทุนต่างชาติ

ตารางที่ 1.1 ตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน หรือ ESG Bond

หน่วย : พันล้านบาท

ประเภทตราสารหนี้	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. ตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond)	6.9	23.0	29.6	28.7	41.2	47.30	9.80
2. ตราสารหนี้เพื่อพัฒนาสังคม (Social Bond)	-	6.8	6.8	4.0	11.4	4.0	14.2
3. ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond)	3.3	-	50.0	121.1	136.4	126.5	48.0
4. ตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bond)	-	-	-	21.0	31.0	1.0	45.4
รวม	10.2	29.8	86.4	174.8	220	178.8	117.4

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3) มูลค่าการระดมทุนของธุรกิจฐานนวัตกรรมไทยเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี 2543 ถึง ปี 2566 อยู่ที่ 3,354 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดย ในปี 2566 เติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 37 เมื่อเทียบกับปี 2565 (มูลค่าการระดมทุน 2,451 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 0.5 ของ GDP ในปี 2565) ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าระดมทุนสะสมสูงเป็นอันดับ 4 ของภูมิภาคอาเซียน รองจากประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในการเติบโตของธุรกิจฐานนวัตกรรมไทย โดยเฉพาะในกลุ่มเทคโนโลยีอาหาร (FoodTech) ที่มีการระดมทุนเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 1,069 เมื่อเทียบกับปี 2565 และกลุ่มเทคโนโลยีชีวภาพ (BioTech) ที่มีการระดมทุนเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 1,046 เมื่อเทียบกับปี 2565 เป็นสัญญาณของการกระจายเม็ดเงินลงทุนไปสู่ภาคส่วนที่กำลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและยังเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

ขณะเดียวกัน แม้บางธุรกิจมีมูลค่าการระดมทุนลดลง เช่น ธุรกิจในกลุ่มเทคโนโลยีการเงิน (FinTech) ที่มีมูลค่าการระดมทุนรวมลดลงร้อยละ 16 จากปี 2565 แต่จำนวนรายการหรือข้อตกลงที่ธุรกิจ/อุตสาหกรรมสามารถระดมทุนได้สำเร็จกลับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 19 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักลงทุนมีความเชื่อมั่นในธุรกิจฐานนวัตกรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจในระยะเริ่มต้น (Early-Stage) และเป็นท่อส่งนวัตกรรม (Pipeline) ในระยะเริ่มต้นที่แข็งแกร่งและเติบโต เพื่อเพิ่มความสามารถในการขยายธุรกิจและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระยะเติบโต (Growth-Stage) นอกจากนี้เป็นที่น่าสนใจว่าในปี 2566 กลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีอาหาร (FoodTech) และกลุ่มเทคโนโลยีชีวภาพ (Bio-Tech) เป็นกลุ่มที่มีการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการระดมทุนสูงชันมากถึงร้อยละ 1,069 และ 1,046 จากปี 2565 ตามลำดับ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีอาหาร มีมูลค่าเงินลงทุนเฉลี่ยต่อรายการในปี 2566 เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ถึงร้อยละ 770 (ตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.2 มูลค่าการระดมทุนของธุรกิจฐานนวัตกรรมของไทยแยกตามประเภทธุรกิจ/อุตสาหกรรม

ประเภทธุรกิจ/ อุตสาหกรรม	มูลค่า การระดมทุน ปี 2565 (ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ)	มูลค่า การระดมทุน ปี 2566 (ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ)	การ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	จำนวน รายการ ปี 2565	จำนวน รายการ ปี 2566	การ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่าเงิน ลงทุนเฉลี่ย ต่อรายการ ปี 2565 (ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ)	มูลค่าเงิน ลงทุนเฉลี่ย ต่อรายการ ปี 2566 (ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ)	การ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
FinTech	1,148	966	-16%	88	105	19%	13.0	9.2	-29%
Logistics	607	933	54%	68	77	13%	8.9	12.1	36%
FoodTech	36	416	1,069%	35	47	34%	1.0	8.8	770%
InsurTech	102	209	105%	15	19	27%	6.7	10.9	62%
HealthTech	15	26	76%	27	36	33%	0.5	0.7	32%
BioTech	2	22	1,046%	8	20	100%	0.2	1.0	359%
อื่นๆ เช่น Fashion AdTech PropTech E-commerce	541	782	45%	395	447	13%	1.4	1.7	21%
รวม	2,451	3,354	37%	636	751	18%	3.8	4.4	16%

ที่มา : สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ ศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอวช.)

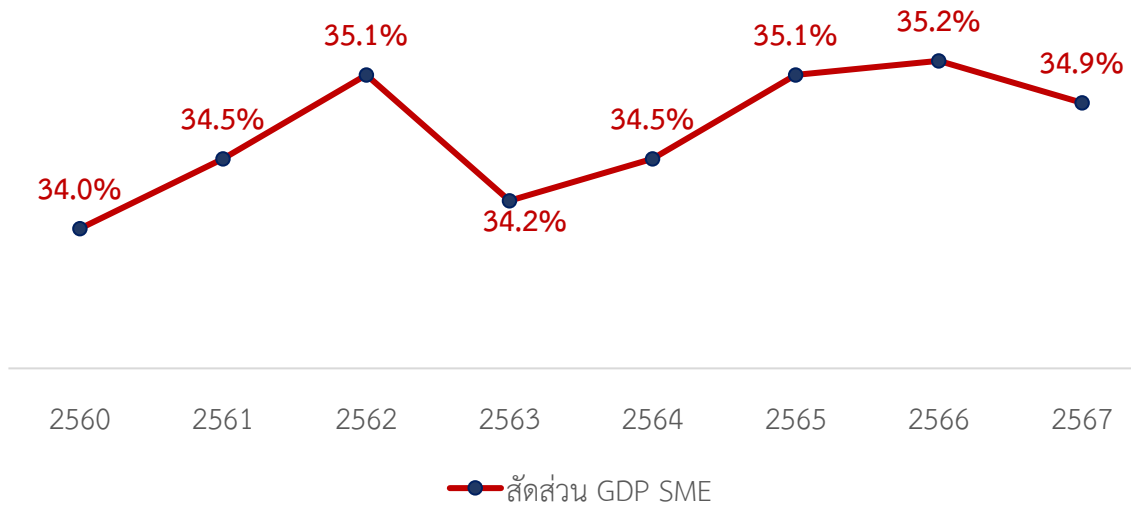
4) มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทยในปี 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.18 จากปี 2565 จากการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ในปี 2566 ไทยมีมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 5.82 ล้านล้านบาท ซึ่งมากกว่าในปี 2565 ที่มีมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 5.43 ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.18 โดยสามารถจำแนกตามกลุ่มธุรกิจ 3 รูปแบบ ได้แก่ Business-to-Business 2.29 ล้านล้านบาท Business-to-Consumer 2.91 ล้านล้านบาท และ Business-to-Government 0.63 ล้านล้านบาท ซึ่งธุรกิจ Business-to-Consumer ที่มีมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นครึ่งหนึ่งของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการเริ่มปรับตัวของระบบเศรษฐกิจจากรูปแบบดั้งเดิมไปสู่เศรษฐกิจบนฐานข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน รวมถึงสร้างโอกาสและความสามารถในการแข่งขันทางการค้าให้กับธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจ SME ให้สามารถเข้าถึงตลาดได้ผ่านแพลตฟอร์ม e-Commerce ต่างๆ โดยที่ไม่ต้องลงทุนสูง

1.2.2 การเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

1) สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP SME) ในปี 2567 ขยายตัวร้อยละ 34.9 ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 35.2 ในปี 2566 (แผนภาพที่ 1.5) โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของ SME ได้แก่ การบริโภคของภาคเอกชนและการใช้จ่ายของประชาชนที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวที่เป็นผลจากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ

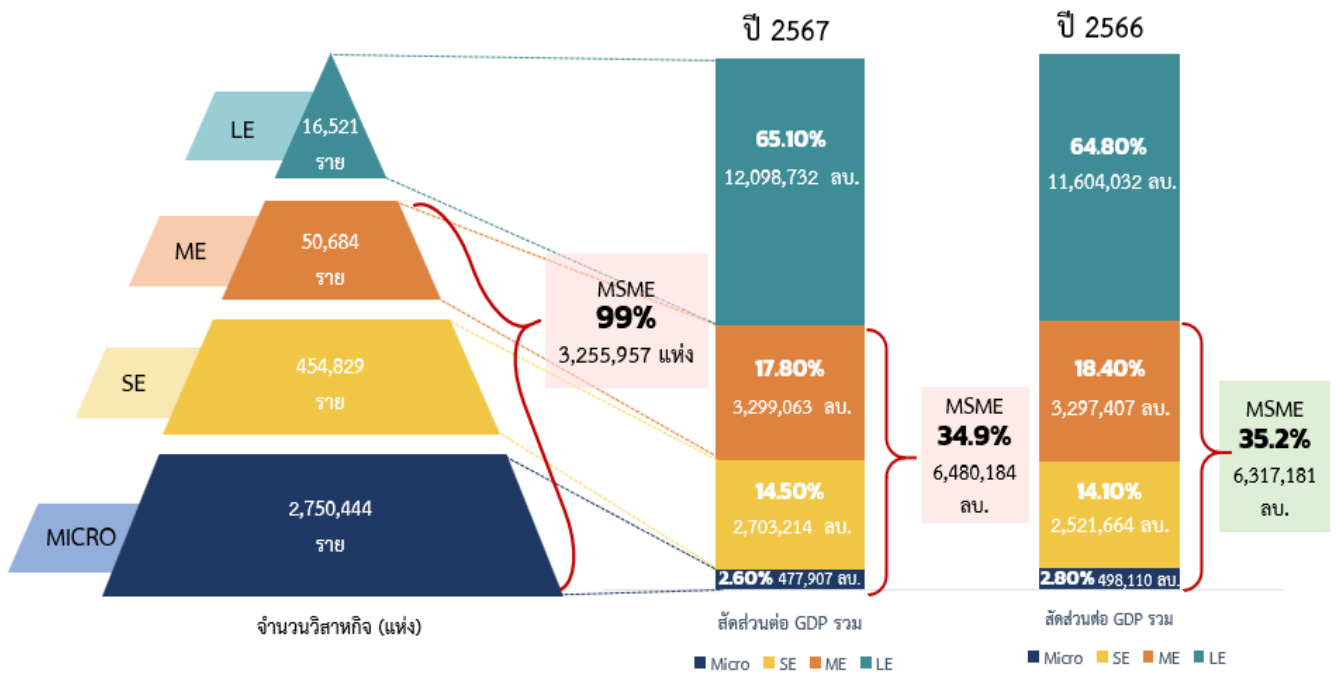
เมื่อพิจารณามูลค่าเศรษฐกิจแยกตามขนาดของวิสาหกิจในปี 2567 พบว่า วิสาหกิจขนาดย่อม (Micro Enterprises) สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ 477,907 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ในขณะที่วิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprises) สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ 2,703,214 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.5 และวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprises) สร้างมูลค่าเพิ่มได้ 3,299,063 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.8 ดังนั้น มูลค่าเศรษฐกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSME) โดยรวมจึงอยู่ที่ 6,480,184 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.9 ซึ่งน้อยกว่ามูลค่าเพิ่มที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ (Large Enterprises) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 65.10 หรือมีมูลค่า 12,098,732 ล้านบาท โดยวิสาหกิจขนาดใหญ่มีจำนวนเพียง 16,521 แห่ง เปรียบเทียบกับจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSME) ที่มีถึง 3,255,957 แห่ง (แผนภาพที่ 1.6) ทำให้เห็นว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ยังคงมีบทบาทต่อการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศมากกว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมาก

แผนภาพที่ 1.5 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แผนภาพที่ 1.6 โครงสร้างวิสาหกิจของประเทศไทย ปี 2567 จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.2.3 การพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

ภาครัฐมีการลงทุนสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนามากขึ้นผ่านการจัดสรรงบประมาณในกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมของประเทศ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคโนโลยียังอยู่ในอันดับเดิมต่อเนื่องหลายปี ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาห่างไกลจากประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมมาก และจำนวนสิทธิบัตรของคนไทยยังมีน้อย

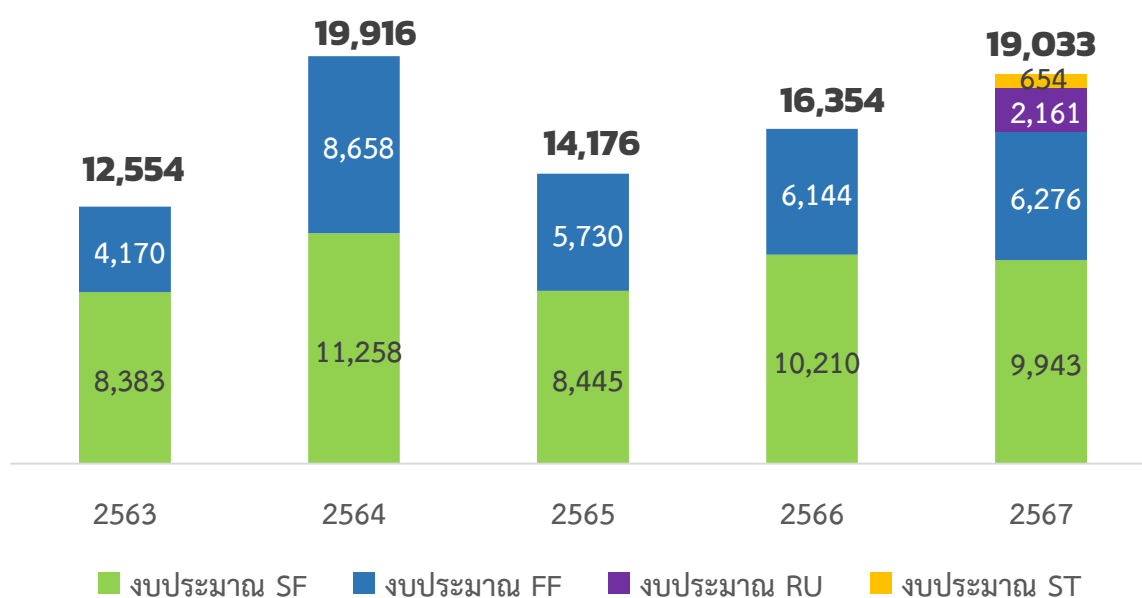
1) การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) ของไทยในปี 2567 มีมูลค่าสูงขึ้นร้อยละ 16.38 จากปี 2566 กองทุนส่งเสริม ววน. ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.) จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริม สนับสนุนและขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบาย สาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยในปี 2567 ไทยมีการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) 4 ประเภท ได้แก่ งบประมาณทุนสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund: FF) งบประมาณทุนสนับสนุนงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Fund: SF) งบประมาณเพื่อการนำงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (Research Utilization Fund: RU) และงบประมาณโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science & Technology Fund: ST) ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณในรูปแบบ RU และ ST เป็นรูปแบบการจัดสรรงบประมาณใหม่ในปี 2567 ซึ่งรูปแบบ ST ยังอยู่ในช่วงทดลองดำเนินงานเบื้องต้น ยังไม่ดำเนินการเต็มรูปแบบในปี 2567

ผลการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.)³ พบว่า กองทุนส่งเสริม ววน. ได้รับจัดสรรงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดินในปี 2567 จำนวน 19,033.67 ล้านบาท โดยจำแนกเป็นงบประมาณรูปแบบเดิมที่จัดสรรอยู่แล้ว ได้แก่ งบประมาณ SF 9,943.42 ล้านบาท งบประมาณ FF 6,275.72 ล้านบาท และงบประมาณที่มีการจัดสรรเพิ่มเติม (Funding Modalities) ได้แก่ งบประมาณ RU 2,160.86 ล้านบาท และงบประมาณ ST 653.67 ล้านบาท โดยกองทุนส่งเสริม ววน. ได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจาก 16,354.28 ล้านบาท ในปี 2566 ที่จำแนกเป็นงบประมาณ FF 6,144.35 ล้านบาท และงบประมาณ SF 10,209.93 ล้านบาท และจะเห็นได้ว่า ภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่การเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมมากขึ้น (แผนภาพที่ 1.7)

³ รายงานสถานการณ์วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี 2566-2567

แผนภาพที่ 1.7 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ในปี 2560 – 2567

หน่วย : ล้านบาท

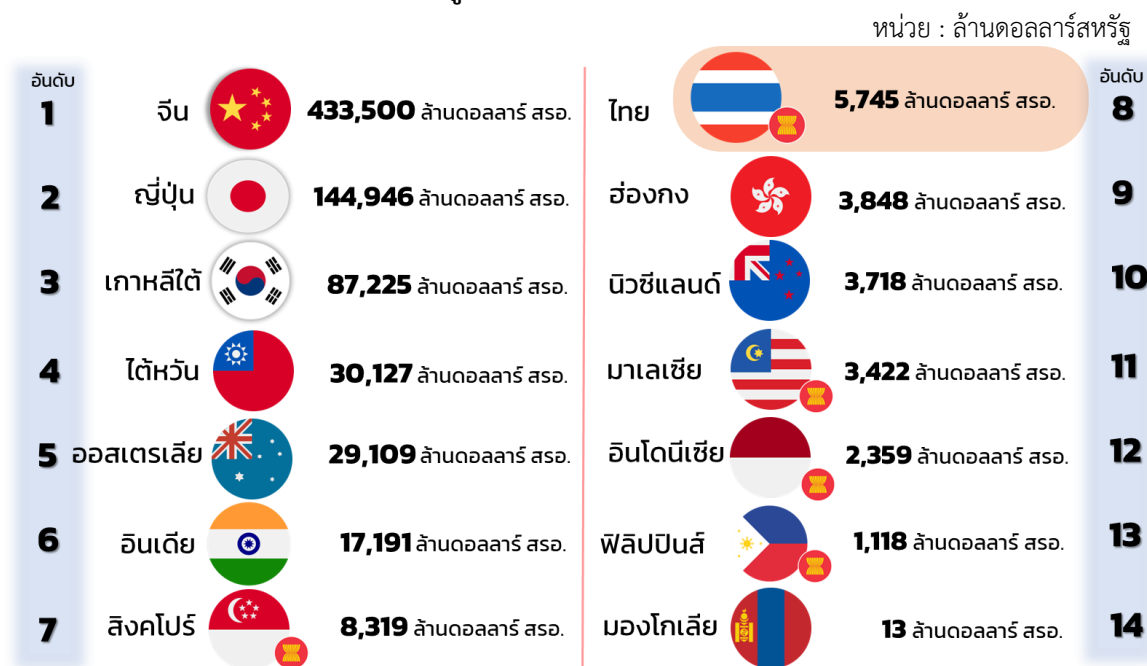

ที่มา : รายงานสถานการณ์วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี 2566 – 2567

2) เมื่อเทียบกับประเทศอาเซียน ไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา อยู่ในอันดับ 2 แต่ยังห่างไกลจากประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในปี 2565 ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (Gross Domestic Expenditure on R&D: GERD) 201,415 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 195,570 ล้านบาทในปี 2564 และเป็นอันดับ 2 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พบว่า อยู่ อันดับที่ 8 จาก 14 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ⁴ และเมื่อพิจารณาสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (GERD/GDP) ในปี 2565 พบว่า อยู่ที่ร้อยละ 1.16 ต่อ GDP ลดลงจากปี 2564 ที่อยู่ที่ร้อยละ 1.21 ต่อ GDP (แผนภาพที่ 1.8) ซึ่งยังอยู่ในระดับที่ห่างจากประเทศ/เขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่ใช้เศรษฐกิจนวัตกรรมขับเคลื่อนประเทศ อาทิ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน

⁴ IMD World Competitiveness Yearbook 2024

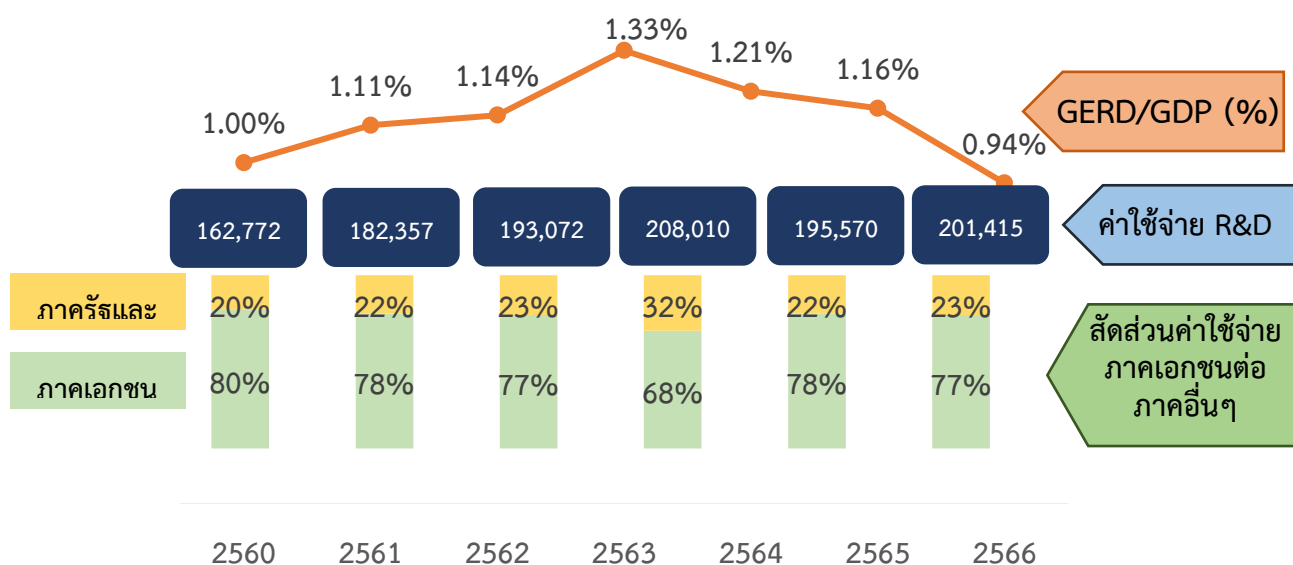
แผนภาพที่ 1.8 สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐ (งบประมาณแผ่นดิน) ต่อภาคเอกชน
ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ปี 2565

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2024

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐต่อภาคเอกชน ในปี 2565 พบว่ามีสัดส่วน 23 : 77 (ภาครัฐ 42,776 ล้านบาท และภาคเอกชน 145,875 ล้านบาท) อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปี 2564 ที่มีสัดส่วน 22 : 78 (ภาครัฐ 42,334 ล้านบาท และภาคเอกชน 146,570 ล้านบาท) (แผนภาพที่ 1.9)

แผนภาพที่ 1.9 ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและ
สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐ (งบประมาณแผ่นดิน) ต่อภาคเอกชน
ปี 2560 – 2565

ที่มา : สำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.)

3) **อันดับความสามารถในการแข่งขันโลก (World Competitiveness Ranking: WCR)** ด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทยยังคงอยู่ที่อันดับ 43 ในปี 2567 จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ โดยสถาบัน International Institute for Management Development (IMD) พบว่า ในปี 2567 ไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในอันดับที่ 43 ซึ่งคงตัวอยู่อันดับเดิมจากปีก่อน และอยู่ในระดับไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในหลายๆ ปีที่ผ่านมา โดยเมื่อพิจารณาหมวดย่อยภายใต้ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พบว่า ในปี 2567 โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีมีอันดับคงที่จากปี 2566 และด้านวิทยาศาสตร์ อันดับลดลง 1 อันดับ (ตารางที่ 1.3) สะท้อนให้เห็นว่าการเพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่ไทยดำเนินการมาในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา ไม่ได้ส่งผลทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของไทยพัฒนาดีขึ้น

ตารางที่ 1.3 อันดับความสามารถในการแข่งขันโลก (World Competitiveness Ranking : WCR)

หน่วย : อันดับ

กลุ่มย่อยภายใต้ กลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
1. สาธารณูปโภคพื้นฐาน	34	31	27	26	24	22	22	23
2. โครงสร้างพื้นฐานด้าน เทคโนโลยี	36	36	38	34	37	34	25	25
3. โครงสร้างพื้นฐานด้าน วิทยาศาสตร์	48	42	38	39	38	38	39	40
4. สาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม	57	58	55	49	49	51	53	55
5. การศึกษา	54	56	56	55	56	53	54	54
อันดับความสามารถในการ แข่งขันโลกรวม (WCR)	49	48	45	44	43	44	43	43

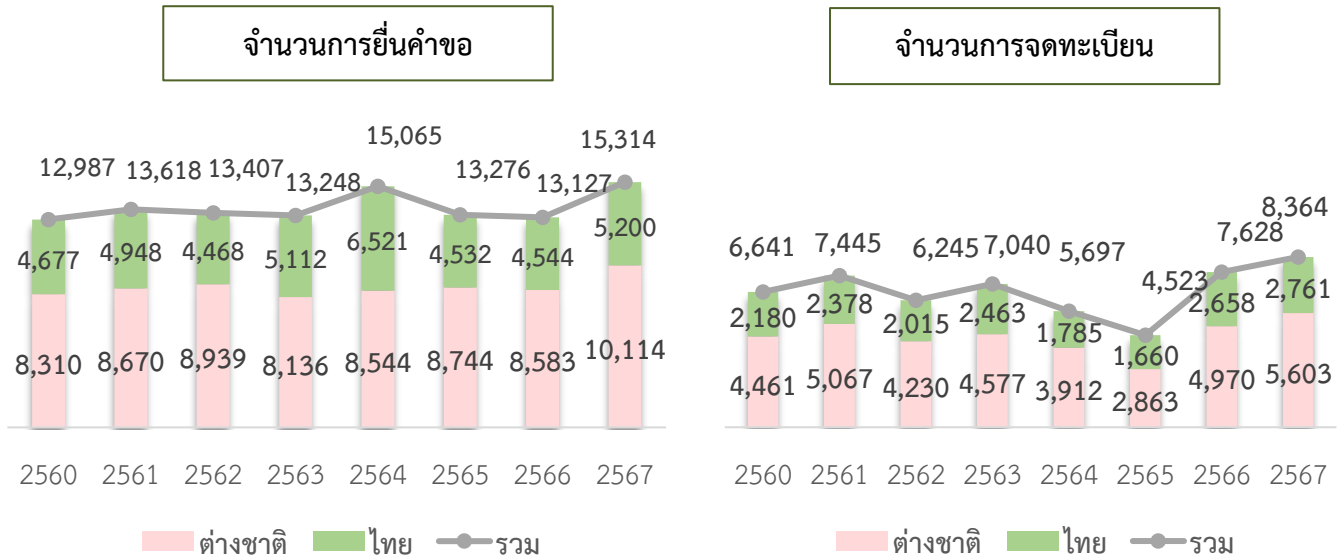
ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2024

4) การจดทะเบียนสิทธิบัตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2567 แต่มีจำนวนสิทธิบัตรที่เป็นของคนไทยเพียงร้อยละ 34.0 ของจำนวนสิทธิบัตรทั้งหมด จากข้อมูลของกรมทรัพย์สินทางปัญญา พบว่า ในปี 2567 มีการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตร 15,314 รายการ และการรับจดทะเบียนสิทธิบัตร 8,364 รายการ เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่มีการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตร 13,127 รายการ และการรับจดทะเบียนสิทธิบัตร 7,628 รายการ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผู้ได้รับสิทธิบัตร พบว่า ในปี 2567 มีการจดสิทธิบัตรของคนไทยจำนวน 2,761 รายการ เพิ่มขึ้นจาก 2,658 รายการในปี 2566 หรือคิดเป็นร้อยละ 3.9 จากปี 2566 อย่างไรก็ตาม จำนวนการจดสิทธิบัตรของคนไทยยังมีสัดส่วนน้อยกว่าของต่างชาติมาก โดยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 34.0 ขณะที่ สิทธิบัตรของชาวต่างชาติมีสัดส่วนร้อยละ 66.0 ของจำนวนการจดสิทธิบัตรทั้งหมดในปี 2567 (แผนภาพที่ 1.10)

แผนภาพที่ 1.10 จำนวนการยื่นคำขอและจำนวนการจดทะเบียนสิทธิบัตรที่ให้กับคนในประเทศ
จำแนกตามสัญชาติ ปี 2560 – 2567

หน่วย : รายการ

ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

5) ไทยเริ่มมีการรวบรวมรายชื่อมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นรายการเฉพาะที่จัดกลุ่มตาม BCG Economy (Bio-Circular-Green Economy) ในปี 2567 จากข้อมูลสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พบว่า ไทยเริ่มมีการรวบรวมรายชื่อมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นรายการเฉพาะที่จัดกลุ่มตาม BCG Economy (Bio-Circular-Green Economy) จำนวน 8 รายการ โดยมีสถานะมีผลใช้งาน/บังคับใช้ และเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในกลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษ ภาชนะบรรจุ สิ่งทอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ไทยเริ่มให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวที่จะช่วยให้สามารถปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ความยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรตลอดห่วงโซ่มูลค่า ลดปริมาณของเสียจากระบบ เพื่อรักษาฐานทรัพยากรของประเทศ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังเป็นการผลักดันนโยบายภาครัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ตามแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

โดยสรุป การบรรลุเป้าหมายหลักด้านการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พบว่า รายได้ประชาชาติต่อหัวของไทยเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นหลังจากที่ลดลงในช่วงวิกฤตการณ์โควิด 19 แต่ยังคงมีความพยายามในการผลักดันการปรับโครงสร้างหลายด้านอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2570 ทั้งในด้านผลผลิตภาพการผลิตโดยรวม การส่งเสริมภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ให้สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรมยังเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญที่ผู้ตั้งการยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการเพิ่มผลิตภาพของประเทศ

2. เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่

เป้าหมายที่ 2 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มุ่งให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม กำหนดเป้าหมายให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) อยู่ที่ 0.7209 ในปี 2570 ซึ่งสะท้อนถึงการยกระดับความก้าวหน้าของคนที่ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ไปสู่ความก้าวหน้าของคนในระดับสูง โดยการติดตามผลการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายหลัก แบ่งเป็นภาพรวมการบรรลุเป้าหมาย และผลการพัฒนา 3 ด้านตามจุดเน้นของเป้าหมาย ได้แก่ (1) การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม (2) การเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพ และ (3) การสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

ในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พบว่า มีความก้าวหน้าที่สำคัญในหลายด้าน อาทิเยาวชนไทยสามารถสร้างผลงานและแสดงศักยภาพบนเวทีระดับโลกได้อย่างต่อเนื่อง ด้านแรงงานมีการปฏิรูปการศึกษา โดยส่งเสริมอาชีวศึกษาและระบบทวิภาคีเพื่อสร้างบัณฑิตที่มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาด ขณะเดียวกัน ผู้สูงวัยได้รับการส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงผ่านหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุม อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายการพัฒนาในด้านตลาดแรงงาน ซึ่งแม้จะมีการเติบโตของการจ้างงาน แต่ทักษะของแรงงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ สรุปสถานการณ์ความก้าวหน้าของการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ในระยะ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีดังนี้

2.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลักในภาพรวม

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดให้ ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) เป็นตัวชี้วัดของการบรรลุเป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ซึ่งค่าดัชนีจะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและจุดเด่น-จุดด้อยของการพัฒนาคนในมิติและในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดเป้าหมายให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) อยู่ที่ 0.7209 ในปี 2570 จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม พบว่า ดัชนีความก้าวหน้าของคนในปี 2566 ได้ปรับตัวลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 0.6383 จาก 0.6443 ในปี 2565 (แผนภาพที่ 1.11) โดยเป็นผลมาจากค่าดัชนีย่อยที่ปรับตัวสูงขึ้นใน 3 ด้าน และค่าดัชนีย่อยที่ปรับตัวลดลงใน 5 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ดัชนีย่อยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่

1) **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร :** เป็นด้านที่มีความก้าวหน้าสูงสุด โดยมีค่าดัชนีในปี 2566 ที่ 0.8082 เพิ่มขึ้นจาก 0.7865 ในปี 2565 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยสำคัญด้านการเข้าถึงโครงข่ายถนนที่ครอบคลุมและใช้การได้ตลอดปีเพิ่มขึ้น และ การเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่แพร่หลายมากขึ้น

2) **ด้านชีวิตการงาน :** ปรับตัวดีขึ้นมาอยู่ที่ 0.7806 ในปี 2566 จาก 0.7711 ในปี 2565 ซึ่งสะท้อนจากสถานการณ์การจ้างงานที่ดีขึ้น โดยมีอัตราการว่างงานและการทำงานต่ำกว่าระดับลดลง

3) **ด้านเศรษฐกิจ** : มีค่าดัชนี 0.6977 ในปี 2566 เพิ่มขึ้นจาก 0.6786 ในปี 2565 โดยมีทิศทางปรับตัวดีขึ้นในทุกมิติ ทั้งผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวที่เพิ่มขึ้น สัดส่วนคนจนและหนี้สินครัวเรือนเพื่อการอุปโภคบริโภคลดลง รวมถึงความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายที่ลดลง

ดัชนีย่อยที่ปรับตัวลดลง ได้แก่

1) **ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** : เป็นมิติที่ลดลงมากที่สุด โดยอยู่ที่ 0.6074 ในปี 2566 ลดลงจาก 0.6437 ในปี 2565 เนื่องจากปัญหาสังคมและอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น

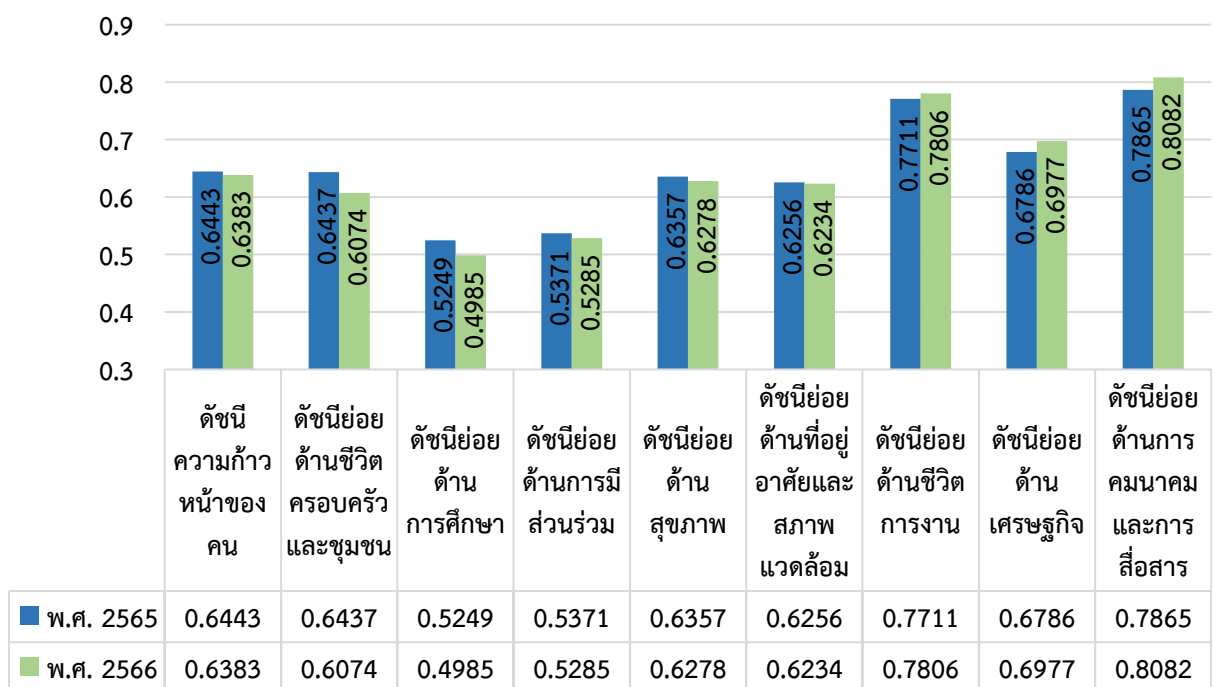
2) **ด้านการศึกษา** : ยังคงเป็นประเด็นที่น่ากังวล โดยมีค่าดัชนีต่ำที่สุดต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 อยู่ที่ 0.4985 ในปี 2566 ลดลงจาก 0.5249 ในปี 2565 ซึ่งเป็นผลมาจากคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่ถดถอย

3) **ด้านสุขภาพ** : มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องมาอยู่ที่ 0.6278 ในปี 2566 จาก 0.6357 ในปี 2565 โดยมีสาเหตุหลักจากสัดส่วนผู้พิการที่เพิ่มขึ้น

4) **ด้านการมีส่วนร่วม** : มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.5285 ในปี 2566 ลดลงจาก 0.5371 ในปี 2565 ซึ่งเป็นผลมาจากการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในชุมชนที่น้อยลง

5) **ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม** : ในปี 2566 มีค่าอยู่ที่ 0.6234 ลดลงจาก 0.6256 ในปี 2565 อันเนื่องมาจากปัญหามลพิษที่ทวีความรุนแรงขึ้น

แผนภาพที่ 1.11 ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนเปรียบเทียบระหว่างปี 2565 และ 2566

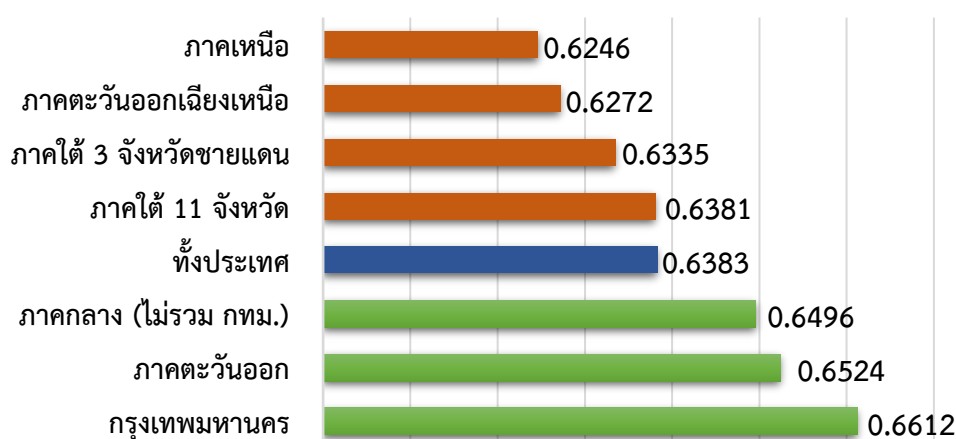

ที่มา : กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 1 (ยิ่งค่าดัชนีเข้าใกล้ 1 ยิ่งดี)

เมื่อพิจารณาในเชิงพื้นที่ พบว่า ความก้าวหน้าในการพัฒนาคนยังมีความเหลื่อมล้ำปรากฏเด่นชัด โดยคนที่อยู่ในภูมิภาคที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและเป็นฐานอุตสาหกรรมจะมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (0.6612) ซึ่งสูงที่สุด ตามมาด้วย ภาคตะวันออก (0.6524) และภาคกลาง (0.6496) (แผนภาพที่ 1.12) ในทางกลับกัน คนที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคที่ห่างไกลออกไปมีระดับการพัฒนาที่ต่ำกว่า โดยเฉพาะในภาคเหนือซึ่งมีค่าดัชนีต่ำที่สุด ประเด็นที่น่าสังเกตคือ ในปี 2566 ช่องว่างความแตกต่างระหว่างกลุ่มจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาคนสูงสุดและต่ำสุดได้กลับมาเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้ง หลังจากที่ลดลงต่อเนื่องมาหลายปี อาจเป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาคนระหว่างจังหวัดที่กำลังเพิ่มมากขึ้น

แผนภาพที่ 1.12 ค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับภาค ปี 2566

ที่มา : กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 1 (ยิ่งค่าดัชนีเข้าใกล้ 1 ยิ่งดี)

2.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 2

ในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมายหลักที่ 2 ในประเด็นการพัฒนาสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม (2) การเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพ และ (3) การสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต โดยมีรายละเอียดความก้าวหน้าการพัฒนาในแต่ละประเด็น ดังนี้

2.2.1 คนไทยมีทักษะและศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ พิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนดีขึ้น แรงงานได้รับการพัฒนาให้มีทักษะสูง เตรียมพร้อมสำหรับการทำงานในอนาคตด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน และผู้สูงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมั่นคงขึ้น

1) พัฒนาการด้านการศึกษาและศักยภาพของเด็กและเยาวชนไทยดีขึ้น

ในปี 2567 คะแนนเฉลี่ย O-net ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ที่ 35.15 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่อยู่ที่ 34.47 คะแนน และในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 31.86 คะแนน เพิ่มขึ้นจาก 29.82 คะแนนในปี 2566 (แผนภาพที่ 1.13) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการเชิงคุณภาพของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และประสิทธิผลในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนไทยที่ดีขึ้น

แผนภาพที่ 1.13 คะแนน O-net ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6
เปรียบเทียบระหว่างปี 2566 และ 2567

ที่มา: ระบบสอบตามค่าสถิติพื้นฐานทั่วประเทศ (ทุกระดับ) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

นอกจากนี้ เยาวชนไทยได้สร้างผลงานและแสดงศักยภาพบนเวทีระดับโลกอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการคว้าถึง 13 รางวัลจากเวทีประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก Regeneron ISEF⁵ ที่สหรัฐอเมริกา ต่อเนื่องด้วยความสำเร็จด้านทักษะฝีมือในการแข่งขัน WorldSkills Lyon 2024⁶ ที่ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเยาวชนไทยได้รับ 1 เหรียญทองในสาขาการดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วย 1 เหรียญเงินในสาขาเครื่องจักรกล CNC พร้อมด้วยอีก 5 รางวัลฝีมือยอดเยี่ยม ขณะเดียวกันในเวทีคณิตศาสตร์โลก ระดับประถมศึกษาที่ฮ่องกง เด็กไทยได้รับรางวัลรวม 7 รางวัล 26 เหรียญ⁷ และในเวทีโอลิมปิกวิชาการต่างๆ เช่น

⁵ ข่าวสารองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

⁶ เยาวชนไทยคว้าเหรียญทอง WorldSkills เหรียญแรกในประวัติศาสตร์ไทย สาขา Health and Social Care ทำคะแนนนำลิ่วที่ 1 ของโลก <https://www.scgfoundation.org/news/worldskills-lyon-2024/>

⁷ 12 นักเรียนไทยคว้า 7 รางวัล 26 เหรียญ ในการแข่งขันคณิตศาสตร์โลก ระดับประถมศึกษา ประจำปี 2567 ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ (NBT CONNEXT). thainews.prd.go.th

โอลิมปิกวิชาการนิวเคลียร์ศึกษาครั้งแรกที่ฟิลิปปินส์ ก็สามารถคว้า 1 เหรียญทอง 3 เหรียญเงินมาครองได้สำเร็จ⁸ ซึ่งความสำเร็จอันหลากหลายเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่าเด็กไทยมีความสามารถที่ทัดเทียมนานาชาติได้ในทุกมิติหากได้รับการพัฒนาและสนับสนุนที่ตรงจุด สะท้อนถึงการพัฒนาภาคการศึกษาที่มีการปรับหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะ และการส่งเสริมการสอนแบบ Active Learning ในห้องเรียน ส่งเสริมโอกาสให้เยาวชนไทยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้ทั้งในชีวิตจริงและด้านวิชาการได้อย่างเต็มศักยภาพ

2) แรงงานได้รับการพัฒนาทักษะผ่านการปฏิรูปการศึกษาและอาชีวศึกษา ควบคู่กับการเร่ง Upskill/Reskill อย่างต่อเนื่อง

ประเทศไทยกำลังเดินหน้าปฏิรูปการศึกษาเพื่อตอบโจทย์โลกยุคใหม่อย่างเป็นรูปธรรม โดยการเชื่อมโยงโลกแห่งการเรียนรู้เข้ากับโลกของการทำงาน ผ่านการส่งเสริมอาชีวศึกษาและระบบทวิภาคีอย่างเต็มกำลัง ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาที่สามารถสร้างบัณฑิตที่มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาด มีความพร้อมทำงานได้ทันทีที่จบการศึกษา (Work-ready) ซึ่งการผสมผสานการเรียนรู้ภาคทฤษฎีกับการฝึกงานจริงในสถานประกอบการนั้น ไม่เพียงแต่ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือ แต่ยังเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมนานาชาติอีกด้วย โดยนโยบายเชิงรุกของภาครัฐมีส่วนช่วยขับเคลื่อนให้สัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพต่อสายสามัญขยับขึ้นจาก 36.24 : 63.76 ในปีการศึกษา 2566⁹ เป็น 38.63 : 61.37 ในปีการศึกษา 2567 สอดคล้องกับทิศทางที่ดีขึ้นของระบบทวิภาคีจากจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมในระบบทวิภาคี 135,000 คนในปี 2566 เพิ่มขึ้นเป็น 158,000 คนในปี 2567 เป็นผลโดยตรงจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนและความเชื่อมั่นของภาคเอกชนที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเร่งพัฒนาทักษะแรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันในรูปแบบ “Upskill” และ “Reskill” อย่างต่อเนื่อง สะท้อนจากจำนวนลูกจ้างที่ได้รับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานที่เพิ่มขึ้น¹⁰ จาก 3,787,917 คนในปี 2566 เป็น 4,462,386 คนในปี 2567

ในมิติของทักษะดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการทำงานในยุคปัจจุบันนั้น พบว่า ไทยมีการพัฒนาและยกระดับทักษะดิจิทัลของกำลังคน (เยาวชน) และบุคลากรภาครัฐ โดยในปี 2567 มีจำนวนกำลังคนที่ได้รับการพัฒนาทักษะดิจิทัล เพิ่มขึ้น 10,405 คน (ร้อยละ 11.74) จาก 88,614 คน ในปี 2566 เป็น 99,019 คน¹¹ ซึ่งผลความก้าวหน้าในการพัฒนากำลังคนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงงานและคนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาประเทศ

3) ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากหลักประกันทางสังคมของภาครัฐที่หลากหลายมีสุขภาพดี และสามารถมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน และใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ในปี 2567 ผู้สูงอายุในประเทศไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สะท้อนจากผู้สูงอายุที่มีความแข็งแรงและกระตือรือร้นกว่าร้อยละ 37.2 ยังคงมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน¹² นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีผ่านการเข้าสังคมและการรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สอดคล้องกับภาวะสังคมผู้สูงอายุ

⁸ 4 นักเรียนไทย คว้า 1 เหรียญทอง 3 เหรียญเงิน บนเวทีนิวเคลียร์โอลิมปิกระดับโลก ณ ประเทศฟิลิปปินส์ (2567). สมาคมนิวเคลียร์แห่งประเทศไทย. nst.or.th

⁹ การเปิดเผยข้อมูลของเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กอศ.). ต่อสื่อมวลชน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2567 (ตามรายงานข่าวจากมติชนออนไลน์)

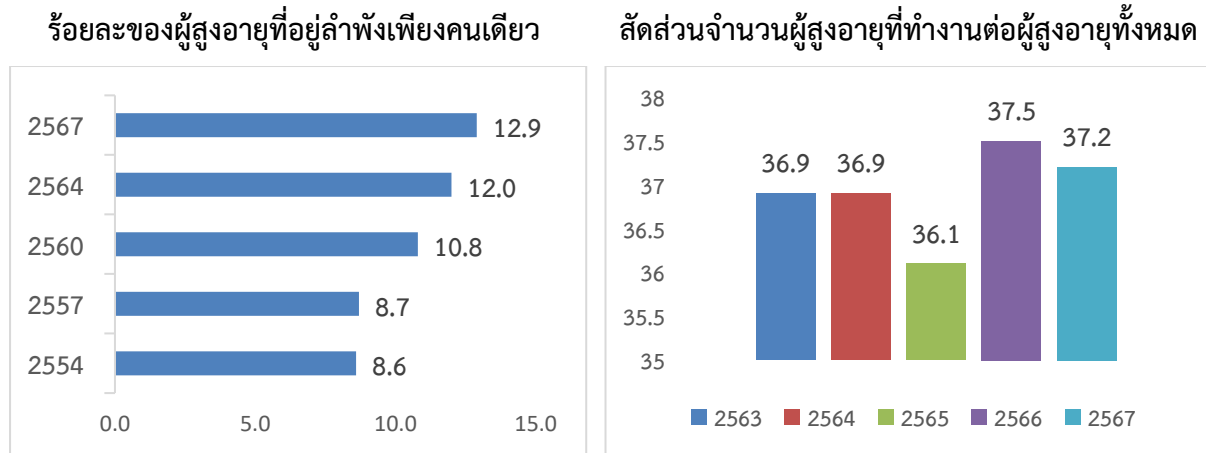
¹⁰ รายงานประจำปี พ.ศ. 2567 กองส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

¹¹ รายงานประจำปี 2567 ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (องค์การมหาชน)

¹² สรุปผลที่สำคัญ การทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2566 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

โดยสมบูรณ์ (Aged Society) ของไทย อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวก็มีจำนวนเพิ่มขึ้น¹³ เช่นกัน โดยมีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 12.9 ในปี 2567 (แผนภาพที่ 1.14)

แผนภาพที่ 1.14 จำนวนผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังและที่ทำงาน

ที่มา: สรุปผลที่สำคัญการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย สสช

ที่มา: การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย สสช.

ทั้งนี้ ในปี 2567 การจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพและการดูแลสุขภาพ ซึ่งเป็นความคุ้มครองทางสังคมที่รัฐจัดให้ประชาชนไทย สามารถแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น อาทิ โครงการ 30 บาทรักษาทุกที่ ทำให้ผู้สูงอายุเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้อย่างมั่นใจ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เป็นหลักประกันรายได้ขั้นพื้นฐาน ไปจนถึงชมรมและศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นพื้นที่แห่งความสุขและการดูแลซึ่งกันและกัน

2.2.2 ตลาดแรงงานไทยมีการเติบโตในทิศทางที่ดี แม้ว่าทักษะแรงงานจะยังไม่ตรงต่อความต้องการของผู้ประกอบการในปัจจุบัน

ตลาดแรงงานไทยโดยรวมมีการเติบโต สะท้อนได้จากจำนวนผู้มีงานทำ¹⁴ ที่เพิ่มขึ้นจาก 39,912,030 คน ในปี 2566 เป็น 40,039,540 คน ในปี 2567 ขณะที่จำนวนผู้ว่างงานกลับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 395,200 คนในปี 2566 เป็น 413,900 คนในปี 2567 แต่เมื่อพิจารณาในด้านอัตราการว่างงานโดยรวมพบว่าทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 1.0 แสดงให้เห็นว่าขนาดของกำลังแรงงานโดยรวมมีการเติบโตสูงกว่าอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานต่ำระดับ (Time-related Underemployment Rate) พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย¹⁵ จากร้อยละ 0.4 ในปี 2566 (ประมาณ 168,800 คน) เป็นร้อยละ 0.5 ในปี 2567 (ประมาณ 183,100 คน) (แผนภาพที่ 1.15) แสดงให้เห็นว่าการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นนั้น ไม่ได้สอดคล้องกับศักยภาพของแรงงานในปัจจุบันที่ยังไม่สามารถทำงานได้ตามความสามารถที่แท้จริง

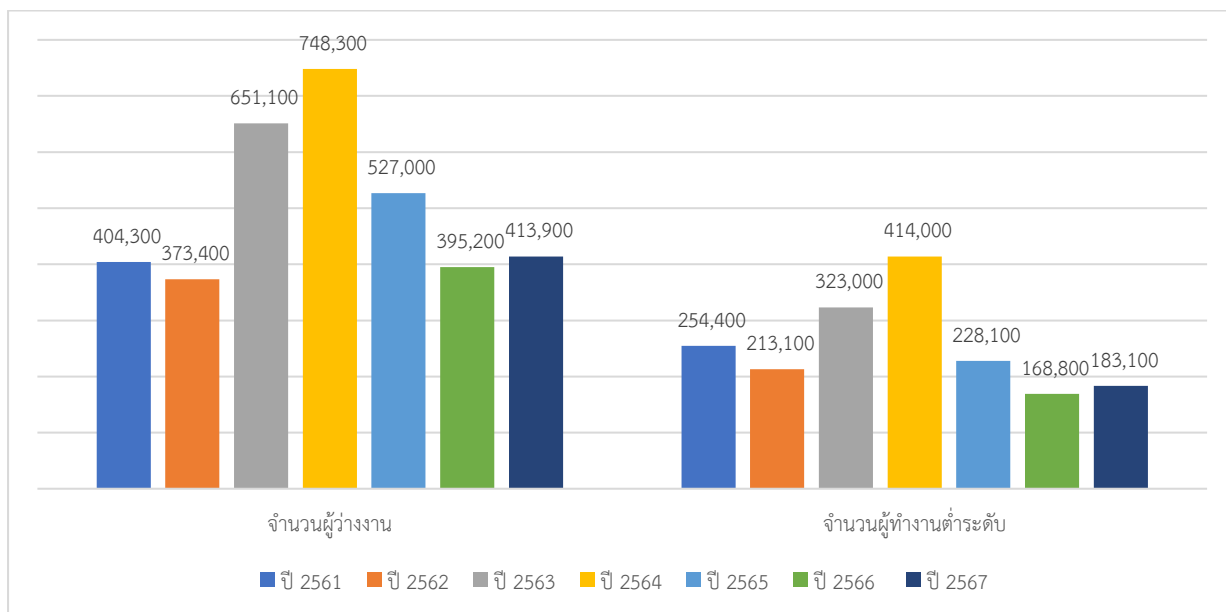
¹³ การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2567 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

¹⁴ ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2567 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

¹⁵ ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2567 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

แผนภาพที่ 1.15 จำนวนผู้ว่างงาน และจำนวนผู้ทำงานต่ำระดับ ปี 2561-2567

หน่วย : คน

ที่มา: ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2567 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนี้ ความสอดคล้องของทักษะแรงงานไทยกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพในช่วงปี 2566 - 2567 ยังไม่สอดคล้องเท่าที่ควร โดยสถานการณ์ด้านทักษะแรงงานในปัจจุบันของไทย มีดังนี้

1) ทักษะที่แรงงานและนักศึกษาไทยให้ความสำคัญและความต้องการของตลาดแรงงานไทยยังไม่สอดคล้องกับทิศทางของตลาดแรงงานโลก รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 จัดทำโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุว่า แม้แรงงานและนักศึกษาไทยจะตระหนักถึงความสำคัญของ Soft Skills ในการเพิ่มโอกาสการจ้างงาน แต่ทักษะที่พวกเขาให้ความสำคัญกลับสวนทางกับความต้องการในเวทีโลก และจากรายงานของ World Economic Forum ทักษะแห่งอนาคตที่สำคัญที่สุดคือ การคิดวิเคราะห์ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และความเป็นผู้นำ แต่แรงงานไทยยังคงมุ่งเน้นไปที่ทักษะเพื่อการทำงานในปัจจุบัน เช่น การบริการลูกค้าและการทำงานเป็นทีม โดยมองว่าการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญอยู่ในลำดับท้ายๆ ยิ่งไปกว่านั้น ความเข้าใจใน Soft Skills ที่ผู้ประกอบการต้องการยังคงคลาดเคลื่อน โดยมีแรงงานและนักศึกษาประมาณร้อยละ 82 ที่มีความเข้าใจในระดับต่ำหรือไม่มีความเข้าใจเลย ปัญหานี้ถูกซ้ำเติมโดยการขาดการส่งเสริมจากสถานประกอบการ โดยสถานประกอบการกว่าหนึ่งในสามไม่เคยจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะเหล่านี้ และสถาบันการศึกษาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่า การเรียนการสอนช่วยพัฒนาทักษะดังกล่าวได้น้อย ทำให้แรงงานและนักศึกษาต้องเรียนรู้พัฒนาทักษะด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้ทักษะที่พัฒนาไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของตลาด

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อมูลตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2567 จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในด้านความต้องการทักษะแรงงานในตลาดแรงงานไทย พบว่า ระหว่างปี 2566 และ 2567 ตลาดแรงงานไทยมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะทั่วไปมากขึ้น แต่มีความต้องการทักษะเฉพาะทางและการจัดการในสำนักงานลดลง โดยมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและผู้ปฏิบัติการเครื่องจักรในโรงงาน เป็นสัญญาณของการเติบโตของความต้องการแรงงานในภาคเกษตรกรรม

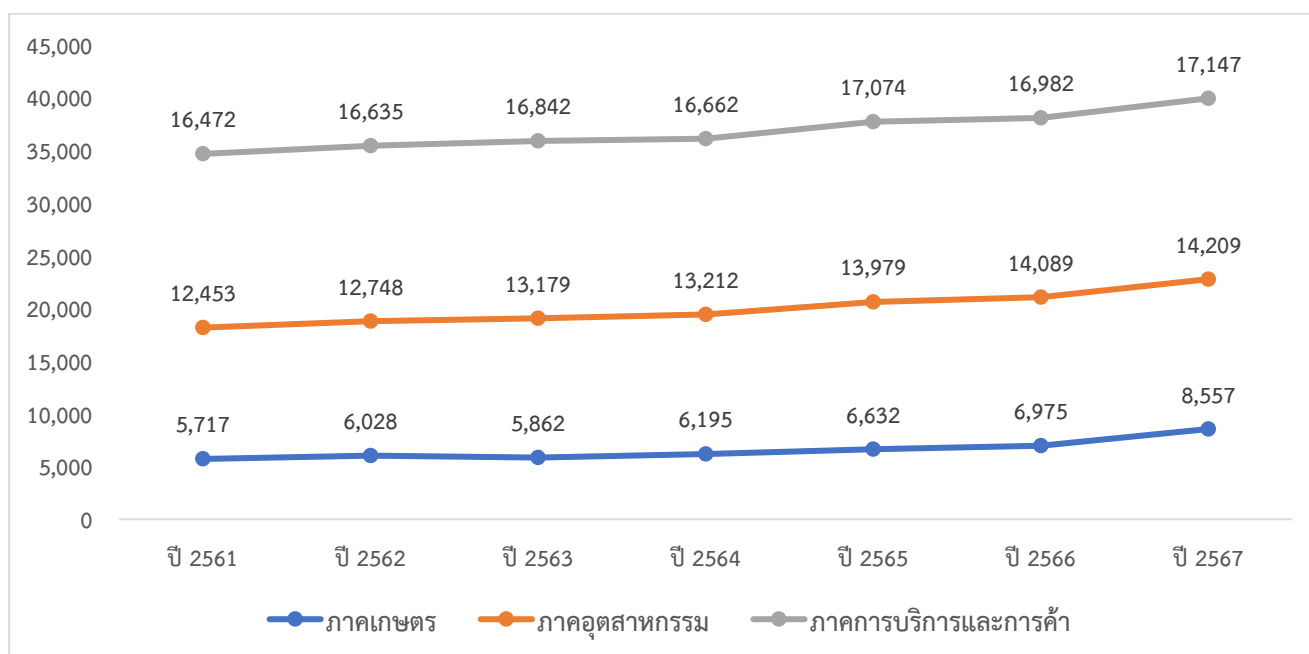
และอุตสาหกรรมการผลิตบางส่วน แต่ในทางกลับกัน สัดส่วนการจ้างงานในกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ช่างฝีมือ และพนักงานสำนักงานกลับลดลง อาจเนื่องมาจากการที่ตลาดแรงงานไทยยังปรับตัวไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกที่ต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงขึ้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในระดับอุตสาหกรรมพบว่า ภาคบริการและการค้ายังคงเป็นแหล่งจ้างงานที่ใหญ่ที่สุดและเติบโตขึ้นเล็กน้อย โดยเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวอย่างชัดเจน อาทิ การขนส่ง และที่พักแรม อย่างไรก็ตาม ภาคการผลิตโดยรวมกลับมีสัดส่วนการจ้างงานลดลงเล็กน้อย สะท้อนให้เห็นว่า การเติบโตของตลาดแรงงานยังคงกระจุกตัวอยู่เพียงบางสาขาเท่านั้น

2) แม้ว่าจะรายได้เฉลี่ยและระดับการศึกษาของแรงงานจะสูงขึ้น แต่ค่าจ้างเฉลี่ยต่อ

ชั่วโมงกลับลดลง แรงงานไทยมีระดับการศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนของลูกจ้างทั่วราชอาณาจักร¹⁶ เพิ่มขึ้น จาก 15,341 บาทต่อเดือน ในปี 2566 เป็น 15,718 บาทต่อเดือน ในปี 2567 โดยเฉพาะภาคเกษตรกรรม (การผลิตการเกษตร การป่าไม้ และการประมง) ที่มีการเติบโตของค่าจ้างสูงสุดที่ร้อยละ 22.68 โดยเพิ่มขึ้นจาก 6,975 บาทต่อเดือน ในปี 2566 เป็น 8,557 บาทต่อเดือน ในปี 2567 แต่ยังคงเป็นสาขาที่มีระดับค่าจ้างต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอุตสาหกรรม ที่มีค่าจ้างเฉลี่ย 14,209 บาทต่อเดือน และภาคบริการและการค้า ที่มีค่าจ้างเฉลี่ย 17,147 บาทต่อเดือน (แผนภาพที่ 1.16) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าจ้างเฉลี่ยต่อชั่วโมงกลับพบว่า มีอัตราลดลงจาก 87 บาท เหลือเพียง 84 บาท¹⁷ โดยเฉพาะในกลุ่มอาชีพที่ต้องการทักษะเฉพาะทาง เช่น ผู้ประกอบวิชาชีพและช่างฝีมือ ซึ่งอาจสะท้อนว่าแรงงานต้องทำงานนานขึ้นเพื่อให้ได้รายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือคุณค่าของทักษะต่อชั่วโมงการทำงานกำลังลดลง หรืออาจเป็นผลมาจากการใช้ระบบอัตโนมัติหรือเทคโนโลยีมาแทนที่แรงงานคน ซึ่งอาจต้องศึกษาเชิงลึกต่อไป

แผนภาพที่ 1.16 ค่าจ้างเฉลี่ยต่อเดือนของลูกจ้าง จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2561 – 2567

หน่วย : บาทต่อเดือน

ที่มา : ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2567 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

¹⁶ ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2567 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

¹⁷ ตัวชี้วัดแรงงาน พ.ศ. 2567 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

2.2.3 คนไทยมีหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่ดี และเข้าถึงได้ง่ายขึ้น

ภาครัฐให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ผ่านระบบประกันสังคม ซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการให้ความคุ้มครองทางสังคมแก่ประชาชน โดยสัดส่วนผู้ได้รับการคุ้มครองในระบบประกันสังคมต่อผู้มีงานทำทั้งหมด¹⁸ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 42.24 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 61.75 ในปี 2567 และเพิ่มขึ้นอีกเป็นร้อยละ 62.33 ในปี 2568 หลักประกันเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นกรณีเจ็บป่วย ทุพพลภาพ เสียชีวิต ว่างาน หรือแม้กระทั่งการออมเพื่อการชราภาพ ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยลดความเสี่ยงและความกังวลในการดำเนินชีวิต ทำให้ผู้ประกันตนมีความมั่นใจ และมั่นคงในชีวิต

นอกจากนี้ ภาครัฐยังมุ่งสร้างหลักประกันให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐอย่างครอบคลุม เกิดความมั่นคงในชีวิตอย่างแท้จริง ผ่านนโยบายและสวัสดิการที่หลากหลาย เช่น โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ช่วยแบ่งเบาภาระค่าครองชีพให้กับผู้มีรายได้น้อย ซึ่งในปี 2566 มีการจัดสรรงบประมาณ 65,413.80 ล้านบาท สำหรับผู้ได้รับสิทธิ 14.63 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากงบประมาณในปี 2561 ที่ได้รับจัดสรร 43,614.5 ล้านบาท สำหรับผู้ได้รับสิทธิ 14.2 ล้านคน¹⁹ และยังมีการตั้งเป้าเพิ่มงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้มีสิทธิอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการปรับเปลี่ยนนโยบาย “30 บาท รักษาทุกโรค” ให้เป็น “30 บาท รักษาทุกที่” ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อจำกัดของนโยบายเดิม ซึ่งเป็นการผูกผู้ป่วยไว้กับหน่วยบริการประจำหรือโรงพยาบาลที่ลงทะเบียนสิทธิไว้เท่านั้น ทำให้เกิดความไม่สะดวกสำหรับประชาชนที่ต้องเดินทางหรือทำงานต่างถิ่น ซึ่งเป็นการแก้ไขโดยนำเทคโนโลยีมาเชื่อมโยงข้อมูล ทำให้ประชาชนสามารถใช้บัตรประชาชนเพียงใบเดียวในการเข้ารับบริการ ณ สถานพยาบาลในเครือข่ายหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ ทุกแห่งทั่วประเทศ ทำให้คนไทยเกือบทั้งประเทศเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นได้โดยไม่มีอุปสรรคด้านค่าใช้จ่าย เพิ่มความสะดวกและความรวดเร็วในการเข้าถึงสิทธิการรักษาขั้นพื้นฐานที่ทุกคนพึงมี การมีโครงข่ายทางสังคมเช่นนี้ สะท้อนให้เห็นว่าภาครัฐมีความพยายามในการโอบอุ้มและดูแลประชาชนทุกคนไม่ให้ตกหล่น สร้างสังคมที่ทุกคนรู้สึกว่าคุณเองมีหลักประกันขั้นพื้นฐานและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเท่าเทียม

โดยสรุป ในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่มีความก้าวหน้าที่เป็นรูปธรรมในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จของเยาวชนไทยในเวทีระดับโลก การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การส่งเสริมอาชีวศึกษาเพื่อตอบโจทย์ตลาดแรงงาน ควบคู่ไปกับการสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเข้าถึงง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ความท้าทายยังคงปรากฏชัดเจนผ่านดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ที่ปรับตัวลดลงในปี 2566 โดยมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่น่ากังวล พิจารณาจากดัชนีย่อยด้านการศึกษาที่ปรับตัวลดลงและคะแนน O-net ยังต่ำกว่าเกณฑ์การผ่านร้อยละ 50 และความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาระหว่างพื้นที่ที่กลับมาเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงสถานการณ์ของตลาดแรงงาน ซึ่งแม้การจ้างงานจะเติบโต แต่ยังเผชิญกับปัญหาทักษะแรงงานที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและทิศทางของโลกยุคใหม่ ดังนั้น แม้จะมีความก้าวหน้าในบางมิติ แต่การจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ได้อย่างสมบูรณ์ จำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างเหล่านี้ โดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างทักษะแห่งอนาคต และการแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายที่ไม่สอดคล้องกันในตลาดแรงงาน เพื่อสร้างรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

¹⁸ สถานการณ์ด้านแรงงาน รายปี 2567 โดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

¹⁹ สถิติจำนวนผู้มีสิทธิสวัสดิการแห่งรัฐ ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม

3. เป้าหมายหลักที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

เป้าหมายที่ 3 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในเชิงรายได้ พื้นที่ ความมั่งคั่ง และการแข่งขันของภาคธุรกิจ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม โดยกำหนดเป้าหมายให้ความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 มีความแตกต่างกันต่ำกว่า 5 เท่า ในปี 2570

การติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาตามเป้าหมายหลักที่ 3 ในรายงานนี้มุ่งเน้นการติดตามผลการพัฒนา 4 ด้านตามจุดเน้นของเป้าหมายหลักที่ 3 ได้แก่ (1) กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (2) มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ทั่วถึง และเท่าเทียมในทุกพื้นที่ (3) เพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม และ (4) กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่

3.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลักในภาพรวม

ในเป้าหมายที่ 3 การพัฒนาประเทศไปสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม สศช. จะมีการชี้วัดด้วยการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของประเทศจากมิติด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค เนื่องจากมีข้อมูลที่มี การรายงานผลเป็นประจำทุกปี พบว่า ในปี 2567 ความแตกต่างของความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 เท่ากับ 5.22 เท่า สะท้อนการพัฒนาดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2566 ที่มีความแตกต่างกัน 5.28 เท่า และ ปี 2565 แตกต่างกัน 5.47 เท่า (ตารางที่ 1.4) ทั้งนี้ เป็นผลจากการดำเนินการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบางอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังเป็นที่ น่าสังเกตว่าในทุกกลุ่มประชากรมีการใช้จ่ายที่ลดลง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการความไม่มั่นใจในความผันผวนทาง เศรษฐกิจ จึงทำให้เกิดความระมัดระวังในการใช้จ่ายเงิน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายจ่ายสูงสุดร้อยละ 10 (Decile 10) ที่ใช้จ่ายลดลงในหมวดสินค้าและบริการนอกปัจจัยพื้นฐาน อาทิ ยานพาหนะ ท่องเที่ยว และบริการ สุขภาพเอกชน ผลดังกล่าว (แผนภาพที่ 1.17) สะท้อนถึงความแตกต่างในการเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดีระหว่าง คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและต่ำที่ลดลง

ตารางที่ 1.4 รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยคนต่อเดือนจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย
(Decile by Expenditure) ปี 2560-2566

กลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย	รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของประชากร (บาท/คน/เดือน)							
	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
กลุ่ม 10% ที่ 1 (รายจ่ายน้อยที่สุด)	2,028	2,021	2,194	2,161	2,233	2,461	2,696	2,590
กลุ่ม 10% ที่ 2	2,818	2,817	3,010	2,998	3,101	3,391	3,653	3,570
กลุ่ม 10% ที่ 3	3,427	3,428	3,615	3,649	3,764	4,113	4,406	4,331
กลุ่ม 10% ที่ 4	4,065	4,057	4,248	4,319	4,435	4,867	5,169	5,082
กลุ่ม 10% ที่ 5	4,810	4,798	4,972	5,068	5,194	5,675	6,045	5,899
กลุ่ม 10% ที่ 6	5,692	5,684	5,846	5,969	6,144	6,658	7,064	6,857
กลุ่ม 10% ที่ 7	6,759	6,779	6,932	7,070	7,324	7,883	8,340	8,067
กลุ่ม 10% ที่ 8	8,209	8,269	8,392	8,561	8,844	9,476	9,946	9,669
กลุ่ม 10% ที่ 9	10,563	10,652	10,623	10,896	11,184	12,024	12,394	12,138
กลุ่ม 10% ที่ 10 (รายจ่ายมากที่สุด)	18,955	18,767	18,464	18,612	19,227	20,288	21,003	20,311
รวม	6,733	6,727	6,830	6,930	7,145	7,684	8,072	7,851
ความแตกต่างของความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุด ร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 (เท่า)	6.15	6.09	5.65	5.67	5.68	5.47	5.28	5.22

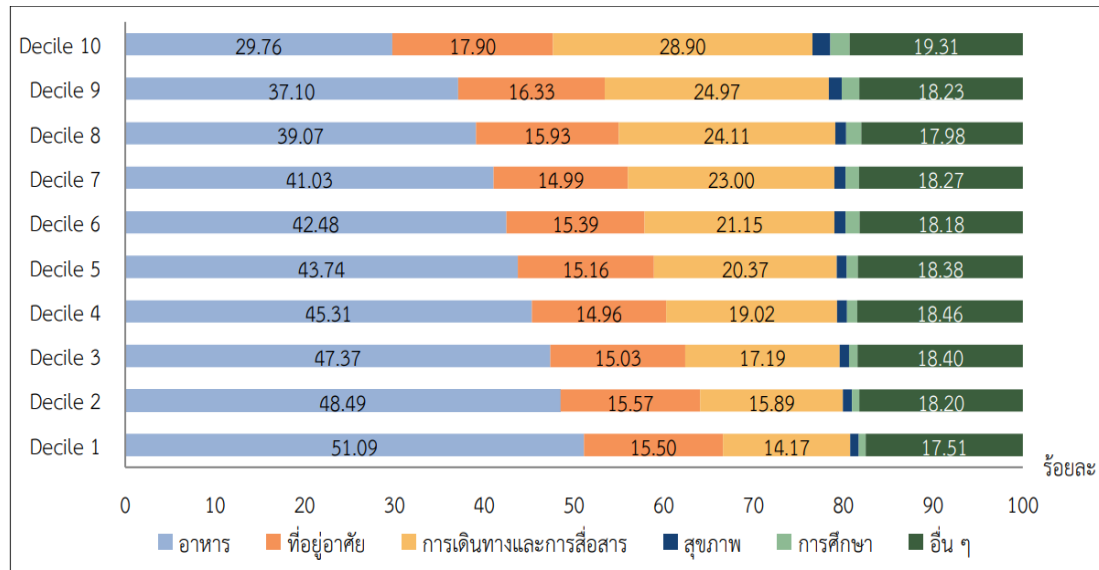
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

รายจ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (เช่น ภาษี เงินบริจาค เงินทำบุญ ค่าเบี้ยประกัน สลากกินแบ่ง ดอกเบี้ยแชร์ ฯลฯ)

แผนภาพที่ 1.17 โครงสร้างค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคตาม
ระดับค่าใช้จ่าย (Decile by Expenditure) ปี 2567

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติประมวลผลโดย สศช.

3.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 3

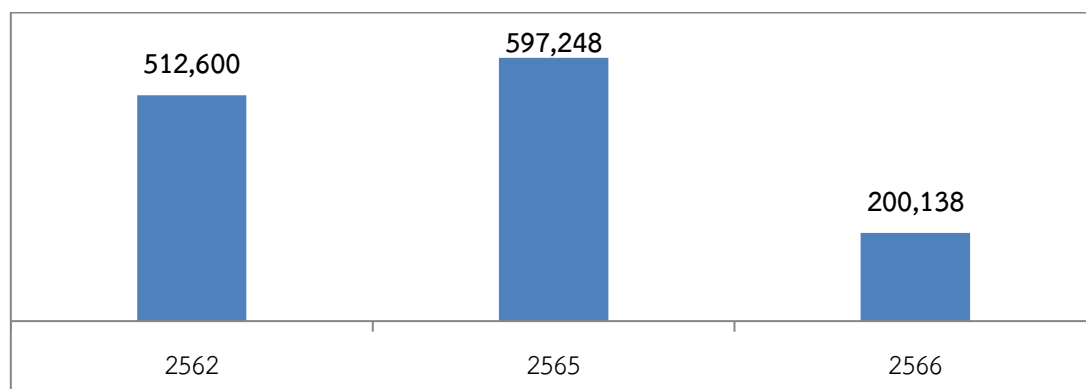
การรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาตามเป้าหมายที่ 3 แบ่งเป็น 4 ประเด็นตามจุดเน้นการพัฒนาของเป้าหมายที่ 3 ได้แก่ (1) กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (2) มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมในทุกพื้นที่ (3) เพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม และ (4) กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่

3.2.1 กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

1) กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสมีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นลดลง โดยปี 2566 ครัวเรือนที่มีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นไปสู่ลูกหลานมีจำนวน 200,138 ครัวเรือนทั่วประเทศ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของครัวเรือนที่มีเด็กและเยาวชนเป็นสมาชิก ลดลงอย่างมากจากปี 2562 ที่มีครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นจำนวน 512,600 ครัวเรือน หรือลดลงร้อยละ 61 (แผนภาพที่ 1.18)

แผนภาพที่ 1.18 จำนวนครัวเรือนที่มีแนวโน้มจะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นไปสู่ลูกหลาน

หน่วย : ครัวเรือน

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

เมื่อพิจารณาครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นแยกตามภาคต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.2 อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ รองลงมาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 26.2 และภาคเหนือร้อยละ 17.4 ตามลำดับ โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครัวเรือนไม่สามารถหลุดพ้นความยากจนข้ามรุ่น คือ การขาดความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีการออมเงิน (ร้อยละ 78.9) รองลงมา คือ ความขัดสนทางการศึกษา โดยที่ผ่านมามาตรัฐและหน่วยงานภาคีต่างๆ ได้บูรณาการกลไกการให้ความช่วยเหลือรวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางในด้านต่างๆ ทั้งด้านรายได้ ด้านการมีงานทำ ด้านสุขภาพ ด้านสวัสดิการสังคม และด้านการศึกษา รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเพื่อส่งต่อการให้ความช่วยเหลือให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

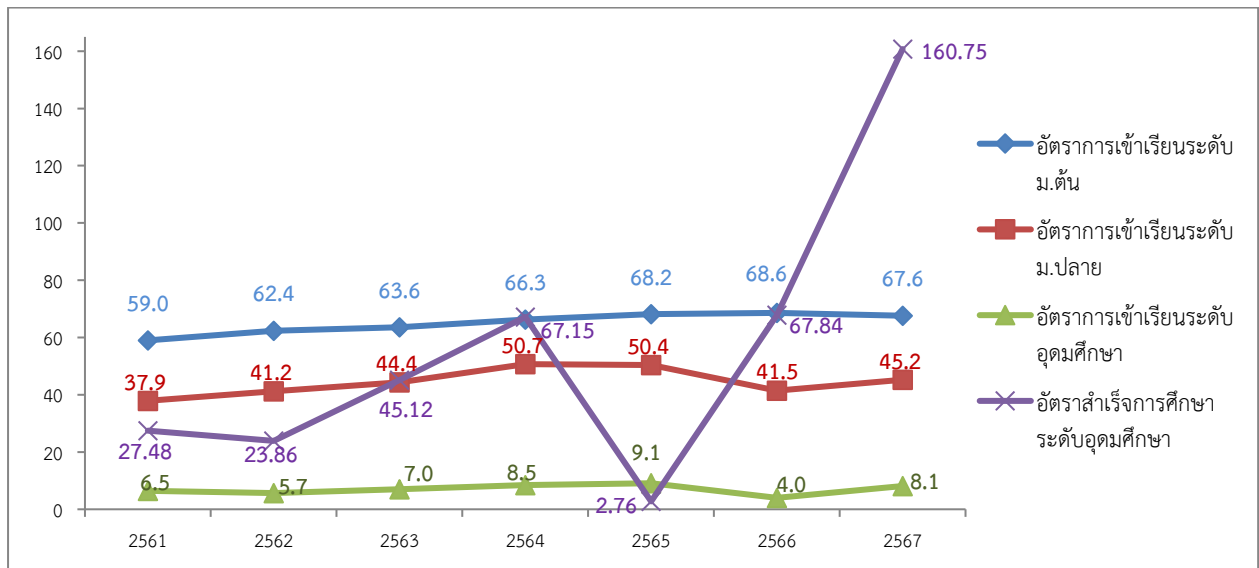
2) อัตราการเข้าเรียนของเด็กจากครัวเรือนยากจนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับอุดมศึกษาลดลง แต่การสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าเพิ่มขึ้น โดยจากรายงานอัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับ (Adjusted Net Enrollment Rate: ANER) ของเด็กจากครัวเรือนยากจน²⁰ พบว่า มีอัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กจากครัวเรือนยากจนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นลดลง เหลือร้อยละ 67.6 ในปี 2567 จากร้อยละ 68.6 ในปี 2566 และร้อยละ 68.2 ในปี 2565 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากโครงสร้างประชากรของไทยที่เป็นสังคมสูงวัยและมีอัตราการเกิดของเด็กลดลง ประกอบกับปัจจัยด้านค่าครองชีพที่สูงขึ้นและค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบและการสอบคัดเลือกที่มีอัตราสูง ส่งผลต่อการศึกษาต่อของเด็กในครัวเรือนยากจน²¹

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า อัตราการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 45.2 ในปี 2567 จากร้อยละ 41.5 ในปี 2566 รวมทั้งอัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าก็ปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.1 ในปี 2567 จากร้อยละ 4.0 ในปี 2566

²⁰ ใช้สถานการณ์ของครัวเรือนยากจน เป็นตัวแทน (proxy) ของครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น เนื่องจากข้อมูลครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นยังอยู่ระหว่างการพัฒนา

²¹ รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปี 2566 จัดทำโดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

แผนภาพที่ 1.19 อัตราการเข้าเรียนและอัตราการสำเร็จการศึกษาของเด็กจากครัวเรือนยากจน

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราเด็กจากครัวเรือนยากจนที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่ามีแนวโน้มดีขึ้นอย่างมาก โดยในปี 2566-2567 มีเด็กจากครัวเรือนยากจนสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 27,353 คน เพิ่มขึ้นจากจำนวน 10,490 คน ในปี 2566 หรือร้อยละ 160.75 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการบูรณาการการดำเนินการของสำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอว.) และที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ในการส่งต่อข้อมูลของนักเรียนที่ยากจนที่สามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา และจัดการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้สำเร็จการศึกษาได้ตามศักยภาพของนักเรียน²² ผลการพัฒนาดังกล่าวสะท้อนแนวโน้มที่ดีในการสร้างโอกาสให้เด็กในครัวเรือนยากจนได้มีการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งจะช่วยลดภาวะการส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นได้

3) ประชาชนได้รับการคุ้มครองด้านสุขภาพครอบคลุมเกือบทั้งหมด แต่การคุ้มครองด้านกระบวนการยุติธรรมยังต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม

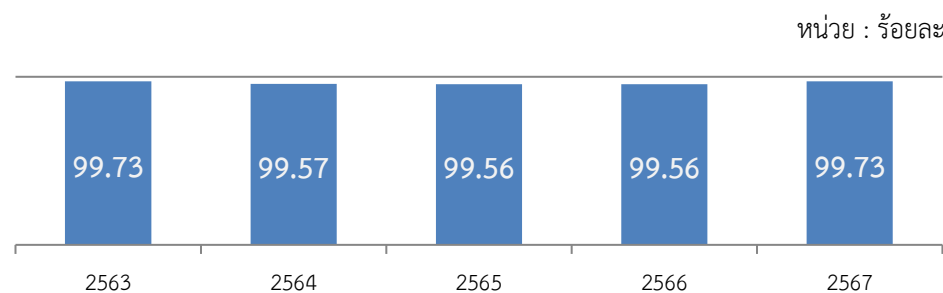
3.1) คนไทยได้รับการคุ้มครองทางด้านสุขภาพผ่านการเข้าถึงสิทธิในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ ในปี 2567 ผู้เข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพมีจำนวนร้อยละ 99.73 ซึ่งกลับมาอยู่ระดับเดิมก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยเพิ่มขึ้นจากในช่วงปี 2564-2566 ที่มีผู้เข้าถึงสิทธิ ร้อยละ 99.57 (แผนภาพที่ 1.20) เนื่องจากมีการปรับสูตรการคำนวณใหม่ โดยเพิ่มบุคคลที่ไม่อยู่ตามทะเบียนบ้าน (รอยื่นยันสิทธิ) และสถานะคนไทยในต่างประเทศมาคำนวณด้วย²³ ซึ่งให้เห็นว่าประชาชนเกือบทั้งประเทศ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขอย่างครอบคลุม และส่วนใหญ่อยู่ภายใต้สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) โดยรัฐบาลได้มีนโยบาย 30 บาทรักษาทุกที่ด้วยบัตรประชาชนใบเดียว

²² กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2568) บทความ “ร่วมสร้างหลักประกันแบบ ‘ไร้รอยต่อ’ สู่โลกที่ไม่มีเด็กคนใดต้องร่วงหล่นจากตาข่ายการศึกษา”

²³ ผลการดำเนินงานการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2567

ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และลดภาระการรับใบส่งตัวในกรณีที่จำเป็นต้องได้รับการข้ามเครือข่ายหน่วยบริการ รวมถึงสนับสนุนการรับบริการจากหน่วยนวัตกรรมภาคเอกชน เพื่อช่วยลดระยะเวลารอคอยในหน่วยบริการภาครัฐ

แผนภาพที่ 1.20 การเข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (Universal Health Coverage)
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2567

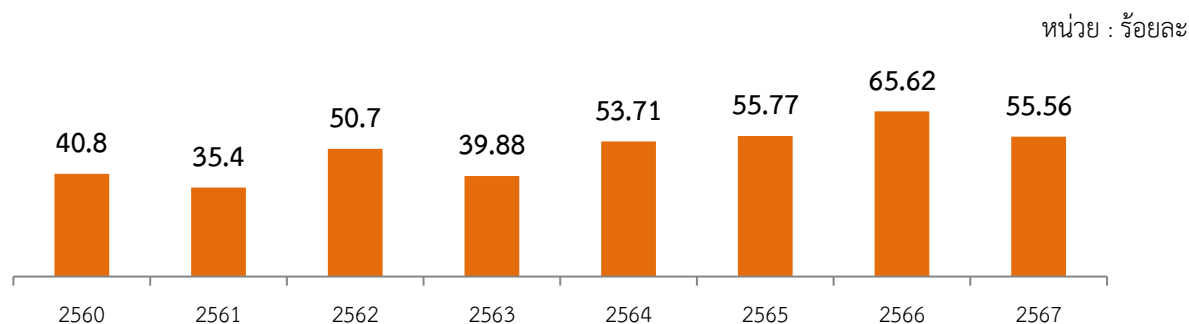
ที่มา : สำนักบริหารสารสนเทศการประกัน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

หมายเหตุ : สิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ประกอบด้วย สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สิทธิประกันสังคม สิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการการเมือง สิทธิพนักงานส่วนท้องถิ่น สิทธิอื่นๆ ได้แก่ สิทธิทหารผ่านศึก สิทธิครูเอกชน บุคคลที่มีปัญหาสถานะสิทธิ (ยังไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติได้) และคนพิการสิทธิประกันสังคม

3.2) คนไทยบางส่วนยังเข้าไม่ถึงการคุ้มครองทางสังคมด้านกระบวนการยุติธรรม

โดยกองทุนยุติธรรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลดช่องว่างและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย โดยให้ความช่วยเหลือคนยากจนและยากไร้ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ได้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในด้านกฎหมาย การฟ้องร้อง การดำเนินคดี หรือการบังคับคดี การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยในปี 2567 สัดส่วนการอนุมัติเงินกองทุนยุติธรรมเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ลดลงเหลือร้อยละ 55.56 จากร้อยละ 65.62 ในปี 2566 ซึ่งพบว่ามีข้อจำกัดในกระบวนการพิจารณาคำขอ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือที่อาจมีความเข้มงวดมากเกินไป²⁴ (แผนภาพที่ 1.21)

แผนภาพที่ 1.21 สัดส่วนการอนุมัติให้ความช่วยเหลือต่อจำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2567

ที่มา : ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกองทุนยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

²⁴ สำนักงานกองทุนยุติธรรม, กระทรวงยุติธรรม. (2568). รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.2.2 โครงสร้างพื้นฐานสาธารณะด้านไฟฟ้า ประปา และอินเทอร์เน็ต ครอบคลุมครัวเรือนเกือบทั้งประเทศ และคนไทยสามารถเข้าถึงได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2567 สัดส่วนจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงบริการไฟฟ้าต่อครัวเรือนทั้งหมดในประเทศคิดเป็นร้อยละ 99.94 และครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปามีจำนวนร้อยละ 92.34 ของครัวเรือนทั่วประเทศ ส่วนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต มีจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงได้ร้อยละ 92.20 ของครัวเรือนทั่วประเทศ ในปี 2567 (ตารางที่ 1.5) ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการพัฒนาและขยายโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งเขตไฟฟ้า พื้นที่บริการน้ำประปาและโครงข่ายระบบส่งน้ำ รวมถึงโครงการเน็ตประชารัฐและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกขึ้น

ตารางที่ 1.5 สัดส่วนจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงบริการสาธารณะต่อครัวเรือนทั่วประเทศ

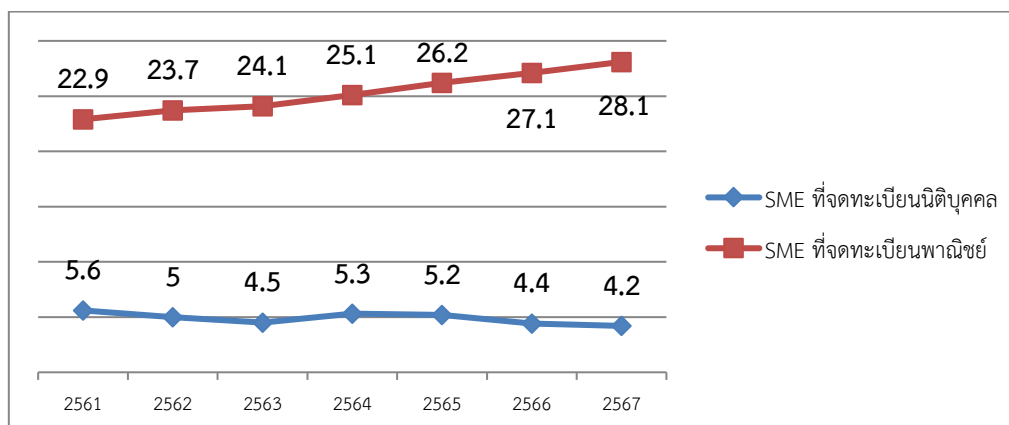
ครัวเรือนที่เข้าถึงบริการสาธารณะ (ร้อยละ)			
ปี	ไฟฟ้า	ประปา	อินเทอร์เน็ต
2560	99.91	85.79	66.32
2561	99.86	87.33	72.29
2562	99.89	88.41	74.87
2563	99.90	89.27	81.08
2564	99.90	90.51	85.03
2565	99.95	91.38	89.48
2566	99.95	91.75	90.53
2567	99.94	92.34	92.20

ที่มา : รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย สศช.

3.2.3 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้น แต่มีการเข้าถึงสินเชื่อลดลง และต้องพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ การจดทะเบียนนิติบุคคล และการจดทะเบียนพาณิชย์ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจ และส่งผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อ และการระดมทุนของกิจการ ซึ่งในปี 2567 มีสถานการณ์ที่สำคัญ ในด้านการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

1) สัดส่วน SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคลต่อ SME ทั้งหมดเพิ่มขึ้น โดยในปี 2567 มี SME ที่จดทะเบียนนิติบุคคล ร้อยละ 28.1 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 27.1 ในปี 2566 และร้อยละ 26.2 ในปี 2565 และมีสัดส่วน SME ที่จดทะเบียนพาณิชย์ต่อ SME ทั้งหมด ในปี 2567 เท่ากับร้อยละ 4.2 ลดลงจากร้อยละ 4.4 และร้อยละ 5.2 ในปี 2566 และปี 2565 ตามลำดับ (แผนภาพที่ 1.22)

แผนภาพที่ 1.22 สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ที่จดทะเบียนนิติบุคคล และจดทะเบียนพาณิชย์ ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด

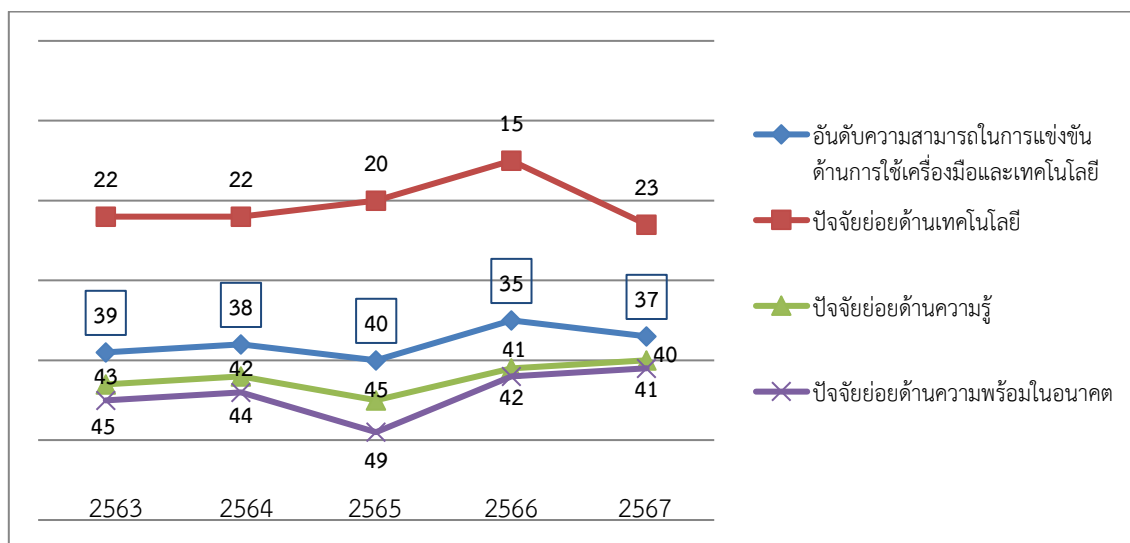

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

2) มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนและการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรับตัวลดลง โดยในปี 2567 มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของ SME มีมูลค่ารวม 4,970.16 ล้านบาท จำแนกเป็นรูปแบบการเสนอขายหลักทรัพย์ผ่านระบบ Crowdfunding (CF) 6,116.09 ล้านบาท การเสนอหลักทรัพย์ต่อบุคคลในวงจำกัดของ SME (PP-SME) 72.25 ล้านบาท และการระดมทุนในวงกว้างสำหรับ SME (PO-SME) 25.5 ล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 2.45 เมื่อเทียบกับมูลค่าการระดมทุนในปี 2566 ที่มีมูลค่ารวม 6,213.84 ล้านบาท การลดลงดังกล่าวมีสาเหตุมาจากความสามารถในการเข้าถึงการระดมทุนของผู้ประกอบการที่ยังมีรูปแบบและช่องทางที่ไม่หลากหลายและเหมาะสมกับประเภทของธุรกิจ แม้จะมีการผ่อนคลายข้อจำกัดด้านการระดมทุนให้ SME ระดมทุนผ่านตลาดทุนหรือแหล่งทุนทางเลือกที่หลากหลายมากขึ้นก็ตาม นอกจากนี้ การเข้าถึงสินเชื่อของ SME ต่อสินเชื่อรวม มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 44.5 ในปี 2566 ลดลงจากร้อยละ 46.1 ในปี 2565 โดยในปี 2566 มูลค่าสินเชื่อของ SME รวม 5,106,361 ล้านบาท จำแนกเป็นวิสาหกิจรายย่อย (Micro) และวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) จำนวน 3,914,404 ล้านบาท และวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium) จำนวน 1,191,957 ล้านบาท ของมูลค่าสินเชื่อธุรกิจรวมทั่วประเทศ (จำนวน 11,479,376 ล้านบาท) เนื่องจากผู้ประกอบการ SME ยังมีความกังวลในเรื่องภาษี ขาดทักษะการเงินและทักษะการจัดการด้านภาษี SME จึงมีการจดทะเบียนพาณิชย์น้อยลง

3) ทักษะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการไทยลดลง ทักษะของผู้ประกอบการด้านดิจิทัลมีความสำคัญต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ โดยจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งจัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) พบว่า ในปี 2567 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 37 จาก 67 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ ลดลงจากปี 2566 ที่อยู่ในอันดับ 35 จาก 64 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ โดยเมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย พบว่า ความสามารถด้านเทคโนโลยี มีอันดับลดลงมากที่สุดจากอันดับ 15 ในปี 2566 เป็นอันดับที่ 23 ในปี 2567 อย่างไรก็ตามปัจจัยย่อยด้านความรู้และความพร้อมในอนาคตมีอันดับที่ดีขึ้นเล็กน้อย (แผนภาพที่ 1.23)

แผนภาพที่ 1.23 ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศไทย
ระหว่างปี 2563 – 2567

ที่มา : International Institute for Management Development (IMD)

3.2.4 การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในด้านการลงทุนในภูมิภาคต่างๆ ดีขึ้น ช่วยให้สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น

1) ความแตกต่างด้านรายได้ของประชาชนในแต่ละพื้นที่ปรับตัวดีขึ้น โดยความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างภาคต่างๆ ของประเทศลดลง สะท้อนจากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคที่อยู่ที่ 0.417 ในปี 2566 ลดลง จาก 0.453 ในปี 2560 นอกจากนี้ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของทุกภาคปรับตัวลดลง เช่นเดียวกับความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เมือง (ในเขตเทศบาล) และนอกเมือง (นอกเขตเทศบาล) ที่มีการลดลงของค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ในเขตเทศบาล โดยในปี 2566 ที่มีค่า 0.407 ลดลงจาก 0.440 ในปี 2560 ในขณะที่พื้นที่นอกเขตเทศบาลค่าสัมประสิทธิ์ฯ ก็ปรับตัวลดลงเช่นกัน โดยมีค่า 0.399 ในปี 2566 จาก 0.429 ในปี 2560 ส่วนความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของครัวเรือนในปี 2567 มีค่า 0.189 ลดลงจาก 0.191 ในปี 2566

2) การกระจายโอกาสและความเจริญทางเศรษฐกิจลงสู่พื้นที่ผ่านการส่งเสริมการลงทุนมีแนวโน้มดีขึ้น โดยในปี 2567 การลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาและระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น โดยเป็นการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน 430,027 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ที่มีมูลค่าการลงทุนรวม 287,052 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.80 ซึ่งประกอบด้วยการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) 350,807 ล้านบาท การลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 71,133 ล้านบาท และการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 8,087 ล้านบาท

3) การจ้างงานในประเทศยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศ เห็นได้จากสัดส่วนผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานครต่อผู้มีงานทำทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.21 จากร้อยละ 14.10 และ 13.94 ในปี 2566 และ 2563 ตามลำดับ ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้สัดส่วนผู้มีงานทำในกรุงเทพฯ ไม่เกินร้อยละ 13 เช่นเดียวกับภาคกลางที่มีการกระจุกตัวของผู้มีงานทำต่อผู้มีงานทำทั้งหมดเพิ่มขึ้นมาตลอด นับตั้งแต่ปี 2563

โดยในปี 2567 อยู่ที่ร้อยละ 33.32 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.5 และ 31.06 ในปี 2566 และ 2563 ตามลำดับ ขณะที่ภาคอื่นๆ มีสัดส่วนผู้มีงานทำลดลง โดยภาคเหนือลดลงจากร้อยละ 16.32 ในปี 2563 เป็นร้อยละ 15.25 ในปี 2567 เช่นเดียวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลดลงจากร้อยละ 25.31 ในปี 2563 เป็นร้อยละ 23.89 ในปี 2567 และภาคใต้ ลดลงจากร้อยละ 13.37 ในปี 2563 เป็นร้อยละ 13.28 ในปี 2567 (ตารางที่ 1.6) แสดงให้เห็นถึงความไม่สมดุลของการจัดสรรทรัพยากรว่า แม้รัฐบาลจะมีความพยายามที่จะกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่างๆของประเทศ แต่ก็ยังไม่สามารถเพิ่มการจ้างงานในภูมิภาคได้มากนัก ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำของความเจริญระหว่างภูมิภาค

ตารางที่ 1.6 สัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้มีงานทำทั้งหมดในแต่ละภูมิภาค (ร้อยละ)

หน่วย : ร้อยละ

ภาค	ปี 2563	ปี 2566	ปี 2567
เหนือ	16.32	15.52	15.25
กลาง	31.06	32.50	33.37
ตะวันออกเฉียงเหนือ	25.31	24.23	23.89
ใต้	13.37	13.21	13.28
กรุงเทพมหานคร	13.94	14.10	14.21

ที่มา : คำนวณจากการสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กล่าวโดยสรุป ผลการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ด้านการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ในช่วงปีที่ 2 ของแผนฯ พบว่า ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายของประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 มีแนวโน้มดีขึ้น จากการดำเนินมาตรการช่วยเหลือเยียวยาครัวเรือนกลุ่มเปราะบางอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ มีความก้าวหน้าในการดำเนินการตามประเด็นการพัฒนาที่เป็นจุดเน้นของเป้าหมายที่ 3 ที่สำคัญ อาทิ มีแนวโน้มการลดลงของครัวเรือนที่จะส่งต่อความยากจนข้ามรุ่นไปสู่ลูกหลาน อัตราการเข้าเรียนต่อและสำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของเด็กจากครัวเรือนยากจนเพิ่มขึ้น การคุ้มครองด้านสุขภาพครอบคลุมประชาชนเกือบทั้งประเทศ การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นสาธารณะครอบคลุมครัวเรือนมากขึ้น การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ดีขึ้นผ่านการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่และภูมิภาคต่างๆ อย่างไรก็ตาม ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังต้องพัฒนาในเรื่องการเข้าถึงสินเชื่อ การระดมทุน และทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มากขึ้น และต้องเพิ่มการจ้างงานให้กระจายสู่ภูมิภาคอื่นๆ ให้มากขึ้น

4. เป้าหมายหลักที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดเป้าหมายหลักที่ 4 เพื่อมุ่งเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยมุ่งลดการก่อมลพิษ ควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล เพื่อสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ โดยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608 ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติในปี 2570

การติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาตามเป้าหมายหลักที่ 4 ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จะรายงานผลการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักตามจุดเน้นของเป้าหมาย 4 ด้าน ได้แก่ (1) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (2) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับระบบนิเวศ (3) ประเทศไทยก่อมลพิษลดลง และ (4) การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศสู่สังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

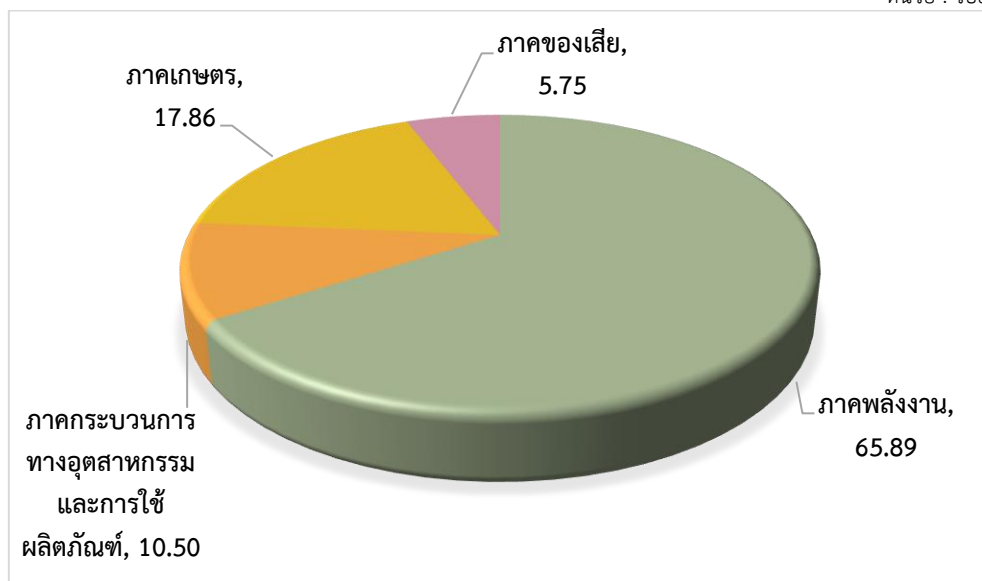
4.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลัก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กำหนดให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติในปี 2570 และจากรายงานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศล่าสุดปี 2565 พบว่า ปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมของประเทศที่ผ่านมามีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมภายในประเทศมีปริมาณเพิ่มขึ้น ข้อมูลล่าสุดจากรายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report: BTR1) (ฉบับประชาชน) ปี 2565 พบว่า ประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด (ไม่รวมภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน) เพิ่มขึ้นจาก 251.42 MtCO₂eq (251,420.82 ktCO₂eq) ในปี 2564 เป็น 385.94 MtCO₂eq (385,941.14 ktCO₂eq) ในปี 2565 คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 65.14 โดยภาคพลังงานเป็นภาคที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุดของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 65.89 (235.31 ktCO₂eq) ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด รองลงมาเป็นภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 17.86 (68.93 ktCO₂eq) ภาคอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 10.50 (40.53 ktCO₂eq) และของเสีย คิดเป็นร้อยละ 5.75 (22.17 ktCO₂eq) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 1.24)

แผนภาพที่ 1.24 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี 2565

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา : รายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report: BTR1)
กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

4.1.2 ประเทศไทยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามมาตรการลดผลกระทบได้เพิ่มขึ้น และภาคพลังงานมีปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกสูงที่สุด ตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี 2564–2573 ครอบคลุม 5 สาขาหลัก ได้แก่ พลังงาน คมนาคม กระบวนการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการจัดการของเสีย โดยมีการยกระดับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ เพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี 2593 (ค.ศ. 2050) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emission) ภายในปี 2608 (ค.ศ. 2065) รวมทั้ง กำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ร้อยละ 30-40 จากกรณีปกติ (Business As Usual: BAU) ภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยได้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 หมายความว่า 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เนื่องจากข้อมูลจากรายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report: BTR1) (ฉบับประชาชน) ล่าสุดมีการเผยแพร่ถึงปี 2565 ดังนั้น การรายงานผลการพัฒนาในรายงานนี้จึงพิจารณาข้อมูลในช่วงปี 2564 และปี 2565 ซึ่งพบว่า ประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้เพิ่มขึ้นจาก 60.33 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 10.87) ในปี 2564 เป็น 65.23 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) (ร้อยละ 11.75) ในปี 2565 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.12 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น โดยภาคพลังงานสามารถลดก๊าซเรือนกระจกสูงที่สุดทั้งสองปี คือ 49.59 คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) และ 54.03 คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) ตามลำดับ (ตารางที่ 1.7) โดยรัฐบาลมีมาตรการในการลดก๊าซเรือนกระจกผ่านการดำเนินการใน 5 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงาน คมนาคมขนส่ง กระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ การจัดการของเสียชุมชน และสาขาเกษตร

ตารางที่ 1.7 การลดก๊าซเรือนกระจก ปี 2564-2565

สาขา	ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ (MtCO ₂ e)	
	2564	2565
พลังงาน	49.59	54.03
คมนาคมขนส่ง	0.30	0.44
กระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์	0.44	6.67
การจัดการของเสียชุมชน	6.09	0.84
เกษตร	3.95	3.25

ที่มา : รายงานความโปร่งใสรายสองปี ฉบับที่ 1 (Thailand's First Biennial Transparency Report : BTR1)

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาสภาพอากาศของประเทศไทยร้อนขึ้นอย่างชัดเจน โดยอุณหภูมิเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นอีกราว 2 องศาในปี 2593 จากภาวะโลกร้อนทำให้เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมกลายเป็นวิกฤตซ้ำซากที่เป็นภาพสะท้อนภาวะโลกรวนอย่างชัดเจน เกิดฝนตกหนักและหนักมากในบางพื้นที่ในลักษณะ “ระเบิดฝน²⁵” หรือ Rain Bomb บ่อยครั้งมากขึ้น โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี 2564-2567 การที่ฝนตกหนักมากเฉพาะบางพื้นที่ ประกอบกับความแปรปรวนของการเกิดมรสุมและพายุที่มีความเร็วและรุนแรงมากขึ้น สร้างผลกระทบมากขึ้น ทั้งลมแรง ฝนตกหนัก และน้ำท่วม จนทำให้เกิดความเสียหายจำนวนมากทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาดังกล่าวเป็นประเด็นท้าทายความสามารถในการจัดการกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงในช่วงการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อให้สามารถ บรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี 2593 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608 ของประเทศไทยได้ต่อไป

4.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 4

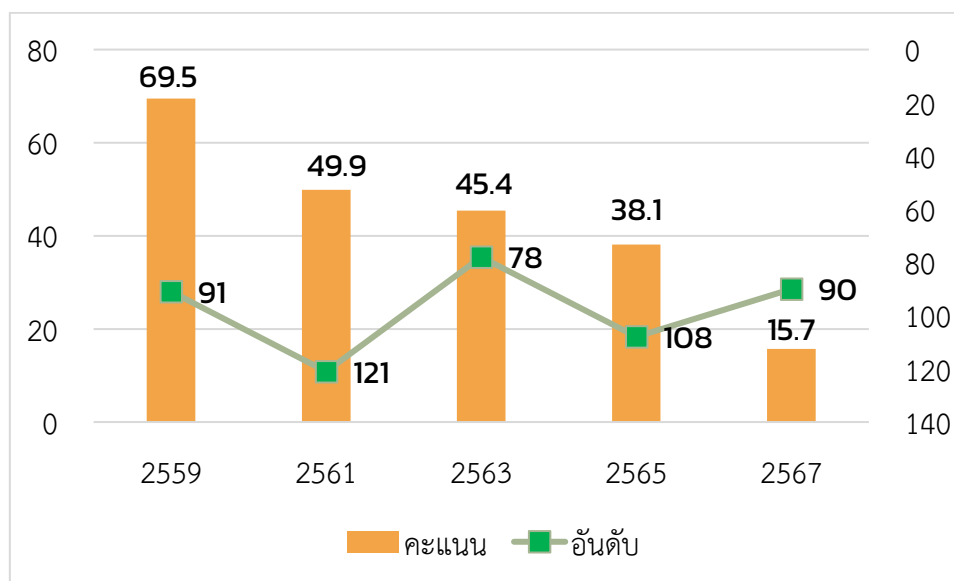
การพัฒนาภายใต้เป้าหมายหลักที่ 4 นั้น จะพิจารณาจากประเด็นหลัก 4 ด้าน ตามจุดเน้นของเป้าหมาย ได้แก่ (1) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ (2) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ (3) ประเทศไทยมีการก่อกมลพิษลดลง และ (4) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608 โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

4.2.1 ด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ในภาพรวมของประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรที่สะท้อนจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index: EPI) เพื่อประเมินผลการจัดลำดับค่าคะแนนของประเทศต่างๆ 180 ประเทศ ว่ามีการดำเนินการต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างไร พัฒนาโดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย มีค่าคะแนน 0-100 ค่า EPI มีค่าเข้าใกล้ 100 หมายถึงมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดี แบ่งระดับการประเมินออกเป็น EPI ในภาพรวม รายวัตถุประสงค์เชิงนโยบาย (Policy objectives) รายดัชนีย่อย (Issue categories) และรายตัวชี้วัด (Indicators) ในปี 2567 พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยลดลงจาก 38.10 คะแนน ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 108 ใน

²⁵ ฝนตกกระหน่ำอย่างไม่ลืมหูลืมตา ปริมาณน้ำฝนในช่วงเวลาสั้นๆ ทะลุขีดจำกัด ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน

ปี 2565 เป็น 15.7 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 90 ของโลก และเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์และประเทศบรูไนดารุสซาลาม ที่อยู่ในอันดับที่ 1 และ 2

แผนภาพที่ 1.25 คะแนนดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ปี 2559-2567

ที่มา : รายงานสถานการณ์ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 100

ประเทศเข้าร่วม 180 ประเทศ

ทั้งนี้ ในการพิจารณาประเด็นประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ จะพิจารณาจาก 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ ด้านการผลิต และด้านการบริโภค โดยพิจารณาการผลิตและการบริโภคที่คำนึงถึงความยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้อย่างคุ้มค่า ดังนี้

1) **ทรัพยากรธรรมชาติด้านป่าไม้ที่มีอยู่ยังอยู่ในระดับทรงตัว** จากข้อมูลระบบบัญชีของกรมป่าไม้ พบว่า ในปี 2567 พื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติอยู่ในระดับคงที่ที่ร้อยละ 31.46 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้เหลือทั้งสิ้น 101,785,271.58 ไร่ ของพื้นที่ประเทศ มีการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้รวม 317,819.20 ไร่ โดยพื้นที่ป่าไม้เหลือน้อยลงจากปี 2565 ที่มีพื้นที่ป่าไม้ 102,135,974.96 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศ สาเหตุที่พื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Change) จากพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่า เปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนหรือสิ่งปลูกสร้าง บางส่วนเกิดจากปัญหาไฟป่าที่มีความรุนแรงขึ้น (Forest Fire) และหากพิจารณาแนวโน้มนับจากปี 2556-2567 (12 ปีที่ผ่านมา) พบว่า มีค่าเฉลี่ยพื้นที่ป่าไม้อยู่ที่ร้อยละ 31.59 ซึ่งยังไม่บรรลุตามค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 33

2) **การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มดีขึ้น** โดยพิจารณาได้จากผลกระทบตลอดทั้งวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การจัดจำหน่าย การใช้งาน จนถึงการจัดของเสียจากการผลิต ครอบคลุมตั้งแต่การเลือกใช้วัสดุที่คำนึงถึงความยั่งยืนและนำมารีไซเคิลได้ กระบวนการผลิตที่ประหยัดพลังงานและปล่อยมลพิษน้อย ไปจนถึงการออกแบบให้สามารถใช้ซ้ำ ซ่อมแซม และนำกลับมา

ใช้ใหม่ได้ ดังนั้น การวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะพิจารณาถึงการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน การส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green)

2.1) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับด้านการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืนอยู่ในอันดับที่ 3 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และครองอันดับ 1 ในระดับอาเซียน ต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 จากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) จัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปีโดยเครือข่ายการแก้ปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Solutions Network: SDSN) โดยพิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่กำหนดโดยสหประชาชาติ โดยในปี 2567 ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ 45 ของโลกจากทั้งหมด 167 ประเทศลดลงมา 2 อันดับจากปี 2566 ที่อยู่ที่อันดับ 43 อย่างไรก็ตาม ค่าคะแนนรวมในปี 2567 ยังเท่ากับปีก่อนหน้า โดยอยู่ที่ 74.7 คะแนน ขณะที่คะแนนเฉลี่ยระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้อยู่ที่ 66.5 คะแนน ซึ่งหากพิจารณาเทียบในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 3 รองจากญี่ปุ่น (อันดับ 18) และเกาหลีใต้ (อันดับ 33) เท่านั้น แต่ระดับอาเซียน ไทยยังครองอันดับ 1 เป็นปีที่ 6 ติดต่อกัน นับตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา

2.2) ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม²⁶ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ผลจากการวิเคราะห์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ พบว่า การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2562 - 2566) มีจำนวนเฉลี่ย 49 ราย/ปี โดยในปี 2562 มีการจดทะเบียนจัดตั้ง 44 ราย ทุนจดทะเบียน 84.61 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 78 ราย ทุนจดทะเบียน 159.46 ล้านบาท ในปี 2567 (ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2567) และมีนิติบุคคลที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการอยู่ 728 ราย ทุนจดทะเบียนรวม 5,635.88 ล้านบาท แบ่งเป็นธุรกิจขนาดเล็ก (S) จำนวน 696 ราย (ร้อยละ 95.60) ขนาดกลาง (M) 25 ราย (ร้อยละ 3.43) และ ขนาดใหญ่ (L) 7 ราย (ร้อยละ 0.96)

ตารางที่ 1.8 ธุรกิจปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและมูลค่าทุนจดทะเบียนในประเทศไทย ปี 2562-2567

ปี	จดทะเบียนจัดตั้ง (ราย)	ร้อยละ การเปลี่ยนแปลง	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ร้อยละ การเปลี่ยนแปลง
2562	44	-	84.61	-
2563	40	ลดลง 4 ราย (ร้อยละ 9.09)	47.75	ลดลง 36.86 ลบ. (ร้อยละ 43.57)
2564	41	เพิ่มขึ้น 1 ราย (ร้อยละ 2.5)	81	เพิ่มขึ้น 33.25 ลบ. (ร้อยละ 69.64)
2565	44	เพิ่มขึ้น 3 ราย (ร้อยละ 7.32)	57.26	ลดลง 23.74 ลบ. (ร้อยละ 29.31)
2566	76	เพิ่มขึ้น 32 ราย (ร้อยละ 72.37)	303.39	เพิ่มขึ้น 246.13 ลบ. (ร้อยละ 429.85)
2567	78	เพิ่มขึ้น 2 ราย (ร้อยละ 2.63)	159.46	ลดลง 143 ลบ. (ร้อยละ 47.44)

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สืบค้นได้ที่ <https://www.prachachat.net/economy/news-1701704>

2.3) การส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) ของหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และช่วยลดค่าใช้จ่ายและลดมลพิษได้มาก จากการสำรวจของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2548 พบว่า หน่วยงานที่ผ่านการประเมินสำนักงานสีเขียวในปี (2558-2560) มีจำนวน 75 หน่วยงาน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก 25

²⁶ ที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นธุรกิจที่ให้บริการ คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่ธุรกิจ องค์กร และรัฐบาล เกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและแนวทางการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน

หน่วยงาน พบว่า ทุกหน่วยงานมีการดำเนินงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน และลดการก่อมลพิษ และหน่วยงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานและประโยชน์ที่ได้รับ ขณะที่ปริมาณการใช้ทรัพยากรและการปล่อย GHGs ของหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 87 หน่วยงาน ในปี (2563-2564) มีการใช้ทรัพยากรและพลังงานลดลง โดยใช้ไฟฟ้าลดลงร้อยละ 12 ใช้กระดาษลดลงร้อยละ 35 ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงลดลงร้อยละ 22.4 และใช้น้ำลดลงร้อยละ 17.2 ส่งผลให้ปริมาณการปล่อย GHGs ลดลง 1,715.6 kgCO₂e หรือ ร้อยละ 9.64 นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี 2556 – 2564 มีหน่วยงานที่ได้รับการรับรองตราสัญลักษณ์ G-Green จำนวนทั้งสิ้น 2,062 ราย และผลลัพธ์ในภาพรวม พบว่า หน่วยงานและองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถลดค่าใช้จ่ายและลดมลพิษที่เกิดขึ้น หลังจากเข้าร่วมโครงการ และสร้างผลกระทบเชิงมูลค่าเท่ากับ 299 ล้านบาท หรือ 1.4 ล้านบาทต่อหน่วยงาน/องค์กร และจากปี 2565-2567 มีจำนวนองค์กร G-Green เพิ่มขึ้น 677 ราย มาตรการดังกล่าวช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับสถานประกอบการและองค์กรอื่นๆ ในการริเริ่มพัฒนากิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืนได้ในอนาคต

ตารางที่ 1.9 จำนวนองค์กร G-Green ที่ขึ้นทะเบียน ปี 2565–2567

ปี	จำนวนองค์กร G-Green (ราย)
2565	263
2566	181
2567	233
รวม	667

ที่มา : กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

2.4) **ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น** ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาตรฐานจะได้รับการรับรองด้วยตราสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ฉลากเขียว สัญลักษณ์อุตสาหกรรมสีเขียว สัญลักษณ์ประหยัดไฟเบอร์ 5 เป็นต้น โดยสินค้าและบริการที่ขึ้นทะเบียนฉลากสิ่งแวดล้อม หรือ “ฉลากเขียว (Green Label)” ที่รับรองว่าผลิตภัณฑ์มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในช่วงปี 2563–2567 มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิ์ให้ใช้เครื่องหมายฉลากเขียวเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 9.54 (จำนวน 769 รุ่น) ในปี 2563 เป็นร้อยละ 9.86 (จำนวน 880 รุ่น) ในปี 2567

ตารางที่ 1.10 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิ์ให้ใช้เครื่องหมายฉลากเขียว ช่วงปี 2563–2567

ปี	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิ์ (รุ่น)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
2563	769	9.54
2564	810	5.33
2565	864	6.67
2566	801	-7.29
2567	880	9.86

ที่มา : สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

3) **การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มลดลง** สะท้อนได้จากสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี 2567 ตามรายงานของกรมควบคุมมลพิษ แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มปริมาณขยะมูลฝอยของประเทศไทย และปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด

ตั้งแต่ปี 2563 โดยในปี 2567 ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 27.20 ล้านตัน หรือประมาณ 74,529 ตัน/วัน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.15 กิโลกรัม/คน/วัน และคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 0.9 ซึ่งหากเทียบกับปี 2560 ซึ่งเป็นปีฐานของเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จะเห็นว่าขยะต่อหัวของคนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.77 ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดไว้ให้ภายในปี 2570 ปริมาณขยะต่อหัวลดลงร้อยละ 10 จากปี 2560 ทั้งนี้ ผลที่เกิดขึ้นดังกล่าว เนื่องมาจากพฤติกรรมในการใช้และบริโภคสินค้าของคนไทยก็เปลี่ยนแปลงไป โดยดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ที่สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use-Plastics)

ตารางที่ 1.11 ปริมาณและอัตราการเกิดขยะมูลฝอย ในช่วงปี 2563-2567

ปี	ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ล้านตัน)	อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน/วัน)
2563	25.37	1.05
2564	24.98	1.03
2565	25.70	1.07
2566	26.95	1.12
2567	27.20	1.15

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

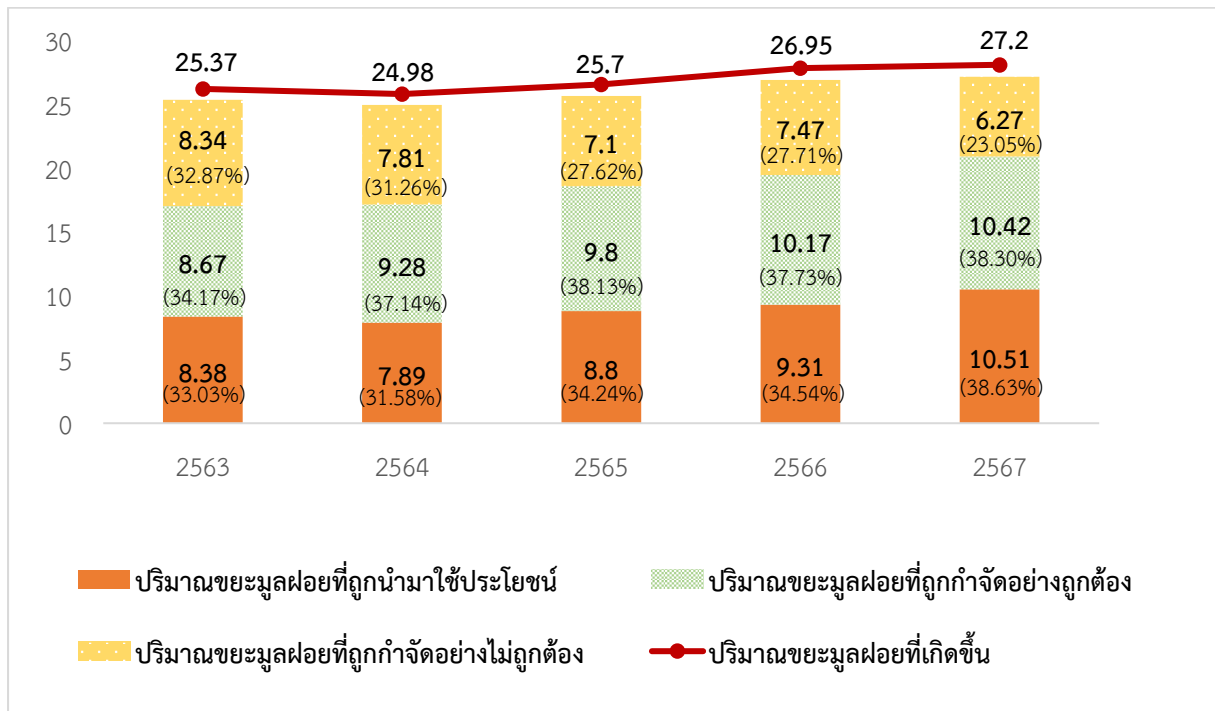
หมายเหตุ : อัตราขยะมูลฝอยเมื่อเทียบกับประชากรตามทะเบียนราษฎร

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปริมาณและอัตราการเกิดขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้น แต่ขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและนำกลับมาใช้ประโยชน์ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้ถูกกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 37.73 (10.17 ล้านตัน) ในปี 2566 เป็นร้อยละ 38.30 (10.42 ล้านตัน) ในปี 2567 คิดเป็นอัตราเติบโตร้อยละ 2.46 ขณะที่ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง ลดลงจากร้อยละ 27.71 (7.47 ล้านตัน) ในปี 2566 เหลือร้อยละ 23.05 (6.27 ล้านตัน) ในปี 2567

ส่วนแนวโน้มที่ดีขึ้น คือ ปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 34.54 (9.31 ล้านตัน) ในปี 2566 เป็นร้อยละ 38.63 (10.51 ล้านตัน) ในปี 2567 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.89 จะเห็นได้ว่าอัตราการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ของประเทศมีทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีค่าใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของปริมาณขยะทั้งหมด ในปี 2570

แผนภาพที่ 1.26 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง และที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ปี 2563-2567

หน่วย : ล้านตัน (ร้อยละ)

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

4.2.2 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ โดยระบบนิเวศทางธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู มีการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาและขยายเครือข่ายนักอนุรักษ์รุ่นใหม่ โดย

รัฐบาลเร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยตั้งแต่ปี 2562 – 2568 ได้มีการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น 10 แห่ง (ตารางที่ 1.12) มีการดำเนินการฟื้นฟูเขตพื้นที่คุ้มครองฯ จากสภาพป่าที่เสื่อมโทรมให้เกิดความสมบูรณ์ สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ และช่วยสนับสนุนการสร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่ด้วย โดยมุ่งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ตัวอย่างการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ พื้นที่ป่าคู้บางกะเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งยังคงสภาพเป็นป่าธรรมชาติ สามารถพบต้นไม้ที่ขึ้นตามป่าชายเลนหลายชนิด มีความหลากหลายทางชีวภาพ กลายเป็นแหล่งโอโซนใหญ่ในเมืองที่ใกล้กรุงเทพฯ และถือเป็นแหล่งผลิตโอโซนลำดับที่ 7 ของโลก นับเป็นแหล่ง Blue Carbon ที่สำคัญจนได้รับการยกย่องจากนิตยสาร “ไทม์ (Times)” ให้เป็น The Best Urban Oasis of Asia

ตารางที่ 1.12 เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการประกาศแล้ว จำนวน 11 แห่ง

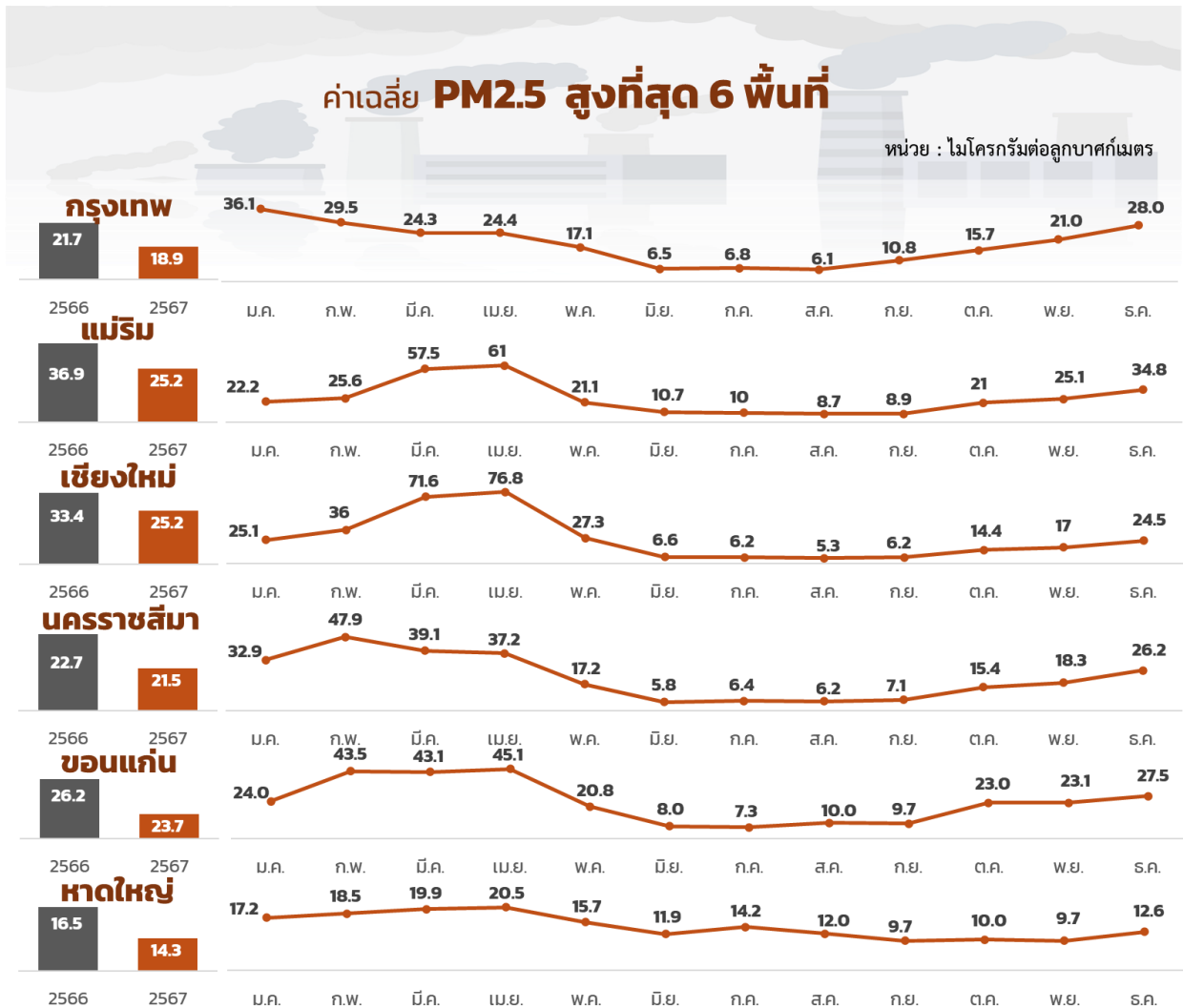
ลำดับที่	ปี พ.ศ. ที่ประกาศ	จังหวัด	พื้นที่ (ตร. กม.)	จำนวน (แห่ง)
1	2539	มหาสารคาม	0.55	1
2	2562	สมุทรปราการ	18.91	1
3	2563	ชลบุรี	395	1
4	2565	เชียงใหม่และลำพูน	1.28	3
5		ตาก	238	
6		ระยอง	1,016	
7	2566	สุราษฎร์ธานี	3,517	1
8	2567	ภูเก็ต	4,285	1
9	2568	เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	873	3
10		พังงา	3,314	
11		กระบี่	3,677	
รวมพื้นที่			17,335.74	11

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.2.3 ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศดีขึ้นเล็กน้อย แต่ค่าเฉลี่ย PM2.5 ยังอยู่ในระดับสูง

พิจารณาจากรายงานคุณภาพอากาศโลก พัฒนาโดย ไอคิวแอร์ (IQAir) สวิตเซอร์แลนด์ จากการสำรวจทั้งหมด 138 ประเทศ พบว่า ในปี 2567 ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2566 โดยอยู่ในอันดับที่ 45 จาก 138 ประเทศทั่วโลก และอันดับที่ 6 จาก 9 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ปี 2566 อยู่ในอันดับที่ 5) แม้ว่าคุณภาพอากาศของประเทศไทยจะดีขึ้น แต่ค่าเฉลี่ย PM2.5 ยังสูงกว่าคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก (WHO) ถึง 3.96 เท่า โดยมีค่า 19.8 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่ง WHO กำหนดให้ค่าความเข้มข้นของฝุ่น PM2.5 เฉลี่ยรายปีไว้ไม่เกิน 5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

แผนภาพที่ 1.27 ค่าเฉลี่ย PM2.5 ของ 6 พื้นที่

ที่มา : รายงานคุณภาพอากาศโลกประจำปีฉบับที่ 7 โดย IQAir

4.2.4 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีปริมาณเพิ่มขึ้นเกือบทุกสาขาเศรษฐกิจ ยกเว้นสาขาอุตสาหกรรมที่ลดลง จากข้อมูลรายงานของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (สนพ.) พบว่า ในปี 2567 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีปริมาณเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้พลังงานอยู่ที่ระดับ 245.7 ล้านตัน ในปี 2567 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 สอดคล้องกับการใช้พลังงานของประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 อยู่ที่ระดับ 123,546 KTOE ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย (อัตราการขยายตัวเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 2.5)

การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้น เกิดจากกิจกรรมของสาขาเศรษฐกิจต่างๆ โดยในปี 2567 สาขาการผลิตไฟฟ้า มีสัดส่วนการปล่อยก๊าซ CO₂ สูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 38 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1) สาขาการขนส่ง ร้อยละ 34 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5) และสาขาเศรษฐกิจอื่นๆ มีการปล่อยก๊าซ CO₂ ร้อยละ 5 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5) อย่างไรก็ตาม มีเพียงภาคอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการปล่อยก๊าซ CO₂ ลดลงร้อยละ 4.5 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยมีสัดส่วนการปล่อยก๊าซ CO₂ ที่ร้อยละ 23 ในปี 2567

ตารางที่ 1.13 การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) และการใช้พลังงานของไทย

	2563	2564	2565	2566	(ม.ค.-ธ.ค.)		การเปลี่ยนแปลง (%)		
					2566	2567	2565	2566	2567 (ม.ค.-ธ.ค.)
การใช้พลังงานของไทย (KTOE)	121.814	120.490	121.568	122,166	122,166	123,546	0.9	0.5	1.1
การปล่อยก๊าซ CO ₂ (ล้านตัน CO ₂)	249.9	246.8	249.7	243.3	243.3	245.7	1.2	-2.6	1.0

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (สนพ.)

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังมีมาตรการส่งเสริมการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เพื่อสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ผ่านโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ส่งผลให้ปริมาณและมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในตลาดคาร์บอนไทยเติบโตต่อเนื่อง แต่ยังมีสัดส่วนอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดของประเทศ จากรายงานสถานการณ์และแนวโน้มตลาดคาร์บอนภาคสมัครใจประเทศไทย ปี 2567 ปัจจุบันมีการขึ้นทะเบียนโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจรวม 438 โครงการ แบ่งเป็นแบบ Standard T-VER จำนวน 434 โครงการ และแบบ Premium T-VER จำนวน 4 โครงการ และมีโครงการที่ได้รับรองคาร์บอนเครดิต จำนวน 169 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการแบบ Standard T-VER คิดเป็นปริมาณคาร์บอนเครดิตที่ได้รับการรับรองแล้ว 19.53 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) โดยนับตั้งแต่ปี 2559 จนถึง มิถุนายน 2567 มีปริมาณการซื้อขายคาร์บอนเครดิตเกิดขึ้น ทั้งการซื้อขายผ่านรูปแบบทวิภาค (Over-the-Counter: OTC) และการตกลงราคากันเองระหว่างผู้ซื้อ-ผู้ขาย จำนวนกว่า 3.42 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂eq) มูลค่าซื้อขายรวมกว่า 299 ล้านบาท (ในระยะ 9 เดือนของปี 2567) เติบโตขึ้นกว่าร้อยละ 17 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ในปัจจุบันปริมาณการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในประเทศไทยถือว่ายังอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.77 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของไทยทั้งหมด โดยมีอุปสรรคสำคัญ คือ “ต้นทุน” ทั้งต้นทุนค่าประเมินและการรับรองคาร์บอนเครดิตที่ส่งผลต่อการเติบโตของตลาดคาร์บอนเครดิตในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผู้พัฒนาโครงการรายเล็กที่ขาดแคลนเงินทุน ดังนั้น การที่จะเพิ่มสัดส่วนปริมาณและมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในตลาดคาร์บอนไทย ควรมีการสนับสนุนโครงการที่ลดก๊าซเรือนกระจกส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจพลังงานหมุนเวียน และพัฒนาตลาดคาร์บอนเครดิตให้มีความยืดหยุ่นและโปร่งใส

กล่าวโดยสรุป ภาพรวมความก้าวหน้าการดำเนินงานตามเป้าหมายหลักที่ 4 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังไม่สะท้อนความก้าวหน้าการพัฒนาที่เกิดขึ้นในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เนื่องจากข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ รวมทั้งข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มีการเผยแพร่โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ล่าสุดอยู่ที่ปี 2565 (ซึ่งอยู่ในช่วงปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12) ดังนั้น ผลการดำเนินงานที่นำเสนอในส่วนนี้จึงอาจไม่สามารถสะท้อนการบรรลุค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่กำหนดไว้ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายรายปีของประเทศ ในปี 2565 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 10.9 (60.0 MtCO₂e) พบว่าประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกเกินกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 8.71

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยที่มีแนวโน้มดีขึ้น เป็นผลมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คำนวณ และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศมากขึ้น โดยรัฐบาลมีมาตรการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี/ดิจิทัลมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ มากขึ้น รวมทั้งการสนับสนุนการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงความยั่งยืน โดยอัตราการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ของประเทศมีทิศทางที่ดีขึ้น มีค่าใกล้เคียงเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้องลดลง นอกจากนี้รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายภาคประชาชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการเข้ามามีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ป่าและระบบนิเวศในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูให้สมบูรณ์ขึ้นจากสภาพเดิมที่เป็นป่าเสื่อมโทรม และทำให้ระบบนิเวศมีความสมดุลมากขึ้น

5. เป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

เป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ และแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าการพัฒนาในระยะ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในประเด็นดังกล่าวข้างต้น มีตัวชี้วัดสำคัญ คือ **ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง** ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ชีตความสามารถของการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพ มีค่าเป้าหมายร้อยละ 90 โดยสมรรถนะหลักทั้ง 8 ด้านมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (2) ความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ กำหนดให้อยู่ในระดับเฉลี่ย 5 ปี (ปี 2566 – 2570) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 (3) ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล กำหนดให้อยู่ในระดับที่ 30 และ (4) ประสิทธิภาพของรัฐบาล ตั้งเป้าหมายให้อยู่ในระดับที่ 15 ในปี 2570

5.1 ผลการบรรลุเป้าหมายหลัก

ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 **ดัชนีความสามารถของประเทศไทยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่**มีคะแนนปรับตัวลดลงจากระดับดี ที่มีค่าดัชนีรวมร้อยละ 90.12 มาอยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าดัชนีรวมอยู่ที่ร้อยละ 75.19

ตารางที่ 1.14 ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ปี 2560-2567

หน่วย : ร้อยละ

	แผนฯ 12						แผนฯ 13	
	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
ดัชนีรวม	69.13	86.11	84.37	85.44*	88.14*	82.43	90.12*	75.19
1. ชีตความสามารถของการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพ**	95.27	86.28	93.20	93.20	94.70	93.37	93.57	94.47
2. ความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ	25.00	100	85.00	92.50*	92.50*	100	100*	42.50
3. ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล	66.67	72.73	69.70	72.73	75.76	69.70	85.29	81.08
4. ประสิทธิภาพของรัฐบาล	89.58	85.42	89.58	83.33	89.58	66.67	81.63	83.33

ที่มา : กองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา สศช.

หมายเหตุ : 1. เป้าหมายที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดย สศช. ได้จัดทำดัชนีรวม (Composite Index) แบ่งกลุ่มคะแนน และกำหนดระดับคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ต้องปรับปรุง ระดับปานกลางหรือไม่เปลี่ยนแปลง ระดับดี และระดับดีมาก ดังนี้

90 – 100 ดีมาก 80 – 89.9 ดี
70 – 79.9 ปานกลาง 60 – 69.9 ต้องปรับปรุง
≤ 59.9 เร่งแก้ไข

2. * ตัวเลขประมาณการ

3. ** คำนวณจากกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations: IHR) ขององค์การอนามัยโลก ประกอบด้วย 8 สมรรถนะหลัก ได้แก่ (1) กฎหมายและนโยบาย (2) กลไกการประสานความร่วมมือ (3) การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (4) การตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (5) การเตรียมความพร้อมในการรองรับภัยฉุกเฉินด้านสาธารณสุข (6) การสื่อสารความเสี่ยง (7) การพัฒนาบุคลากร และ (8) ด้านห้องปฏิบัติการ

เมื่อพิจารณาในแต่ละดัชนีย่อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลให้ดัชนีรวมสะท้อนความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงมีคะแนนลดลง ได้แก่ ดัชนีย่อยด้านความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ และดัชนีย่อยความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล โดยความเสี่ยงด้านภูมิอากาศมีคะแนนลดลงจากระดับดีมากในปี 2566 มาอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข จากรายงาน Climate Risk Index (CRI)²⁷ ปี 2567 ของ Germanwatch พบว่า ประเทศไทยมีค่าดัชนีความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ²⁸เพิ่มขึ้น จากที่เคยอยู่ในอันดับที่ 72 ของโลกจากปี 2565 มาอยู่ในอันดับที่ 17 ในปี 2567 (อันดับยิ่งน้อย ยิ่งมีความเสี่ยงมาก) สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความเปราะบางต่อสภาพอากาศสุดขั้วที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

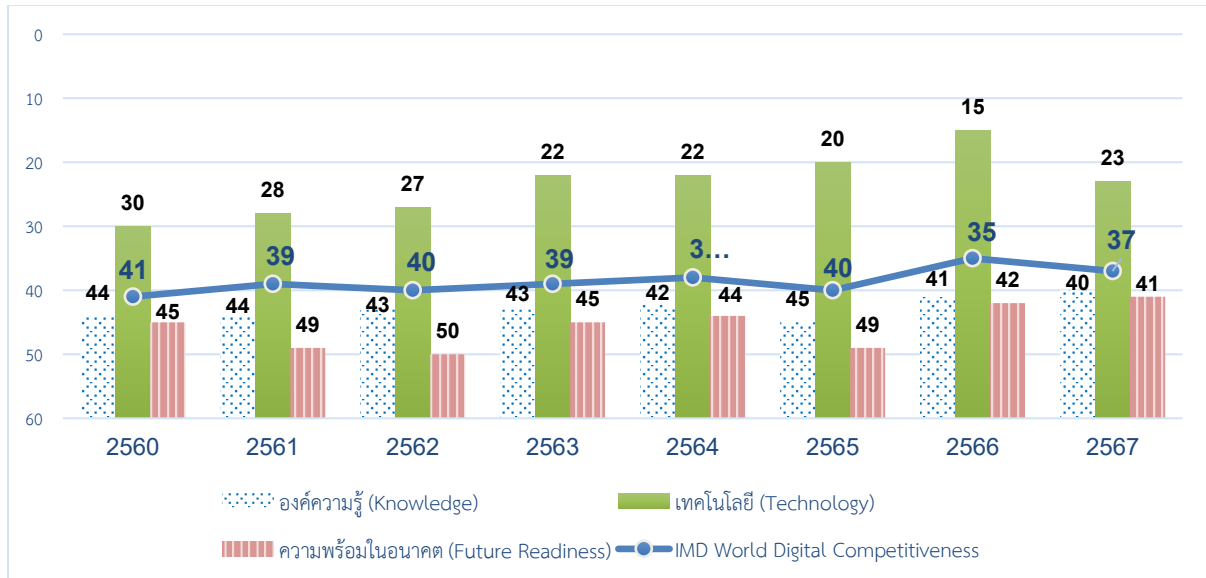
²⁷ ปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณา ประกอบด้วย (1) เหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้ว : วิเคราะห์เหตุการณ์ใน 3 หมวดหมู่หลัก ได้แก่ อุทกวิทยา (เช่น น้ำท่วม) อุตุนิยมวิทยา (เช่น พายุ คลื่นความร้อน) และภูมิอากาศวิทยา (เช่น ภัยแล้ง) และ (2) ผลกระทบ : (2.1) ผลกระทบต่อมนุษย์ : จำนวนผู้เสียชีวิต ผู้ได้รับผลกระทบ ผู้บาดเจ็บ และผู้ไร้ที่อยู่อาศัย และ (2.1) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ : มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจ

²⁸ รายงานระยะสั้น : พิจารณาผลกระทบจากเหตุการณ์ในช่วง 2 ปีก่อนการเผยแพร่ดัชนี โดยใช้ข้อมูลสถิติย้อนหลังในการจัดอันดับ

ปัจจัยเสี่ยงอีกด้าน คือ ดัชนีย่อยด้านความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลที่ปรับตัวลดลง จากร้อยละ 85.29 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 81.08 ในปี 2567 ซึ่งดัชนีนี้พิจารณาจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลโลก โดยสถาบัน IMD (International Institute for Management Development) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดย ในปี 2567 ไทยอยู่ในอันดับที่ 37 ลดลง 2 อันดับจากปี 2566 เป็นผลมาจากการอันดับด้านเทคโนโลยี (Technology) ลดลงค่อนข้างมากถึง 8 อันดับ ขณะที่ อันดับด้านความรู้ (Knowledge) และความพร้อมสำหรับอนาคต (Future Readiness) ปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย โดยมีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ

แผนภาพที่ 1.28 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปี 2560-2567

หน่วย : อันดับ

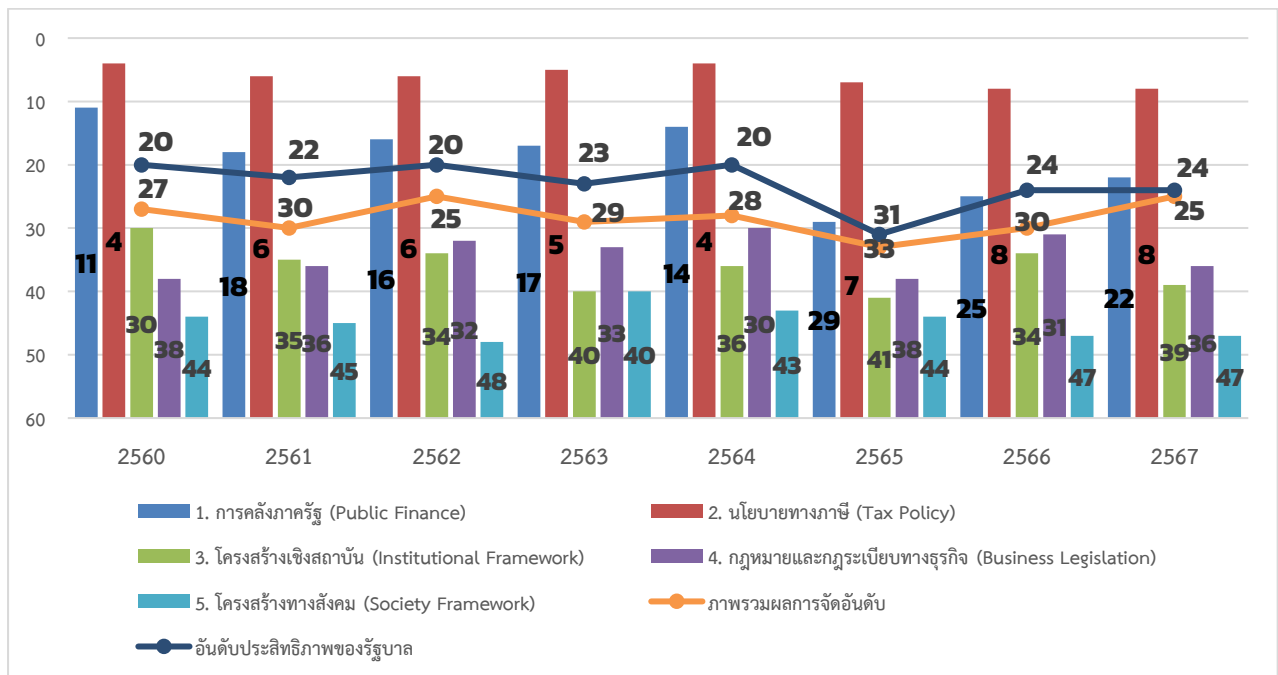
ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD World Digital Competitiveness Ranking)

ส่วนด้านขีดความสามารถของการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพอยู่ในระดับทรงตัว โดยประเทศไทยมีขีดความสามารถในการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉินด้านสุขภาพอยู่ที่ร้อยละ 95

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ความสามารถของประเทศไทยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ยังอยู่ในระดับดี คือ ดัชนีย่อยด้านประสิทธิภาพของรัฐบาลปรับตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 81.63 ในปี 2566 เป็น 83.33 ในปี 2567 พิจารณาจากการจัดอันดับประสิทธิภาพของรัฐบาลโดยสถาบัน International Institute for Management Development หรือสถาบัน IMD สวิตเซอร์แลนด์พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับคงเดิมที่อันดับ 24 ทั้งปี 2566 และปี 2567 เป็นผลมาจากการคลังภาครัฐมีอันดับดีขึ้นจากอันดับที่ 25 ในปี 2566 มาอยู่ที่อันดับ 22 ในปี 2567 ส่วนประเด็นย่อยที่ลดลงมากที่สุดและมีอันดับต่ำที่สุด คือ โครงสร้างทางสังคมที่ลดลงกว่า 20 อันดับ โดยลดลงจากอันดับที่ 27 ในปี 2566 มาอยู่ในอันดับที่ 47 ในปี 2567 นอกจากนี้ โครงสร้างเชิงสถาบันหรือกรอบการบริหารภาครัฐปรับลดลงจากอันดับที่ 34 ในปี 2566 มาอยู่ที่อันดับที่ 39 ในปี 2567 และกฎหมายและกฎระเบียบทางธุรกิจลดลงจากอันดับที่ 34 ในปี 2566 มาอยู่ในอันดับที่ 39 ในปี 2567

แผนภาพที่ 1.29 อันดับประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government Efficiency) ปี 2560-2567

หน่วย : อันดับ

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD World Digital Competitiveness Ranking)

หมายเหตุ : อันดับยิ่งน้อย ยิ่งดี

5.2 ผลการพัฒนาในประเด็นการพัฒนาสำคัญตามเป้าหมายหลักที่ 5

การติดตามความก้าวหน้าผลการพัฒนาที่สำคัญในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภายใต้เป้าหมายหลักที่ 5 แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักๆ ตามจุดเน้นของเป้าหมายหลัก ได้แก่ (1) ไทยมีโครงสร้างพื้นฐานและกลไกที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสู่รัฐบาลดิจิทัล และ (2) ไทยมีโครงสร้างและระบบบริหารงานของภาครัฐที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผลการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ

5.1.1 การพัฒนาประเทศสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลมีความก้าวหน้า แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายรัฐลดลง

1) นโยบาย “รัฐบาลดิจิทัล” ของไทยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ช่วยตอบโจทย์ **การให้บริการประชาชน** โดยพิจารณาจากดัชนีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government Development Index: EGDI) โดยองค์การสหประชาชาติ ที่จัดทำทุก 2 ปี โดยจัดอันดับจาก 193 ประเทศทั่วโลก เพื่อประเมินความพร้อมของการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเทศสมาชิก พิจารณาจาก 3 มิติหลัก ได้แก่ (1) การให้บริการออนไลน์ (Online Service Index) : การให้บริการของภาครัฐผ่านช่องทางออนไลน์ (2) โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index) : การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมและการสื่อสาร และ (3) ทุนมนุษย์หรือศักยภาพบุคลากร (Human Capital Index): ระดับการศึกษาและการเข้าถึงเทคโนโลยีของประชาชน

ในปี 2567 ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ที่อันดับที่ 52 (0.8032 คะแนน) ดีขึ้นจากปี 2565 ที่อยู่ในอันดับที่ 55 ของโลก ด้วยคะแนน 0.8351 (คะแนนเต็ม 1) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 2 รองจากสิงคโปร์ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมและแพลตฟอร์มกลางดิจิทัลที่รองรับการบริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงหน่วยงานภาครัฐมีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาบริการดิจิทัลในรูปแบบใหม่ๆ โดยมุ่งเน้นการสร้างแพลตฟอร์มกลาง หรือโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลยกระดับการให้บริการภาครัฐเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือช่วยให้กระบวนการทำงานมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ส่งเสริมการกระจายข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง รวมถึงสนับสนุนการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันทุกรูปแบบ

ตารางที่ 1.15 ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของไทย ปี 2565 - 2567

หน่วย : คะแนน

มิติหลัก (Elaboration)	2565	2567
การพัฒนาดัชนีทุนมนุษย์ (Human Capital Index: HCI)	0.7879	0.8032
ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index: TII)	0.7338	0.941
การบริการออนไลน์ (Online Service Index: OSI)	0.7763	0.7611

ที่มา : สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ

(United Nations Department of Economic and Social Affairs: UN DESA)

หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 1

ตารางที่ 1.16 ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน ปี 2565 - 2567

หน่วย : อันดับ

ประเทศ	แผนฯ 12			แผนฯ 13
	2561	2563	2565	2567
สิงคโปร์	7	11	12	3
ไทย	73	57	55	52
มาเลเซีย	48	47	53	57
อินโดนีเซีย	107	88	77	64
เวียดนาม	88	86	86	71
ฟิลิปปินส์	75	77	89	73
บรูไน	59	60	68	75
กัมพูชา	145	124	127	120
เมียนมาร์	157	146	134	138
ลาว	162	167	159	152

ที่มา : สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ

(United Nations Department of Economic and Social Affairs: UN DESA)

นอกจากนี้ ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ ที่สำรวจโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) มีคะแนนลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 83.24 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 83.03 ในปี 2567 จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

2) ประชาชนไทยเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ของภาครัฐ แต่การแสดงความคิดเห็นในนโยบายสำคัญของรัฐบาลลดลง

2.1) คนไทยมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ลดลง พิจารณาจากดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation Index: EPI) ที่ประเมินความสามารถของรัฐบาลในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้านนโยบายและกิจกรรมของรัฐบาลผ่านช่องทางออนไลน์ พิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐทางออนไลน์ การมีช่องทางออนไลน์สำหรับ การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เป็นต้น ดัชนีนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ขององค์การสหประชาชาติ โดยดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ของไทยปรับตัวลดลงอย่างมากจากอันดับที่ 18 ในปี 2565 มาอยู่ในอันดับที่ 42 ในปี 2567 และตกลงมาเป็นอันดับที่ 3 ของอาเซียนจากที่เคยอยู่ในอันดับที่ 2 แม้ว่าคนไทยจะเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจะดีขึ้น แต่ทักษะดิจิทัลยังต่ำ ทำให้เป็นเพียงผู้บริโภคมากกว่าผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และปัญหาการขาดแคลนบุคลากรดิจิทัล นอกจากนี้ ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของข้อมูล การทำธุรกรรมที่ไม่เสถียร และระบบบริการของภาครัฐบางส่วนที่ยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เป็นต้น

ตารางที่ 1.17 ดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์

หน่วย : อันดับ

ประเทศ	แผนฯ 12			แผนฯ 13
	2561	2563	2565	2567
สิงคโปร์	13	6	3	7
อินโดนีเซีย	92	57	37	35
ไทย	82	51	18	42
ฟิลิปปินส์	19	57	80	49
มาเลเซีย	32	29	47	53
เวียดนาม	72	70	72	72
บรูไน	97	100	81	94
กัมพูชา	171	129	123	127
ลาว	171	175	132	137
เมียนมาร์	181	168	117	166

ที่มา : สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ

(United Nations Department of Economic and Social Affairs: UN DESA)

หมายเหตุ : การสำรวจประเมินสมาชิกองค์การสหประชาชาติ จำนวน 193 ประเทศ ทุก 2 ปี

2.2) คนไทยมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศลดลง พิจารณาจากดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็น 1 ใน 8 ตัวชี้วัดย่อยของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)²⁹ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประชากรที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชน ครีวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น และครีวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน พบว่า ดัชนีย่อยการมีส่วนร่วมของคนไทยมีคะแนนลดลงจาก 0.5371 ในปี 2565 เป็น 0.5285 ในปี 2566 จากคะแนนเต็ม 1 เนื่องจาก ครีวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่นมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 58.29 ในปี 2565 มาอยู่ที่ร้อยละ 48.54 ในปี 2566 เป็นผลมาจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของคนรุ่นใหม่ที่เป็นปัจเจกนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ประชาชนทำกิจกรรมต่างๆ ทางระบบออนไลน์มากขึ้น แทนที่การรวมกลุ่มทำกิจกรรมในท้องถิ่น/ชุมชน

ตารางที่ 1.18 ดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วมของดัชนีความก้าวหน้าของคน ภาพรวมทั้งประเทศ

	2565	2566
ดัชนีความก้าวหน้าของคน (คะแนน)	0.6443	0.6383
ดัชนีย่อยการมีส่วนร่วม (คะแนน)	0.5371	0.5285
ประชากรที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ร้อยละ) *พ.ศ. 2562 และ 2565 ตามลำดับ	74.87	75.71
จำนวนองค์กรชุมชน (แห่งต่อประชากรแสนคน)	144.45	147.04
ครีวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น (ร้อยละ)	58.29	48.54
ครีวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน (ร้อยละ)	99.72	99.97

ที่มา : รวบรวมและประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัด สศช.

5.1.2 ไทยสามารถรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้ดีขึ้น

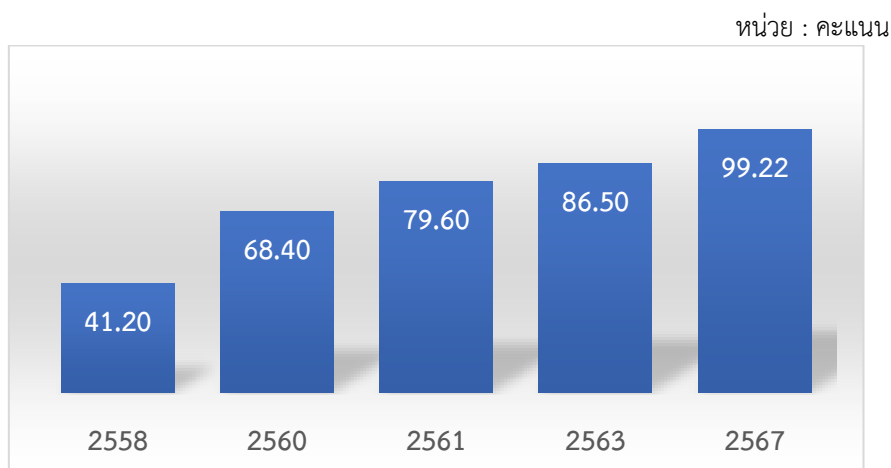
ประเทศไทยมีความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์ และก้าวเข้าสู่กลุ่มประเทศชั้นนำใน Tier 1³⁰ ผลการจัดอันดับ ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Global Cybersecurity Index) หรือ GCI โดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union: ITU) วัดผลสัมฤทธิ์ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศต่างๆ ผ่าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกฎหมาย (Legal) ด้านเทคนิค (Technical) ด้านหน่วยงาน/นโยบาย (Organizational) ด้านการพัฒนาศักยภาพ (Capacity Development) และด้านความร่วมมือ (Cooperation) จากผลการจัดอันดับ พบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจากอันดับที่ 44 ในปี 2563 ขึ้นไปอยู่อันดับที่ 7 ของโลกในปี 2567 ด้วยคะแนน 99.22 คะแนน ประเทศไทยจึงก้าวเข้าสู่กลุ่มประเทศชั้นนำใน Tier 1 ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศต้นแบบ (Role Model) ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของโลก อันเป็นผลมาจากความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและทุกระดับในการผลักดันการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ทั้งในระดับบุคคล องค์กร ภาคส่วนต่างๆ และระดับประเทศ ตลอดจนพันธมิตรทั้งในและ

²⁹ ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่ (1) การศึกษา (2) ชีวิตการทำงาน (3) เศรษฐกิจ (4) ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม (5) ชีวิตครอบครัวและชุมชน (6) การคมนาคมและการสื่อสาร (7) การมีส่วนร่วม และ (8) สุขภาพ

³⁰ GCI แบ่งประเทศออกเป็นหลายระดับ (Tiers) เพื่อแสดงถึงความสามารถและความก้าวหน้าในการสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ โดย Tier 1 หมายถึง ระดับความพร้อมและความมุ่งมั่นในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในระดับสูง Tier 2 สะท้อนให้เห็นว่าประเทศนั้นๆ มีความพร้อม มีการดำเนินการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ แต่ยังมีช่องว่างหรือพื้นที่ที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมเมื่อเทียบกับ Tier 1

ต่างประเทศ ประกอบกับความมุ่งมั่นของรัฐบาลที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล นอกจากนี้ การเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน ส่งผลให้ประเทศไทยมีส่วนร่วมในความร่วมมือด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ระดับนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ เช่น ASEAN Cyber Coordinating Committee (ASEAN Cyber: CC) และ ASEAN-EU Statement on Cybersecurity Cooperation เป็นต้น

แผนภาพที่ 1.30 คะแนนดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศไทย

ที่มา : สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU)

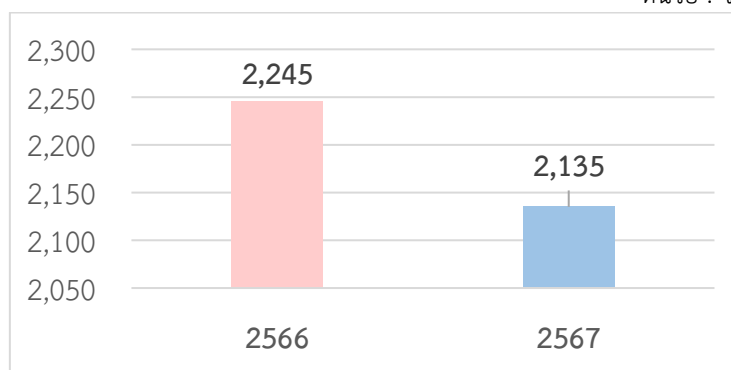
หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 100

ITU รายงาน GCI ทุก 2-4 ปี

เมื่อพิจารณาสถิติภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ประเทศไทยประสบในระยะเวลาที่ผ่านมา ช่วงปี 2566 - 2567 พบว่า ไทยโดนโจมตีกว่า 2 พันครั้ง โดยประเภทหน่วยงานที่ถูกโจมตีสูงที่สุด 3 อันดับแรกในระยะ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้แก่ หน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานด้านการเงินการธนาคาร ส่วนรูปแบบภัยคุกคามที่พบบ่อยในปี 2566 ได้แก่ การพนันออนไลน์ การเจาะระบบเพื่อเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์ และการสร้างเว็บไซต์ปลอม ส่วนปี 2567 รูปแบบการโจมตีเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการโจมตีในรูปแบบใหม่ๆ อาทิ การโจมตีด้วยการแฮ็กเว็บไซต์ เพื่อฝังเนื้อหาที่ไม่พึงประสงค์ หรือขโมยข้อมูลการสร้างเว็บไซต์ปลอมเลียนแบบเพื่อหลอกลวงผู้ใช้ การเข้าถึงบัญชีผู้ใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อขโมยข้อมูลประจำตัวสำหรับเข้าถึงระบบและข้อมูลสำคัญ Ransomware เพื่อเข้ารหัสข้อมูลของเหยื่อและเรียกค่าไถ่ และการหลอกลวงทางการเงิน โดยหลอกให้โอนเงินหรือให้ข้อมูลทางการเงิน

แผนภาพที่ 1.31 สถิติภัยคุกคามทางไซเบอร์

หน่วย : จำนวนครั้ง

ที่มา : ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ThaiCERT)

สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.)

เข้าถึงได้จาก <https://www.ncsa.or.th/news/47eeaf5b61373614bc00004b?category=news>

กล่าวโดยสรุป ภาพรวมความก้าวหน้าการพัฒนาภายใต้เป้าหมายหลักที่ 5 ในระยะ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 สะท้อนให้เห็นว่า แม้ไทยจะเผชิญกับความท้าทายในหลายๆ ด้าน อาทิ เศรษฐกิจที่ชะลอตัว สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งอุทกภัย ดินโคลนถล่ม ภัยแล้ง ตลอดจนการรับมือกับโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำ และโรคระบาดต่างๆ ประเทศไทยก็สามารถรับมือได้เป็นอย่างดี และมีการเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐที่มุ่งสู่รัฐบาลดิจิทัล ด้านการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัลยังเป็นความท้าทายของประเทศไทย

ส่วนที่

2

**ความก้าวหน้า
การดำเนินงานของ
หน่วยงานต่างๆ
ตามเป้าหมายหลักของ
แผนฯ**

ในส่วนนี้เป็นการรายงานการติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ หมายเหตุหมายเหตุทั้ง 13 หมายเหตุภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญแบ่งตามเป้าหมายการพัฒนาหลักของแผนฯ 5 เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายหลักที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม

หน่วยงานต่างๆ ได้มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์รายหมุดหมายผ่านมาตรการและโครงการต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายการปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่ฐานนวัตกรรม ที่สำคัญมีดังนี้

1.1 ด้านการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.1.1 การปรับโครงสร้างภาคการเกษตรด้วยการเพิ่มมูลค่าผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร ควบคู่กับการส่งเสริมเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ที่สำคัญ ดังนี้

1) สนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปแบบมุ่งเป้า โดยได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้จากผลงานวิจัยมาใช้ในการจัดทำแปลงต้นแบบในการผลิตพืช 20 ชุมชน ได้แก่ การผลิตกาแฟ 6 ชุมชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน การผลิตมันสำปะหลัง 9 ชุมชน ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร กาฬสินธุ์ อุดรธานี มหาสารคาม ชัยนาท นครสวรรค์ กาญจนบุรี อุทัยธานี และราชบุรี และการผลิตพืชผัก 5 ชุมชน ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และนครปฐม

2) ส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูง ด้วยการพัฒนาและทำธุรกิจผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีศักยภาพทางการตลาดในอนาคต โดยได้ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น อาทิ การพัฒนาทักษะด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้แก่วิสาหกิจชุมชน 154 แห่ง ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร 300 แห่ง มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ 270 ราย พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สัตว์น้ำ 30 ผลิตภัณฑ์ ตรวจประเมินผลิตภัณฑ์ประมง เพื่อให้การรับรองมาตรฐานตราสัญลักษณ์ประมงธงเขียว 124 ผลิตภัณฑ์ และพัฒนาศักยภาพด้านบัญชีวิสาหกิจชุมชนเพื่อการแข่งขัน 100 แห่ง

3) ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้ (1) เกษตรอินทรีย์ อาทิ สนับสนุนเกษตรกรเข้าสู่การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ตามกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม 4,031 ราย 28,216 ไร่ ส่งเสริมพื้นที่การปลูกข้าวอินทรีย์ 23,315 ไร่ (2) เกษตรทฤษฎีใหม่ อาทิ ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการนำหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง หม่อนไหม และในเขตปฏิรูปที่ดิน 44,407 ราย พัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกรที่นำหลักทฤษฎีใหม่ 3,701 ราย (3) เกษตรผสมผสาน สนับสนุนชุดองค์ความรู้ในการทำเกษตรผสมผสานเพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 5 ชุด รวมทั้งสรรหาปราชญ์เกษตรของแผ่นดินด้วยการสร้างความเข้าใจผู้ปฏิบัติงานระดับจังหวัดและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน 76 จังหวัด และ (4) ส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน 41,474 ไร่ และพัฒนาความรู้และทักษะการผลิตในระบบวนเกษตรแก่เกษตรกร 5,239 ราย

1.1.2 การสนับสนุนการยกระดับและกำกับดูแลมาตรฐาน บริการทางการแพทย์บนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง โดยมีผลการดำเนินงานสำคัญ อาทิ การให้บริการตรวจคัดกรองความผิดปกติของโครโมโซมในทารกแบบไม่รุกราน โดยใช้เทคโนโลยี Next-Generation Sequencing (NGS) ดำเนินการโดยศูนย์จีโนมทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ร่วมกับบริษัท ชินเนอร์จี อินโซท์ จำกัด และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) ซึ่งขณะนี้ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้นำการตรวจดังกล่าวเข้าสู่ชุดสิทธิประโยชน์ประจำปี พ.ศ. 2568 ถือเป็นยกระดับบริการพื้นฐานของระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ที่มีความแม่นยำและปลอดภัยยิ่งขึ้น

1.1.3 การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และโลจิสติกส์ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาและขับเคลื่อนการประเมินระดับความพร้อมของโรงงานด้วยตนเอง (Online Self-assessment) เพื่อให้ผู้ประกอบการประเมินระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยีได้ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์ “Thailand i4.0 Checkup” โดยไม่มีค่าใช้จ่าย การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนในการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยนเครื่องจักร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือลดต้นทุนด้านพลังงาน การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีดิจิทัล Smart Factory on Cloud มาประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มุ่งเน้นเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและยกระดับสถานประกอบการด้วยการบริหารจัดการอัจฉริยะ โดยให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกและพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการ การพัฒนาเทคโนโลยี Carbon Capture and Utilization (CCU) โดยผลักดันให้มีการจัดตั้ง National CCUS consortium เพื่อเร่งยกระดับเทคโนโลยี CCUS ของประเทศไทยสู่การนำไปใช้จริง การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพระบบนิเวศของพลังงานสะอาด โดยพัฒนาต้นแบบแผงระดับห้องปฏิบัติการที่มีน้ำหนักเบากว่าแผงโซลาร์เซลล์ทั่วไปร้อยละ 30 แต่ยังแข็งแรงทนทานต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมเป้าหมายผ่านการให้สิทธิประโยชน์การลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการผ่านคลินิกเทคโนโลยีเครือข่าย

1.2 ด้านการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

1.2.1 การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในสาขาและกับวิสาหกิจรายใหญ่ภายในห่วงโซ่อุปทาน มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้มียอดความรู้และทักษะในการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจแบบ B2B ตลอดจนสร้างการรวมกลุ่มและเครือข่ายผู้ให้บริการธุรกิจอุตสาหกรรม (Service Provider: SP) และหน่วยงานผู้ให้บริการธุรกิจอุตสาหกรรม (Business Development Service Provider: BDSP) เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการให้บริการร่วมกันในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

1.2.2 การส่งเสริมการจัดการกลไกตลาดของท้องถิ่น โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสระบุรีในการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบพืชพลังงาน เพื่อสร้างงานด้วยการพัฒนาอาชีพ

บนฐานพืชพลังงาน รวมถึงส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคมเพื่อความยั่งยืน เช่น การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้พืชพลังงาน บ้านหัวเขา (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขาเกตุ) เป็นต้น

1.2.3 การขับเคลื่อนการพัฒนาภาคให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญ ตามเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. 2566-2570 เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับชาตินโยบายรัฐบาล และประเด็นการพัฒนาภาคสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำในระดับพื้นที่ และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนทุกกลุ่ม ภายใต้กลไกคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) โดยส่วนราชการจัดทำข้อเสนอโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 628 โครงการ วงเงิน 864,090.35 ล้านบาท เป็นโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค รวม 364 โครงการ วงเงิน 787,765.02 ล้านบาท

1.3 ด้านการพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

1.3.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล มีการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

1) **เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกระบวนการทดสอบคุณภาพที่จำเป็นสำหรับสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง** โดยดำเนินการยกระดับห้องปฏิบัติการวิจัยและห้องปฏิบัติการบริการตรวจวิเคราะห์พืชและปัจจัยการผลิตด้านพืชให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล 12 ห้องปฏิบัติการ อาทิ ห้องปฏิบัติการกลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สารพิษตกค้างและวัตถุอันตรายทางการเกษตร และห้องปฏิบัติการทดสอบปุ๋ยการเกษตร รวมทั้งพัฒนาสถานที่เพื่อรองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรมการผลิตพืชเศรษฐกิจใหม่ ได้แก่ พืชสกุลกัญชา 2 แห่ง โดยพัฒนาพันธุ์สำหรับทางการแพทย์และอุตสาหกรรมในโรงงานแบบตาข่าย และโรงงานระบบปิดในการคัดเลือกสายพันธุ์ดีที่ให้สารสำคัญสูง และพืชสายพันธุ์กระท่อม 1 แห่ง โดยพัฒนาสายพันธุ์สำหรับนำไปทำผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์

2) **พัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์และจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์ที่ครอบคลุมและได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล**

2.1) **พัฒนาและต่อยอดศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติในการทดสอบยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนที่ครอบคลุมข้อกำหนดตามมาตรฐานสากล** สถาบันยานยนต์ (สยย.) ได้จัดตั้งศูนย์ทดสอบแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อยกระดับศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติให้มีบริการที่ครอบคลุมและมีมาตรฐานเทียบเท่ามาตรฐานสากล ด้วยการให้บริการทดสอบแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้าเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในเรื่องความปลอดภัยการทำงานของระบบแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้าตามมาตรฐานสากล UNECE R100 สำหรับรถยนต์ไฟฟ้า และ UNECE R136 สำหรับรถจักรยานยนต์ไฟฟ้า โดย “ศูนย์ทดสอบแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้า สถาบันยานยนต์” ได้รับการรับรองความสามารถ ตามมาตรฐานเลขที่ มอก. 17025-2561 (Standard No. TIS 17025-2561 (2018) (ISO/IEC 17025: 2017) ข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบและห้องปฏิบัติการสอบเทียบที่ครบสมบูรณ์ที่สุดในภาคพื้นอาเซียน ถึง 9 รายการการทดสอบ

2.2) **จัดทำแผนกำหนดและพัฒนามาตรฐานยานยนต์ให้ครอบคลุมข้อกำหนดตามมาตรฐานสากล** โดยภาครัฐมีการดำเนินการต่างๆ อาทิ กระทรวงคมนาคม โดยกรมการขนส่งทางบกได้จัดทำแผนพัฒนาข้อกำหนดทางเทคนิคด้านยานยนต์ เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านยานยนต์ของ

ประเทศไทยให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล โดยอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนฯ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีแผนออกข้อกำหนดจำนวน 3 ข้อกำหนด ได้แก่ (1) การติดตั้งอุปกรณ์ส่องสว่างและอุปกรณ์แสงสัญญาณของรถยนต์ (UN Regulation No.48) (2) ระบบห้ามล้อของรถบรรทุกและรถโดยสาร (UN Regulation No.13) และ (3) ถังเชื้อเพลิงของรถบรรทุกและรถโดยสาร (UN Regulation No.34) รวมทั้งได้จัดทำร่างประกาศกรมการขนส่งทางบก สำหรับทั้ง 3 ข้อกำหนด ซึ่งอยู่ระหว่างการรับฟังและประมวลความคิดเห็น และคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (บอร์ด สมอ.) ได้ประกาศมาตรฐาน มอก. ที่เกี่ยวกับยานยนต์ไฟฟ้า เช่น มาตรฐานแบตเตอรี่ไฟฟ้า ทั้งรถจักรยานยนต์และรถยนต์ มาตรฐานสถานีชาร์จ รวมทั้งสิ้น 148 เรื่อง ครอบคลุมทั้งด้านความปลอดภัยและผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาทิ เต้าเสียบและเต้ารับสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า ระบบประจุไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า ความปลอดภัยของยานยนต์ไฟฟ้า สมรรถนะของยานยนต์ไฟฟ้า มอเตอร์สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เซลล์และแบตเตอรี่สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น

นอกจากนี้ อว. ได้จัดทำ “ร่าง แผนที่น่าทางด้านมาตรวิทยา เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งอนาคต” ซึ่งประกอบด้วยประเด็นการพัฒนาด้านระบบนิเวศของยานยนต์ไฟฟ้า ยานยนต์อนาคต ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้แผนที่น่าทางด้านมาตรวิทยาจะช่วยให้การจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางการวัดและการสอบเทียบ และสร้างการยอมรับผลิตภัณฑ์และผลการทดสอบตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมทางการแพทย์และสุขภาพ โดย

3.1) ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบนฐานเทคโนโลยีดิจิทัลให้รองรับการยกระดับอุตสาหกรรมทางการแพทย์และสุขภาพ มีการพัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบชีวกลศาสตร์การแพทย์สำหรับวัสดุ อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ชิ้นส่วนอวัยวะเทียม และวัสดุทดแทนทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการผลิตวัสดุ อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ต่างๆ ให้มีคุณภาพทัดเทียมกับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ รวมถึงมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ผ่านการศึกษา Case Study ให้กับผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคัดเลือกงานวิจัย เค้าโครงต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถต่อยอดเพื่อใช้วินิจฉัย บำบัด ป้องกัน ฟื้นฟูเพื่อจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์กว่า 15 ต้นแบบ

3.2) ยกระดับมาตรฐานสถานบริการส่งเสริมสุขภาพให้สามารถแข่งขันได้ มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ โครงการยกระดับมาตรฐานโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อหนุนเสริมอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจรของประเทศ โดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจรของประเทศ อาทิ การพัฒนาระบบ HIS On Cloud การให้บริการรูปแบบ Hospital Care at Home และ Mobile Medical Unit ตลอดจนการพัฒนาต้นแบบบริการในโรงพยาบาลเขตสุขภาพ 13 แห่งทั่วประเทศ เพื่อเป็นแบบอย่างในการขยายผล ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มการเข้าถึงบริการ และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจด้านสุขภาพในระยะยาว โครงการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการทางการแพทย์ และสถานประกอบการเพื่อสุขภาพสู่ระดับสากล และพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสู่การเป็น Wellness Hub โดยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพสถานประกอบการนวด สปา และเพื่อสุขภาพให้

เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดตามกฎหมายสาธารณสุข พร้อมผลักดันให้เข้าสู่ระดับสากล รองรับการออกใบอนุญาตอย่างถูกต้องตาม พ.ร.บ.สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559

4) การลงทุนในระบบคมนาคมและโลจิสติกส์เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ โดย

4.1) พัฒนาระบบคมนาคมและโลจิสติกส์ให้เชื่อมโยงไร้รอยต่อตั้งแต่ระดับภูมิภาค อนุภูมิภาค และชายแดน ให้เป็นการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยมีการพัฒนาโครงข่ายทางถนนอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและการขนส่งสินค้าสู่ภูมิภาคอย่างไร้รอยต่อ อาทิ *โครงการทางหลวงพิเศษหมายเลข 81 สายบางใหญ่ – กาญจนบุรี* เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไปยังภาคตะวันตก เริ่มเปิดให้ประชาชนทดลองใช้ตลอดสายระยะทางแล้ว *โครงการทางหลวงพิเศษหมายเลข 82 สายเอกชัย-บ้านแพ้ว* เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไปยังพื้นที่ภาคใต้ของประเทศ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2568 *โครงการทางหลวงพิเศษหมายเลข 6 สายบางปะอิน - สระบุรี - นครราชสีมา* เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานครไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คาดว่าจะเปิดให้บริการในปี 2569

4.2) พัฒนาการขนส่งระบบรางอย่างต่อเนื่อง โดยมีการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งทางรางรองรับจำนวนผู้โดยสารและปริมาณการขนส่งสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น สนับสนุนให้การขนส่งทางรางเป็นโครงข่ายการขนส่งหลักเชื่อมต่อกับพื้นที่เศรษฐกิจภายในประเทศและการค้าชายแดน ผ่านการพัฒนาระบบรถไฟขนาดทาง 1 เมตร ประกอบด้วย (1) การก่อสร้างรถไฟทางคู่ระหว่างเมือง และ (2) การก่อสร้างทางรถไฟสายใหม่ จำนวน 2 เส้นทาง เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้าชายแดนและผ่านแดน ตลอดจนเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ *โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ* และ *โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายบ้านไผ่ - มหาสารคาม - ร้อยเอ็ด - มุกดาหาร - นครพนม*

1.3.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบข้อมูล มีการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

1) พัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านเกษตรเป็นข้อมูลเปิดและเชื่อมโยงกัน จัดทำศูนย์ข้อมูลกลาง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและสามารถนำไปใช้ดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ได้ทันที โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการพัฒนาแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันสำหรับการเข้าถึงคลังข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภาคเกษตร ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์ให้บริการภาครัฐเพื่อประชาชนครบวงจรแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าสู่ฐานข้อมูลกลางที่รองรับการประมวลผลให้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญด้านการเกษตรระดับจังหวัด สำหรับส่งต่อให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำกับ ติดตาม รวมถึงแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการตรวจสอบสิทธิสำหรับการช่วยเหลือ/การส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรให้บริการแบบจุดเดียว

2) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับการท่องเที่ยวและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กท.) พัฒนาเว็บไซต์ *Thailand Tourism Directory (TTD)* ซึ่งมีข้อมูลแบ่งออกเป็น 8 ประเภท (1) แหล่งท่องเที่ยว (2) กิจกรรมการท่องเที่ยว (3) เส้นทางท่องเที่ยว (4) ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว (5) ที่พัก (6) สปา (7) ร้านอาหาร และ (8) ร้านค้า โดยได้บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังดำเนินการจัดทำ Data Cleansing ที่เป็นกระบวนการที่สำคัญในการรักษาความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในระบบฐานข้อมูล (DBMS) และพัฒนาโปรแกรมเชื่อมต่อการทำงานระหว่างระบบด้วย Application Program Interface (API) สำหรับให้บริการภายใต้มาตรฐานข้อมูลการท่องเที่ยวและบริการ และมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงการตลาด (TATIC) เป็นระบบที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการตลาดของ ททท. ในการจัดเก็บ รวบรวม และนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ เพื่อให้ ททท. มีข้อมูลสำหรับใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปีงบประมาณ 2567 ททท. ได้ปรับปรุงแก้ไขระบบ TATIC บำรุงรักษาระบบให้มีความพร้อมใช้ ลดความเสี่ยงในการเกิดความขัดข้องหรือหยุดชะงักระหว่างการใช้ระบบ เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการผู้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง โดยผู้ใช้งานภายใน ททท. มีความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบ TATIC อยู่ที่ร้อยละ 94.33 หรือคิดเป็นคะแนน 4.72 คะแนน ทั้งนี้ ระบบ TATIC ได้เปิดให้หน่วยงานภายนอกสามารถเข้าใช้งานได้ด้วย โดยมีข้อมูลสำคัญ เช่น นโยบายด้านการท่องเที่ยว บทวิเคราะห์และงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว สถิตินักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมและที่พัก

3) พัฒนามาตรฐานและเงื่อนไขการเข้าถึงข้อมูลที่เกิดจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะที่เป็นสากล รองรับการแลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงข้อมูลภายในหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนภายในประเทศและภูมิภาค มีการดำเนินงานสำคัญ อาทิ การจัดทำบัญชีข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ (Government Data Catalog) โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ให้มีมาตรฐาน ความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน และยกระดับ E-Workforce Ecosystem Platform (EWE) ให้เป็น Service Platform ที่มีการสร้าง และจัดเก็บ Portfolio ของผู้หางาน และมีการเชื่อมโยงแพลตฟอร์มไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ผ่านหลักสูตรการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานอาชีพ และสามารถเก็บสะสมสมรรถนะเพื่อเทียบโอนไปสู่เครดิตแบงก์ (Credit Bank)

4) พัฒนาระบบคลังข้อมูลและความรู้สำหรับให้บริการ SME ให้เป็นระบบออนไลน์ และระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ครบวงจร โดยพัฒนาและยกระดับการให้บริการทางออนไลน์ เพื่อให้ SME เข้าถึงข้อมูลและเชื่อมโยงสู่บริการต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว อาทิ มีการให้บริการเว็บไซต์ *SME ONE* เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูล ความรู้ และการให้บริการของหน่วยงานพันธมิตร และมีการปรับปรุงพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Thai SME-GP) สำหรับ SME ที่ต้องการใช้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการส่งเสริม SME เข้าสู่การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ณ ปี 2567 มีผู้ประกอบการขึ้นทะเบียน Thai SME-GP รวม 152,801 ราย และสินค้าที่ขึ้นทะเบียนรวม 1,163,313 รายการ หากพิจารณามูลค่าการจัดจ้างภาครัฐสำหรับ SME ในปี 2567 มีมูลค่ารวม 726,211 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.75 ของมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐทั้งระบบจำนวน 1,659,905 ล้านบาท

1.3.3 การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านวิชาการ การเจรจาการค้าและพัฒนาตลาด มีการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

1) **เจรจาหรือทำข้อตกลงให้มาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ** เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเกษตรให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล อาทิ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework: IPEF) ณ ประเทศมาเลเซีย การจัดทำข้อตกลงมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary: SPS) ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน 7 ครั้ง ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป 2 ครั้ง และการประชุมคณะทำงานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (WG-SPS) ภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) 6 ครั้ง

2) **ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการศึกษาทางการแพทย์** มีการดำเนินงานสำคัญ อาทิ สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ Osaka University Institute for Sports & Global Health (OuisH) จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการบูรณาการทางการศึกษาและงานวิจัย การจัดเวทีเสวนา ความร่วมมือด้านโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัย รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โรงพยาบาลศิริราชจัดสรรทุนการศึกษา ระยะสั้นแก่แพทย์ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพในภูมิภาคอาเซียนและประเทศกำลังพัฒนาจำนวน 45 ประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ร่วมกับประเทศไทย

1.3.4 การปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการค้าการลงทุนและนวัตกรรม มีการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

1) **ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบด้านงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และลดขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยว** โดย

1.1) **ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบด้านงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ** ให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการลงทุนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนและภาครัฐ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจัดขึ้นในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานรัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกำหนดเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกผู้ประกอบการ รวมถึงสามารถใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการดำเนินงานได้

1.2) **ปรับปรุงข้อจำกัดของกฎหมาย และลดขั้นตอนที่ล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจและการขอใบอนุญาตของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว** โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี รัฐบาลผลักดัน MOU กับเครือข่ายดิจิทัลและนำระบบดิจิทัลมาใช้ข้ามภาคส่วน เช่น ระบบยืนยันตัวตนใน ASEAN Digital Ministers' Meeting และกรมการท่องเที่ยวปรับโครงสร้างระบบร้องเรียนออนไลน์ เพื่อให้เชื่อมโยงหน่วยงานและลดขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายท่องเที่ยว โดยดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริต ของกรมการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

2) **ปรับปรุงแก้ไขระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพ** มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การเพิ่มการตรวจลงตราประเภทใหม่ Destination Thailand Visa (DTV) ที่ประสงค์จะเดินทางมาพำนักรเพื่อการทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น การรักษาพยาบาล การเรียนมวยไทยและศิลปะป้องกันตัว การเรียนทำอาหาร การเรียนและฝึกซ้อมกีฬา เป็นต้น อีกทั้งปรับลดหลักเกณฑ์การตรวจลงตรา

ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (รหัส O-A) สำหรับผู้สูงอายุที่ประสงค์พำนักระยะยาวในประเทศไทย โดยลดวงเงินประกันสุขภาพจากเดิม 3,000,000 บาท เหลือ 40,000 บาท สำหรับผู้ป่วยนอก และ 400,000 บาท สำหรับผู้ป่วยใน ให้เป็นไปตามเกณฑ์ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19

3) **สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**มุ่งปรับปรุงกฎระเบียบและพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อลดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพและให้แรงจูงใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มีการดำเนินการที่สำคัญได้แก่

3.1) **เร่งปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ และสร้างให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและรายใหญ่** มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ ออกระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยเงินค่าปรับ พ.ศ. 2567 และระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือผู้ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ ซึ่งถูกฟ้องร้องหรือถูกดำเนินคดี หรือเป็นพยาน อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ศ. 2567 และอยู่ระหว่างการทบทวนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อร้องเรียนและการแสวงหาข้อเท็จจริงและสืบสวนสอบสวน โดยมีรายงานผลการศึกษา ประกอบด้วย การถอดบทเรียนข้อเสนอการปรับปรุงกระบวนการ และผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.2) **เพิ่มความสะดวกในทุกขั้นตอนการประกอบธุรกิจของ SME** โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ จัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตและการให้บริการแก่ประชาชน พ.ศ. ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 โดยขยายขอบเขตให้ครอบคลุมงานบริการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประชาชน และหลักเกณฑ์อื่นที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและผู้ประกอบการ นอกเหนือจากงานบริการอนุมัติและอนุญาต จัดทำระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทผ่านระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล (DBD Biz Regist) พ.ศ. 2567 โดยกำหนดรายละเอียดข้อมูลและเอกสารสำหรับใช้ประกอบการจดทะเบียนในแต่ละประเภทไว้อย่างชัดเจน

3.3) **ออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Foreign Business)** จัดให้มีระบบไอดีเดียวของ SME และส่งเสริมให้ SME ใช้ในการทำธุรกรรมผ่านระบบดิจิทัล โดยเร่งตรวจสอบและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ SME ผ่านโครงการหนึ่งรหัส หนึ่งผู้ประกอบการ (SME ONE ID) เพื่อลดระยะเวลาและขั้นตอนในการติดต่อหน่วยงานภาครัฐ ลดความซ้ำซ้อนในการกรอกและนำส่งข้อมูลของ SME ที่เข้ารับบริการ ตลอดจนสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเชื่อมโยงบริการในรูปแบบดิจิทัลระหว่างหน่วยงาน โดย ณ ปี 2567 มีจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการผ่านระบบ SME ONE ID รวม 1,080,234 ราย จำแนกเป็น ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา 65,396 ราย นิติบุคคล 927,831 ราย วิสาหกิจชุมชน 82,749 ราย และผู้สนใจเริ่มต้นธุรกิจ 4,258 ราย

2. เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่

ภาครัฐและภาคีเครือข่ายได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีการดำเนินการโดยหน่วยงานต่างๆ ที่สำคัญมีดังนี้

2.1.1 การขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านนโยบาย “3 เร่ง 3 ลด 3 เพิ่ม” โดยกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เร่งสร้างความเข้าใจและจัดสวัสดิการ ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กการใช้สื่อน้ำจืดและความรุนแรง พร้อมทั้งสนับสนุนให้พ่อแม่เพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมผ่านการเล่นและการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้ดีขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาพัฒนาการเด็กปฐมวัยลดลงและปัญหาโภชนาการอย่างเฝ้าระวัง จากการศึกษาข้อมูลของกรมอนามัย พบว่า ดัชนีพัฒนาการเด็กปฐมวัยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2567 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเด็กปฐมวัยมีสัดส่วนพัฒนาการสมวัยในปี 2567 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 75.7 ซึ่งเด็กไทยประสบปัญหาความล่าช้าด้านการใช้และการเข้าใจภาษามากที่สุด นอกจากนี้ ผลการสำรวจของโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย (Multiple Indicator Cluster Survey รอบที่ 6: MICS6) ดำเนินการโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมกับยูนิเซฟ (UNICEF) ชี้ให้เห็นว่า เด็กจากครอบครัวยากจนมักประสบภาวะเตี้ยแคระแกร็นและผอมแห้ง ในขณะที่เด็กจากครอบครัวที่มีฐานะดีกลับมีแนวโน้มเผชิญภาวะน้ำหนักเกิน

2.1.2 การแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในเด็กและเยาวชนที่มีพัฒนาการที่ถดถอย แม้ในปี 2567 จะยังไม่มีผลการประเมินด้วยโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลหรือ PISA (Programme for International Student Assessment) แต่จากข้อมูลทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พบว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในเด็กและเยาวชนยังมีพัฒนาการที่ถดถอย สะท้อนจากทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยที่มีค่าคะแนนลดลงจาก 80.5 คะแนนในปี 2566 เป็น 77.25 คะแนนในปี 2567 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.04 โดยทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม และด้านพลังชุมชนเป็นด้านที่มีค่าคะแนนต่ำที่สุด³¹ อย่างไรก็ตาม มีความพยายามในการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการ PISA และพัฒนาคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้ดำเนินการทั้งการจัดทำชุดพัฒนาความรู้ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568) ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน การอบรมผู้สอนให้สามารถสร้างและพัฒนาข้อสอบวัดความรู้ และการติดตามการขับเคลื่อนและการเตรียมความพร้อมเพื่อยกระดับผลการประเมิน PISA ในสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ใน 900 อำเภอทั่วประเทศ เพื่อยกระดับและสร้างเครือข่ายสถานศึกษาในพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาผ่านการยกระดับจังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาแห่งที่ 20³² นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ และมีอุดมการณ์คุณธรรม โดยโรงเรียนดังกล่าวครอบคลุมโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทุกโรงเรียน

³¹ ทุนชีวิต ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน

³² ณ ปีการศึกษา 2567 มีพื้นที่ที่เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวน 20 แห่ง สถานศึกษานำร่อง จำนวน 1695 แห่ง

อีกทั้งยังมีโครงการครอบครัวคุณธรรมพลังบวก โดยศูนย์คุณธรรม เพื่อมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชนโดยมีระบบพี่เลี้ยงชุมชนเพื่อช่วยเหลือ ดูแล ให้ความรู้แก่ผู้สูงวัย

2.1.3 การพัฒนาผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคตและการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยในปี 2567 มีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาฐานสมรรถนะ ทั้งในระดับอาชีวศึกษาผ่านการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิภาคี และอุดมศึกษาผ่านการจัดการศึกษาในรูปแบบ Cooperative and Work Integrated Education (CWIE) โดยจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตฐานสมรรถนะ มีจำนวนร้อยละ 26.87 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ยังต่ำกว่าระดับเป้าหมายที่ต้องการให้จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตฐานสมรรถนะ ให้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ในปี 2570 และในการจัดการศึกษาในรูปแบบ CWIE มีนักศึกษาเข้าร่วมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.16 ของนักศึกษาทั้งหมด ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า ที่มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 6.1 ขณะที่การจัดการศึกษาในรูปแบบทวิภาคีมีนักเรียนอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคีคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.71 ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งหมดสูงกว่าปีก่อนหน้า ที่อยู่ที่ร้อยละ 15.8 นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการอื่นๆ ในการเพิ่มสมรรถนะกำลังคนของประเทศ อาทิ โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ เพื่อสร้างกำลังคนที่มีศักยภาพสูงสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมใหม่ โดยมีการสนับสนุนการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังแรงงานที่สามารถตอบโจทย์อุตสาหกรรม จำนวน 14,565 คน มีสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 112 แห่ง และมีสถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐที่เป็นเครือข่ายมากกว่า 1,500 แห่ง

2.1.4 การส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีศักยภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งด้านการประกอบอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ โดยหน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

1) **พัฒนาศักยภาพในการพึ่งพาของตนเองของผู้สูงอายุ** มีการดำเนินการส่งเสริม โดยหน่วยงานต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

1.1) **ด้านการเสริมสร้างศักยภาพและการมีงานทำ** โดย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้มีการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน จำนวนสะสม 12,384 คน การขยายผลโรงเรียนผู้สูงอายุระดับตำบล 801 แห่ง มีการพัฒนาศักยภาพของชมรมผู้สูงอายุกว่า 5,383 คน และสร้างพลังเครือข่ายการจ้างงานในภาคเอกชน ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพิ่มขึ้นจาก 1,995 แห่ง ในปี 2565³³ เป็น 2,064 แห่ง ในปี 2567 และมีผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างทักษะอาชีพใน ศพอส. จำนวน 216,379 คน³⁴ สอดคล้องกับการดำเนินงานของกระทรวงแรงงานที่ได้ส่งเสริมการมีงานทำที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ และมีการพัฒนาทักษะ การแนะแนวอาชีพเสริม และการประชาสัมพันธ์การจ้างงานต่อนายจ้าง ซึ่งมีผู้สูงอายุได้รับบริการส่งเสริมการมีงานทำรวม 9,802 คน³⁵ กระทรวงแรงงานร่วมกับบริษัท ซีพี เอ็กซ์ตร้า จำกัด (มหาชน) จะทำความร่วมมือส่งเสริมการมีงานทำให้กับผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ผ่านโครงการ 60 ยังแจ๋ว ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ การจ้างงานผู้สูงอายุ ปฏิบัติงานในสาขาของ แม็คโคร และ โลตัส เก้าแก้วเก้าโครงการฝึกอาชีพ สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานอิสระหรือมีธุรกิจของตนเอง และตลาดสุขใจวัยเก๋าเปิดพื้นที่จำหน่ายสินค้าให้กับพ่อค้าแม่ค้าสูงวัยในพื้นที่ของแม็คโคร-โลตัส โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

³³ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566). รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565

³⁴ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2568). รายงานประจำปี กรมกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2567

³⁵ กรมจัดหางาน.(2567). รายงานการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 2567

1.2) **ด้านการเสริมสร้างคุณค่าของผู้สูงอายุ และความสัมพันธ์ที่ระหว่างวัยที่แตกต่างกัน** โดย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุแสดงศักยภาพของตน ผ่านการถ่ายทอดทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาให้กับคนรุ่นใหม่ และเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ระหว่างวัย โดยในปี 2567 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดภูมิปัญญา 1,900 คน และมียอดสะสมกว่า 5,000 คน³⁶ ขณะที่ กระทรวงแรงงานมีการส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ โดยการจัดอบรมให้ผู้สูงอายุเป็นวิทยากรที่มีความสามารถในการถ่ายทอดภูมิปัญญา มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 251 คน และสามารถสร้างรายได้จริง 218 คน³⁷

1.3) **ด้านการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ** โดย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ดำเนินการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ อาทิ การปรับปรุงที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุเพื่อลดความเสี่ยงการพลัดตกหกล้ม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของภาวะติดบ้าน ติดเตียง โดยในปี 2567 ดำเนินการได้ 10,340 หลัง³⁸ และการพัฒนาชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและผู้พิการ (Age-friendly Communities) โดยกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 126 แห่ง ที่ให้ความสำคัญกับอาคาร สถานที่ ระบบขนส่ง ยานพาหนะ และที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย และเหมาะสมกับผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยในปี 2566 เมืองครีครองส่วนท้องถิ่นได้รับตราสัญลักษณ์ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและผู้พิการ จำนวน 31 แห่ง³⁹ นอกจากนี้ พม. ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมภาคีเครือข่ายเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงอายุอย่างมีคุณภาพ เพื่อรณรงค์สร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของผู้สูงอายุ รวมถึงการยกย่องเชิดชูเกียรติ โดยมีส่วนร่วมกิจกรรมสะสม 24,972 คน จาก 505 เครือข่าย

1.4) **การพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต** พิจารณาจากข้อมูลทักษะพื้นฐานชีวิต (foundational skills) ในกลุ่มเยาวชนและวัยแรงงาน (15 - 64 ปี) ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ซึ่งเป็นสมรรถนะที่เด็ก เยาวชน และประชาชนวัยแรงงานจำเป็นต้องมีเมื่อเผชิญกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ทักษะ สำคัญ ได้แก่ ทักษะการรู้หนังสือ ทักษะด้านดิจิทัล และทักษะด้านอารมณ์และสังคม เป็นตัวแทน (proxy) ในการสะท้อนผลสมรรถนะและทักษะพื้นฐานชีวิต โดยทักษะการอ่านออกเขียนได้ต่ำกว่าขั้นพื้นฐานร้อยละ 64.7 ทักษะด้านดิจิทัลต่ำกว่าขั้นพื้นฐานร้อยละ 74.1 ทักษะด้านอารมณ์และสังคมต่ำกว่าขั้นพื้นฐานร้อยละ 30.3

ที่ผ่านมาหน่วยงานต่างๆ ได้มีการดำเนินการที่สำคัญเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ (1) การจัดทำตัวชี้วัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ซึ่งประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิติที่ 2 คนไทยเรียนรู้ตลอดชีวิต มิติที่ 3 ผลของการศึกษาและเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมคนไทยมีผลประเมินอยู่ในระดับพอใช้ โดยจังหวัดที่มีผลคะแนนการประเมินในระดับดีมีเพียงกรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม และสมุทรสงคราม (2) การขับเคลื่อนการพัฒนาธนาคารหน่วยกิต เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนสามารถนำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้มาสะสมเทียบโอนและใช้ประโยชน์ในการเพิ่มคุณวุฒิการทำงานและการศึกษาต่อ รวมทั้งเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการทำงานด้วยกัน โดยปัจจุบันมีสถานศึกษานำร่อง อาทิ วิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 9 แห่ง และ (3) การส่งเสริมการพัฒนาเมืองแห่ง

³⁶ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2568). รายงานประจำปี กรมกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2567

³⁷ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2567). รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2566

³⁸ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2568). รายงานประจำปี กรมกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2567

³⁹ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2567). รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2566

การเรียนรู้ ผ่านการจัดตั้งแพลตฟอร์มเมืองแห่งการเรียนรู้ของประเทศไทย (Thailand Learning City Platform) ซึ่งจะเป็นกลไกกลางในการสนับสนุนเมืองต้นแบบด้านการเรียนรู้ และการใช้กลไกรางวัลเพื่อพัฒนาเมืองในประเทศไทยให้ไปสู่เมืองแห่งการเรียนรู้

2.2 ด้านการเตรียมพร้อมกำลังคนวัยแรงงานให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

2.2.1 การพัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต พิจารณาจากผลิตภาพแรงงานที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพการทำงานและศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงาน ในปี 2567 ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3⁴⁰ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ร้อยละ 4 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมยกระดับผลิตภาพแรงงานเพื่อตอบสนองความต้องการตามอุตสาหกรรม อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมด้านดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมรองรับนโยบาย Soft Power และเพื่อตอบสนองความต้องการของพื้นที่เป้าหมาย อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานขั้นสูงในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค โดยมีเป้าหมายการฝึกอบรมแรงงานรวมกว่า 5,036,925 คน ซึ่งจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเป้าหมาย

2.2.2 การส่งเสริมและพัฒนาากำลังคนสมรรถนะสูง ผ่านมาตรการและโครงการจูงใจ ทั้งต่อแรงงานและผู้ประกอบการ จากการจัดอันดับด้านบุคลากรผู้มีความสามารถ (World Talent Ranking) โดย International Institute for Management Development (IMD) ในปี 2567 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 47 (52.58 คะแนน) ลดลง 2 อันดับจากอันดับที่ 45 (54.31 คะแนน) เมื่อปี 2566 หรือกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีคะแนนลดลงร้อยละ 3.19 อย่างไรก็ตาม ปี 2567 ภาครัฐยังคงมีการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนา กำลังคนสมรรถนะสูงอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการ Super AI Engineer มุ่งสร้างเสริมศักยภาพและพัฒนาบุคลากรที่จะเป็นนวัตกรรม วิศวกร นักวิจัย และผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นด้านปัญญาประดิษฐ์ระดับสูง โครงการ Thailand Plus Package มุ่งส่งเสริมการพัฒนาทักษะบุคลากรไทยและสนับสนุนการจ้างงานผู้เชี่ยวชาญด้าน STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) ผ่านมาตรการจูงใจทางภาษี โดยผู้ประกอบการที่จ้างงานบุคลากร STEM จะได้รับการยกเว้นภาษี 1.5 เท่าของเงินเดือน และหากส่งพนักงานไปฝึกอบรมในหลักสูตร STEM ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) จะได้รับการยกเว้นภาษี 2.5 เท่าของค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม โดยข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2567 มีการจ้างงานใหม่ในตำแหน่ง STEM กว่า 9,528 ตำแหน่ง จาก 177 บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย สร้างรายได้รวมประมาณ 3,641 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองตามมาตรการนี้ ถึง 1,074 หลักสูตร จาก 120 หน่วยฝึกอบรม ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะบุคลากรกว่า 293,616 ราย และการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนากำลังคน ผ่านแพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนระดับสูงของประเทศ (Talent Utilization Platform) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาากำลังคนสามารถวางแผนการใช้ประโยชน์กำลังคนระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันแพลตฟอร์มได้รวบรวมข้อมูลกำลังคนระดับสูง/นักวิจัยชั้นนำใน 10 กลุ่ม

⁴⁰ คำนวณโดยใช้ข้อมูล ผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศ จาก สศช. และ จำนวนผู้มีงานทำ จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

อุตสาหกรรมเป้าหมาย และการกระจายตัวของกำลังคนในแต่ละพื้นที่ โดยปัจจุบันมีฐานข้อมูลกลุ่ม Talent จำนวน 10,750 คน

2.2.3 การเพิ่มกำลังคนที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาภาคการผลิตเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง อาทิจากการออกมาตรการอำนวยความสะดวกด้านวีซ่าและใบอนุญาตทำงานสำหรับผู้เชี่ยวชาญต่างชาติที่ทำงานภายใต้โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ต้องการแรงงานทักษะสูง โดยข้อมูลในปี 2567 มีบุคลากรต่างชาติที่ได้รับอนุมัติวีซ่าและใบอนุญาตทำงานแล้วประมาณ 56,000 คน ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานศักยภาพสูงทั้งหมด 4,842 ราย ส่วนใหญ่มาจากสหรัฐอเมริกา รัสเซีย สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น และเยอรมัน การออกวีซ่าประเภท Non-Immigrant ED Plus ให้แก่นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยในระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยผู้ถือวีซ่า ED Plus จะได้รับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาพำนักในประเทศไทยได้อีก 1 ปีหลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อหางาน ฝึกงาน หรือเริ่มต้นธุรกิจ และมีการส่งเสริมการใช้ระบบ E-workforce Ecosystem (EWE) ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละหน่วยงานให้เป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านแรงงาน และจะเป็นระบบในการสร้างโปรไฟล์เพื่อรองรับการเพิ่มทักษะ การมีงานทำ การศึกษาต่อ อันจะเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วยบริการแนะแนวและค้นหาทักษะ ระบบสะสมสมรรถนะการเรียนรู้ บริการระบบให้คู่มือสำหรับการเพิ่มพูนและพัฒนาทักษะเพื่อพัฒนาคนทำงาน และบริการจับคู่งาน โดย ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 มีผู้ใช้งานระบบแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-Portfolio) 256,349 คน และมีผู้เข้าอบรม จำนวน 186,889 คน

2.2.4 การพัฒนาผู้ประกอบการอัจฉริยะที่สามารถสร้าง ออกแบบและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตและบริการ การจัดการและการตลาดได้ จากข้อมูลของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่า ณ ธันวาคม 2567 มีสตาร์ทอัพ จำนวนกว่า 2,100 ราย แบ่งเป็น 700 รายอยู่ในระยะเริ่มต้น (Pre-Seed) และระยะ Go-to market 1,400 ราย (ดำเนินธุรกิจอยู่ 800 ราย) ซึ่งมีการดำเนินงานที่สนับสนุนการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ให้มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อต่อยอดธุรกิจ อาทิ โครงการ D-Startup ระยะเริ่มต้น (Early Stage) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจดิจิทัลสตาร์ทอัพ (Digital Startup) ภายในประเทศให้เกิดการต่อยอดผลิตภัณฑ์หรือบริการดิจิทัลสู่ตลาดเชิงพาณิชย์ ซึ่งปี 2567 กำหนดเป้าหมายไว้จำนวน 15 โครงการ และดำเนินงานใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย (บริการภาครัฐ สุขภาพ ท่องเที่ยว การเกษตร การศึกษา การบริการ การเงิน และเมืองอัจฉริยะ) โดยมีสตาร์ทอัพ ที่ได้รับการสนับสนุน อาทิ (1) Pettinee Televets แพลตฟอร์มให้บริการปรึกษาสัตวแพทย์ทางไกลและดูแลสุขภาพสัตว์เลี้ยงครบวงจร (2) ThaiMarket แพลตฟอร์มจับคู่ระหว่างพ่อค้าแม่ค้า และเจ้าของตลาด และ (3) Lightster แพลตฟอร์มทดสอบผลิตภัณฑ์และรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้งานสำหรับบริษัทเทคโนโลยี

2.3 ด้านการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

2.3.1 การสนับสนุนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ครรภ์มารดาจนถึงปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2567 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบข้อเสนอการพัฒนาหลักประกันบริการทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ และได้มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปพิจารณาความจำเป็นเหมาะสมของการดำเนินการตามข้อเสนอฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่า รวมทั้งภาระงบประมาณที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยส่วนหนึ่งข้อเสนอฯ คือ (1) การขยายฐานรายได้ของกลุ่มเป้าหมายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด 0-6 ปี จากเดิมเด็กในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย (ไม่เกิน 100,000 บาทต่อคน

ต่อปี) เป็นแบบถ้วนหน้า ในอัตรา 600 บาทต่อคนต่อเดือน และ (2) การขยายสิทธิในการรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้ครอบคลุมทารกในครรภ์ 4-9 เดือน แบบถ้วนหน้า ในอัตรา 3,000 บาท

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2567 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงแรงงานได้เสนอปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์บุตรจาก 800 บาทเป็น 1,000 บาทต่อเดือนต่อคน ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 เป็นต้นไป โดยผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมมาตรา 33 และมาตรา 39 ที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือนภายในระยะเวลา 36 เดือน ก่อนเดือนที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์บุตรที่ขอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ จำนวนคราวละไม่เกิน 3 คน

ปัจจุบันกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้มีการนำร่องจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี ณ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์⁴¹ และบ้านราชวิถี และยังมีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้ความดูแลของสถาบันผลิตพยาบาลอีก 10 แห่ง ที่มีการเปิดรับเด็กในช่วง 0 – 2 ปี⁴² นอกจากนี้ กรุงเทพมหานคร อยู่ระหว่างการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (ศพด.) ด้านการบริหารจัดการและปรับปรุงด้านกายภาพของ ศพด. จำนวน 89 ศูนย์ และอยู่ระหว่างปรับค่าตอบแทนอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กที่มีปัญหาเรื่องค่าจ้างต่ำกว่าวุฒิที่ได้รับ และไม่มีสถานะเป็นลูกจ้างหรือข้าราชการของกรุงเทพมหานคร จาก 15,000 บาทในอัตราคงที่ เป็น 17,500 บาทเมื่อวุฒิสูงขึ้น และเมื่อทำงานที่ศูนย์ 2 ปีขึ้นไป จะได้ค่าประสบการณ์เพิ่มอีกร้อยละ 6⁴³

2.3.2 การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันสำหรับวัยแรงงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการปรับปรุงรูปแบบและสิทธิประโยชน์ผู้ประกันตนมาตรา 33 และ 39 สำนักงานประกันสังคม (สปส.) ได้มีการปรับเพิ่ม (1) ประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเพราะเหตุถูกเลิกจ้าง โดยให้ผู้ประกันตนมาตรา 33 ที่ถูกเลิกจ้างมีสิทธิ ได้รับเงินทดแทนในอัตราร้อยละ 60 ครั้งละไม่เกิน 180 วัน จากเดิมร้อยละ 50 ของค่าจ้างรายวัน (2) ปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีสงเคราะห์บุตร จาก 600 บาท/บุตร/เดือน เป็น 800 บาท/บุตร/เดือน สำหรับผู้ประกันตนมาตรา 33 และมาตรา 39 และ (3) อยู่ระหว่างการเสนอปรับเพดานค่าจ้างขั้นสูงที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบกองทุนประกันสังคม เป็น 17,500 บาท (เงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 875 บาท/เดือน) จากเดิม 15,000 บาท (เงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 750 บาท/เดือน) ซึ่งการปรับเพดานดังกล่าว จะช่วยให้ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ได้รับประโยชน์ทดแทนแต่ละกรณีในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ตามอัตราการจัดส่งเงินเข้ากองทุนประกันสังคม ซึ่งจะทำให้สิทธิประโยชน์ที่ได้รับมีความสอดคล้องกับภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลบุตรและครอบครัว และค่าจ้างของแรงงานในปัจจุบันมากขึ้น

การปรับปรุงรูปแบบและสิทธิประโยชน์ผู้ประกันตนมาตรา 40 ได้มีการปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตนมาตรา 40 (1) ในกรณีทุพพลภาพ สำหรับผู้ประกันตนมาตรา 40 ทางเลือกที่ 1 (จ่าย 70 บาท/เดือน) และทางเลือกที่ 2 (จ่าย 100 บาท/เดือน) จากเดิมอัตราเดือนละ 500 – 1,000 บาท เป็น

⁴¹ กรมกิจการเด็กและเยาวชน. 20 ธันวาคม 2567. พม.นำร่องจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย รับตั้งแต่แรกเกิด – 6 ขวบ เข้าถึงได้จาก <https://www.dcy.go.th/multimedias/1660622899567/1734680804305>

⁴² กรมอนามัย. 15 มกราคม 2567. กรมอนามัย พัฒนาสถานเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี หวังสร้างเด็กไทยแข็งแรง. เข้าถึงได้จาก <https://anamai.moph.go.th/th/news-anamai/43533>

⁴³ หวังสร้างเมือง. 11 เมษายน 2568. ปรับ #เงินเดือนครู ศูนย์เด็กเล็กฯ ครั้งแรกในรอบ 12 ปี สำเร็จแล้ว. Facebook. เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/hopebuildcity/posts/pfbid02wnHgrbUvaRnx5H4GyUCUSfik1nGwRKwCLCRw77zCaCSde15vbqCuQj2nubC8Y6GL/>

อัตราเดือนละ 1,000 - 2,000 บาท และทางเลือกที่ 3 (จ่าย 300 บาท/เดือน) จากเดิมอัตราเดือนละ 500 - 1,000 บาท เป็นอัตราเดือนละ 1,500 - 3,000 บาท และ (2) การจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรสำหรับ ผู้ประกันตนมาตรา 40 ทางเลือกที่ 3 จากเดิมอัตรา 200 บาท/บุตร/เดือน เป็น 300 บาท/บุตร/เดือน

การพัฒนากระบวนการออมภาคสมัครใจ โดยกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) อยู่ระหว่าง การพัฒนาสลากออมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ (ห่วยเกษียณ) ซึ่งเป็นการพัฒนาการออมเงินรูปแบบใหม่ที่ สอดคล้องกับพฤติกรรมการชอบเสี่ยงดวงของคนไทย เพื่อให้คนไทยโดยเฉพาะกลุ่มแรงงานอิสระมีการเก็บ ออมเงินตั้งแต่วัยแรงงานมากขึ้นและมีเงินออมยามเกษียณ โดยเงินซื้อสลากทั้งหมดจะได้คืนเมื่อเกษียณอายุ 60 ปี โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักการร่างพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อให้กองทุนการออมแห่งชาติ ดำเนินโครงการ “สลากออมทรัพย์เพื่อเงินออมยามเกษียณ (ห่วยเกษียณ)” คาดว่าจะเริ่มเปิดขายงวดแรกได้ ภายในไตรมาสแรกของปี 2569 ผ่านแอปพลิเคชันของกองทุนการออมแห่งชาติ

2.3.3 การดำเนินโครงการบูรณาการศาสตร์เพื่อรองรับสังคมสูงวัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุในทุกมิติ ภายใต้ความร่วมมือของกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพื่อเป็นสถานที่ให้บริการผู้สูงอายุ ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมให้ ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนร่วมในสังคม และพึ่งพาตนเองได้ โดย ศพอส. ที่มี ประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบการดำเนินงานที่ดี ได้แก่ เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มี การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ เช่น ไทเก๊ก ลีลาศ และแอโรบิค กิจกรรมที่สร้างความบันเทิง เช่น การฝึกร้องเพลง คาราโอเกะ และกิจกรรมการพัฒนาการฝึกอาชีพระยะสั้น การดำเนินงานมีทั้งหมด 3 แห่ง ประกอบด้วยศูนย์ พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุหมู่บ้านฟ้ารังสิต หมู่บ้านปวยรรมย์ และหมู่บ้านสถาพร ซึ่งให้ ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบบหุ้นส่วนที่แบ่งอำนาจ และความรับผิดชอบแบบ 50:50 ระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาสังคม ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนความรู้สึกการมีส่วนร่วม การเป็นเจ้าของ ร่วมกันอย่างแท้จริง

คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เริ่มจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุตามสิทธิ/สวัสดิการที่ได้รับรายบุคคล เพื่อรวบรวมสิทธิ/สวัสดิการที่ผู้สูงอายุจะ ได้รับทั้งในรูปแบบเงินสวัสดิการ และบริการต่างๆ ที่รัฐจัดให้ ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อน และสามารถนำข้อมูล มาประกอบการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ ตลอดจนการกำหนดหลักเกณฑ์การจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับสิทธิ/สวัสดิการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และมีประสิทธิภาพ ตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

การเข้าถึงการบริการสุขภาพและการดูแลระยะยาว ในปี 2567 ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงมี ร้อยละ 2.4 ของผู้สูงอายุทั้งหมด แบ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ติดบ้าน 1.83 แสนคน และกลุ่มติดเตียง 1.54 แสนคน ซึ่งเป็นกลุ่มที่จำเป็นต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด ในช่วงที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาศูนย์บริการด้านการดูแลระยะยาว (Long Term Care) มาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันได้มีบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ได้แก่ ผู้จัดการผู้สูงอายุ (Care Manager) 20,837 คน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver) 113,877 คน ตลอดจนอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น 2,417 คน⁴⁴ ที่ทำงานภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันทำหน้าที่ดูแล

⁴⁴ กรมอนามัย. (2568). ระบบข้อมูลบุคลากรการดูแลระยะยาวและแผนการดูแลรายบุคคล (Long Term Care : 3C). เข้าถึงจาก <https://ltc.anamai.moph.go.th> เมื่อวันที่ 24 มิ.ย. 2568

ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยตรง นอกจากนี้ ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กว่า 1 ล้านคน⁴⁵ ที่ทำหน้าที่ดูแลสุขภาพประชาชนขั้นพื้นฐาน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) 3.7 แสนราย⁴⁶ และได้นำร่องผลิตผู้บริบาลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน จำนวน 311 คน ทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ ทั้งในมิติ สังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ สภาพแวดล้อม และเทคโนโลยี และในปี 2569 พม. ได้ตั้งเป้าหมายว่าจะเพิ่มผู้บริบาลฯ เป็น 3,000 คน และจะเพิ่มต่อเนื่องทุกปี⁴⁷

การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่อาศัยในถิ่นเดิม มีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นจาก 8,251 หลังในปี 2566 เป็น 10,340 หลังในปี 2567⁴⁸ สะสมกว่า 31,000 หลัง โดยการออกแบบตามหลัก Universal Design เพื่อลดความเสี่ยงจากการพลัดตกหกล้ม ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะติดบ้านติดเตียงได้ นอกจากนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้พัฒนาพื้นที่ต้นแบบสำหรับกิจวัตรประจำวันภายนอกบ้าน ปรับปรุงพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ 7 แห่งให้รองรับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ได้มีโครงการบ้านพอเพียงช่วยเหลือครัวเรือนยากจนที่มีปัญหาที่อยู่อาศัย 9,527 หน่วย และโครงการบ้านมั่นคงแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดให้มาอยู่ร่วมกันเป็นองค์กรชุมชนและมีการพัฒนาทักษะอาชีพพร้อมด้วย รวม 783 หน่วย

2.3.4 การพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดความคุ้มครองทางสังคมให้สามารถช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยให้ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงช่วยลดค่าครองชีพ มีความก้าวหน้าที่สำคัญ อาทิ โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นกลไกหลักในการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบางซึ่งภายหลังจากการปรับปรุงคุณสมบัติ ส่งผลให้ปี 2566 มีผู้รับสิทธิเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 14.6 ล้านคน และยังคงได้รับความช่วยเหลือต่อเนื่องมาถึงปี 2567 โดยสวัสดิการครอบคลุมวงเงินพื้นฐาน และเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมสำหรับผู้สูงอายุ 100 บาทต่อเดือน และผู้พิการ 200 บาทต่อเดือน โดยมาตรการ/โครงการเดิมที่มีอยู่ยังคงดำเนินการควบคู่ไปอย่างต่อเนื่อง สำหรับปี 2567 ภาครัฐได้จัดทำมาตรการ/โครงการใหม่ที่สำคัญ ได้แก่ โครงการเติมเงิน 10,000 บาท ผ่าน Digital Wallet เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นและแบ่งเบาภาระค่าครองชีพ โดยกำหนดเกณฑ์ผู้มีสิทธิอย่างชัดเจนตามระดับรายได้และเงินฝาก พร้อมแบ่งการดำเนินงานเป็นระยะ ซึ่งในระยะที่ 1 ได้เริ่มโอนเงินให้กลุ่มผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและกลุ่มผู้พิการ โดยความคืบหน้าในการขยายโครงการให้ครอบคลุมสำหรับประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ยังไม่มีระยะเวลาที่ชัดเจนท่ามกลางข้อจำกัดทางการคลังของภาครัฐและแรงกดดันทางสังคมที่เกิดขึ้น ขณะเดียวกัน นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ได้ถูกต่อยอดสู่ 30 บาทรักษาทุกที่ เพื่อเพิ่มความสะดวกและลดข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข สอดคล้องกับงบประมาณสำหรับการจัดสวัสดิการทางสังคมปี 2567 เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ประมาณร้อยละ 8.89 ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด พร้อมทั้งการออกมาตรการเฉพาะกิจเพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพตามสถานการณ์เศรษฐกิจ

⁴⁵ ร่างพระราชบัญญัติอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ.ศ.

⁴⁶ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2568). สรุปรายการรวมจำนวน อพม. เข้าถึงจาก <https://csv.dsdcw.go.th/> เมื่อวันที่ 24 มิ.ย. 2568

⁴⁷ เนติฐิตา พันธุ์เพชร. (2568). วราวุธ หนูน ปันผู้บริบาลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ หวังแก้วิกฤตประชากร ให้ผู้สูงอายุมีคนดูแล

⁴⁸ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2568). อ้างถึงแล้ว

3. เป้าหมายหลักที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

หน่วยงานต่างๆ ได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

3.1 ด้านการสนับสนุนโอกาสกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้สามารถเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

3.1.1 การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสด้านการศึกษามากขึ้น โดยการดำเนินการที่สำคัญ คือ การช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา โดยในช่วงปี 2567 มีการดำเนินการตามนโยบายขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout: TZD) โดยมีมาตรการสำคัญ 4 ประการ คือ (1) การค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงาน เพื่อเป็นข้อมูลตั้งต้นสำหรับการค้นหา (2) การออกแบบมาตรการติดตามช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแล เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนครบทุกมิติ (3) มาตรการการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น (4) มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาหรือเรียนรู้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 15 - 18 ปี ได้พัฒนาทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับตลาดงาน เหมาะสมกับศักยภาพ โดยในการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 11 หน่วยงาน อาทิ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดส.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) ทั้งนี้ มีเด็กที่เข้าสู่ระบบการศึกษาในปี 2567 แล้ว 304,082 คน

3.1.2 การบูรณาการจัดทำฐานข้อมูลของประชาชนกลุ่มเปราะบางและคนพิการของหน่วยงานต่างๆ ให้มีความเชื่อมโยง ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นระบบเดียวกัน เพื่อนำฐานข้อมูล ที่มีการปรับปรุงดังกล่าวมาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) หรือ Big Data Institute (BDI) ให้การสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว ได้กำหนดชุดข้อมูล และหน่วยงานเจ้าของชุดข้อมูลใน 5 ด้านหลัก อันประกอบด้วย ด้านรายได้ ด้านการมีงานทำ ด้านสุขภาพ ด้านสวัสดิการสังคม และด้านการศึกษา และได้จัดทำร่างบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) การเชื่อมโยงและปรับปรุงฐานข้อมูลประชาชนในกลุ่มเปราะบางและกลุ่มคนพิการ

3.1.3 การพัฒนาต่อยอดเพื่อเติมเต็มข้อมูลระดับพื้นที่ (TPMAP) โดยพัฒนาระบบแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาคน (Local Census) เป็นเครื่องมือในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพชีวิตของครัวเรือนและบุคคลอย่างละเอียด เพื่อใช้สำหรับการศึกษา วิเคราะห์ และการออกแบบนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างเหมาะสมและตรงกับปัญหา โดยข้อมูลที่สำรวจและจัดเก็บ ประกอบด้วย ข้อมูลครัวเรือน เช่น ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน ข้อมูลด้านกายภาพและระบบสาธารณูปโภคของครัวเรือน สถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เป็นต้น และข้อมูลบุคคล อาทิ การเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพของการศึกษาที่ได้รับ รายได้ รายจ่าย สวัสดิการและความคุ้มครองทางสังคม โดยที่ผ่านมาได้มีการทดลองสำรวจและจัดเก็บข้อมูลครัวเรือนและบุคคลในพื้นที่นำร่อง

ได้แก่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขให้กับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ด้านบริการสาธารณะมีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมในทุกพื้นที่ ซึ่งภาครัฐได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ครอบคลุม เพียงพอและเข้าถึงได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ได้ขยายโครงข่ายโทรคมนาคมให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการโทรคมนาคมขั้นพื้นฐานได้ โดยในปี 2559 สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการขยายโครงข่ายไปแล้วจำนวน 3,920 หมู่บ้าน ในพื้นที่ชายขอบ (Zone C+) และหมู่บ้านที่เหลือเพิ่มเติมอีกจำนวน 15,732 หมู่บ้าน ในพื้นที่ห่างไกล (Zone C) ประกอบด้วย Wi-Fi หมู่บ้าน Wi-Fi โรงเรียน Wi-Fi โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง USO Net และห้องบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง USO Wrap ทั้งนี้ บริการดังกล่าวดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2565 นอกจากนี้ ยังได้มีการสำรวจและเก็บข้อมูลสำหรับการวัดการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ (Fixed Broadband) โดยพิจารณาจากอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร⁴⁹ พบว่าในปี พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 16.03 ลดลงจากปี พ.ศ. 2566 ซึ่งมีอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 17.09

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดศ.) มีการดำเนินงานหลายโครงการที่สำคัญ ดังนี้ โครงการการให้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะและบำรุงรักษาโครงข่ายเน็ตประชารัฐ และส่วนต่อขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นส่วนต่อขยายจากโครงข่ายภายใต้โครงการเน็ตประชารัฐ ไปยังโรงเรียนและโรงพยาบาลของรัฐที่ยังไม่มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้าถึง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสุศาลาพระราชทานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ยังไม่มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวน 1,671 แห่ง นอกจากนี้ยังมีการเปิดโครงข่ายดังกล่าวให้เป็นแบบ Open Access Network ซึ่งเป็นการเปิดพอร์ตให้ผู้ให้บริการโทรคมนาคมเข้าใช้โครงข่ายโดยเชื่อมต่อจากโครงการเน็ตประชารัฐไปยังครัวเรือนปลายทางได้ (Last Mile) เพื่อให้การใช้โครงข่ายที่มีอยู่เดิมเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการเข้าถึงการให้บริการขั้นพื้นฐาน โครงการสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทย เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ได้มาช่วยให้ภาครัฐเข้าใจระดับทักษะและความพร้อมของประชาชนในการใช้เทคโนโลยี ส่งผลให้สามารถออกแบบบริการดิจิทัลให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครดิจิทัล (อสด.) ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงประชาชนกับบริการดิจิทัลของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันมี อสด. จำนวนประมาณ 190,000 คน และโครงการยกระดับศูนย์ ICT ชุมชนสู่ศูนย์ดิจิทัลชุมชน เป็นช่องทางการให้บริการประชาชน ผ่านศูนย์ที่มีโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรพร้อมรองรับบริการออนไลน์ ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการภาครัฐ โดยปัจจุบันมีศูนย์ดิจิทัลชุมชนทั้งหมด จำนวน 1,722 แห่งทั่วประเทศ

⁴⁹ ที่มา: https://ttid.nbtc.go.th/Internet-Market/internet_pop.aspx

3.3 ด้านการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

3.3.1 การเพิ่มศักยภาพและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ด้วยการสนับสนุนความรู้และแหล่งเงินทุนสำหรับการปรับปรุงโมเดลธุรกิจให้ทันสมัยตามแนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment, Social and Governance: ESG) รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลที่เหมาะสมกับขนาดและประเภทธุรกิจ โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ให้บริการศูนย์บ่มเพาะการจัดหาที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี การดำเนินการตามแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีการสนับสนุนจาก องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ในการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ และการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศผ.) ช่วยสนับสนุนการจับคู่ผู้ประกอบการกับผู้ให้บริการดิจิทัล พร้อมทั้ง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ดำเนินการ Upskill/reskill แรงงานไปสู่แรงงานทักษะดิจิทัล

3.3.2 การสร้างระบบดิจิทัลที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การออกใบอนุญาต/หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Foreign Business) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (พค.) ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวก ลดเวลา และค่าใช้จ่ายในการติดต่อกับหน่วยงานราชการ การพัฒนาระบบศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่ออำนวยความสะดวกในการยื่นคำขออนุญาตแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานโดยใช้แบบฟอร์มคำขออนุญาตเดียว (Integrated Digital Licensing) โดยในปี 2567 ได้มีการขยายผลระบบ Biz Portal ให้ครอบคลุมบริการอนุมัติอนุญาตเพิ่มเติม 23 ใบอนุญาต (รวม 157 ใบอนุญาต) ในพื้นที่กรุงเทพฯ และ 23 ใบอนุญาต (รวม 131 ใบอนุญาต) ในต่างจังหวัด โดยเป็นการอนุมัติอนุญาตแบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ (Fully Digital) ครอบคลุมบริการยื่นคำขออนุญาตออนไลน์ บริการชำระเงินออนไลน์ และบริการรับใบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์ รวม 105 ใบอนุญาตในพื้นที่กรุงเทพฯ และ 69 ใบอนุญาตในต่างจังหวัด รวมถึงการพัฒนาระบบ DFT SMART-I ของกรมการค้าต่างประเทศ (คต.) รวบรวมระบบงานบริการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก-นำเข้าสินค้าภายในระบบงานเดียวกัน สามารถรองรับการขึ้นทะเบียนและออกหนังสือสำคัญ อาทิ ใบอนุญาต/หนังสือรับรองการส่งออก-นำเข้าสินค้า นอกจากนี้ ยังมีการให้บริการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าผ่านระบบ DFT SMART C/O แทนระบบ EDI เพื่อยื่นคำขอติดตามสถานะ และติดต่อรับหนังสือรับรองฯ ที่เจ้าหน้าที่อนุมัติ โดยปัจจุบันให้บริการออกหนังสือรับรองฯ จำนวน 10 ประเภท

3.3.3 การส่งเสริมและปรับปรุงการเข้าถึงสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้วยการพัฒนากลไกที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถใช้สิทธิส่งข้อมูลของตนเองที่อยู่กับผู้ให้บริการทางการเงินและหน่วยงานต่างๆ ในการขอสินเชื่อผ่านช่องทางดิจิทัลได้อัตโนมัติ อาทิ ประวัติการชำระค่าไฟฟ้า/ประปา รายได้ประกอบการยื่นภาษี โดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถสมัครขอสินเชื่อจากผู้ให้บริการหลายรายพร้อมกัน ช่วยให้สามารถเปรียบเทียบข้อเสนอได้สะดวกรวดเร็ว และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อที่มีต้นทุนเหมาะสม นอกจากนี้ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ได้จัดทำมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อลดต้นทุนทางการเงินและเสริมสภาพคล่องให้กับ SME อาทิ สินเชื่อ SME Green Productivity สินเชื่อ BCG Economy สินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องและฟื้นฟูกิจการจากเหตุอุทกภัยให้แก่ SME และผู้ประกอบการรายย่อย รวมถึง บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ได้จัดทำโครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 10 เพื่อสร้างความมั่นใจให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ

3.3.4 การพัฒนาและผ่อนคลายข้อจำกัดด้านการระดมทุน โดยที่ผ่านมาสํานักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีการดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกและเสนอขายตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืน โดยขยายเกณฑ์การเสนอขายในวงจำกัดสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (PP-SME) ให้รองรับตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) ตราสารหนี้เพื่อสังคม (Social Bond) และตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond) รวมถึงขยายเกณฑ์การเสนอขายหุ้นกู้ผ่าน Crowdfunding ให้รองรับการออกและเสนอขายตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืนทุกประเภท ซึ่งช่วยให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งทุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาความยั่งยืน นอกจากนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ส่งเสริมการร่วมลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพและสปินออฟ ผ่านกลไก University Holding Company (UHC) โดยผลักดันการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนในโครงการซึ่งนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2566 เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีหน่วยธุรกิจที่สามารถบริหารการลงทุนในธุรกิจนวัตกรรมได้อย่างคล่องตัว โดยเฉพาะในระยะเริ่มต้น (early stage) ที่มีความเสี่ยงสูง โดยในปี 2567 มี UHC แล้ว 12 แห่ง ทุนจดทะเบียนรวมกันกว่า 500 ล้านบาท และมีธุรกิจนวัตกรรมได้รับการลงทุนหรือการสนับสนุนแล้วกว่า 100 บริษัท ตลอดจน สํานักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศผ.) ได้ส่งเสริมวิสาหกิจดิจิทัลเริ่มต้น (Digital Startup) ในกลุ่มเทคโนโลยีหลัก อาทิ Travel Tech, Health Tech, Fin Tech, Agri Tech, Ed Tech, IoT Tech รวมถึง ในกลุ่ม Deep Tech โดยมุ่งเน้นการสร้างโมเดลธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เกิดเป็นสินค้าและบริการ ในรูปแบบ matching 50:50 กับภาคเอกชน

3.3.5 การสร้างความพร้อมในการแข่งขันในบริบทใหม่ทางเศรษฐกิจ โดยสร้างความตระหนักส่งเสริมองค์ความรู้ และปรับทัศนคติในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้การบริหารจัดการธุรกิจ (Digital Literacy) พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี (Digital System Integrator) ในสถานประกอบการ ให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกในการปรับปรุงกระบวนการผลิตแก่ SME อาทิ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Smart Factory on Cloud และใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์จำลองสถานการณ์การทำงานเพื่อลดระยะเวลาในกระบวนการผลิต พร้อมทั้งเสริมสร้างความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา การเข้าถึงทุน และการขยายตลาดและช่องทางการตลาดแนวใหม่

3.4 ด้านการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่

3.4.1 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อสนับสนุนพื้นที่ที่มีศักยภาพและเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเส้นทางสำคัญ เพื่อสนับสนุนการลงทุนและการค้าชายแดนและเชื่อมโยงพื้นที่เขตเศรษฐกิจสำคัญอย่างต่อเนื่อง ผ่านโครงการสำคัญ อาทิ โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบินแบบไร้รอยต่อ (ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา) ของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) เพื่อเชื่อมต่อกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งอยู่ระหว่างการตรวจสอบร่างสัญญา คาดว่าจะลงนามแก้ไขสัญญาได้ภายในเดือนกรกฎาคม 2568 โครงการก่อสร้างสายแยกทางหลวงหมายเลข 4 – ด้านสะเดาแห่งที่ 2 ตอน 2 (คูขนานมอเตอร์เวย์ M84 หาดใหญ่ - สะเดา) ของกรมทางหลวง (ทล.) ซึ่งดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ และโครงการถนนสายเชื่อมศูนย์ซ่อมอากาศยาน – ศูนย์กลางการค้าส่งชายแดนบริเวณสะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 – ถนนเชื่อมทางหลวงหมายเลข 212 อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมของกรมทางหลวงชนบท (ทช.) เชื่อมต่อระหว่างสนามบินนครพนมกับสะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 ให้ระบบโครงข่ายคมนาคมของจังหวัดนครพนมและ

พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนครพนมมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยอยู่ระหว่างก่อสร้างและคาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน ปี 2569

3.4.2 การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ให้เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญในแต่ละภาค โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้พร้อมรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดึงดูดการลงทุน ภายใต้กลไกคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการดำเนินงาน ดังนี้ (1) จัดทำแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงฯ (2) เร่งดำเนินโครงการสำคัญให้แล้วเสร็จตามแผน เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้มีความพร้อมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม (3) เตรียมความพร้อมด้านแรงงานที่มีศักยภาพ (4) ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน และ (5) ดึงดูดการลงทุนตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในระเบียบฯ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มูลค่ารวม 91,180 ล้านบาท (จากการขอรับการส่งเสริมการลงทุน มูลค่ารวม 147,766 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 38

3.4.3 การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อกระจายความเจริญ เพิ่มรายได้ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่างๆ มีการดำเนินงาน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อดึงดูดการลงทุนในกิจการเป้าหมายที่ปรับเพิ่มเติมเป็น 13 กลุ่ม 88 ประเภทกิจการ และ กรมสรรพากร ดำเนินมาตรการลดหย่อนภาษี นอกจากนี้ ยังมีการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนทั้งในพื้นที่เขตฯ ชายแดนและพื้นที่ต่อเนื่องเชื่อมโยง การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้สามารถทำงานในเขตฯ ชายแดนในลักษณะไป-กลับ ตลอดจนการพัฒนาด้านสังคม สาธารณสุข และความมั่นคง การพัฒนาศักยภาพโรงพยาบาล/ระบบสาธารณสุขโรค/สาธารณสุขการ และยกระดับด้านศุลกากร/ด่านชายแดนให้ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล

3.4.4 การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยดำเนินการตามแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2566 – 2570 ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมายและบริการแห่งอนาคต เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุข ยกระดับทักษะแรงงานให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและนวัตกรรม และพัฒนาเมืองให้มีความทันสมัย น่าอยู่อาศัย รวมทั้งเชื่อมโยงประโยชน์จากการลงทุนสู่ความยั่งยืนของชุมชน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้ออกบัตรส่งเสริมการลงทุน มูลค่ารวม 350,807 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 51 โดยส่วนใหญ่อยู่ในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมดิจิทัลและอิเล็กทรอนิกส์ คลัสเตอร์อุตสาหกรรมยานยนต์ และคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเศรษฐกิจ BCG (เช่น เศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจหมุนเวียน เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร) นอกจากนี้ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินโครงการบริหารจัดการความปลอดภัยในพื้นที่ EEC เพื่อป้องกันและรับมือเหตุฉุกเฉินจากสารเคมี โดยสำรวจและประเมินความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงให้กับโรงงานที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 15 แห่ง และ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งเสริมการตลาดเชิงรุกและพัฒนาผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในพื้นที่ EEC โดยสนับสนุนการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ อาทิ งานอุตสาหกรรมอาหารนานาชาติ ณ ไต้หวัน ซึ่งสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ประมาณ 92,770,000 บาท

4. เป้าหมายหลักที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน

ในระหว่างที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภาครัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายการเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืนที่สำคัญ ดังนี้

4.1 ด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ความสมดุลของระบบนิเวศ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคม และรักษาสีเขียวตลอด

4.1.1 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ ตลอดจนขยายเชื่อมต่อเครือข่ายคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ มีการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1) การทำการเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน ดังนี้ (1) *เกษตรอินทรีย์* อาทิ สนับสนุนเกษตรกรเข้าสู่การผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ตามกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม 4,031 ราย 28,216 ไร่ ส่งเสริมพื้นที่การปลูกข้าวอินทรีย์ 23,315 ไร่ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 51 ไร่ ตรวจรับรองมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ 44 ราย พื้นที่ปศุสัตว์อินทรีย์ที่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบรับรอง 210 และพัฒนาผลิตภัณฑ์ประมง 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สาหร่ายทะเล และไข่น้ำ โดยการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตและการแปรรูป 220 ราย รวมทั้งพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรกรอินทรีย์ PGS 1 ระบบ (2) *เกษตรทฤษฎีใหม่* ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการนำหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง หม่อนไหม และในเขตปฏิรูปที่ดิน 44,407 ราย พัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกรที่น้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ 3,701 ราย ส่งเสริมพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ 1,500 ไร่ บริหารจัดการดินและน้ำทั้งบนดินและใต้ดินด้วยมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม 60 จังหวัด 802 แห่ง (3) *เกษตรผสมผสาน* สนับสนุนชุดองค์ความรู้ในการทำเกษตรผสมผสานเพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 5 ชุด พัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร 800 ราย รวมทั้งสรรหาปราชญ์เกษตรของแผ่นดินด้วยการสร้างความเข้าใจผู้ปฏิบัติงานระดับจังหวัดและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน 76 จังหวัด และ (4) *ส่งเสริมระบบวนเกษตร* ในเขตปฏิรูปที่ดิน 41,474 ไร่ และพัฒนาความรู้และทักษะการผลิตในระบบวนเกษตรแก่เกษตรกร 5,239 ราย

2) การสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยกรมการท่องเที่ยวมีการดำเนินงานผ่านโครงการสำคัญ ดังนี้ (1) *โครงการยกระดับคุณภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวสีเขียวต้นแบบ (Green Premium)* โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมีการบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ช่วยลดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่ รวมถึงเป็นกลไกในการส่งเสริมการเป็นนักท่องเที่ยวที่มีความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น (2) *โครงการส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอน (Low Carbon Tourism)* ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอนให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำต้นแบบเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) จำนวน 11 เส้นทาง เชื่อมโยง 2 จังหวัด เพื่อให้คำแนะนำและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) (3) *โครงการ CBT Smart Environment* โดยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการจัดอบรมตามหลักการแนวคิด CBT Smart Environment

จำนวน 371 คน รวมทั้งมีเกณฑ์คุณภาพการประเมิน CBT Smart Environment และ (4) *โครงการพัฒนาองค์ความรู้และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแคมป์ปิ้งและรถบ้าน (Camping and Recreational Vehicle Parks)* โดยศึกษาและจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวแคมป์ปิ้งและรถบ้านในด้านผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม และองค์ความรู้ที่น่าสนใจต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม เป็นคู่มือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับรถบ้านและแคมป์ปิ้งโดยเฉพาะ (Design Guideline)

3) **การจัดทำโครงการบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ และการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ** โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้รวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ และมีการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหาร เพื่อรองรับเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2566 โดยมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ เป็นองค์กรหลักและกลไกของประเทศในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับอาหารในทุกมิติ พัฒนาระบบอาหารของประเทศให้ครอบคลุมห่วงโซ่อาหาร และในการประชุมเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2567 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบต่อ (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. 2566 – 2573) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566–2570) โดยได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปศึกษาองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ติดตามผลการดำเนินงานในการลดปริมาณขยะอาหารที่ต้องกำจัด ณ ปลายทาง จัดทำแนวทางความปลอดภัยและวิธีการบริโภคอาหารส่วนเกิน และแนวทางการจัดการขยะอาหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และการจัดการขยะอาหารสำหรับผู้ประกอบการประเภทโรงแรม ค้าปลีก และครัวเรือน ตลอดจนจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยอาหารสำหรับการบริโภคอาหารส่วนเกิน โดยใช้แนวปฏิบัติการรับบริโภคอาหารส่วนเกินของมูลนิธิ สโกลาร์ส์ ออฟ ซัสทีแนซ์ (SOS) เป็นต้นแบบ

4) **การเพิ่มประสิทธิภาพและขยายเชื่อมต่อเครือข่ายคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย** โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (TH-BIF) เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการบริหารจัดการในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ปัจจุบันได้มีการดำเนินการเชื่อมต่อข้อมูลแล้ว 31 หน่วยงาน (หน่วยงานภายในประเทศ 27 หน่วยงาน ต่างประเทศ 4 หน่วยงาน) และมีการเชื่อมต่อข้อมูลและให้บริการเผยแพร่ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ มากกว่า 150,000 รายการ การดำเนินการดังกล่าวถือเป็นการขับเคลื่อนการสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผลิตให้เพียงพอและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากส่วนเหลือให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายปราศจากเศษเหลือและของเสีย (Zero Waste) จากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และขยะอาหาร รวมถึงบริหารจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

4.1.2 การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตของภาคการเกษตร และภาคเศรษฐกิจ และขยายผลงานวิจัยสู่สาธารณะและขับเคลื่อนผลงานสู่การใช้ประโยชน์ รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตน้ำที่สะอาด เพื่อลดการใช้ทรัพยากรของเสียตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี อาทิ ระบบอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรม 4.0 อื่นๆ รวมถึงเทคโนโลยีสื่อสารไร้สาย 5G มาใช้ในการบริหารจัดการการผลิต โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีการดำเนินการสำคัญ เพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการการผลิต อาทิ การเตรียมความพร้อมบุคลากรด้านมาตรฐานการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ (IATF 16949:2016) การเพิ่มพูนทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออกแบบและดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้า การให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกแก่สถานประกอบการด้านเทคโนโลยีหุ่นยนต์ระบบอัตโนมัติ และดิจิทัล ปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล Smart Factory on Cloud มาประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการ การประยุกต์ใช้ IoT ในสถานประกอบการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต Lean IoT Plant Management and Execution (LIPE) การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรภาคอุตสาหกรรมด้าน Lean Automation

2) เร่งรัดการปรับการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และโลจิสติกส์ โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ (1) การพัฒนาและขับเคลื่อนการประเมินระดับความพร้อมของโรงงานด้วยตนเอง (Online Self-assessment) เพื่อให้ผู้ประกอบการประเมินระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยีได้ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์ “Thailand i4.0 Checkup” โดยไม่มีค่าใช้จ่าย (2) การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนในการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือลดต้นทุนด้านพลังงาน (3) การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีดิจิทัล Smart Factory on Cloud มาประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ที่มุ่งเน้นเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและยกระดับสถานประกอบการด้วยการบริหารจัดการอัจฉริยะ (4) การพัฒนาเทคโนโลยี Carbon Capture and Utilization (CCU) โดยผลักดันให้มีการจัดตั้ง National CCUS consortium เพื่อเร่งยกระดับเทคโนโลยี CCUS ของประเทศไทยสู่การนำไปใช้จริง (5) การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพระบบนิเวศของพลังงานสะอาด โดยพัฒนาต้นแบบแผงระดับห้องปฏิบัติการที่มีน้ำหนักเบากว่าแผงโซลาร์เซลล์ทั่วไปร้อยละ 30 แต่ยังแข็งแรงทนทานต่อสภาพแวดล้อม และ (6) การส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ผ่านการให้สิทธิประโยชน์การลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการผ่านคลินิกเทคโนโลยีเครือข่าย

3) ส่งเสริมและขยายผลงานวิจัยจากหน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษา ภาคเอกชน และองค์กรเกษตรกรที่มีส่วนในการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยไปเผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร 40 เรื่อง อาทิ สร้างชุมชนต้นแบบพืชปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในภาคอีสานตอนบน แผ่นเทียบสีสำหรับการเก็บเกี่ยวผลผลิตกาแฟในระยะเวลาที่เหมาะสม เปลือกมังคุดหุดยกลิ่นเท้า รวมทั้งมีการขับเคลื่อนผลงานไปสู่การใช้ประโยชน์ อาทิ การขยายผลการผลิตและการใช้ประโยชน์ธัญพืชเมืองหนาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การขยายผลเครื่อง

อบแห้งระบบถาดหมุนใช้สำหรับแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียวคุณภาพสายพันธุ์ KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต รวมทั้งพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับการใช้งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อ “สร้างคุณค่า” กับหน่วยงานวิจัยหรือสถาบันการศึกษา จำนวน 77 ผลิตภัณฑ์ ทำให้ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่พัฒนามีมูลค่าเพิ่มขึ้น

4) **เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรมด้วยโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด** โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ได้เข้าให้คำปรึกษาสำหรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพการบริหารจัดการน้ำ เพื่อลดการใช้น้ำ และการจัดการมลพิษน้ำของสถานประกอบการ (ภายใต้ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการวัตถุดิบและสิ่งแวดล้อม) โดยเข้าให้คำปรึกษาโรงงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ลดการใช้ทรัพยากรของเสียตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน และลดการปลดปล่อยปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า 30 แห่ง และโรงงานภายใต้โครงการ “Application of industry-urban symbiosis and green chemistry for low emission and persistent organic pollutants free industrial development in Thailand” จำนวน 127 แห่ง เพื่อตรวจประเมินด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด โดยประยุกต์แนวทางตามมาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) และหาโอกาสในการเอื้อประโยชน์ร่วมกันระหว่างภาคอุตสาหกรรมเอง และระหว่างอุตสาหกรรมกับชุมชน ตามแนวเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรม

4.1.3 **การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การขยายผลรูปแบบเกษตรกรรมที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) หรือ BCG/Carbon Credit และมีมูลค่าสูง** ปรับลดต้นทุนการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรองมาตรฐานต่างๆ เพื่อจูงใจให้เกษตรกรผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน พร้อมทั้งให้ภาคเอกชนเชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรที่ได้มาตรฐานเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า ผ่านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1) **สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เพื่อขยายผลรูปแบบเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง** อาทิ สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมการทำเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) หรือ BCG/Carbon Credit โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดิน 14,385 ไร่ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง 40,000 ไร่ ถ่ายทอดความรู้การเตรียมความพร้อม เพื่อดำเนินการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการผลิตพืช 591 ราย จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองแบบ Low Carbon โดยเกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองพันธุ์ กวก. เชียงใหม่ 60 จำนวน 137.50 ไร่ เกษตรกร 62 ราย ได้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ 16.38 ตัน ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,250 บาท และรายได้สุทธิเฉลี่ยไร่ละ 2,000 บาท รวมทั้งศึกษาการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคการเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมทางการค้าและพัฒนาการผลิตอย่างยั่งยืน ผ่านเว็บแอปพลิเคชัน <https://co2cal.acfs.go.th> ในสินค้าต้นแบบ อาทิ ข้าว มะพร้าว กุ้ง สับปะรด และข้าวโพดหวาน ตลอดจนศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือภาครัฐหรือภาคเอกชนในการร่วมลงทุนการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตของการยางแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งศึกษาระเบียบการประเมินผล และระบบการซื้อขายคาร์บอนเครดิต

2) ปรับลดต้นทุนการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรองมาตรฐานต่างๆ ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและจูงใจให้เกษตรกรมีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพมาตรฐาน ดังนี้

2.1) มาตรฐานด้านพืช ด้วยการถ่ายทอดความรู้ตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good Agriculture Practices: GAP) แก่เกษตรกร 15,000 ราย ตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มตามมาตรฐาน GAP 171,413 แปลง เกษตรกร 138,655 ราย ตรวจประเมินแบบกลุ่มระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 1,470 กลุ่ม ข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP 38,309 แปลง เกษตรกร 32,494 ราย ตรวจรับรองสุขลักษณะโรงงาน แหล่งผลิต และสถานแปรรูปตามมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ (Good Manufacturing Practice: GMP) 662 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าพืช 126,649 ตัวอย่าง ออกใบอนุญาต/ใบรับรองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และงานภายใต้พระราชบัญญัติ 6 ฉบับ รวม 588,262 ฉบับ ตรวจปัจจัยการผลิตนำเข้าและสินค้าจากผู้จำหน่ายปุ๋ย วัตถุอันตราย และเมล็ดพันธุ์ 55,400 ราย รวมทั้งตรวจรับรองแหล่งผลิตผลไม้ส่งออก 33,046 ตู้

2.2) มาตรฐานด้านปศุสัตว์ ด้วยการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP 20,224 แห่ง ตรวจรับรองสุขลักษณะโรงงาน แหล่งผลิต และสถานแปรรูปตามมาตรฐาน GMP 70,608 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ 294,515 ตัวอย่าง ตรวจประเมินสถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐานฮาลาล 281 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล 700 ตัวอย่าง ตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน 8,440 โรงเรียน

2.3) มาตรฐานด้านประมง ด้วยการตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มตามมาตรฐาน GAP 648 แห่ง ตรวจรับรองสุขลักษณะโรงงาน แหล่งผลิต และสถานแปรรูปตามมาตรฐาน GMP 15,724 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าประมง 20,208 ตัวอย่าง ควบคุมและตรวจสอบผู้ผลิต ผู้นำเข้า - ส่งออก 122,432 ครั้ง ออกหนังสือรับรอง ใบรับรอง หนังสืออนุญาต ใบอนุญาต 632,202 ราย รักษาระบบเพื่อรับรองคุณภาพ ความปลอดภัยสินค้าประมงตามระบบมาตรฐานสากล ISO/IEC 17025 จำนวน 264 รายการ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค ด้วยการลดการใช้ยาปฏิชีวนะและลดการตกค้างในผลผลิตสัตว์น้ำเกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภค 43,496 ตัวอย่าง

2.4) มาตรฐานด้านหม่อนไหม ด้วยการตรวจรับรองมาตรฐานหม่อน 401 แปลง และตรวจรับรองมาตรฐานไหม 39 กลุ่ม

2.5) ด้านการตลาด เช่น ส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริโภคให้มีความตระหนักถึงความสำคัญในการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยด้วยการสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรมาตรฐานด้วยระบบตามสอบสินค้าเกษตรบนระบบคลาวด์ (QR Trace on Cloud) และเว็บไซต์สินค้าเกษตรมาตรฐานออนไลน์ (DGTFarm) 198 ราย ส่งเสริมการใช้เครื่องหมาย Q และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานสินค้าเกษตร 1 กลุ่มสินค้า รวมทั้งถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนามาตรฐานและการรับรองระบบงานสินค้าเกษตรให้สามารถรองรับปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน 9 เรื่อง อาทิ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้งชันโรง (มกษ. 8205-2565) ทิศทางการจัดทำมาตรฐานและระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และตรวจรับรองมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 540 ราย รวมทั้งส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัยแก่สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 2,420 ราย

3) สนับสนุนบทบาทของเอกชนในการเชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรที่ได้มาตรฐานเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านศูนย์แสดงสินค้ารวม 6 ครั้ง ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตข้าวมาตรฐานอินทรีย์ไทย GAP และมาตรฐานอินทรีย์ต่างประเทศ 15 จังหวัด ด้วยการจับคู่ธุรกิจและจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายกับผู้ประกอบการค้าข้าว 24 ราย กลุ่มเกษตรกร 195 กลุ่ม เกษตรกร 4,611 ราย พื้นที่การผลิต 54,109.85 ไร่ ผลผลิตซื้อขาย 15,272.43 ตัน และส่งเสริมการซื้อขายผลผลิตระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าว 4,735.73 ตัน มูลค่าการซื้อขาย 64.72 ล้านบาท รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง ให้มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอนเพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

4) ปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน โดยถือเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งในการปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมการนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ โดย

4.1) สร้างความตระหนักรู้ให้เกิดในสังคม กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงานผ่าน โครงการสำคัญ เช่น โครงการเสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดการเผาในที่โล่ง ไฟป่า และลดหมอกควัน และกรมส่งเสริมการเกษตร (กสอ.) ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรในป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยดำเนินการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร จัดกิจกรรมนำเสนอทางเลือกและสาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จัดงานรณรงค์หยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาแก่เกษตรกร 17,640 ราย ในพื้นที่ 62 จังหวัด รวมทั้งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไปสู่การเป็นองค์กรคาร์บอนต่ำ เพื่อประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดและสร้างองค์ความรู้ เรื่อง คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร (Carbon Footprint for Organization: CFO) ให้กับคณะทำงานฯ เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลภายนอก คำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร วิเคราะห์ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และจัดทำแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น

4.2) สร้างแรงจูงใจและทัศนคติในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคที่ยั่งยืน โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงานผ่าน การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นการส่งเสริมเครือข่ายภาคประชาชนเลือกซื้อเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้บัตรเขียวชาวไทย (Green Card Application) สำหรับสะสมคะแนนเพื่อแลกกับสิทธิประโยชน์จากการซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการผลิต และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับมาตรฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีหน่วยงานและสถานประกอบการสมัครเข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน (Green Production) 58 แห่ง โรงแรม (Green Hotel) 61 แห่ง ภัตตาคาร (Green Restaurant) 49 แห่ง อุทยานแห่งชาติสีเขียว (Green National Park) 26 แห่ง สำนักงานสีเขียว (Green Office) 174 แห่ง และที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Residence) 17 แห่ง โดยได้ชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ และได้จัดอบรมเกณฑ์การประเมินให้กับหน่วยงานที่สนใจแล้ว ซึ่งจะมีการตรวจประเมินตามเกณฑ์ต่อไป

4.3) **ส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** โดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ดำเนินโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในด้านการขนส่งให้มีความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green and Safe Transport) จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ *โครงการศึกษานโยบายการลดการใช้พลังงานในภาคคมนาคมขนส่งทางบก* โดยมีการจัดทำแผนการดำเนินการลดการใช้พลังงานในภาคคมนาคมขนส่งทางบกของประเทศไทย โดยแบ่งมาตรการต่างๆ ออกเป็น 3 ระยะเวลา ได้แก่ ระยะสั้น (พ.ศ. 2566-2570) ระยะกลาง (พ.ศ. 2571-2575) และระยะยาว (พ.ศ. 2576-2580) เพื่อให้ภาครัฐมีข้อมูลและแนวทางการลดการใช้พลังงาน ซึ่งการดำเนินการศึกษาแล้วเสร็จเมื่อ ตุลาคม 2566 และ*โครงการพัฒนาระบบการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ (Intelligent Transport System: ITS)* เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการจราจรและการขนส่ง ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ (ITS) เพื่อการบริหารจัดการจราจรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง และเพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลกลางและระบบบริหารจัดการจราจรเพื่อใช้วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลและนำเสนอในการบริหารจัดการจราจร โดยผลการศึกษาจะแล้วเสร็จในปี 2568 และจะดำเนินการในลักษณะการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ตามกระบวนการต่อไป

5) **พัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน** โดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) มีการนำเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria) หรือ GSTC มาใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษของ อพท. เพื่อสร้างความเข้าใจแนวทางขึ้นพื้นฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละด้าน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืนที่สามารถถือปฏิบัติได้ เพื่อให้มีมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวในระบบสากลและเกิดการพัฒนายั่งยืนทุกมิติ จนได้รับรางวัลสำคัญ ได้แก่ รางวัล Green Destination Top 100 Stories จำนวน 4 แหล่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ เวียงกุเพ็งแซ่แห่ง จ.น่าน เมืองโบราณอุทอง จ.สุพรรณบุรี เมืองเก่าสงขลา จ.สงขลา ต.เชียงคาน จ.เลย และรางวัล Green Destination จำนวน 2 แหล่ง ในปี 2567 คือ ต.เชียงคาน จ.เลย ได้รับรางวัลเหรียญเงิน ต.ในเวียง จ.น่าน ได้รับรางวัลเหรียญทอง

6) **ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบด้านงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ให้เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการลงทุนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนและภาครัฐ** การประชุมคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจัดขึ้นในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้หน่วยงานรัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกำหนดเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกผู้ประกอบการ รวมถึงสามารถใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการดำเนินงานได้ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ชัดเจน แต่มีการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 6 พฤษภาคม 2568 เห็นชอบแนวทางการร่วมมือจัดแคมเปญ “Amazing Thailand Grand Tourism & Sports Year 2025” ที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและชุมชนร่วมขับเคลื่อนผ่านแผนงานร่วมกัน และโครงการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT Thailand)

7) **ส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** กรมการท่องเที่ยวได้พัฒนาและยกระดับศักยภาพการให้บริการด้านการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของไทยให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและได้มาตรฐานสากล โดยในปีงบประมาณ 2566-2567 ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว จำนวน 8,196 คน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ ส่งเสริมและยกระดับการให้บริการของผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

ให้มีความสะอาด ปลอดภัย เป็นธรรม (ท่องเที่ยวสีขาว) การส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของบุคลากรภาครัฐในการบริหารจัดการและการให้บริการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวตามหลัก BCG Model เพื่อการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ยกระดับศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อมุสลิม การฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานขับรถสาธารณะ

4.2 ด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

4.2.1 การฟื้นฟูทรัพยากรให้คงสภาพเดิมมากขึ้น ด้วยการส่งเสริมและผลักดันการเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ/ป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช พื้นที่ทรัพยากรดินด้วยการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร ตลอดจนมีการวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล

1) ส่งเสริมและผลักดันการเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ/ป่าเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและเร่งแก้ไขปัญหาสำคัญบนพื้นที่สูง อาทิ ปัญหาความยากจน การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ และป่าไม้) การบุกรุกพื้นที่ป่า และการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งขยายผลสำเร็จของการพัฒนาไปสู่พื้นที่สูงต่างๆ จำนวน 2,608 กลุ่มบ้าน 18 จังหวัด 733,417 ราย ด้วยการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต การตลาด เทคโนโลยี และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ และประมงแก่เกษตรกร 85,886 ราย ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ 1,387,500 ตัว ฟื้นฟูทรัพยากรดินด้วยการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 7,400 ไร่ บริหารจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร 70 ชุมชน 245 แห่ง

2) บริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ อาทิ การใช้น้ำซ้ำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการบริหารจัดการน้ำและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ประกอบด้วย (1) ก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ 14 แห่ง อาทิ โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำร้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี เมื่อสิ้นสุดโครงการในช่วงปี 2568 - 2573 จะมีเกษตรกรได้รับประโยชน์ ประมาณ 123,000 ครัวเรือน (2) จัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน โดยก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดกลาง ก่อสร้างแหล่งน้ำ และระบบส่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชน/ชนบท ก่อสร้างโครงการแก้มลิง ทำให้ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น 52.71 ล้านลูกบาศก์เมตร และพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 54,190 ไร่ (3) บริหารจัดการนํ้านอกเขตชลประทาน ด้วยการขุดสระน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานและในพื้นที่ที่ระบบส่งน้ำไปไม่ถึง เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง 25,923 บ่อ และปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก 1,085 แห่ง และ (4) พัฒนาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน ด้วยการขุดสระเก็บน้ำสาธารณะ 1 แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ 21 ไร่ ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น จำนวน 4,500 ล้านลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ 5 แห่ง ทำให้ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น 163,700 ล้านลูกบาศก์เมตร และสร้างฝายชะลอน้ำชั่วคราว 153 แห่ง ส่งผลให้พื้นที่ได้รับความชุ่มชื้น 9,680 ไร่ ปริมาตรกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น 70,078 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถช่วยชะลอการไหลของน้ำ ช่วยดักตะกอนดิน/ทราย ส่งผลให้แหล่งน้ำไม่ตื้นเขินลดแรงดันน้ำช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และยกระดับความสูงของน้ำในลำห้วยรวมถึงเกษตรกรสามารถวางแผนเตรียมการเพาะปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว

3) ลดการก่อมลพิษในประเทศ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

3.1) ส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศ ลงทุนและยกระดับอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและรถยนต์ไฟฟ้าของประเทศไทยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชนด้วยนวัตกรรมลดโลกร้อน

(1) ส่งเสริมมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า มีการดำเนินงาน อาทิ มาตรการจูงใจด้านภาษีและมีใช้ภาษี เพื่อเร่งส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศ ภายใต้กรอบมาตรการสนับสนุนการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าในระยะที่ 1 (EV3) และระยะที่ 2 (EV3.5) โดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นการใช้รถยนต์ไฟฟ้าและรถจักรยานยนต์ไฟฟ้าควบคู่กับการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและฐานการผลิตยานยนต์ของประเทศในระยะยาว โดยผู้ได้รับสิทธิจะต้องมีการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยด้วย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ ตั้งแต่เริ่มมาตรการในปี 2565 จนถึงปี 2568 มีการอนุมัติเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าภายใต้โครงการ EV3 แล้ว รวมทั้งสิ้น 93,774 คัน เป็นเงินอุดหนุน 11,269.77 ล้านบาท และภายใต้โครงการ EV3.5 อีก 7,532 คัน เป็นเงินอุดหนุน 736.5 ล้านบาท รวมกว่า 101,306 คัน คิดเป็นเงินอุดหนุนสะสม 12,006.27 ล้านบาท สะท้อนถึงการตอบรับของตลาดที่ชัดเจน และสามารถผลักดันให้ยานยนต์ไฟฟ้าเข้าสู่ระบบการใช้งานในระดับมหภาคได้อย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวยังส่งผลเชิงบวกในหลากหลายมิติ ได้แก่

(1) ด้านเศรษฐกิจ มาตรการ EV3 และ EV3.5 สามารถช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้กว่า 111,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 0.6 ของ GDP จากการสร้างฐานการผลิตและการส่งออกยานยนต์ไฟฟ้า ตลอดจนก่อให้เกิดการจ้างงานใหม่ในหลากหลายสาขา เช่น การผลิต การซ่อมบำรุง และการพัฒนาซอฟต์แวร์ เป็นต้น (2) ด้านการลงทุน มาตรการดังกล่าวสามารถจูงใจให้เกิดการลงทุนจากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้ารวม 46 ราย (EV3 จำนวน 36 ราย และ EV3.5 จำนวน 10 ราย) คิดเป็นมูลค่าการลงทุนรวมกว่า 120,553 ล้านบาท และสามารถสร้างกำลังการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าได้ถึง 414,350 คันต่อปี ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพของประเทศในการเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในระดับภูมิภาค และ (3) ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต มาตรการดังกล่าวมีส่วนช่วยลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ได้มากกว่า 416,000 ตันต่อปี โดยในปี 2567 มียอดจดทะเบียนรถยนต์ไฟฟ้าใหม่กว่า 70,000 คัน และยอดสะสมรวมกว่า 156,000 คัน ซึ่งสะท้อนถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่เริ่มเปลี่ยนผ่านสู่เทคโนโลยีการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

(2) รักษาความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์กลุ่มที่ยังมีความสามารถในการทำตลาดและยังไม่สามารถพัฒนาไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าในระยะเวลาอันสั้น (5 ปี) มีมาตรการที่สำคัญ อาทิ มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมยานยนต์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ผลิตรถยนต์มีการลงทุนเพิ่มเติมเพื่อนำระบบอัตโนมัติหรือหุ่นยนต์ มาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสำหรับการผลิตรถยนต์ มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนในประเทศมีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร ฝึกอบรมบุคลากร หรือนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ หรือยกระดับมาตรฐาน เพื่อให้แข่งขันได้หรือขยายธุรกิจไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ๆ อาทิ มาตรการส่งเสริมการร่วมทุนระหว่างบริษัทไทยและต่างชาติในกิจการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ มาตรการปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์แบบไฮบริด (HEV) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนผ่านรถยนต์ ICE ไปสู่ยานยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และเพิ่มโอกาสให้ไทยเป็นฐานการผลิต HEV ระดับโลกที่มุ่งเน้นการลดการ

ปล่อยคาร์บอน การลงทุนเพิ่มเติม การใช้ชิ้นส่วนสำคัญในประเทศ และการติดตั้งระบบความปลอดภัยของรถยนต์ มาตรการส่งเสริมการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ

(3) **จัดการขยะด้วยนวัตกรรมลดโลกร้อน** โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศไทย (National Food Waste Management Campaign of Local Administrative) เพื่อให้ครัวเรือนทั่วประเทศไทย (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์อย่างเป็นระบบตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชน และที่ผ่านมามีครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ 36,644,309 ครัวเรือน โรงเรียน 1,701 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 18,935 แห่ง ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนเพื่อนำขยะเศษอาหารไปหมักในถังขยะเปียก จนกลายเป็นสารปรับปรุงดินและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ และช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการย่อยสลายของขยะอินทรีย์ที่ไปสู่หลุมฝังกลบที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนตามนโยบายและแผนการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกระทรวงมหาดไทย การบริหารจัดการถังขยะเปียกลดโลกร้อนในครัวเรือน มีกรอบการดำเนินงาน 3 ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ดังนี้

- **การดำเนินการทวนสอบโครงการครั้งที่ 1** เริ่มตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2562 – 30 มิถุนายน 2569 และโครงการฯ ได้รับการขึ้นทะเบียนตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) ประเภทการจัดการของเสีย ระยะแรกเป็นการดำเนินการในช่วง 3 เดือน (1 กรกฎาคม – 30 กันยายน 2565) ของ 4 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ จังหวัดลำพูน สมุทรสงคราม อำนาจเจริญ และเลย ในการดำเนินการทวนสอบขอบเขตในการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมเฉพาะแหล่งกำเนิดประเภทครัวเรือน สำหรับในส่วน of โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้ขอรับการรับรองในครั้งนี้ และผลจากการดำเนินการในปี 2566 พบว่า มีปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ อบก. รับรองเท่ากับ 3,140 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO_2e)

- **การดำเนินการทวนสอบในครั้งที่ 2** เป็นผลการดำเนินการ 6 เดือน (1 ตุลาคม 2565 – 31 มีนาคม 2566) ของ 22 จังหวัดนำร่อง (กาฬสินธุ์ ชลบุรี เชียงราย นครพนม นครศรีธรรมราช นราธิวาส พะเยา พิษณุโลก มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ราชบุรี ลำพูน เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สมุทรสงคราม อำนาจเจริญ อุตรดิตถ์ และอุบลราชธานี) ในการดำเนินการทวนสอบ ครอบคลุมเฉพาะแหล่งกำเนิดประเภทครัวเรือนเช่นเดียวกับครั้งแรก โดยมีปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่ อบก. รับรองในครั้งนี้เท่ากับ 85,303 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO_2e) ปีงบประมาณ (ที่ได้รับการรับรอง) 2566 สำหรับปีงบประมาณ (ที่ได้รับการรับรอง) 2567 เป็นผลการดำเนินการ 6 เดือน (1 เมษายน 2566 – 30 กันยายน 2566) เป็นการขยายผลการดำเนินงานครอบคลุมแหล่งกำเนิดประเภทครัวเรือนได้ทั้ง 76 จังหวัด อยู่ระหว่างการขอรับรองปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจาก อบก. โดยปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ขอการรับรองในครั้งนี้ประมาณ 277,951 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO_2eq)

อย่างไรก็ตาม การดำเนินโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนฯ ถือเป็น การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบตลอดห่วงโซ่ในระดับชุมชน รวมถึงเพิ่มรายได้ ชุมชนจากแนวทางขยะสู่ที่เป็นศูนย์ (Zero Waste) สามารถพัฒนาเป็นสารปรับปรุงดินเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ย และหากมีปริมาณที่มากเพียงพอสามารถขยายผลในการทำสารปรับปรุงดินจำหน่ายสร้างรายได้

ให้แก่ชุมชนอีกทางหนึ่ง โดยระยะเวลาการดำเนินโครงการประมาณตั้งแต่ ปี 2562-2569 ช่วงระยะเวลาดังกล่าวอาจส่งเสริมและต่อยอดให้เกิดชุมชนเข้มแข็งเป็นต้นแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนได้

3.2) บริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่สังคมคาร์บอนต่ำ และกำหนดแผนที่นำทางพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบและของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตภาคเกษตร รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมืองร่วมกันทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชน เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และสุขภาพดีอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.2.1) แฉ่งขอขึ้นทะเบียนโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ภายใต้โครงการ "คุณดูแลป่า เราดูแลคุณ" ในพื้นที่ป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 โดยกรมป่าไม้ จำนวน 12 โครงการ (12 ป่าชุมชน) ครอบคลุม จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา และแม่ฮ่องสอน โดยมีระยะเวลาคิดคาร์บอนเครดิตของโครงการ 10 ปี ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการตามผลการดำเนินโครงการ ทุก 3-5 ปี พบว่า ในการติดตามครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานในช่วงระหว่างปี 2563-2567 มีโครงการบางส่วนที่ อบก. ได้รับรองปริมาณการดูดกลืน/การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จำนวนทั้งสิ้น 8 โครงการ จาก 12 โครงการ มีปริมาณการดูดกลืน/การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่ อบก. รับรองทั้งสิ้น 30,017 (tCO₂e)

ปริมาณการดูดกลืน/การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่ อบก.
ภายใต้โครงการ "คุณดูแลป่า เราดูแลคุณ"

ลำดับ	ชื่อโครงการ	พื้นที่ (ไร่)	ระยะเวลาคิดคาร์บอนเครดิตของโครงการ	ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่คาดว่าจะลด/ดูดกลืนได้ (tCO ₂ eq/ปี)	
1	ป่าชุมชนบ้านห้วยอ่าง ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	684.44	3 ปี 46 วัน (9 ม.ค. 2564 - 23 ก.พ. 2567)	1,106	
2	ป่าชุมชนบ้านห้วยบ่อทองหมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	482.12	3 ปี 30 วัน (25 ม.ค. 2564 - 23 ก.พ. 2567)	1,083	
3	ป่าชุมชนบ้านป่าไม้แดง หมู่ที่ 9 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	81.77	3 ปี 32 วัน (27 ม.ค. 2564 - 27 ก.พ. 2567)	24	
4	ป่าชุมชนบ้านแม่ฮ่องไคร้ หมู่ที่ 8 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	1,157.12	3 ปี 47 วัน (14 ม.ค. 2564 - 29 ก.พ. 2567)	3,664	
5	ป่าชุมชนบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	816.69	3 ปี 35 วัน (24 ม.ค. 2564 - 27 ก.พ. 2567)	2,399	

ลำดับ	ชื่อโครงการ	พื้นที่ (ไร่)	ระยะเวลาคิด คาร์บอนเครดิตของ โครงการ	ปริมาณก๊าซ เรือนกระจกที่คาดว่าจะลด/ดูดกลับ ได้ (tCO ₂ eq/ปี)	
6	ป่าชุมชนบ้านตลาดขี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	3,685.94	3 ปี 28 วัน (12 ก.พ. 2564 - 10 มี.ค. 2567)	10,504	
7	ป่าชุมชนบ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 7 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	953.51	3 ปี 74 วัน (19 ม.ค. 2564 - 1 เม.ย. 2567)	1,055	
8	ป่าชุมชนบ้านต่อแพ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน	1,625.99	3 ปี 266 วัน (25 พ.ย. 2563 - 16 ส.ค. 2567)	10,182	
9	ป่าชุมชนบ้านป่า หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 10 ตำบลเวียง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา	-	-	-	
10	ป่าชุมชนบ้านป่าซางดอยแก้ว หมู่ที่ 16 ตำบลป่าซาง อำเภอ เวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย	-	-	-	
11	ป่าชุมชนบ้านภูเขาก้าว หมู่ที่ 8 ตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย	-	-	-	
12	ป่าชุมชนบ้านร่องบอน หมู่ที่ 12 ตำบลม่วงคำ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย	-	-	-	
รวม	9,487.58			30,017	

ที่มา : กรมป่าไม้

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานที่ได้รับการรับรองเป็นช่วงระยะเวลาที่มี
การดำเนินโครงการครบ 3 ปี ตรงกับการทวนสอบผลการดำเนินงานปริมาณการดูดกลับ/ การลดการปล่อยก๊าซ
เรือนกระจก ครั้งที่ 1 ทุก 3-5 ปี พบว่า มีจำนวนโครงการที่ได้รับการทวนสอบแล้ว 8 โครงการ จากทั้งสิ้น
12 โครงการ ดังนั้น จึงควรติดตามการรายงานผลการดำเนินการในระยะถัดไปตลอดช่วงของระยะเวลาดำเนินการ
10 ปี โดยโครงการดังกล่าวถือเป็นกลไกสร้างแรงจูงใจในการเพิ่มพื้นที่ป่าในชุมชนและนำมาซึ่งรายได้กลับคืนสู่
ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

3.2.2) กำหนดแผนที่น่าทางในการพัฒนาและส่งเสริมการผลิต
และใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบทางการเกษตร ของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตภาคเกษตร
และผลพลอยได้อื่น อาทิ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ ปุ๋ยชีวภาพ กระทรงเกษตรและสหกรณ์ได้ส่งเสริม
การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ด้วยการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และสนับสนุนปัจจัย
การผลิตแก่เกษตรกร (พืช ปศุสัตว์ และประมง) 24,474 ราย สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 119 แห่ง เช่น
การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากกากมันสำปะหลังและซังอ้อย การผลิตกระถางต้นไม้จากฟางข้าว เป็นต้น และจัดทำ

แปลงต้นแบบการจัดการฟางข้าวหลังการเก็บเกี่ยว 40 ไร่ พร้อมทั้งได้มีการส่งเสริม พัฒนา ถ่ายทอดความรู้ และศึกษาวิจัยผ่านกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(1) *ด้านการส่งเสริม* ประกอบด้วย การส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกระบวนการผลิตสินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ลิปบาล์มจากรำข้าว และผลิตภัณฑ์ Rice Aroma Stick และส่งเสริมนวัตกรรมโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในการแปรรูปสมุนไพรแก่กลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 5 แห่ง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในสถาบันเกษตรกร 73 แห่ง ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์จากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น 73 แห่ง

(2) *ด้านการพัฒนา* อาทิ การพัฒนาระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพืชอุตสาหกรรมและไม้ผลเศรษฐกิจ อาทิ ระบบการใช้โรงปุ๋ยหมักเติมอากาศ ระบบการใช้เตาเผาชีวภาพไร้ควัน ได้แก่ กาแฟ และพืชผัก จังหวัดเชียงใหม่ กล้วย จังหวัดพิษณุโลก และมันสำปะหลัง/อ้อย จังหวัดขอนแก่น พัฒนาโรงแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้ได้มาตรฐานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไร่ธาราทิพย์ ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ผ่านการจัดทำแปลง 9 แปลง อาทิ เพิ่มศักยภาพในการขยายพันธุ์พืช

(3) *ด้านการถ่ายทอดความรู้และบริหารจัดการ* เช่น การถ่ายทอดความรู้การผลิตและการแปรรูปพืชสมุนไพรแก่เกษตรกร 1,110 ราย รวมทั้งสนับสนุนเกษตรกรผลิตสินค้าแมลงเศรษฐกิจที่ได้คุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์แมลงเศรษฐกิจด้วยการถ่ายทอดความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 700 ราย ตลอดจนมีการบริหารจัดการสมุนไพรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมในเขตปฏิรูปที่ดิน 200,000 ไร่ เป็นต้น

(4) *ด้านการศึกษาวิจัย* ได้แก่ การศึกษาห่วงโซ่คุณค่าวัสดุเหลือใช้จากมังคุดของกลุ่มเกษตรกรจังหวัดนครศรีธรรมราช ศึกษาวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปวัสดุเหลือใช้จากกาแฟในภาคใต้ตอนล่าง ศึกษาการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ศึกษาการตัดสินใจของเกษตรกรในการลดการเผาวัสดุเหลือใช้จากการทำนาข้าว ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเปลือกทุเรียนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลในการผลิตก๊าซชีวภาพของฟาร์มโคนม และศึกษาการตัดสินใจของเกษตรกรในการลดการเผาวัสดุเหลือใช้จากการทำนาข้าว เพื่อให้ภาครัฐสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประกอบการกำหนดแนวทางและมาตรการจูงใจที่เหมาะสมของภาครัฐในการสนับสนุนและส่งเสริมการลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

3.2.3) **พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมืองร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชนและประชาชน** สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูล Thai Green Urban (TGU) เพื่อจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง โดยจัดอบรมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 ภาค รวมถึงริเริ่มจัดทำผังชุมชนต้นแบบและพัฒนา API สำหรับเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กรมธนารักษ์ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในระดับเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน *กรมอนามัย* ได้ขับเคลื่อนเมืองสุขภาพดี พัฒนาเว็บไซต์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและจัดเก็บข้อมูลด้านการพัฒนาเมือง โดยสนับสนุนการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

(EHDC) เพื่อเปิดเผยและแบ่งปันข้อมูลระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน สำหรับการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตเมือง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนพัฒนาเมืองและสุขภาวะระยะยาวของประชาชน

3.2.4) **ส่งเสริมการพัฒนาเมืองสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและเมืองสุขภาพดี**
 ผ่านการดำเนินงานในทิศทางเดียวกันของหลายหน่วยงาน ได้แก่ *กรมโรงงานอุตสาหกรรม* ดำเนินโครงการพัฒนาและยกระดับเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่เมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การตรวจประเมินภายในเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจประเมินตามเกณฑ์เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ในปีงบประมาณ 2568 และโครงการส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR-DIW) เพื่อยกระดับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อสร้างคุณประโยชน์แก่ชุมชนรอบโรงงาน โดยมีโรงงานเข้าร่วมและผ่านมาตรฐาน CSR-DIW รวมทั้งสิ้น 585 โรงงาน สอดคล้องกับการดำเนินงานของ *กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม* ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาใช้ระบบประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ผ่านเว็บไซต์ <https://sar.dcce.go.th/> *กรมอนามัย* ดำเนินการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานเมืองสุขภาพดี และคู่มือแนวทางดำเนินการเพื่อใช้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งยกระดับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมุ่งพัฒนากระบวนการให้ความรู้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่ต้นแบบ และ *สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)* มีโครงการ “MagicFresh Pavilion” ซึ่งช่วยแก้ไขปัญหามลพิษ PM2.5 ในพื้นที่ที่กึ่งเปิดปิด โดยพัฒนาเครื่องกรองอากาศขนาดใหญ่และสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้ประชาชนสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ แม้ในช่วงที่ค่าฝุ่นเกินมาตรฐาน

4) **ด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก** มีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

4.1) **การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเศรษฐกิจคาร์บอนต้นแบบ** ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งให้ทุกสาขาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง และส่งเสริมความร่วมมือให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รวมทั้งผลิตยานยนต์ปล่อยมลพิษต่ำหรือปลอดมลพิษ และบริหารจัดการตลาดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน

4.1.1) **ยกระดับชุมชนตามโครงการโคกหนองนาโมเดลให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบ** โดยกรมการท่องเที่ยว ได้พัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเศรษฐกิจคาร์บอนต้นแบบ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรเกิดการสร้างงานสร้างรายได้ เพื่อความยั่งยืนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงจัดทำแนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจคาร์บอนในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงจัดทำแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและสร้างเครือข่ายความร่วมมือเกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจคาร์บอนในแหล่งท่องเที่ยว

4.1.2) **ส่งเสริมให้เอกชนมีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน** องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) มีการส่งเสริมผู้ประกอบการด้านโรงแรมในการเป็นโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมศักยภาพสถานประกอบการให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ยกระดับ

มาตรฐานการบริการพร้อมขยายจำนวนเครือข่ายโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาก นอกจากนี้ อพท. ยังมี การส่งเสริมภาคีเครือข่ายให้มีการทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Product) ในรูปแบบของ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติหรือวัสดุที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ

4.1.3) **สนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน** โดยกรมการท่องเที่ยว ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอน (Low Carbon Tourism) โดยได้ส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างรับผิดชอบและยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวลดคาร์บอนให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดย จัดทำต้นแบบเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) 11 เส้นทาง เชื่อมโยง จังหวัด 2 จังหวัด เพื่อให้คำแนะนำและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism)

4.1.4) **ส่งเสริมการผลิตยานยนต์ที่มีคุณสมบัติ “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย”** ตามมาตรฐานสากล มีการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ มาตรการเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการผลิตและ การใช้ยานยนต์ที่มีคุณสมบัติ “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย” โดยเน้นยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษต่ำหรือปลอด มลพิษ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางมาตรฐานสากล โดยเฉพาะในส่วนภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่ง เป็นกลุ่มนำร่องที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ โดยผลักดันนโยบายส่งเสริมการ เปลี่ยนมาใช้ยานยนต์ไฟฟ้าในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568–2570) รวมถึงการเตรียมดำเนินการต่อเนื่องในระยะ 5 ปี ข้างหน้า แผนปฏิบัติการดังกล่าวได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนมาใช้ยานยนต์ที่มีคุณสมบัติ ด้าน สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะรถยนต์ไฟฟ้าเป็นลำดับแรก เพื่อลดการปล่อยมลพิษจากระบบขนส่งภาครัฐซึ่งนอกจาก จะช่วยลดปริมาณฝุ่นละออง (PM2.5) และก๊าซเรือนกระจกแล้ว ยังมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ภาคเอกชนเกิดความ ตื่นตัวในการพัฒนาและผลิตยานยนต์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามมาตรฐานความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม ระดับสากล การดำเนินการนี้ยังเชื่อมโยงกับนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (Green Procurement) และการ ส่งเสริมตลาดสีเขียว (Green Market) เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมยานยนต์สะอาด ภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง

4.2) **ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณมูลค่าการซื้อขายคาร์บอนเครดิต ด้วยการรับรอง เครื่องหมายฉลากคาร์บอน และการพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการของอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างกลไกด้านภาษี คาร์บอน ตลอดจนการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ตามการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลัก เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ** มีการดำเนินการ ดังนี้

4.2.1) **รับรองเครื่องหมายฉลากคาร์บอน** โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซ เรือนกระจก (องค์การมหาชน) ได้ให้การรับรองเครื่องหมายคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจ หมุนเวียน (Carbon Footprint of Circular Economy Product: CE-CFP) เพื่อส่งเสริมให้อุตสาหกรรมผลิต สินค้าตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เพิ่มขึ้น มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเชื่อมโยงสู่ การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งในระดับภาคอุตสาหกรรมและเชื่อมโยงสู่ระดับประเทศ ตลอดจน เป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมของไทยในตลาดโลกและเตรียม ความพร้อมรับมือกับมาตรการทางการค้าในระยะยาวทั้งในระดับอาเซียนและระดับโลก โดยพบว่าเมื่อสิ้นสุด ปีงบประมาณ 2567 มีการให้การรับรองฉลากคาร์บอนทั้งสิ้น ดังนี้ (1) คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ 11,069 ผลิตภัณฑ์ (2) ฉลากลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ 1,502 ผลิตภัณฑ์ (3) คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ เศรษฐกิจหมุนเวียน 387 ผลิตภัณฑ์ และ (4) คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร 2,323 องค์กร ทั้งนี้เมื่อพิจารณา

คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียน จำนวนทั้งสิ้น 387 ผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรอง CE-CFP สูงที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมกระดาษและบรรจุภัณฑ์ ได้รับการรับรองมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง และกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติกและบรรจุภัณฑ์ โดยการให้การรับรองฉลากคาร์บอน ถือเป็นกลไกในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เพิ่มขึ้นในระบบอุตสาหกรรม ที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำต่อไป

4.2.2) **พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการ** โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมของไทย ได้ดำเนินการพัฒนาระบบขึ้นทะเบียนฉลาก eco plus มีผู้ขึ้นทะเบียนแล้ว 8 ผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานการรับรองโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) และมาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สำหรับผู้ประกอบการจัดการของเสีย (Eco Factory For Waste Processor) ซึ่งมีโรงงานได้รับรองมาตรฐาน Eco Factory 380 โรงงาน และได้รับรองมาตรฐาน Eco Factory for Waste Processor จำนวน 9 แห่ง ซึ่งคาดว่าจะในอนาคตรูปแบบของอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นหากมีการสนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์ต้องมีการรับรองฉลากคาร์บอนควบคู่ไปกับการดำเนินงานพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการให้เหมาะสมกับประเทศ

4.2.3) **ใช้เครื่องมือและกลไกในตลาดเงินตลาดทุน** และมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยกรมสรรพสามิต มีการผลักดันการออกกฎกระทรวง “ภาษีคาร์บอน” 200 บาท/ ตันคาร์บอนเทียบเท่า จัดเก็บภาษีคาร์บอนในฟิสิกส์อัตราภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน โดยรวมไว้ในอัตราภาษีสรรพสามิต ครอบคลุม 8 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ที่กำหนดให้มีกลไกราคาคาร์บอน ในโครงสร้างภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน (ราคาคาร์บอนที่กำหนดคูณกับค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Factor)) เพื่อให้ภาครัฐสามารถใช้มาตรการทางภาษีนี้นี้เป็นเครื่องมือในการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริโภคและผู้ประกอบการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรบริโภคและผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

4.2.4) **ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี** ภายใต้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสรรพสามิตสำหรับรถยนต์นั่งเพื่อส่งเสริมการผลิตยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าในประเทศ รวมถึงโครงการพัฒนาและติดตามผลมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยการจัดทำ (ร่าง) แนวทางและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร วัสดุ และอุปกรณ์ ประสิทธิภาพสูงด้วยสิทธิประโยชน์ทางภาษี (ผลิตภัณฑ์ที่ติดฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ 5 ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูงของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ระหว่างเตรียมประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร เพื่อปรับปรุง (ร่าง) แนวทางและหลักเกณฑ์การส่งเสริมก่อนจะใช้กลไกการกระตุ้นและส่งเสริมในภาษีถัดไป

4.3) การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสนับสนุนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ เพื่อรองรับเศรษฐกิจการค้าและความยั่งยืน รวมทั้งมีการขับเคลื่อนเกี่ยวกับ Carbon Capture and Storage (CCS) ในประเทศไทย เพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

4.3.1) พัฒนาตัวชี้วัดและฐานข้อมูลด้าน CO₂, CE, SDGs เพื่อการค้าและความยั่งยืน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดย ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (เอ็มเทค) มีการพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัด เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ ได้แก่ GHGs, CE, SDG เพื่อรองรับเศรษฐกิจการค้าและความยั่งยืน สนับสนุนการพัฒนาตัวชี้วัดตามเป้าหมายสนับสนุนหมวดหมู่ที่ 10 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ) เช่น ตัวชี้วัดการหมุนเวียนวัสดุ (Material Circularity Index: MCI) ของผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ดำเนินการอยู่ใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก คือ กลุ่มวัสดุก่อสร้าง กลุ่มเกษตร-อาหาร และกลุ่มพลาสติก ซึ่งสามารถนำมาใช้ประกอบการจัดทำข้อมูลเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศต่อไป

4.3.2) ส่งเสริมเทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์ และการกักเก็บคาร์บอน ที่เป็นเทคโนโลยีที่จะช่วยสนับสนุนสังคมคาร์บอนต่ำ โดยที่ผ่านมามีการขับเคลื่อนเกี่ยวกับ Carbon Capture and Storage (CCS) ในประเทศไทย เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) และกระทรวงพลังงาน (พณ.) เพื่อสนับสนุนการมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยจัดตั้งคณะกรรมการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดักจับ การใช้ประโยชน์ และการกักเก็บคาร์บอนของประเทศ ปัจจุบันสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ศึกษาข้อจำกัดทางด้านกฎหมายและแนวทางการดำเนินโครงการ CCS ในประเทศไทย ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการลงทุนสำหรับการดำเนินงาน CCS ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และศึกษาและมีแนวทางการสนับสนุนทางนโยบายจากภาครัฐ เพื่อนำไปแจ้งให้ผู้ร่วมลงทุนแล้ว

5. เป้าหมายหลักที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

ภาครัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

5.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและกลไกที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสู่รัฐบาลดิจิทัล

5.1.1 การปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นระบบดิจิทัล เพื่อรองรับการให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1.1) พัฒนาปรับปรุงแอปพลิเคชันทางรัฐอย่างต่อเนื่อง อาทิ พัฒนาการให้บริการ *One Family One Soft Power* สำหรับการ Reskill-Upskill โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ปรับปรุงช่องทางร้องเรียนการทุจริตกองทุนหมู่บ้าน ขับเคลื่อนเชิงรุกในการสำรวจสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2568 ผ่านแอปพลิเคชันทางรัฐและเว็บไซต์ *nso.go.th* ร่วมกับการลงพื้นที่เก็บข้อมูลถึงบ้านครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ มีโปรแกรมตรวจสอบสุขภาพทางการเงินให้แก่เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ 1,683 ราย ผ่าน Web Application บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Device) ทั้งระบบ On-line และ Off-line ให้สามารถประเมินสุขภาพทางการเงิน 4 มิติ ได้แก่ เงินทุน สินทรัพย์ ผลตอบแทน และสภาพคล่อง และสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางดิจิทัลของอาสาสมัครผ่านแอปพลิเคชันผ่านหลวงเช็คแล้ง 1,200 ราย ประยุกต์ใช้ดัชนีเชิงคลื่น (Spectral Indices) ที่ได้จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม ระบบ Optical Sensor เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตสินค้าเกษตรข้าวนาปีในจังหวัดสุพรรณบุรี และชัยนาท

รวมทั้ง พัฒนาแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันสำหรับการเข้าถึงคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร โดยจัดทำโครงการพัฒนาศูนย์ให้บริการภาครัฐเพื่อประชาชนครบวงจรแบบเบ็ดเสร็จเพื่อสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัดเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางที่รองรับการประมวลผลให้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญด้านการเกษตรระดับจังหวัดสำหรับส่งต่อให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำกับ ติดตาม รวมถึงแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือได้อย่างทันทั่วถึง ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลการให้บริการตรวจสอบสิทธิสำหรับการช่วยเหลือ/การส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรให้บริการแบบจุดเดียว

1.2) **ปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐที่สำคัญให้เป็นดิจิทัล** มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ (1) *โครงการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศ* ระดับพื้นที่ 76 จังหวัด โดยพัฒนาให้ดึงข้อมูล API จากบัญชีข้อมูลภาครัฐมาวิเคราะห์และจัดทำสารสนเทศในรูปแบบ Visualization Interactive Dashboard ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัด และโครงการแพลตฟอร์มข้อมูลสุขภาพแห่งชาติ (Health Link) มีการเชื่อมต่อข้อมูลกับโรงพยาบาล 235 แห่งอยู่ระหว่างการเชื่อมโยงข้อมูลกับศูนย์บริการสาธารณสุขในสังกัด กทม. 69 แห่ง อื่นๆ 171 แห่ง และรอการเชื่อมโยงอีก 96 แห่ง (2) *ส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริโภคให้มีความตระหนักถึงความสำคัญในการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย* ด้วยการสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรมาตรฐานด้วยระบบตามสอบสินค้าเกษตรบนระบบคลาวด์ (QR Trace on Cloud) และเว็บไซต์สินค้าเกษตรมาตรฐานออนไลน์ (DGTFarm) 198 ราย ส่งเสริมการใช้เครื่องหมาย Q และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานสินค้าเกษตร 1 กลุ่มสินค้า (3) *ระบบตรวจติดตามยานพาหนะบรรทุกสัตว์และซากสัตว์ผ่านระบบ GPS Tracking (DLD e-Tracking)* (4) *ระบบการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชเพื่อเชื่อมโยงกับระบบ*

ใบรับรองสุขอนามัยพืชอิเล็กทรอนิกส์ (e-Phyto) (5) พัฒนาโครงสร้างข้อมูลใบรับรองสุขอนามัยพืชอิเล็กทรอนิกส์ (e-Phyto) ในการรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสาธารณรัฐเกาหลีผ่านระบบ NSW ในรูปแบบ e-Phyto Hub ของอนุสัญญาอารักขาพืชระหว่างประเทศ (IPPC) และ (6) จัดทำบัญชีข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ (Government Data Catalog) ให้มีมาตรฐาน ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเชื่อมโยง การแลกเปลี่ยน การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐอย่างเป็นระบบ

1.3) **พัฒนาฐานข้อมูลระเบียบกฎหมาย (e-HR Regulatory)** เพื่อยกระดับการบริหารงานบุคคลท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสและทันสมัย รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (New GFMS Thai) กับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (New e-LAAS)

1.4) **ประกาศใช้มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล** ในปี 2567 อาทิ มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัลว่าด้วยแนวทางการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ Version 2.0 Open Government Data Guideline (มรต.8 : 2567) มาตรฐานสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลว่าด้วยแนวทางการจัดทำข้อมูลนิรนาม Government Data Anonymization Guideline (มสพร. 14-2567) มาตรฐานสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลว่าด้วยแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัลภาครัฐ (มสพร. 6) Guidelines For Digital Government Process

1.5) **ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้เป็นระบบดิจิทัล** อาทิ โครงการพัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ (Government Data Exchange) โครงการปรับปรุงกระบวนการให้บริการประชาชนของภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล (Government-Digitalization Process Guideline) โครงการพัฒนาระบบให้บริการดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ (End-to-End Services) สำหรับประชาชนและธุรกิจ ซึ่งการนำนโยบายมาปฏิบัติจริง ยังพบอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ยังขาดความพร้อมในหลายหน่วยงาน ขาดความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ ทำให้ภาครัฐต้องเร่งขับเคลื่อนส่งเสริมการพัฒนาบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ ส่งเสริมการให้บริการผ่านระบบแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางภาครัฐ (Biz Portal) โดยสามารถให้บริการได้ถึง 18,472 คำขอ มากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 8,800 คำขอ ผลักดันให้หน่วยงานระดับกระทรวงและจังหวัดใช้ระบบ e-office ภายใต้โครงการพัฒนาระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (Government Data Center and Cloud service: GDCC) ที่มีการพัฒนานวัตกรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ปัจจุบันมีการเชื่อมโยงบริการภาครัฐ 450 แห่ง และรองรับหน่วยงานใช้บริการได้ 800 หน่วยงาน รวมทั้งพัฒนาระบบ e-Service ของส่วนราชการได้ 1,395 บริการ หรือคิดเป็นร้อยละ 57.64 ของบริการที่สามารถพัฒนาเป็น e-Service ได้จากจำนวน 2,420 บริการ และมีส่วนราชการที่สามารถให้บริการออนไลน์ได้เต็มรูปแบบ 207 บริการจากเป้าหมาย 170 บริการ จัดทำจุดเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลจราจรอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศต่อเนื่องจากปี 2566 โดยขยายความจุโครงข่ายตามโครงการ ASEAN Digital Hub ในปี 2567 ทั้ง 11 จุด ให้มีปริมาณแบนด์วิดท์ที่เชื่อมต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกิดเวย์ไปต่างประเทศ (International Internet Gateway: IIG) เพิ่มขึ้นจาก 23.33 Tbps ในปี 2566 เป็น 26.18 Tbps หรือมีอัตราเติบโตร้อยละ 12.21

นอกจากนี้ ได้พัฒนาศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการยกระดับ E-Workforce Ecosystem Platform (EWE) ให้เป็น Service Platform ที่มีการสร้าง และจัดเก็บ Portfolio ของผู้หางาน และมีการเชื่อมโยงแพลตฟอร์มไปยัง

สถานศึกษาต่างๆ ผ่านหลักสูตรการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานอาชีพ และสามารถเก็บสะสมสมรรถนะเพื่อเทียบโอนไปสู่เครดิตแบงก์ (Credit Bank)

5.2 ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและสมรรถนะบุคลากรภาครัฐให้เอื้อต่อการให้บริการภาครัฐดิจิทัลและรักษากำลังคนคุณภาพไว้ในภาคราชการ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ (1) *การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ* อาทิ พัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคล (DPIS) Version 6.0 โดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐจากทุกส่วนราชการ เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารและพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ ปรับปรุงข้อมูลกำลังคนของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้เป็นปัจจุบัน การใช้ระบบออนไลน์ในการบริหารจัดการงานสนับสนุนต่างๆ การจัดเก็บแบบฟอร์มการประเมินผลการปฏิบัติราชการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (2) *การพัฒนากระบวนการดึงดูดและรักษากำลังคนคุณภาพของภาครัฐ* อาทิ ปรับปรุงรูปแบบการจ้างงานภาครัฐให้หลากหลาย ยืดหยุ่น ครอบคลุมการจ้างงานในรูปแบบสัญญาหรือรูปแบบการทำงานไม่ตลอดชีพมากขึ้น และลดการจ้างงานแบบตลอดชีพ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อบริบทและเงื่อนไขการจ้างงานในปัจจุบัน นอกจากนี้ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบค่าตอบแทน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทาง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการกำหนดค่าตอบแทนในราชการพลเรือนให้เหมาะสม เป็นธรรม สามารถจูงใจและรักษากำลังคนคุณภาพให้ปฏิบัติราชการอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งควบคุมอัตราค่าจ้างและค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์สังคมสูงอายุ (3) *โครงการสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทย* เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ได้มาช่วยให้ภาครัฐเข้าใจระดับทักษะและความพร้อมของประชาชนในการใช้เทคโนโลยี ส่งผลให้สามารถออกแบบบริการดิจิทัลให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (4) *โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครดิจิทัล (อสด.)* ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงประชาชนกับบริการดิจิทัลของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันมี อสด. ประมาณ 190,000 คน และ (5) *โครงการยกระดับศูนย์ ICT ชุมชนสู่ศูนย์ดิจิทัลชุมชน* เป็นช่องทางการให้บริการประชาชน ผ่านศูนย์ที่มีโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรพร้อมรองรับบริการออนไลน์ ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการภาครัฐ โดยปัจจุบันมีศูนย์ดิจิทัลชุมชนทั้งหมด 1,722 แห่งทั่วประเทศ

5.3 ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ อาทิ (1) ถ่ายโอนภารกิจของหน่วยงานของรัฐให้กับภาคเอกชนหรือภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทนรวมจำนวนสะสมตั้งแต่ปี 2553 100 งาน จาก 163 งาน คิดเป็นร้อยละ 61.53 ของงานทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน 1 งาน เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ต้องดำเนินการถ่ายโอน มีข้อจำกัดทางด้านกฎหมายที่กำหนดให้บริการหรือการดำเนินงานต้องใช้อำนาจรัฐในการทำงาน จึงต้องดำเนินการปลดล็อกข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคก่อน รวมถึงงานบริการบางประเภทไม่เกิดความคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะงานบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร เนื่องจากผู้รับบริการเป็นผู้มีรายได้น้อย ทำให้การพิจารณาหน่วยรับโอนจึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานและ (2) พัฒนากลไกและสร้างแรงจูงใจให้ส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมดำเนินการ โดยผลักดัน ร่างพระราชบัญญัติยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย พ.ศ. โดยมีการนำร่องการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการจัดแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในพื้นที่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2567 ที่ส่งเสริมการสร้างร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) โดยใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม (BOI) พัฒนาแพลตฟอร์ม PM 2.5 Matching เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ภาคธุรกิจที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่น (PM 2.5)

5.4 ด้านการเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐและการมีส่วนร่วมของประชาชน มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

5.4.1 ขับเคลื่อนการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญไปยังท้องถิ่น โดยส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารจัดการภาครัฐให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนราชการและการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพพร้อมรับการถ่ายโอนภารกิจไปดำเนินการได้ ดังนี้

1) **ภารกิจด้านสาธารณสุข** ถ่ายโอนภารกิจการบริหารจัดการสถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ (สอน.) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) โดยในปี 2567 มีผลการถ่ายโอนเพิ่มขึ้น 931 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.43 ของ รพ.สต. ทั้งประเทศ และมี อบจ. ที่รับถ่ายโอน 62 แห่ง โดยมีบุคลากรที่ประสงค์ถ่ายโอนไปยัง อบจ. รวมทั้งสิ้น 6,288 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) พนักงานกระทรวงสาธารณสุขและลูกจ้างทั่วไป จำนวน 2,632 คน และ (2) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ จำนวน 3,656 คน

2) **ภารกิจด้านการศึกษา** เร่งรัดการถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยมีการบูรณาการการติดตามประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้านการศึกษาเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว และการวิจัยเพื่อสนับสนุนบทบาทของการกระจายอำนาจในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาและการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันภารกิจด้านการศึกษากำลังประสบปัญหาการหยุดชะงักและล่าช้าในการดำเนินงาน เนื่องจากอุปสรรคด้านการเงินและการขาดความรู้เฉพาะทาง

3) **ภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** โดยถ่ายโอนอำนาจในด้านการป้องกันและควบคุมไฟป่าและการแก้ไขปัญหาสัตว์ป่า เพื่อให้ อปท. สามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และกำหนดแนวทางให้มีการดำเนินการที่ชัดเจน อาทิ การจัดทำแผนงาน/โครงการ การจัดทำระบบแจ้งเตือนภัย การสนับสนุนเครือข่ายอาสาสมัคร การปรับปรุงแหล่งอาหารของสัตว์ป่า โดยดำเนินการกิจกรรมร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ และเกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

4) **ภารกิจด้านการก่อสร้างและการดูแลรักษาแหล่งน้ำ** ติดตามผลการให้อำนาจในการดูแลบริหารจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ ทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากการถ่ายโอนของส่วนราชการ อาทิ อ่างเก็บน้ำ และระบบประปาชนบท ให้แก่ อปท. โดยภาพรวมพบว่า อปท. มีการบรรจุโครงการด้านการบริหารจัดการแหล่งน้ำไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการดำเนินโครงการซ่อมบำรุงและรักษาคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งได้จัดให้มีบริการน้ำสะอาดที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

5.4.2 พัฒนาแนวทางและเครื่องมือในการสนับสนุนการจัดโครงสร้างองค์กรและบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งการกำหนดกลไก และปรับปรุง พัฒนากฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อให้ภาครัฐสามารถปรับเปลี่ยนการทำงาน สร้างระบบที่พร้อมรับการถ่ายโอนและการกระจายอำนาจ มีการดำเนินการ ดังนี้

1) **พัฒนาแนวทางการจัดโครงสร้างองค์กรของภาครัฐ** กำหนดกลไกที่สามารถให้หน่วยงานของรัฐสามารถปรับเปลี่ยนการทำงานหรือสร้างนวัตกรรมโดยไม่ติดอยู่ภายใต้กรอบเงื่อนไขของกฎระเบียบ เพื่อสร้างความยืดหยุ่นคล่องตัว มี 3 รูปแบบ คือ (1) การจัดโครงสร้างองค์กรแบบไม่เพิ่มจำนวนกอง (Rearrange) (2) การจัดโครงสร้างด้วยการผ่อนคลายกฎระเบียบ (OD Regulatory Sandbox) และ (3) การจัดโครงสร้างภายใต้วงเงินงบประมาณรวมด้านบุคลากรขององค์กร (Block Grant) ซึ่งในปี 2567 มุ่งเน้นให้ส่วนราชการมีการจัดโครงสร้างรูปแบบ Rearrange ที่ไม่เพิ่มจำนวนกอง และจำนวนอัตรากำลังในภาพรวมของส่วนราชการ เพื่อไม่ก่อให้เกิดการงบประมาณภาครัฐ และการบริหารงานสามารถขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันตามสถานการณ์ปัจจุบัน

2) **ผลักดันกฎหมายสำคัญเพื่อการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ** แก้ไขปรับปรุง พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนราชการและการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานรัฐ อาทิ (1) ร่าง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นการปรับปรุงการจัดตั้งหรือยุบเลิก กระทรวงและกรมต่างๆ ให้เกิดความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยใช้อำนาจของฝ่ายบริหารตราพระราชกฤษฎีกาแทนได้ (2) ร่าง แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 – 2571 (3) ร่าง แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 – 2571 เพื่อกำหนดกรอบทิศทางยุทธศาสตร์และแนวทางการกระจายอำนาจให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยยังคงอยู่ในขั้นตอนการปรับปรุงและมีความเห็นให้การทบทวนขอบเขตภารกิจในการถ่ายโอน เนื่องจากบางภารกิจอาจยังไม่เหมาะสมต่อการถ่ายโอน รวมถึงประเด็นการปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณและรายได้ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถถ่ายโอนได้สัมฤทธิ์ผล และ (4) ยกร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บรายได้เพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. จะช่วยให้ อปท. สามารถบริหารจัดการรายได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว โดยนำรายได้ไปใช้ในการจัดบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและคุ้มค่า พร้อมทั้งดำเนินโครงการเงินอุดหนุนตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการสาธารณะและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

5.4.3 สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการทำงานของภาครัฐ

ภาครัฐดำเนินการสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลเพื่อลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่หลากหลาย ได้แก่ การตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการทุจริตเรื่องอนุมัติ อนุญาต โดยจัดทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมโยธาธิการและผังเมือง อปท. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสินบนหัวข้อ ISO 37001:2016 เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตประเด็นสินบน โดยจัดทำร่วมกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การผลักดันให้หน่วยงานรัฐมีการวางกฎ/ข้อบังคับภายใน หรือมาตรการทางวินัยเพื่อปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐใช้ระบบเทคโนโลยีและดิจิทัลเพื่อลดช่องโหว่ในการทุจริต อาทิ การพัฒนาระบบจัดเก็บค่าบริการและการจองล่วงหน้าในรูปแบบ บัตรเข้ารับบริการแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Ticket) การซื้อบัตรล่วงหน้า

ทางออนไลน์ และรายงานผลเข้า-ออก แบบทันที (Real-Time) เพื่อให้ระบบเก็บค่าใช้จ่ายมีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งจัดให้มีการให้คำปรึกษาทางวิชาการเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่งผลให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปี 2567 ภาพรวมระดับประเทศมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 93.05 คะแนน มีทิศทางแนวโน้มที่ดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา 2.86 คะแนน

5.5 ด้านการมีข้อมูลและระบบป้องกันและรับมือภัยพิบัติที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย

5.5.1 ดำเนินโครงการพัฒนา Data Platform โดยสถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) มีผลการดำเนินงานที่หลากหลาย ได้แก่ โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลเมืองอัจฉริยะ (City Data Platform) เพื่อบูรณาการข้อมูลระดับจังหวัดและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจของภาครัฐ และ โครงการแพลตฟอร์มบริการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Envi Link) เพื่อใช้ในการจัดการปัญหาฝุ่น และ ติดตามสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันมีการใช้งานแพลตฟอร์มแล้ว 11 หน่วยงาน

5.5.2 แผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ดำเนินการให้พื้นที่สำคัญมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงฯ ทั้ง 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยปี 2560 - 2567 จำนวน 75 จังหวัด 37,329 หมู่บ้าน/ชุมชน และ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ปี 2560 - 2567 จำนวน 21 จังหวัด 3,581 หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2570 เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยมีการเตรียมพร้อมและประสานความร่วมมือในการปฏิบัติ ทั้งหน่วยงานภายในของกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และองค์กรสาธารณกุศลต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัย ตั้งแต่ระยะเวลาก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย เป็นการลดความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดจากสาธารณภัยให้มากที่สุด ทั้งนี้ ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานครอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2564 - 2570 ไปถือปฏิบัติและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านสาธารณภัย ซึ่งช่วยให้หน่วยงานเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการในภาวะที่เกิดภัยพิบัติ และสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว ถือเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

5.5.3 ส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง ข้อมูลของ ปภ. พบว่า ปี 2567 มีชุมชน/หมู่บ้านที่ได้รับการฝึกอบรมโครงการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 17,573 ชุมชน/หมู่บ้าน และหากรวมโครงการศูนย์เตรียมพร้อมป้องกันภัยประจำชุมชน/หมู่บ้านแล้ว จะมีชุมชนที่ได้รับการฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น 18,037 ชุมชน/หมู่บ้าน นอกจากนี้ ยังมีอาสาสมัครที่ได้รับการฝึกอบรมโครงการเพิ่มศักยภาพเครือข่าย อาสาสมัคร (มิสเตอร์ เตือนภัย) 14,934 คน และมีเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) 646,610 คน

5.5.4 จัดการด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพิ่มขึ้น 1,689 แห่งจากปี 2566 โดยในปี

2567 จัดทำแผนปฏิบัติการฯ แล้วเสร็จ 7,156 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 92.07 ขณะที่ปี 2566 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการฯ 5,467 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 70.32 ทั้งนี้ คาดว่าในปี 2570 จะ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการครบ 7,774 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 100

5.5.5 จัดทำแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Thailand's National Adaptation Plan: NAP) เป็นแผนระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2566–2580) การดำเนินงานตามแผนนี้จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสร้างความยั่งยืนให้กับประเทศได้ โดยแผนดังกล่าวมีการประเมินความเสี่ยงและกำหนดแนวทางการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรายสาขา ครอบคลุม 6 ด้านหลักที่สำคัญ ได้แก่ (1) สาขาการจัดการน้ำ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศและลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำ (2) สาขาการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร เพื่อรักษาสภาพการผลิตและความมั่นคงทางอาหาร ภายใต้ความเสี่ยงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (3) สาขาการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างยั่งยืนและรองรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (4) สาขาสาธารณสุข เพื่อให้มีระบบสาธารณสุขที่สามารถจัดการความเสี่ยงและลดผลกระทบต่อสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (5) สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (6) สาขาการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ประชาชน ชุมชน และเมืองมีความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ การดำเนินงานของแผนที่ผ่านมา มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับจังหวัด และจัดทำแผนปฏิบัติการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เพื่อพัฒนาแผนงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับจังหวัด นอกจากนี้ได้ก่อตั้งศูนย์ประสานงานการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและบูรณาการการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด (ข้อมูลจากโครงการติดตามและประเมินผลการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย) โดยจังหวัดกระบี่เป็นศูนย์ที่เปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2566

5.5.6 จัดตั้งกองทุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นกองทุนที่จัดตั้งภายใต้ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการของร่างกฎหมายดังกล่าวไปแล้วเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2565 และปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการผลักดันให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ผ่านกระบวนการนิติบัญญัติ

5.5.7 มีความร่วมมือด้านการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับโลกอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change Conference of the Parties: UNFCCC COP) จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีมาตั้งแต่ปี 2538 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศภาคีสมาชิกได้ร่วมกันกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก และเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้นำของประเทศต่างๆ เข้าร่วมเพื่อแสดงเจตจำนงหรือความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีวาระหรือสำคัญเกี่ยวกับการเข้าถึง “กองทุนเพื่อความสูญเสียและความเสียหาย (Loss and Damage Fund)”

เนื่องจากกองทุนนี้เป็นเครื่องมือทางการเงินในการสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนา เพื่อปรับตัวกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก และเป็นความพยายามในการสร้างคามยุติธรรมทางสภาพภูมิอากาศซึ่งเป็นผลมาจากแรงกดดันของบรรดาประเทศกำลังพัฒนาที่เผชิญกับความเสี่ยงภัยจากวิกฤตสภาพภูมิอากาศ

5.5.8 จัดทำกรอบความร่วมมือเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 – 2030) ถือเป็นข้อตกลงสำคัญฉบับแรกของวาระการพัฒนาหลังปี 2558 ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกดำเนินการที่เป็นรูปธรรมเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของการพัฒนาในการเกิดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ซึ่งได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติภายหลังการประชุมระดับโลกครั้งที่สามของสหประชาชาติว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Third UN World Conference on Disaster Risk Reduction: WCDRR) ในปี 2558 กรอบการทำงานเซนไดสนับสนุนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ที่อาจเกิดผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ ตลอดจนทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ ทั้งทางกายภาพ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของบุคคล ธุรกิจ ชุมชน และประเทศอย่างมีนัยสำคัญ บนความตระหนักว่ารัฐมีบทบาทหลักในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ แต่ความรับผิดชอบดังกล่าวควรกระจายไปยังภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐบาลท้องถิ่น ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ โดยมีสำนักงานลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for Disaster Risk Reduction: UNDRR) เป็นผู้นำที่สนับสนุนการดำเนินการ ติดตาม และทบทวนกรอบการทำงานเซนได ซึ่งประเทศไทยได้ทำงานร่วมกับ UNDRR ในการดำเนินงานด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ เพื่อวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 4 ประการ ได้แก่ (1) ให้ประเทศมีข้อมูลการวิเคราะห์ที่มีคุณภาพ ลดความเสี่ยง และเป็นตัวช่วยตัดสินใจในการพัฒนา (2) ส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติให้มีความเข้มแข็ง ทั้งในระดับโลก ภูมิภาค ประเทศและระดับท้องถิ่น (3) กระตุ้นการลงทุนและการดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติผ่านความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ (4) สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเป็นประเด็นหลักนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนที่

3

**ประเด็นท้าทาย
การขับเคลื่อน
และข้อเสนอแนะ**

ประเด็นท้าทายการขับเคลื่อน

1. ภาคการผลิตของไทยมีแนวโน้มใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการมากขึ้นสะท้อนได้จากผลผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงปี 2567 เศรษฐกิจไทยขยายตัวเร่งขึ้นเป็นร้อยละ 2.5 จากร้อยละ 2.0 ในปี 2566 ซึ่งเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ซึ่งสะท้อนถึงการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและการบริหารจัดการ โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.04 ในปี 2566 เป็นร้อยละ 2.13 ในปี 2567 เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดเมื่อเทียบกับผลผลิตภาพที่เกิดจากปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนที่มีแนวโน้มลดลง โดยผลผลิตภาพของปัจจัยแรงงานอยู่ที่ร้อยละ 0.16 ในปี 2567 ลดลงจากร้อยละ 0.6 ในปี 2566 และผลผลิตภาพของปัจจัยทุนอยู่ที่ร้อยละ 0.26 ในปี 2567 ลดลงจากร้อยละ 0.38 ในปี 2566 โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนว่าภาคการผลิตของไทยมีแนวโน้มเติบโตจากการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการลงทุนของไทยด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของไทยเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สะท้อนได้ว่าการเพิ่มขึ้นของการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในระยะที่ผ่านมา ยังต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่ผ่านมา ยังไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของไทยได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเห็นได้จากอันดับความสามารถในการแข่งขันโลก (WCR) ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ของไทยที่อยู่ในอันดับต่ำมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2560 โดยมีประเด็นที่ส่งผลกระทบต่ออันดับความสามารถในการแข่งขันดังกล่าว อาทิ สภาพแวดล้อมทางกฎหมายที่เอื้อต่อการทำวิจัย การลงทุนด้านโทรคมนาคม และความพร้อมด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในภาคธุรกิจ และการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาของประเทศ
2. ผลผลิตภาพแรงงานไทยยังคงอยู่ในระดับต่ำ เป็นผลจากผู้ประกอบการและแรงงานไทยยังปรับตัวไม่ทันต่อบริบทใหม่ เห็นได้จากตลาดแรงงานไทยมีแนวโน้มความต้องการแรงงานที่มีทักษะทั่วไปสูงขึ้น ในขณะที่สัดส่วนการจ้างงานกลุ่มทักษะสูง (เช่น ผู้ประกอบวิชาชีพ ช่างฝีมือ) กลับลดลง สวนทางกับทิศทางโลกที่ต้องการแรงงานที่มีทักษะเฉพาะทางมากขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะ (Up-skill/Re-skill) ยังไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน (Skill Mismatch) โดยเฉพาะทักษะทางสังคม (Soft Skills) ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจและมีทักษะดังกล่าวในระดับที่ต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการ นอกจากนี้ การจ้างงานในประเทศยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนเพิ่มขึ้น แต่การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในเด็กและเยาวชนกลับลดลง สะท้อนจากทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยที่มีค่าคะแนนลดลง โดยมีด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม และด้านพลังชุมชน เป็นด้านที่มีค่าคะแนนต่ำที่สุด นอกจากนี้ การพัฒนาของเด็กปฐมวัยที่ลดลงจากปัจจัยต่างๆ ทำให้เด็กไม่ได้รับการกระตุ้นศักยภาพที่แท้จริงในจังหวะเวลาที่เหมาะสม ส่งผลโดยตรงให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning Regression)
4. ผู้สูงอายุยังมีบทบาทในตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น แต่ทักษะของผู้สูงอายุยังปรับตัวไม่ทันความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนไป ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่ 'สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society)' ส่งผลให้โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ประชากรวัยแรงงานมีจำนวนลดลง สวนทางกับประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น ผู้สูงอายุที่ยังมีศักยภาพในการทำงานจึงกลายเป็นกลไก

สำคัญที่เข้ามาเติมเต็มตลาดแรงงานที่อยู่ในภาวะขาดแคลนวัยแรงงาน อย่างไรก็ตาม ทักษะแรงงานของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในโลกยุคใหม่ ในอนาคตผู้สูงอายุอาจไม่สามารถมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานได้อย่างมั่นคง ประกอบกับแนวโน้มสถานการณ์ที่ผู้สูงอายุต้องอยู่อาศัยเพียงลำพังมีอัตราเพิ่มขึ้น จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

5. **ระบบการสนับสนุนช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังไม่มีบูรณาการระหว่างหน่วยงาน** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการช่วยเหลือและสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของ SME มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่องส่งเสริมและปรับปรุงการเข้าถึงสินเชื่อ การผ่อนคลायข้อจำกัดการระดมทุน และการสร้างความพร้อมของ SMEs ให้มีความพร้อมในการแข่งขันได้ แต่ยังพบว่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนและการเข้าถึงสินเชื่อ รวมทั้งทักษะด้านดิจิทัลยังอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยสำคัญคือ ยังไม่มีการจัดระบบความช่วยเหลือ SME อย่างมีบูรณาการ ส่งผลให้ความช่วยเหลือซ้ำซ้อน และไม่ทั่วถึง สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จึงได้ริเริ่มพัฒนาระบบบูรณาการและส่งเสริมความช่วยเหลือ SME โดยพัฒนาระบบ SME one ID เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูล SME ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการใช้รหัสทะเบียนเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ SME สามารถเข้าถึงโครงการ/มาตรการสนับสนุนของภาครัฐได้อย่างตรงกับระดับศักยภาพ และเกิดระบบการส่งต่อการสนับสนุนระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อน แต่ปัจจุบันจำนวน SME ที่ลงทะเบียนเข้าระบบ one ID ยังมีน้อย และหน่วยงานต่างๆ ยังไม่ร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลเท่าที่ควร จึงเป็นประเด็นท้าทายของการบูรณาการการพัฒนาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SME ไทยที่ต้องเร่งดำเนินการ
6. **ประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ** ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่าย การได้รับโอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงบริการสาธารณะ อาทิ บริการโทรคมนาคม ตลอดจนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ยังพบปัญหาการกระจายความเจริญลงสู่ภูมิภาคและพื้นที่ เห็นได้ชัดจากการกระจุกตัวของการจ้างงานที่อยู่ในกรุงเทพฯ และภาคกลางเป็นส่วนใหญ่
7. **การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังเป็นความท้าทายของประเทศ** เพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2050 หรือปี พ.ศ. 2593 และการเตรียมความพร้อมรองรับมาตรการการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะสหภาพยุโรป (EU) ที่กำหนดเป็นมาตรการภาคบังคับ เพื่อส่งเสริมให้ประเทศคู่ค้านอกสหภาพยุโรปมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและป้องกันปัญหาการรั่วไหลของคาร์บอน (Carbon Leakages) โดยกำหนดราคาคาร์บอนผ่านการเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้นำเข้าสินค้าประเภทที่มีการปล่อยคาร์บอนในกระบวนการผลิตสูง ขณะที่ ปัจจุบันตลาดคาร์บอนในไทยยังเป็นภาคสมัครใจ ซึ่งหากมาตรการ CBAM มีผลบังคับใช้ จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของสินค้าที่ไทยส่งออกไปยังประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าในอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง อาทิ เหล็ก ซีเมนต์ อลูมิเนียม
8. **ในระยะที่ผ่านมา ไทยมีความเสี่ยงด้านภูมิอากาศสูงขึ้น** เนื่องจากการเผชิญกับสภาพอากาศสุดขั้ว (Extreme Weather) มีน้ำท่วมที่รุนแรง และเผชิญกับอุณหภูมิที่สูงเป็นประวัติการณ์ในช่วงฤดูร้อนหรือคลื่นความร้อน (Heatwaves) ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการเสียชีวิตของประชากร นอกจากนี้มูลค่าความเสียหายที่เพิ่มขึ้น สะท้อนจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ แม้ว่าไทยจะมีแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (National Adaptation Plan: NAP) แต่การปรับตัวในระดับท้องถิ่นยังมีความล่าช้าเมื่อเทียบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง

ทำให้เมื่อเกิดภัยพิบัติฉับพลัน ระบบเตือนภัยและการป้องกันในบางพื้นที่ยังไม่สามารถลดความสูญเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

9. การบริหารจัดการภาครัฐมีการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นในด้านการมีความทันสมัยด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล แต่ยังไม่มีการพลิกโฉมในด้านโครงสร้างเชิงสถาบัน ในระยะที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาภาครัฐให้มีความทันสมัย (Modernization) โดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการให้บริการประชาชนและธุรกิจผ่านระบบดิจิทัลในหลากหลายด้าน อาทิ การให้บริการแบบ One Stop Service ที่ครอบคลุมทั้งบริการในรูปแบบศูนย์บริการ ณ ที่ทำการ และบริการออนไลน์ อย่างไรก็ตาม โครงสร้างเชิงสถาบันของระบบราชการยังไม่มี การพลิกโฉม (Transformation) ทั้งในด้านกฎระเบียบและกฎหมายที่ล้าสมัย คำนียามอำนาจและระบบอุปถัมภ์ คอรัปชั่น ซึ่งจุดรั้งให้ธรรมาภิบาลไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุดในการสร้างความเข้มแข็งด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเฉพาะการวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ (1) อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าที่ต้องมุ่งการวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการตลาด รวมทั้งเร่งส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผู้ผลิตระดับโลกสู่ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะในชิ้นส่วนสำคัญ เช่น แบตเตอรี่มอเตอร์ไฟฟ้า และระบบขับเคลื่อนไฟฟ้า เพื่อยกระดับสู่ห่วงโซ่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าอย่างยั่งยืน (2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบด้านมาตรฐาน ทั้งด้านการให้บริการการพัฒนาและทดสอบต้นแบบผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพิ่มเติมให้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์เป้าหมาย 5 กลุ่ม ได้แก่ Smart Home Smart Factory Smart Hospital & Health Smart Farm นอกจากนี้ ควรพัฒนามาตรฐาน และยกระดับห้องปฏิบัติการทดสอบด้าน Smart Electronics เพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะมาตรฐานห้องทดสอบภายในกระบวนการผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ในงานเฉพาะด้าน (3) อุตสาหกรรม การแพทย์ เร่งขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Product: ATMP) ด้านยาชีววัตถุและสมุนไพร และเครื่องมือแพทย์ โดยเฉพาะองค์ความรู้เรื่องสารสำคัญ (active ingredient) และเทคโนโลยีสารสกัด เพื่อใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการสนับสนุนการทำตลาดและต่อยอดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนสนับสนุนการร่วมทุนระหว่างโรงเรียนแพทย์และภาคเอกชนเพื่อสร้างบุคลากรและองค์กรที่เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางคลินิก (Clinical Research Organization) ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์ เพื่อลดการนำเข้า และสามารถใช้งานได้จริง
2. พัฒนาระบบการผลิตกำลังคนที่ยืดหยุ่นและตอบสนองตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรม มีการวางระบบการบริหารจัดการข้อมูลอุปสงค์และอุปทานแรงงานในแต่ละอุตสาหกรรมที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลไกการพัฒนาสมรรถนะกำลังคนอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคการศึกษา (Supply Side) กับภาคอุตสาหกรรม (Demand Side) เพื่อพัฒนากำลังคนทั้งการผลิตใหม่เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานและการยกระดับแรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงานแล้ว โดยมีการจัดทำ Skill Mapping และนิยามสมรรถนะพื้นฐานร่วม (Common Basic Competency) ของแต่ละ

อุตสาหกรรม พร้อมระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลความต้องการกำลังคนระหว่างภาครัฐและเอกชน และการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการออกแบบหลักสูตร ทั้งในรูปแบบ Degree และ Non-degree และในการลงทุนร่วมกับภาครัฐในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมที่มีเครื่องมือและห้องปฏิบัติการทันสมัยเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะในอุตสาหกรรมเป้าหมาย นอกจากนี้ ควรสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาฝีมือแรงงานในสถานประกอบการรายย่อยมากขึ้น โดยใช้มาตรการให้เงินสนับสนุน/เงินคืน (Levy-grant) ให้แก่บริษัทที่จัดฝึกอบรมแก่พนักงาน พร้อมทั้งเร่งเชื่อมโยงฐานข้อมูลระบบธนาคารหน่วยกิต ควบคู่กับการเร่งสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบธนาคารหน่วยกิตในระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างแท้จริง

3. **พัฒนาระบบดูแลโดยครอบครัวและชุมชน (Informal Care) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเข้มแข็งของการคุ้มครองทางสังคม** โดยมุ่งส่งเสริมการจ้างงานพ่อแม่หรือญาติในกลุ่มแรงงานนอกระบบให้มีบทบาทในการดูแลเด็กผ่านความร่วมมือแบบหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน (Public-Private-People Partnership: 4P) พร้อมจัดให้มีระบบสนับสนุนการกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานสำหรับผู้ที่ยุติงานเพื่อเลี้ยงดูบุตร ควบคู่ไปกับการยกระดับชุมชนให้เป็นผู้ขับเคลื่อนและเชื่อมต่อระบบคุ้มครองเด็กและครอบครัวในระดับพื้นที่ (Local Social Policy Integrated Actor) โดยหน่วยงานระดับภูมิภาค และพื้นที่ เช่น อบต. หรือกองทุนสวัสดิการชุมชน สามารถจัดสรรงบประมาณได้โดยตรง
4. **ยกระดับศักยภาพของสถานศึกษาให้สามารถเตรียมพร้อมผู้เรียนให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและปรับรูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาที่ยืดหยุ่น** โดยการปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของครู และปรับรูปแบบการจัดสรรทรัพยากรทั้งที่เป็นและไม่เป็นตัวเงินให้สอดคล้องกับความจำเป็นเฉพาะที่แตกต่างกันของสถานศึกษา ซึ่งอาจบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยเน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งปรับปรุงแนวทางการตรวจประเมินหรือการนิเทศสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
5. **ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำงานได้ตามศักยภาพและความต้องการ** โดยส่งเสริมการรับกลับเข้าทำงานหรือทำงานต่อหลังเกษียณ (Re-employment) การฝึกงาน/ทดลองงานสำหรับวัยเกษียณ (Returnship) เพื่อส่งเสริมการจ้างงานที่ใช้ประสบการณ์และทักษะเฉพาะด้านของแรงงานสูงอายุที่มีทักษะและการศึกษาสูง เน้นแนวอาชีพใหม่และการฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติม (Transit to second career/job) และส่งเสริมงานที่ผู้สูงอายุสามารถเป็นเจ้าของธุรกิจ (Olderpreneur) ได้ พร้อมทั้งพัฒนาทักษะทั้งด้าน Hard Skills และ Soft Skills และหลักคิด (Mindset) โดยใช้แนวทางการส่งเสริมให้คนหลายรุ่นหลายวัยทำงานร่วมกัน (Intergenerational Approach) โดยการมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือกัน เพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น
6. **เร่งผลักดันความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาระบบ SME one ID อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้สามารถเป็นกลไกสำคัญในการบูรณาการความช่วยเหลือ SME ได้อย่างมีประสิทธิภาพ** โดยสร้างระบบจูงใจให้หน่วยงานที่มีฐานข้อมูลเกี่ยวข้องกับ SME เชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างกัน และร่วมเสนอมาตรการหรือโครงการช่วยเหลือที่หลากหลายเพื่อดึงดูดให้ SME เข้ามาจดทะเบียนในระบบ One ID เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงและส่งต่อความช่วยเหลือ SME ในด้านต่างๆ อย่างมีบูรณาการ ทั้งด้านการปรับโครงสร้างหนี้ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละขนาดและประเภทธุรกิจ และมาตรการสนับสนุนการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ด้านต่างๆ

7. **สร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อขยายการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงและเป็นธรรม** ทั้งในด้านการจัดการศึกษาในรูปแบบเรียนรู้ควบคู่สร้างรายได้เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงระบบการศึกษา ด้านการจัดบริการสุขภาพโดยเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม เช่น การสนับสนุนสถานที่ รองรับผู้ป่วย ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลให้มีคุณภาพและครอบคลุมทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่ยังประสบปัญหาสัญญาณไม่เสถียรและความเร็วอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอ
8. **ปรับเปลี่ยนระบบสวัสดิการทางสังคม จากการจัดสวัสดิการแบบแยกส่วนไปเป็นระบบที่มีเอกภาพภายใต้นโยบายภาพรวมเดียวกัน** เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรด้านสวัสดิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และเพียงพอ โดยอาจเริ่มจากการเปลี่ยนระบบบำนาญที่มีหลายระบบให้เป็นระบบเดียวที่มั่นคงและจ่ายโอนสิทธิได้ นอกจากนี้ ควรมุ่งยกระดับความคุ้มครองทางสังคมที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบนโยบายที่ส่งเสริมให้ภาคเอกชน กิจการเพื่อสังคม และภาคประชาสังคม เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการจัดสวัสดิการ เช่น การจ้างงานเชิงสังคมที่เหมาะสมกับศักยภาพผู้สูงอายุ ขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในรูปแบบ Caregiver และ Care Manager ที่ผู้สูงอายุสามารถเป็นผู้ให้บริการดูแลผู้สูงอายุด้วยกันและพัฒนาไปสู่การเป็นอาชีพได้ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีความสามารถในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการบริการ ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ
9. **เตรียมความพร้อมในการรองรับมาตรการเกี่ยวกับคาร์บอนภาคบังคับ** โดยผลักดันหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำของประเทศ เช่น ด้านการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นต้น และเร่งบังคับใช้พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดำเนินการแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ รวมถึงการออกมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐที่เหมาะสมและเพียงพอ ตลอดจนส่งเสริมการทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG Model Carbon Credit กฎหมายป้องกันการนำเข้าสินค้าที่มาจาก การตัดไม้ทำลายป่า (European Deforestation Regulation: EUDR) และมาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) ควบคู่กับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ทุกคนหันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการบริโภคที่ยั่งยืน อาทิ การลดการเผาซังข้าว/ตอซัง การกำจัดแมลงศัตรูพืชที่ถูกต้อง การลดปริมาณปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง และส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย รวมทั้งการแก้ปัญหา PM 2.5 การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปใช้ในการผลิตพลังงาน และเตรียมความพร้อมในประเด็น EUDR ซึ่งจะบังคับใช้ปลายปี 2569
10. **ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (National Adaptation Plan: NAP) ให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์และลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น** โดย (1) การบูรณาการงบประมาณและแผนระดับท้องถิ่น ด้วยการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดทำแผนปรับตัวรายพื้นที่ เพราะแต่ละจังหวัดเจอภัยต่างกัน และเร่งผลักดันกองทุนจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้เกิดผลบังคับใช้ตามกฎหมาย เพื่อให้มีงบประมาณที่คล่องตัวกว่าบิเยวียาปกติ (2) การใช้เทคโนโลยีและระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) พัฒนาฐานข้อมูลความเสี่ยงระดับตำบล (Climate Risk Map) เพื่อให้ประชาชนรู้ล่วงหน้าว่าจะเกิดเหตุภัยพิบัติในพื้นที่ที่ตนอยู่อาศัยเมื่อใด และที่สำคัญประชาชนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย/สะดวก (3) สนับสนุนให้มีระบบประกันภัยพิบัติหรือประกันภัยพิบัติที่เข้าถึงง่าย เพื่อลดภาระการเยียวยาของภาครัฐ และ (4) การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด

11. **จัดทำฐานข้อมูลเศรษฐกิจหมุนเวียนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงมูลค่าเพื่อสนับสนุนการจัดทำข้อมูลเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง** โดยจำแนกกิจกรรมของเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ชัดเจนตามมาตรฐานอุตสาหกรรมสากล (ISIC) เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียนทั่วประเทศ อีกทั้งเพื่อให้สามารถประเมินมูลค่าของเศรษฐกิจหมุนเวียน และนำข้อมูลไปส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายของประเทศได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยสำหรับการจัดการการประเมินมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของเศรษฐกิจหมุนเวียน เช่น ข้อมูลการบริโภควัสดุในประเทศ (Domestic Material Consumption: DMC) และดัชนีการหมุนเวียนวัสดุ (Material Circularity Index: MCI) ซึ่งสามารถนำมาใช้ประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนได้
 12. **เร่งพลิกโฉมโครงสร้างเชิงสถาบันของระบบราชการไทย เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล** โดย
 - 12.1 เร่งแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และสร้างความไว้วางใจให้กับทุกภาคส่วน โดยจัดระบบการตรวจสอบที่มีความโปร่งใส โดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการวิเคราะห์ วินิจฉัย กำกับ ควบคุม และตรวจสอบ เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
 - 12.2 ปรับบทบาทรัฐให้เน้นที่การเป็นผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) และผู้กำกับดูแล (Regulator) ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ (Operator) โดยเฉพาะในกิจกรรมที่ภาคเอกชนทำได้ดีกว่า เพื่อให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม คล่องตัว และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยกำหนดนโยบายและโครงสร้างที่ชัดเจนในการมีบทบาทในการกิจแต่ละประเภท รวมถึงการถ่ายโอนให้ภาคส่วนอื่นดำเนินการแทนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของบริการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม ความเสมอภาค ความโปร่งใส และการพร้อมรับการตรวจสอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและภาคส่วนอื่นๆ
 - 12.3 ปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน หรือที่ยังมีความซ้อนทับกันส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่คาบเกี่ยวหลายหน่วยงาน
 - 12.4 เร่งพัฒนาธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) เพื่อสร้างข้อมูลที่ดี สามารถบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มความสามารถในการตัดสินใจ และรักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดโครงสร้างและบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐานของข้อมูล และกระบวนการทำงานที่ชัดเจนสำหรับข้อมูลแต่ละส่วนงาน ตั้งแต่การสร้าง จัดเก็บ ประมวลผล แชร ไปจนถึงการทำลาย
 - 12.5 ขยายการบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ ผลักดันให้มี “City Data Platform” หรือ Smart City Cloud Infrastructure ที่ภาครัฐ/เอกชนใช้ร่วมกัน เพื่อลดต้นทุนโครงสร้างพื้นฐานซ้ำซ้อน รวมทั้งสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและ อบต.) ให้พัฒนาโครงการร่วมกับเอกชนผ่านรูปแบบ PPP (Public-Private Partnership) เพื่อเชื่อมโยงการใช้สิทธิประโยชน์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment) หรือ BOI กับการพัฒนาเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ
-

ภาคผนวก

ตารางตัวชี้วัดรายหมวดหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดผลการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศภายใต้หมวดหมายการพัฒนาทั้ง 13 หมวดหมาย ได้แก่

(1) ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (2) ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน (3) ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก (4) ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง (5) ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค (6) ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน (7) ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ (8) ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เดิบดีได้อย่างยั่งยืน (9) ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม (10) ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ (11) ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (12) ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และ (13) ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

โดยมีผลการพัฒนาตามเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ดังนี้

หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. มูลค่าเพิ่มของ สินค้าเกษตร และเกษตร แปรรูปสูงขึ้น	ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศสาขาเกษตร เดิบท ร้อยละ 4.5 ต่อปี ¹	6.1	-1.0	-3.2	2.2	2.4	2.0	-1.1
	2. รายได้สุทธิต่อ ครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า 537,000 บาทต่อ ครัวเรือน เมื่อสิ้นสุดแผน	247,150	269,448	285,453	288,459	294,159	302,552	308,294
	3. พื้นที่เกษตร อินทรีย์ เพิ่มขึ้นเป็น 2.0 ล้านไร่ และพื้นที่ เกษตรที่ได้รับการ รับรองตามหลัก ปฏิบัติทางการ เกษตรที่ดีเพิ่ม เป็น 2.5 ล้านไร่ เมื่อสิ้นสุดแผน	พื้นที่เกษตร อินทรีย์ 319,914	พื้นที่เกษตร อินทรีย์ 608,006	พื้นที่เกษตร อินทรีย์ 915,280	พื้นที่เกษตร อินทรีย์ 1,348,155	พื้นที่เกษตร อินทรีย์ 1,403,441	อยู่ระหว่าง ประมวลผล ข้อมูล	อยู่ระหว่าง ประมวลผล ข้อมูล
		พื้นที่เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 724,252	พื้นที่เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 847,303	พื้นที่เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,382,369	พื้นที่เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,680,002	พื้นที่เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,818,743	พื้นที่เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 1,947,636.39	พื้นที่เกษตร GAP (เฉพาะพืช) 2,047,057.01 ²
2. การพัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานและ ระบบบริหาร จัดการ เพื่อ คุณภาพ ความมั่นคง ทางอาหาร และความ ยั่งยืนของภาค การเกษตร	4. พื้นที่เพาะปลูก พืชที่ไม่เหมาะสม ลดลงร้อยละ 10 เมื่อสิ้นสุดแผน (พ.ศ. 2566- 2570)	165,245 ไร่ คงเหลือ 44,052,357	103,759 ไร่ คงเหลือ 43,948,598	133,758 ไร่ คงเหลือ 43,814,840	98,305 ไร่ คงเหลือ 43,716,535	81,677 ไร่ คงเหลือ 43,634,858	74,657 ไร่ คงเหลือ 43,560,201 (ลดลงร้อยละ 0.17)	71,255 ไร่ คงเหลือ 43,488,946 (ลดลงร้อยละ 0.16)
	5. ภาคเกษตรมี ผลิตภาพ การผลิตรวม เฉลี่ยร้อยละ 1.5 เมื่อสิ้นสุดแผน	3.14	-1.78	-2.32	1.30	1.30	0.77	-

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	6. มีตลาดกลางสินค้าเกษตรภูมิภาคในภาคเหนือ 2 แห่ง ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ 2 แห่ง ภาคใต้ 2 แห่ง ภาคกลาง 1 แห่ง ภาคตะวันออก 1 แห่ง เมื่อสิ้นสุดแผน	-	-	-	-	-	-	-
	7. น้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำทั้งประเทศมีปริมาณอย่างน้อย 40,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี เมื่อสิ้นสุดแผน	48,063.62	29,354.39	27,438.43	45,608.31	54,053.93	40,982.41	47,222.71
	8. ระบบชลประทานมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 เมื่อสิ้นสุดแผน	60	61	61	63	64	65	63
	9. เกิดการใช้น้ำซ้ำในพื้นที่เกษตรนอก เขตชลประทาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ เมื่อสิ้นสุดแผน	-	-	-	-	-	-	-
	10. มีพื้นที่ที่สามารถลดความเสี่ยงภัยน้ำท่วม-น้ำแล้ง และเกิดระบบจัดการน้ำชุมชนจำนวนไม่น้อยกว่า 4,000 ตำบล เมื่อสิ้นสุดแผน	-	-	-	-	-	-	-

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
3. การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม	11. จำนวนสหกรณ์ภาคเกษตรในชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งสหกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 18 เมื่อสิ้นสุดแผน	-	-	-	-	-	14.80	16.82
	12. จำนวนกลุ่มเกษตรกรในชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 6 เมื่อสิ้นสุดแผน	-	-	-	-	-	0.44	0.76
	13. จำนวนวิสาหกิจชุมชนในระดับดี ตามเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 35 เมื่อสิ้นสุดแผน	30.85	29.95	25.59	26.44	35.84	35.84	37.24
	14. ผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มขึ้นปีละ 4,000 ราย	-	-	78	-	6,124	5,614	อยู่ระหว่างประมวลผลข้อมูล

หมายเหตุ : ¹ พิจารณาเฉพาะผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร ไม่รวมมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ

² ข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 256

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น	1.	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ลดลง	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น
	- นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายต่อวันเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี	ร้อยละ 4.34 คชจ./วัน 2,526.30บาท	ร้อยละ 1.51 คชจ./วัน 2,564.47บาท	ร้อยละ 10.64 คชจ./วัน 2,291.53บาท	ร้อยละ 10.51 คชจ./วัน 2,050.71บาท	ร้อยละ 8.27 คชจ./วัน 2,220.29บาท	ร้อยละ 13.90 คชจ./วัน 2,528.83 บาท	ร้อยละ 2.94 คชจ./วัน 2,603.08 บาท
	- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายต่อวันเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี	ลดลง ร้อยละ 2.12 คชจ./วัน 5,289.72 บาท	ลดลง ร้อยละ 2.22 คชจ./วัน 5,172.29 บาท	ลดลง ร้อยละ 27.72 คชจ./วัน 3,738.38 บาท	ลดลง ร้อยละ 38.19 คชจ./วัน 2,310.59 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 51.93 คชจ./วัน 3,510.51 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.63 คชจ./วัน 4,129.27 บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.94 คชจ./วัน 4,828.61 บาท
	2. อันดับดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวดีขึ้น โดยมีอันดับรวมไม่เกินอันดับที่ 25		อันดับ 41		อันดับ 35		N/A	อันดับ 47
	- ด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยไม่เกินอันดับที่ 50		อันดับ 88		อันดับ 86		N/A	อันดับ 102
	- ด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมไม่เกินอันดับที่ 50		อันดับ 60		อันดับ 69		N/A	อันดับ 70
	- ด้านสุขภาพและสุขอนามัยไม่เกินอันดับที่ 50		อันดับ 79		อันดับ 78		N/A	อันดับ 79

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	- ด้านทรัพยากรทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไม่เกินอันดับที่ 25		อันดับ 38		อันดับ 30		N/A	อันดับ 26
	3. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 0.05 คะแนนต่อปี							
	- นักท่องเที่ยวชาวไทย	เพิ่มขึ้น 0.03 คะแนน (4.27 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.02 คะแนน (4.29 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.04 คะแนน (4.33 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.14 คะแนน (4.47 คะแนน)	ลดลง 0.01 คะแนน (4.46 คะแนน)	ลดลง 0.05 คะแนน (4.41 คะแนน)	ลดลง 0.19 คะแนน (4.22 คะแนน)
	- นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	เท่ากับ ปีที่ผ่านมา (4.45 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.05 คะแนน (4.50 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.12 คะแนน (4.62 คะแนน) (ม.ค. - มิ.ย.)	ไม่มีกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจาก สถานการณ์ Covid19	เพิ่มขึ้น 0.03 คะแนน เทียบกับปี 2563 (4.65 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.16 คะแนน (4.81 คะแนน)	เพิ่มขึ้น 0.05 คะแนน (4.86 คะแนน)
	4. จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเดินทางซ้ำ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.58 จำนวน 24,870,495 คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.44 จำนวน 26,222,956 คน	ลดลง ร้อยละ 82.05 จำนวน 4,706,946 คน	ลดลง ร้อยละ 90.82 จำนวน 431,944 คน	เพิ่มขึ้นร้อยละ 2,058.28 จำนวน 9,322,580 คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 117.38 จำนวน 20,265,596 คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.94 จำนวน 23,090,814 คน
2. การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น	5.รายได้จากการท่องเที่ยวเมืองท่องเที่ยวรองเฉลี่ยทุกเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 10	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 48.04 รายได้ 258,257.67 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.61 รายได้ 270,168.87 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 40.70 รายได้ 160,213.65 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 50.04 รายได้ 80,038.90 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 99.14 รายได้ 159,391.52 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 76.07 รายได้ 280,641.73 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.23 รายได้ 343,024.04 ลบ.

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	ต่อปี (ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ของเมืองรองทั้งหมด)							
	6. รายได้จากนักท่องเที่ยวชาว ไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.26 รายได้ 1,071,342 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.97 รายได้ 1,081,759 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 53.90 รายได้ 498,738 ลบ.	ลดลง ร้อยละ 49.04 รายได้ 254,159 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 182.07 รายได้ 716,896 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 42.98 รายได้ 1,025,044 ลบ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.56 รายได้ 1,112,787 ลบ.
	7. มีชุมชนที่เป็นวิสาหกิจเพื่อ สังคมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 50 ชุมชน	ร้อยละ 6.5 จำนวน 240 ชุมชน	ร้อยละ 6.5 จำนวน 240 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน	N/A จำนวน 0 ชุมชน
3. การท่องเที่ยวไทยต้องมีการ บริหารจัดการอย่างยั่งยืนใน ทุกมิติ	8. ผู้ประกอบการและแหล่ง ท่องเที่ยวได้รับมาตรฐาน การท่องเที่ยวไทย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี		ลดลง ร้อยละ 58.80	ลดลง ร้อยละ 6.06 (1,133 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.14 (1,024 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 31.30 (1,401 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.30 (1,567 ราย)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 53.03 (1,567 ราย)
	9. ชุมชนท่องเที่ยวได้รับ มาตรฐานการท่องเที่ยว โดยชุมชน เพิ่มขึ้นไม่น้อย กว่า ปีละ 50 ชุมชน		เพิ่มขึ้น 19 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 58 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 35 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 50 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 13 ชุมชน	เพิ่มขึ้น 63 ชุมชน

หมวดหมู่ที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. การสร้างอุปสงค์ของรถยนต์ไฟฟ้าประเภทต่างๆ เพื่อการใช้ในประเทศและส่งออก	1. ปริมาณการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า (ยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ซึ่งหมายถึงจำนวนจดทะเบียนรถยนต์ใหม่ ประกอบด้วยรถยนต์ประเภทยานยนต์ไฟฟ้า พลังงานแบตเตอรี่ และยานยนต์ไฟฟ้าเซลล์เชื้อเพลิง) จำนวน 282,240 คัน คิดเป็นร้อยละ 26 ของยานยนต์ทั้งหมด ภายในปี 2570	57 คัน	651 คัน	1,278 คัน	1,956 คัน	9,614 คัน	75,932 คัน	68,627 คัน
	2. ปริมาณการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า (ยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์) จำนวน 380,250 คัน คิดเป็นร้อยละ 17 ของยานยนต์ทั้งหมด ภายในปี 2570					132 คัน	181 คัน	23,473 คัน
	3. ปริมาณรถยนต์ที่ได้ปรับเปลี่ยนเป็นยานยนต์ไฟฟ้า ดัดแปลงเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 40,000 คัน ภายในปี 2570	1	2	6	7	37	36	58
	4. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกยานยนต์ไฟฟ้า เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี หรืออัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้าของไทยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี						เพิ่มขึ้น ร้อยละ 168.00 เมื่อเทียบกับปี 2565	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
2. ผู้ประกอบการเดิมสามารถปรับตัวไปสู่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้า และมีการลงทุนเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญภายในประเทศ	5. อุตสาหกรรมยานยนต์ไทยเป็นฐานการผลิตอันดับ 1 ในอาเซียนและอยู่อันดับ 1 ใน 10 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และอันดับ 11 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และอันดับ 11 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และอันดับ 11 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และอันดับ 10 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และอันดับ 10 ของโลก	อันดับ 1 ของอาเซียน และอันดับ 10 ของโลก	N/A
	6. มูลค่าส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนรวมไม่น้อยกว่า 130,000 ล้านบาท ภายในปี 2570	37,382.8 ล้านบาท	41,236.7 ล้านบาท	48,937.3 ล้านบาท	56,060.3 ล้านบาท	88,834.8 ล้านบาท	113,930.3 ล้านบาท	
	7. จำนวนผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานของยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 14 ราย และเกิดการลงทุนเทคโนโลยีสำคัญของยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยภายในปี 2570	11 ราย	9 ราย	10 ราย	7 ราย	13 ราย	41 ราย	38 ราย
	8. สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการเดิมที่สามารถปรับเปลี่ยนธุรกิจไปสู่ธุรกิจใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี 2570							N/A
	9. จำนวนแรงงานเดิมที่ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านยานยนต์ไฟฟ้าและเข้ามาเป็นแรงงานในอุตสาหกรรมใหม่เพิ่มขึ้น 5,000 คน ภายในปี 2570					152,527 คน	244,647 คน	333,467 คน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
3. การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ	10.มูลค่าการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี ¹	เพิ่มขึ้นร้อยละ 344.95	ลดลงร้อยละ 42.39	เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.07	เพิ่มขึ้นร้อยละ 2590.6 ²	เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.69	เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.30	N/A
	11.แรงงานที่ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านยานยนต์ไฟฟ้ามีจำนวนไม่น้อยกว่า 30,000 คน ภายในปี 2570						244,713 คน	247,588 คน
	12.จำนวนสถานีอัดประจุไฟฟ้าสาธารณะ/หัวจ่ายชาร์จเร็ว เพิ่มขึ้น 5,000 หัวจ่าย ภายในปี 2570				2,285 หัวจ่าย	2,572 หัวจ่าย	9,694 หัวจ่าย	10,723 หัวจ่าย
	13.จำนวนมาตรฐานด้านคุณสมบัติและความปลอดภัยของชิ้นส่วนหลักทั้งหมดของยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 15 ฉบับต่อปี					เพิ่มขึ้น 29 ฉบับเมื่อเทียบกับปี 2564	เพิ่มขึ้น 16 ฉบับเมื่อเทียบกับปี 2565	N/A
	14.มลพิษทางอากาศ (ฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน) และปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคคมนาคมขนส่ง ลดลงร้อยละ 4 ต่อปี	เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 1.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน	ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 4.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน	ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 7.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน	ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 7.4 เมื่อเทียบกับปีก่อน	เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 14.9 เมื่อเทียบกับปี 2564	เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับปี 2565	เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปี 2566

¹ เป็นข้อมูลที่มาจากการอนุมัติโครงการเฉพาะที่ สวช. มี อาจยังไม่ครอบคลุมมูลค่าทั้งหมดที่อาจขอรับการลงทุนด้านการวิจัยจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น สกสว.

² เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูลจากภาคเอกชน จึงทำให้ตัวเลขเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ	1. สัดส่วนมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการสุขภาพต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 1.7	1.23	1.30	1.47	1.47	1.47	1.47	ข้อมูลปี 2567 จะเผยแพร่ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2569
2. องค์กรความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพเอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางสุขภาพ	2. มูลค่าการนำเข้าครุภัณฑ์ทางการแพทย์ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (20,000 ล้านบาท) เมื่อสิ้นสุดแผน	138,158.39 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 1,369.90 ล้านบาท (ร้อยละ 1) จากปี ก่อนหน้า	140,164.07 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 2,005.68 ล้านบาท (ร้อยละ 1.45) จากปี ก่อนหน้า	125,146.52 ล้านบาท (ลดลง) 15,017.55 ล้านบาท (ร้อยละ 10.71) จากปี ก่อนหน้า	150,566.59 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 25,420.07 ล้านบาท (ร้อยละ 20.31) จากปี ก่อนหน้า	198,885.80 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 48,319.21 ล้านบาท (ร้อยละ 32.09) จากปี ก่อนหน้า (และเพิ่มขึ้น 62,097.31 ล้านบาท (ร้อยละ 45.4) จากปี 2560)	194,631.75 ล้านบาท ³ (ลดลง) 4,300 ล้านบาท (ร้อยละ 2.16) จากปี ก่อนหน้า	201,724.55 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น) 7,092.80 ล้านบาท (ร้อยละ 3.64) จากปี ก่อนหน้า
3. ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ	3. สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของครัวเรือนต่อค่าใช้จ่ายสุขภาพทั้งหมดไม่เกินร้อยละ 12	ร้อยละ 10.07	ร้อยละ 8.65	ร้อยละ 10.48	ร้อยละ ⁴ 9.14	ร้อยละ ⁵ 9.37	-	-
4. ระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพมีความพร้อมรองรับภัยคุกคามสุขภาพ	4. การประเมินผลสมรรถนะหลักในการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศทุกตัวชี้วัดมีค่าไม่ต่ำกว่า 4	-	-	-	-	4.25 มี 2 ตัวชี้วัดที่ต่ำกว่า 4 ⁶	- (ประเมินทุก 5 ปี)	

³ ข้อมูลจากรายงานสินค้านำเข้าสำคัญของไทยตามโครงสร้างสินค้านำเข้าโลก รายการเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ จากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

⁴ ข้อมูลจากบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2563 - 2564 จัดทำโดยมูลนิธิเพื่อการพัฒนาสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข เผยแพร่เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2566/โดยมีรอบการจัดเก็บรายปี แต่ใช้ข้อมูลย้อนหลังประมาณ 1 - 2 ปี ทั้งนี้ การจัดทำข้อมูลจากบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติขึ้นอยู่กับกรอบการสนับสนุนทรัพยากรในการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำรายงานดังกล่าว

⁵ ข้อมูลจากบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2563 - 2564 จัดทำโดยมูลนิธิเพื่อการพัฒนาสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข เผยแพร่เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2566/โดยมีรอบการจัดเก็บรายปี แต่ใช้ข้อมูลย้อนหลังประมาณ 1 - 2 ปี ทั้งนี้ การจัดทำข้อมูลจากบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติขึ้นอยู่กับกรอบการสนับสนุนทรัพยากรในการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำรายงานดังกล่าว

⁶ ตัวชี้วัดทั้งหมด 56 ตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดที่ได้คะแนนระดับ 5 มี 16 ตัว/คะแนนระดับ 4 มี 38 ตัว/คะแนนระดับ 3 มี 2 ตัว

หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. ไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุนในภูมิภาค	1. อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ (โดยสถาบันนานาชาติเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการ) มีอันดับดีขึ้น	10	8	14	21	34	16	5
2. ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค (มีตัวชี้วัดร่วมเป้าหมายระดับหมายเหตุที่ 1 และ 2)	2.1 มูลค่าการลงทุนรวมในประเทศขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6 ต่อปี หรือ	3.9	2.0	-4.7	3.1	2.2	1.2	0.0
	2.2 สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 27 ต่อปี	25.22	23.81	23.76	28.67	27.86	22.46	21.57
	3.1 มูลค่าการส่งออกของไทยกับประเทศทั่วโลกขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี	1.27	-5.92	-5.83	19.29	16.20	-1.30	7.34
	3.2 สัดส่วนการเติบโตของปริมาณการส่งออกสินค้าของไทยต่อการเติบโตของปริมาณการส่งออกสินค้าของโลกเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ต่อปี	1.12	-16.34	1.06	1.53	1.51	-24.36	เผยแพร่ข้อมูลในช่วงปลายปี 2568
3. ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค	4. ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยอยู่ในอันดับไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 25 หรือคะแนนไม่ต่ำกว่า 3.60	32 (3.41)	N/A	N/A	N/A	N/A	34 (3.5)	N/A
	5. สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศน้อยกว่าร้อยละ 11	13.4	13.4	13.9	14.0	14.0	14.1	เผยแพร่ข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน 2568

หมายเหตุที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	1.1 สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ภายในปี 2570	10.78	12.12	11.7	12.66	12.88	12.83	13.13
	1.2 มีกระดานข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐที่สามารถติดตามจำนวนธุรกรรมงานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลได้ภายในปี 2566 และงานบริการประชาชนของภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลทั้งหมดในปี 2570	NA	NA	NA	NA	NA	มีงานบริการภาครัฐรวม 3,830 งาน สามารถพัฒนาเป็น e-Service 2,420 งาน โดยเป็นงานที่เป็น e-Service แล้ว 1,421 งาน อยู่ระหว่างดำเนินการ 999 งาน	ปัจจุบันมีงานบริการภาครัฐรวม 4,628 งาน สามารถพัฒนาเป็น e-Service 3,504 งาน โดยเป็นงานที่เป็น e-Service แล้ว 2,701 งาน อยู่ระหว่างดำเนินการ 803 งาน
	1.3 มูลค่าของค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาด้านนวัตกรรมเพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อยร้อยละ 5 ของปีฐานภายในปี 2570	1.11	1.14	1.33	1.21	2.99	16.5	
	1.4 มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่สามารถเข้าถึงและพร้อมใช้แก่ประชาชน โดยครอบคลุมพื้นที่ทุกหมู่บ้าน พื้นที่ชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยว (ร้อยละต่อจำนวนประชากร)	13.84	15.19	17.31	18.77	19.01	15.75	16.18
2. การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น	2.1 สัดส่วนการส่งออกในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะในประเทศคิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดภายในปี 2570 (ร้อยละ)	NA	NA	NA	47	50	55	54.3

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	2.2 มีบุคลากรที่มีทักษะด้าน “ผู้บูรณาการระบบอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ” เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะจำนวน 400,000 ราย ภายในปี 2570	NA	NA	NA	NA	NA	NA	N/A
3. อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น	3.1 จำนวนผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขนาดใหญ่มูลงทุนในไทยของโลกลงทุนในประเทศไทยอย่างน้อย 3 ราย ภายในปี 2570	NA	NA	NA	NA	5	NA	4
	3.2 จำนวนสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6,000 แห่ง ในปี 2570 โดย 1 ใน 3 เป็นผู้ประกอบการที่ย้ายมาจากต่างประเทศ (ราย)	NA	NA	NA	NA	NA	1,000	2,100
	3.3 มีแรงงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางดิจิทัล (ระดับ 4) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6 ของจำนวนประชากรไทยภายในปี 2570	NA	NA	1	NA	NA	NA	N/A
	3.4 มีจุดเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลจราจรอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศที่ทำให้บริการดิจิทัลของไทยสามารถแข่งขันได้ภายในปี 2570	10	10	10	11	11	11	12

ที่มา: จากการรวบรวมข้อมูลของ กคพ.

หมายเหตุที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้	1.1 สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคม (มาตรา 33) ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20	NA	9.4	9.4	9.5	9.9	9.8	10.5
	1.2 สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40	22.9	23.7	24.1	25.1	26.2	27.1	28.1
	1.3 สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5 ในปี 2570	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	1.4 สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนพาณิชย์ต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ในปี 2570	5.6	5.0	4.5	5.3	5.2	4.4	4.2
	2.1 มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุน ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 12 ต่อปี (ร้อยละ)	N/A	N/A	1,231.1	479.1	215.6	37.3	(-13.48)
	2.2 สัดส่วนการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570 (ร้อยละ)	65.1	65.5	47.7	47.8	46.1	44.5	
	3.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านกฎระเบียบทางการค้า ไม่เกินอันดับที่ 40 ในปี 2570	45	39	49	46	52	50	44

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	3.2 มีการออกกฎหมาย ลำดับรองภายใต้ พระราชบัญญัติการแข่งขัน ทางการค้า พ.ศ.2560 จำนวนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2 ฉบับต่อปี (ฉบับ)	12	3	4	2	2	0	2 ⁷
	3.3 จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ พิจารณาแล้วเสร็จต่อจำนวน เรื่องที่มีการร้องเรียนรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80-90 ต่อปี (ร้อยละ)	100	100	96.6	95.8	79.4	93.3	63.5 ⁸
	4. ระบบฐานข้อมูลวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมที่ รัฐบาลและผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมใช้ได้ เป็นปัจจุบัน และทั่วถึง (จำนวนหน่วยงานที่มีการ เชื่อมโยงข้อมูลกับ สสว. (หน่วยงาน) (จำนวนสะสม))	4	4	5	5	7	7	7
2. วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม มีศักยภาพสูงใน การค้าเน้นธุรกิจสามารถ ยกระดับและปรับตัวเข้าสู่ การแข่งขันใหม่	1.1 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศของวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศ เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 40	34.5	35.1	34.2	34.5	35.1	35.2	35.2
	1.2 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของ วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม ต่อการส่งออกทั้ง ประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ในปี 2570	12.5	13.3	11.7	12.0	10.6	11.4	11.3
	2.1 สัดส่วนมูลค่าพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ของ วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อมูลค่าพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ	85.0	10.8	29.3	-32.1	-2.8	2.9	2.8

⁷ กฎหมายลำดับรอง 2 ฉบับ ได้แก่

- ระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือผู้ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ ซึ่งถูกฟ้องร้องหรือถูกดำเนินคดี หรือเป็นพยาน อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ศ. 2567
- ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยเงินค่าปรับ พ.ศ. 2567

⁸ จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ดำเนินการแล้วเสร็จ 33 เรื่อง จากทั้งหมด 52 เรื่อง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	เพิ่มขึ้นจากปีฐาน (ปี 2565) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ในปี 2570							
	3.1 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นผู้ส่งออก รายใหม่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2,000 รายต่อปี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	● Proxy ของข้อ 3.1 จำนวน SME ผู้ส่งออกในแต่ละปี	N/A	N/A	N/A	N/A (21,932)	-227 (21,705)	724 (22,429)	N/A
	4.1 ส่วนแบ่งตลาด ภายในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25 ภายในปี 2570	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
	● Proxy ของข้อ 4.1 รายได้รวมของ SME (ล้านบาท)	N/A	N/A	N/A	47,776,294	57,276,771	59,830,562	N/A
	5.1 มูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี (ร้อยละ)	N/A	N/A	N/A	N/A	-11.7	15.8	30.1
	6.1 มูลค่าการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ต่อปี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
3. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ	11. จำนวนสตาร์ทอัพ ซีรีส์ซี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็น 20 ราย ในปี 2570 (ราย)	2	6	5	2	5	3	2
	12. จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ต่อปี (ร้อยละ)	N/A	N/A	-81.7	52.4	43.8	-6.5	48.8

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12						ผลการพัฒนาแผนฯ 13		หมายเหตุ
		2560	2561	2562	2563	2564	2565r	2566p	2567	
1.การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น	1.1 อัตราการเติบโตของรายได้ต่อประชากรในภาคเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าอัตราภาคเติบโตของรายได้ต่อประชากรของประเทศ (ร้อยละ)									- ข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per capita) ปีล่าสุด คือ ปี 2566 - ตัวชี้วัดจะพิจารณาภาคที่มีผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว ในปี 2566 ที่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคกลาง
	- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-0.3	-1.1	-1.7	9.6	2.0	-1.6	-0.8		
	- ภาคเหนือ	-0.8	1.4	0.1	2.6	-1.3	-1.1	2.0		
	- ภาคใต้	-1.7	-4.0	0.7	-4.8	-3.7	1.6	-0.8		
	- ภาคตะวันออก	1.9	-0.8	-2.8	-5.7	5.0	1.9	-6.5		
	- ภาคตะวันตก	-0.8	0.6	-0.4	1.1	0.3	4.5	-4.3		
	- ภาคกลาง	-3.1	-1.1	-3.3	3.7	2.7	-5.2	-5.0		
	- กรุงเทพฯและปริมณฑล	-1.5	-0.1	0.7	-0.6	-2.6	-1.2	2.5		
	1.2 มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ประเด็น 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ (หน่วย: ล้านบาท)	219,731	327,344	374,281	240,494	212,349	236,116	253,070	371,351	
		*มูลค่าการลงทุนรวม EEC ระเบียงฯ 4 ภาค และเขตฯ ชายแดน						287,052	430,027	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12						ผลการพัฒนาแผนฯ 13		หมายเหตุ
		2560	2561	2562	2563	2564	2565r	2566p	2567	
	- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนจาก BOI) (หน่วย: ล้านบาท)	214,398	324,967	368,278	231,020	195,682	221,650	232,735	350,807	- ค่าเป้าหมายมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท
	- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC) (มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนจาก BOI) (หน่วย: ล้านบาท)	-	-	-	5,678	12,733	6,500	13,781	12,457	- ค่าเป้าหมายมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท
		*นอกจากนี้ พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค (ระยองฯ ภาคเหนือ ระยองฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยองฯ ภาคกลาง – ตะวันตก และระยองฯ ภาคใต้) มีมูลค่าการลงทุนซึ่งประกอบด้วย มูลค่าการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI ตามประกาศ กกท. ที่ 18/2565 (มีผลตั้งแต่ 3 ม.ค. 2566) และดำเนินการลงทุนแล้ว และมูลค่าทุนจดทะเบียนของธุรกิจจัดตั้งใหม่ในพื้นที่ระยองฯ 4 ภาค						47,763	71,133	- ค่าเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท
	- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 1. มูลค่าการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และดำเนินการลงทุนแล้ว	5,333.94	2,377.79	6,003.21	3,796.91	3,934.56	7,966.57	6,553.74	8,087.39	- ค่าเป้าหมายมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท

[illegible]

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12						ผลการพัฒนาแผนฯ 13		หมายเหตุ
		2560	2561	2562	2563	2564	2565r	2566p	2567	
2. ความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ลดลง	2.1 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคต่ำกว่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของประเทศ - ภาคเหนือ - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ภาคกลาง - ภาคใต้ - กรุงเทพมหานคร	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาค เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย						-0.042		- ข้อมูลสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้จัดทำทุก 2 ปี - ข้อมูลสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ ปีล่าสุดคือ ปี 2566
		-0.038		-0.018		-0.026		-0.042		
		-0.005		0.003		-0.007		-0.047		
		-0.051		-0.042		-0.044		-0.012		
		-0.003		0.015		0.004		-0.009		
								0.010		
		-0.048		-0.090		-0.055				
	2.2 สัดส่วนผู้มีงานทำในแต่ละภาคเพิ่มสูงกว่าปี 2563 ยกเว้น กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนผู้มีงานทำไม่เกินร้อยละ 13 ของผู้มีงานทำทั้งหมด - ภาคเหนือ - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ภาคกลาง - ภาคใต้ - กรุงเทพมหานคร	สัดส่วนผู้มีงานทำในแต่ละภาค เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย (ปีฐาน)						-0.566	-0.735	- ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ
					16.11	-0.001	-0.441	-0.566	-0.735	
					24.83	-0.205	-0.992	-1.181	-1.586	
					31.43	0.197	1.320	1.681	2.203	
					13.60	-0.119	-0.244	-0.227	-0.264	
					14.03	1.157	1.387	1.323	1.412	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12						ผลการพัฒนาแผนฯ 13		หมายเหตุ
		2560	2561	2562	2563	2564	2565r	2566p	2567	
3.การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง	3.1 เมืองอัจฉริยะมีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า 105 พื้นที่ ภายในปี 2570					15	30	36	36	- ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) - ผลการพัฒนาศู แสดงข้อมูลเมืองสะสม - ปี พ.ศ. 2567 อยู่ระหว่างการศึกษากรอบมาตรฐานสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะ ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
	3.2 เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนมีจำนวนมากขึ้น							จะดำเนินการเผยแพร่ดัชนีชี้วัดเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนของเมืองระดับเทศบาลนคร ประมาณเดือนตุลาคม 2568		

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12						ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1.ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม	1. ทุกครัวเรือนที่ถูกคัดกรองว่ามีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นในปี 2564 สามารถหลุดพ้นจากสถานะการมีแนวโน้มเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นได้ภายในปี 2570			จำนวนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น 512,600 ครัวเรือน			จำนวนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น 597,248 ครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น 200,138 ครัวเรือน	อยู่ระหว่างการขอข้อมูลเพื่อประกอบการคำนวณ
	2. อัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับ (ANER) ของเด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น (ใช้ครัวเรือนยากจนเป็น Proxy Indicator หา ANER ในการประมาณค่าแทน) - ม.ต้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 100 - ม.ปลายหรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70		59.0 37.9	62.4 41.2	63.6 44.4	66.3 50.7	68.2 50.4	68.6 41.5	67.6 45.2

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12						ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	3. เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นเติบโตไปเป็นแรงงานที่มีทักษะหรือสำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่า เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 (ใช้ครัวเรือนยากจนที่สำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่า เป็นProxy)	(35,648 คน)	27.48 (45,443 คน)	-23.86 (34,601 คน)	-45.12 (18,989 คน)	67.15 (31,740 คน)	2.76 (32,617 คน)	-67.84 (10,490 คน)	160.75 (27,353 คน)
	4. สัดส่วนเด็กปฐมวัยในครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีปัญหาพัฒนาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ลดลงร้อยละ 20		อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล						
2.คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	5. ดัชนีรวมของความคุ้มครองทางสังคมมีค่าไม่ต่ำกว่า 100 โดยมีตัวชี้วัดย่อยดังนี้								
	5.2 สัดส่วนแรงงานในระบบประกันสังคมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60		41.62	43.42	42.63	59.63	61.14	61.75	62.33

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12						ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	5.3 จำนวนผู้ที่อยู่ในระบบการออมเพื่อการเกษียณภาคสมัครใจที่ภาครัฐจ่ายสมทบ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 100				2.63	2.60	2.34	2.37	5.27
	5.4 แรงงานที่อยู่ภายใต้การจ้างงานทุกประเภท ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายแรงงาน							อยู่ระหว่างการเปิดให้ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นต่อพรบ.ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. ...	
	5.5 สัดส่วนผู้สูงอายุที่ยากจนไม่เกินร้อยละ 4		10.83	7.20	8.30	6.78	6.50	3.61	5.68
	5.6 สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าถึงบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติเพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70			92.46	89.42	95.49	93.44	96.20	96.75

หมายเหตุที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียนเพิ่มขึ้นสามารถสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ในปี 2570	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	2. การบริโภควัสดุในประเทศ มีปริมาณลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ในปี 2570 (Domestic Material Consumption: DMC)	607 ล้านตัน	580 ล้านตัน	586 ล้านตัน	N/A	N/A	N/A	N/A
	3. ดัชนีการหมุนเวียนวัสดุสำหรับผลิตภัณฑ์เป้าหมาย (พลาสติก วัสดุก่อสร้าง เกษตรอาหาร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.การอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	4. คะแนนดัชนีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมดีขึ้นติดอันดับ 1 ใน 3 ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีคะแนนไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ในปี 2570	49.88	N/A	45.4	N/A	38.1	N/A	45.70

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	5. พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยเป็นป่าไม้ ธรรมชาติ ร้อยละ 33 และ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ เพื่อการใช้ ประโยชน์ ร้อยละ 12 ของพื้นที่ ประเทศภายในปี 2570 - พื้นที่ป่าไม้ ธรรมชาติ (ร้อยละ) - พื้นที่ป่าไม้ เศรษฐกิจเพื่อ การใช้ประโยชน์	พื้นที่ป่าตาม นิยามของ กรมป่าไม้ ร้อยละ 31.68 N/A	พื้นที่ป่าตาม นิยามของ กรมป่าไม้ ร้อยละ 31.68 N/A	พื้นที่ป่าตาม นิยามของ กรมป่าไม้ ร้อยละ 31.64 N/A	พื้นที่ป่าตาม นิยามของ กรมป่าไม้ ร้อยละ 31.59 N/A	พื้นที่ป่าตาม นิยามของ กรมป่าไม้ ร้อยละ 31.57 N/A	พื้นที่ป่าตาม นิยามของ กรมป่าไม้ ร้อยละ 31.47 N/A	พื้นที่ป่าตาม นิยามของ กรมป่าไม้ ร้อยละ 31.46 N/A
3.การสร้างสังคม คาร์บอนต่ำและ ยั่งยืน	6. สัดส่วนของการใช้ พลังงานทดแทนต่อ ปริมาณการใช้ พลังงานขั้นสุดท้าย เพิ่มขึ้น มีสัดส่วน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 24 ในปี 2570	ร้อยละ 15.48	ร้อยละ 16.49	ร้อยละ 15.51	ร้อยละ 14.49	ร้อยละ 14.06	ร้อยละ 14.62	ร้อยละ 14.25
	7. การนำขยะกลับมา ใช้ประโยชน์ใหม่ เพิ่มขึ้น โดยมีอัตรา การนำขยะกลับมา ใช้ใหม่ของประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของปริมาณ ขยะที่นำกลับมาใช้ ใหม่ได้ ภายในปี 2570	ร้อยละ 34.94	ร้อยละ 43.61	ร้อยละ 32.95	ร้อยละ 31.59	ร้อยละ 34.24	ร้อยละ 34.55	ร้อยละ 38.64
	8. ปริมาณขยะต่อหัว ในปี 2570 ลดลง จากปี 2560 ร้อยละ 10	เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.77 เมื่อเทียบกับ ปี 2560 (1.15 กิโลกรัม/ คน/วัน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.42 เมื่อเทียบกับ ปี 2560 (1.18 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 7.08 เมื่อ เทียบกับ ปี 2560 (1.05 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 8.85 เมื่อ เทียบกับ ปี 2560 (1.03 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 5.31 เมื่อ เทียบกับ ปี 2560 (1.07 กิโลกรัม/ คน/วัน)	ลดลงร้อยละ 0.88เมื่อเทียบกับ ปี 2560 (1.12 กิโลกรัม /คน/วัน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.77 เมื่อ เทียบกับ ปี 2560 (1.15 กิโลกรัม /คน/วัน)

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง	1. จำนวนประชาชนที่เสียชีวิต สูญหาย และได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติลดลง เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในแต่ละภัย (คน)*							
	อุทกภัย							
	จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	23	18	33	68	79	42	78
	จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (คน)	1,009,289	1,593,430	3,576,314	2,515,313	4,083,913	1,128,169	3,752,172
	ภัยแล้ง							
	จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	ไม่มีรายงาน	0	0	0	0	0	0
	จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (คน)	ไม่มีรายงาน	1,604,189	1,434,635	18,412	0	271,061	476,487
	วาตภัย							
	จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)	29	46	25	33	23	25	23
	จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (คน)	199,086	1,028,204	1,028,246	203,286	200,850	298,302	202,505

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	ภัยหนาว	0	0	0	0	0	0	0
	จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	0	123,204	0	0	0	0	25978
	จำนวน ผู้ได้รับ ผลกระทบ (คน)							
	รวม							
-	จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	52	64	58	101	102	67	101
-	จำนวน ผู้ได้รับ ผลกระทบ (คน)	1,208,375	4,349,069	5,332,164	2,737,012	4,284,763	1,697,532	4,457,142
	2. ความสูญเสีย ทาง เศรษฐกิจ จากภัย ธรรมชาติ โดยตรงต่อ ผลิตภัณฑ์ มวลรวมของ ประเทศ (รวมถึงความ เสียหายที่ เกิดกับ โครงสร้าง พื้นฐานและ การ หยุดชะงัก ของการ บริการ ขั้นพื้นฐาน ที่สำคัญ) ลดลงเมื่อ เทียบกับ ค่าเฉลี่ยใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	3. จำนวนพื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฉบับที่ 12							
	อุทกภัยพื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	66 จ.	60 จ.	65 จ.	73 จ.	75 จ.	72 จ. และ กทม.	71 จ. และ กทม.
	มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)	1,606	756	521	731	913	1,132	363
	ภัยแล้งพื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	ไม่มี	28 จ.	32 จ.	6 จ.	3 จ.	14 จ.	30 จ.
	มูลค่าความเสียหาย (บาท)	รายงาน	ไม่มี	50,163,85	118,055,0	1,000,000	7,228,728.6	17,347,918.
	วาทภัยพื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	ไม่มี	7.46	69.65	.00	519,700	4	88
	วาทภัยพื้นที่เสียหาย (บาท)	75 จ.	70 จ.	76 จ. และ กทม.	76 จ. และ กทม.	76 จ. และ กทม.	76 จ. และ กทม.	76 จ. และ กทม.
	มูลค่าความเสียหาย (บาท)	44,272,09	78,873,04	38,505,46	15,896,02	11,755,129.	25,936,778.	27,567,821.
	ภัยหนาวพื้นที่เสียหาย (จังหวัด)	9.52	4.48	7.09	2.73	3	64	22
	ภัยหนาวพื้นที่เสียหาย (บาท)	0 จ.	4 จ.	0 จ.	0 จ.	0 จ.	0 จ.	1 จ.
	มูลค่าความเสียหาย (บาท)	ไม่มี	ไม่มี	30,028,00	ไม่มี	ไม่มีรายงาน	ไม่มีรายงาน	ไม่มีรายงาน
	รวมมูลค่าความเสียหาย (บาท)	รายงาน	รายงาน	0.00	รายงาน			
		1,650,454,003.24	885,891,564.92	707,921,618.50	748,859,529.27	926,074,639.65	1,165,407,043.94	408,870,656.17
2. ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศลดลง	4. มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศใน	N/A	N/A	N/A	N/A	- พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยปี พ.ศ. 2560-2565 จำนวน 76 จังหวัด 33,030 หมู่บ้าน/	พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยปี พ.ศ. 2560 - 2566 จำนวน 76 จังหวัด 32,192	พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยปี พ.ศ. 2560 - 2567 จำนวน 75 จังหวัด 37,329
						หมู่บ้าน/ 32,364	32,364	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	ระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญด้านต่างๆ หรือระดับจังหวัดอย่างครอบคลุม เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ					ชุมชน - พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ปี พ.ศ. 2560-2565 จำนวน 16 จังหวัด 1,266 หมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่บ้าน/ชุมชน หมู่บ้าน/ชุมชน หมู่บ้าน/ชุมชน - พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ปี พ.ศ. 2560 - 2566 จำนวน 17 จังหวัด 1,598 1,596 หมู่บ้าน/ชุมชน-	หมู่บ้าน/ชุมชน - พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ปี พ.ศ. 2560 - 2567 จำนวน 21 จังหวัด 3,581 หมู่บ้าน/ชุมชน
	5. มีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ	จังหวัดจัดทำ แผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด 76 จังหวัด	จังหวัดจัดทำ แผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จังหวัด 76 จังหวัด	จังหวัดจัดทำ แผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จังหวัด 76 จังหวัด	จังหวัดจัดทำ แผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จังหวัด 76 จังหวัด	จังหวัดจัดทำ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด 76 จังหวัด	จังหวัดจัดทำ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด 76 จังหวัด	จังหวัดจัดทำ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด 76 จังหวัด
	6. การเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ (ครอบคลุมภัยสำคัญสามารถเชื่อมโยงระดับพื้นที่ระดับประเทศและระดับโลกแม่นยำทันต่อเวลาเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้)				61 ครั้ง (อุทกภัย 24 ครั้ง/ วาตภัย 13 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม 24 ครั้ง)	158 ครั้ง (อุทกภัย 87 ครั้ง/ วาตภัย 33 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม 38 ครั้ง)	64 ครั้ง (อุทกภัย 23 ครั้ง/ วาตภัย 20 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม 21 ครั้ง)	79 ครั้ง (อุทกภัย 25 ครั้ง/ วาตภัย 34 ครั้ง/ น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม 20 ครั้ง)
3. สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	7. ชุมชนท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย ที่สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัย							

[illegible]

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	8. ระดับความสำเร็จในการสร้างความตระหนักรู้ในระดับชุมชนและการมีส่วนร่วมในการส่งข้อมูลจากพื้นที่เกิดภัยเข้าสู่ระบบเตือนภัยส่วนกลาง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,086 ครั้ง ขอความช่วยเหลือ 6,671 ครั้ง สอบถามข้อมูล 12,319 ครั้ง อื่นๆ 24,924 ครั้ง รวม 45,000 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,399 ครั้ง ขอความช่วยเหลือ 4,737 ครั้ง สอบถามข้อมูล 4,378 ครั้ง ติดต่อภายใน 1,553 ครั้ง อื่นๆ 35,013 ครั้ง รวม 47,080 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,331 ครั้ง ขอความช่วยเหลือ 7,086 ครั้ง สอบถามข้อมูล 6,899 ครั้ง ติดต่อภายใน 1,802 ครั้ง อื่นๆ 104,015 ครั้ง รวม 121,133 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,153 ครั้ง ขอความช่วยเหลือ 4,746 ครั้ง สอบถามข้อมูล 8,663 ครั้ง ติดต่อภายใน 1,186 ครั้ง อื่นๆ 91,944 ครั้ง รวม 107,692 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 1,593 ครั้ง ขอความช่วยเหลือ 11,025 ครั้ง สอบถามข้อมูล 6,745 ครั้ง ติดต่อภายใน 2,564 ครั้ง อื่นๆ 159,439 ครั้ง รวม 181,366 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 3,945 ครั้ง ขอความช่วยเหลือ 14,210 ครั้ง สอบถามข้อมูล 9,179 ครั้ง ติดต่อภายใน 5,464 ครั้ง อื่นๆ 25,631 ครั้ง รวม 58,429 ครั้ง	แจ้งเหตุ/แจ้งภัย 4,106 ครั้ง ขอความช่วยเหลือ 12,445 ครั้ง สอบถามข้อมูล 11,145 ครั้ง ติดต่อภายใน 2,772 ครั้ง อื่นๆ 30,827 ครั้ง รวม 61,295 ครั้ง
	9. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ความรู้และมีแผนในการจัดการด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	N/A	N/A	N/A	อปท. จัดทำจัดทำแผนฯ 3,372 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.37	อปท. จัดทำแผนฯ 5,352 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68.84 (เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2564 1,980 แห่ง)	อปท. จัดทำแผนฯ 5,467 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.32 (เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 115 แห่ง)	อปท. จัดทำแผนฯ 7,156 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.07 (เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2566 1,689 แห่ง)
	10. ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ผลประโยชน์จากระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตรและภัยธรรมชาติ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	11. มีกองทุนเพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนา แผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	จากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการศึกษาวิจัยและเป็นแหล่งเงินรับประกันต่อ							

- หมายเหตุ: * เป้าหมายที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1.1 ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนประชาชนที่สูญหายจากภัยธรรมชาติ และข้อมูลภัยธรรมชาติสำหรับตัวชี้วัดนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลอุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย และภัยหนาว
- ** เป้าหมายที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1.3 จำนวนพื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย เก็บข้อมูลจากจำนวนจังหวัดที่ได้รับความเสียหาย มากสุดจากภัยธรรมชาติแต่ละภัย

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์ การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข	1. ดัชนีพัฒนาการเด็กสมัยเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 88 เมื่อสิ้นสุดแผน	N/A	87.12	88.12	82.53	85.1	83.4	75.7
	2. ร้อยละของนักเรียนที่มีสมรรถนะจากการประเมินโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลไม่ถึงระดับพื้นฐานทั้ง 3 วิชา ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ลดลงร้อยละ 8 เมื่อสิ้นสุดแผน	เทียบกับปี 2558	N/A	N/A	N/A	เทียบกับปี 2561	N/A	N/A
	- โรงเรียนในสังกัด สพฐ. คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	เพิ่มขึ้น 1.82 ลดลง 9.77 เพิ่มขึ้น 16.69	N/A (ไม่มีการจัดสอบ)	N/A (ไม่มีการจัดสอบ)	N/A (ไม่มีการจัดสอบ)	เพิ่มขึ้น 17.4 เพิ่มขึ้น 24.2 เพิ่มขึ้น 1.3	N/A (ไม่มีการจัดสอบ)	N/A (ไม่มีการจัดสอบ)
	- โรงเรียนในสังกัด สพฐ. (ขยายโอกาส) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	ลดลง 3.93 ลดลง 6.41 เพิ่มขึ้น 23.88	N/A	N/A	N/A	เพิ่มขึ้น 39.8 เพิ่มขึ้น 32.5 เพิ่มขึ้น 15.3	N/A	N/A

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	- โรงเรียน ในสังกัด สช. คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	ลดลง 21.26 ลดลง 28.34 ลดลง 7.88				เพิ่มขึ้น 53.3 เพิ่มขึ้น 41.9 เพิ่มขึ้น 36.1		
	- โรงเรียน ในสังกัด กทม. คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	ลดลง 8.37 ลดลง 22.83 เพิ่มขึ้น 8.44				เพิ่มขึ้น 19.2 เพิ่มขึ้น 4.7 ลดลง 7.1		
	- โรงเรียน ในสังกัด สธ. คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	ลดลง 2.45 ลดลง 15.57 เพิ่มขึ้น 7.77				เพิ่มขึ้น 24.5 เพิ่มขึ้น 17.4 เพิ่มขึ้น 5.3		
	- โรงเรียนสาธิต คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	ลดลง 48.59 ลดลง 56.87 ลดลง 16.98				เพิ่มขึ้น 136.2 เพิ่มขึ้น 144.4 เพิ่มขึ้น 88.5		
	- โรงเรียน ในสังกัด สอศ. คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน	ลดลง 1.99 ลดลง 2.86 เพิ่มขึ้น 3.22				เพิ่มขึ้น 15.2 เพิ่มขึ้น 1.0 เพิ่มขึ้น 0.8		
	- โรงเรียนสังกัด อว. (เน้นวิทย)	ลดลง 78.82 ลดลง 91.48 ลดลง 9.07				เพิ่มขึ้น 122.9 เพิ่มขึ้น 1097.7 ⁹ เพิ่มขึ้น 69.7		
3.	ทุนชีวิตเด็กและ เยาวชนไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อสิ้นสุดแผน	N/A	N/A	N/A	-2.4	23.9	4.6	-4.04
4.	จำนวนนักศึกษา ที่เข้าร่วมการจัด การศึกษาเพื่อ พัฒนาบัณฑิตฐาน สมรรถนะ เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 30	N/A	N/A	N/A	16.80	15.11	21.9	26.87
5.	ผลิตภาพแรงงาน เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 4 ต่อปี	3.1	2.8	-6.4	-1.4	1.6	2.9	3.0
6.	จำนวนผู้สูงอายุ ที่ประสบปัญหา ความยากจน หลายมิติลดลง ร้อยละ 20 ต่อปี	-49.17	-21.48	-24.51	57.48			

⁹ คำนวณจากร้อยละของนักเรียนที่มีสมรรถนะไม่ถึงระดับพื้นฐานในวิชาวิทยาศาสตร์ในปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 0.1 กับ ปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 0.6

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
2. กำลังคน มีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับ ความต้องการ ของภาคการผลิต เป้าหมาย และ สามารถสร้าง งานอนาคต	7. ดัชนี ความสามารถใน การแข่งขันของ สภาเศรษฐกิจโลก ด้านทักษะ คะแนนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 เมื่อ สิ้นสุดแผน	N/A	-1.11	- WEF 2020 ไม่มีการจัดอันดับขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ แต่เป็นการประเมินความพร้อมของ แต่ละประเทศในการฟื้นตัวจากวิกฤตโควิด 19 และ การปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่ออนาคต และตั้งแต่ปี 2021 เป็นการประเมิน Future Business				
	8. การจัดอันดับใน ด้านบุคลากรผู้มี ความสามารถ ของสถาบันการ จัดการนานาชาติ มีคะแนนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 ต่อปี	N/A	-3.53	-1.08	-0.49	-6.17	9.21	-3.19
	9. จำนวนและมูลค่า ของธุรกิจ สตาร์ทอัพ เพิ่มขึ้น							
	จำนวนธุรกิจ สตาร์ทอัพ	1,000	N/A	N/A	N/A	1,500	N/A	2,100
	มูลค่าธุรกิจ สตาร์ทอัพ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3. ประชาชนทุกกลุ่ม เข้าถึงการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	10. การประเมิน สมรรถนะผู้ใหญ่ ในระดับ นานาชาติของ คนไทยในทุกด้าน ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ของประเทศ ที่เข้ารับการ ประเมิน ● การสำรวจข้อมูล ทักษะพื้นฐานชีวิต (foundational skills) ในกลุ่ม เยาวชนและ วัยแรงงาน (15 - 64 ปี) โดยรายงาน สำรวจทักษะ และความพร้อม ของเยาวชน และประชากร วัยแรงงาน เป็นการประเมิน ใน 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	- ทักษะ การอ่านออก เขียนได้ ต่ำกว่า ขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 64.7 - ทักษะ ด้านดิจิทัล ต่ำกว่า ขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 74.1 - ทักษะ ด้าน อารมณ์

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
	การอ่านออก เขียนได้ (Literacy) ทักษะ ด้านดิจิทัล (Digital skills) และทักษะด้าน อารมณ์และสังคม (Socio-emotional) 11. กลุ่มประชากร อายุ 15 - 24 ปี ที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือ ไม่ได้ฝึกอบรม ไม่เกินร้อยละ 5 เมื่อสิ้นสุดแผน	15.23	15.34	15.64	15.16	13.74	12.81	และสังคม ต่ำกว่า ขึ้นพื้นฐาน ร้อยละ 30.3 12.94

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ผลการพัฒนาในช่วงแผนฯ 12					ผลการพัฒนาแผนฯ 13	
		2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1.การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ (สะดวก ประหยัด ตอบโจทย์ประชาชน)	1. ความพึงพอใจใน คุณภาพการให้บริการ ของภาครัฐไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90	ร้อยละ 84.00	ร้อยละ 84.75	-	ร้อยละ 84.81	ร้อยละ 81.69	ร้อยละ 83.24	ร้อยละ 83.03
2.ภาครัฐที่มีขีด สมรรถนะสูง คล่องตัว (เปิดกว้าง ทันสมัย โปร่งใส)	2. ผลการสำรวจรัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์ใน องค์ประกอบ ดัชนี รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีการมีส่วนร่วมทาง อิเล็กทรอนิกส์ ดัชนี ทุนมนุษย์ และดัชนี การให้บริการภาครัฐ ออนไลน์ ไม่เกินอันดับ ที่ 40 ของโลก และมี คะแนนไม่ต่ำกว่า 0.82							
	- ดัชนีรัฐบาล อิเล็กทรอนิกส์	อันดับที่ 73 มีคะแนน 0.654 คะแนน		อันดับที่ 57 มีคะแนน 0.7565 คะแนน		อันดับที่ 55 มี คะแนน 0.766 คะแนน		อันดับที่ 52 มีคะแนน 0.8351 คะแนน
	- ดัชนีการมีส่วนร่วม ทางอิเล็กทรอนิกส์	อันดับที่ 82 มีคะแนน 0.6517 คะแนน		อันดับที่ 51 มีคะแนน 0.7738 คะแนน		อันดับที่ 18 มี คะแนน 0.7841 คะแนน		อันดับที่ 42 มีคะแนน 0.7534 คะแนน
	- ดัชนีทุนมนุษย์	อันดับที่ xx มีคะแนน 0.7903 คะแนน		อันดับที่ xx มีคะแนน 0.7751 คะแนน		อันดับที่ 76 มี คะแนน 0.7879 คะแนน		อันดับที่ 52 มีคะแนน 0.8032 คะแนน
	- ดัชนีการให้บริการ ภาครัฐออนไลน์	อันดับที่ xx มีคะแนน 0.6389 คะแนน		อันดับที่ xx มีคะแนน 0.7941 คะแนน		อันดับที่ 47 มี คะแนน 0.7763 คะแนน		อันดับที่ 62 มีคะแนน 0.7610 คะแนน